john dickson carr

on çay fincanı

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
ÖVÜNEREK SUNAR

Dizgi : Altın Kitaplar Matbaası

Baskı : As Matbaası 1966

ON ÇAY FİNCANI

JOHN DICKSON CARR

Çeviren : Gönül Şuveren

'Cinayet Oyunu' na meraklı olanlar:

Vance Keating	:	Genç bir milyoner. Heyecanlı mâceralara atılmaya hazırlanıyordu.
Frances Gale	:	Vance'ın nişanlısı. Onu kıskanıyordu.
Jeremey Derwent	:	Yaşlı avukat. 'Cinayet oyunu' onun evinde oynanacaktı.
Janet Derwent	:	Avukatın karısı. Her erkeğin kendisine âşık olduğunu söylüyordu.
Philip Keating	:	Vance'ın kuzeni. Pek ciddî bir gençti.
Ronald Gardner	:	Vance'ın samimî arkadaşı. O da mâcera peşindeydi.
Benjamin Soar	:	Genç antikacı. Bütün Galliler gibi hayali çok genişti.
Alfred Barlett	:	Vance'ın uşağı. 'Cinayet oyunu' provasında bulunmuştu.
William Morris Arley	:	Antika meraklısı. Vaktiyle bambaşka bir cinayet oyununa karışmıştı.

'Cinayet Oyunu' na katılan kaatili arayanlar :

Bob Pollard	:	Meşhur 'H.M.'. Elinden kurtulan kaatil yoktu.
Sir Henry Merrivale	:	Scotland Yard Baş Müfettişrinden. 'H.M.' den yardım istemişti.
Humprrey Masters	:	Genç komiser. Heyecanlı bir hâdiseye karışmayı istiyordu.

'Görünmeyen kaatil' in kim olduğunu anlıyabilmek için şu sualleri cevaplandırmak lâzımdı :

★ 28 Haziran'da ne olmuştu?
★ Kaatil nasıl ortadan kaybolmuştu?
★ Keating, 15 Temmuz'da ne yapmıştı?
★ Genç Milyoner, o büyük şapkayı nereden bulmuştu?
★ Keating'in apartmanında geçen hâdisenin aslı neydi?
★ 'On Çay Fincanı' ne mânâya geliyordu?
★ 'Esrarlı İbrik' neredeydi?
★ Jeremy Derwent'in maksadı neydi?
★ Bartlett, ne biliyordu?
★ Keating, 'Cinayet Partisi' ne gitmekten neden vazgeçmişti?

Katilin yakalanması için şu ip uçlarının değerlendirilmesi şarttı :

★ Mavi bir ibrik...
★ Bir cinayet partisi...
★ Sırma işlemeli bir örtü...
★ Eski bir cinayet...
★ Eski bir tabanca...
★ Kıymetli on çay fincanı...
★ Kıymetsiz on çay fincanı...
★ Bir vasiyetname...
★ Üç boş ev...
★ Üç davetiye...

1. TAVUS TÜYÜ

«31 Haziran Çarşamba günü saat tam beşte Berwick Terrace No. 4 de, (on çay fincanı) hazır olacaktır. Londra polisinin de bu toplantıda bulunmasını saygıyla rica ederiz.»

New Scotland Yard Baş Müfettişlerinden Humphrey Masters'e gelen bu pusulada onu endişelendirecek bir şey olmadığı düşünülebilirdi.. Bu davetiye, Çarşamba günü, sabah postasından çıktı. Belki hatırlayacaksınız... O müthiş sıcak dalgasının dayanılmıyacak bir hal aldığı Çarşamba günü.. Pusulanın altına imza atılmamıştı. Kalın, beyaz kâğıdın ortasında sadece daktiloda yazılmış o iki cümle vardı. Masters'ın genç yardımcısı Komiser Pollard için bu davetiye, o sıcak günde karşılaştığı basit fakat iç sıkıcı hâdiselerden biriydi.

Genç adam, kâğıda bakarak, istihzayla, «Yok canım...» dedi. «Herkesi davet ettiklerine göre büyük bir toplantı olmalı... Nedir bu, efendim? Şaka mı? Yoksa yeni usul bir reklâm mı?»

Doğrusu Pollard, davetiyenin Masters'i bu kadar sarsacağını aklına bile getirmemişti. Hava nasıl olursa olsun, daima şöyle kalın, lâcivert şayak elbise ve yelek giyen Baş Müfettiş kâğıt dolu masasının başına geçmiş, kanter içinde çalışıp duruyordu. Hilekâr bir kumarbazınki kadar yumuşak ifadeli olan kocaman yüzü kıpkırmızıydı. Tepesindendeki açıklığı kapamak için kırçıl saçlarını büyük bir dikkatle taramıştı ...

Marters, başını kaldırınca Pollard, Baş Müfettişin büsbütün kızarmış olduğunu farketti. Masters, bir an durdu. Sonra da küfürü bastı.

Pollard «Ne var?» diye sordu. «Yani bu»

Masters, homurdandı. «Haydi, haydi...» Baş Müfettiş sinirlendiği zaman geri zekâlı çocuğunu azarlayan bir baba tavrı takınırdı. «Daha meseleyi öğrenmeden, fikir yürütmeğe kalkma Bob. Sen de bu işte benim gibi uzun seneler çalıştıktan sonra. Neyse, neyse.. Haydi koş, bana üzerinde «ARLEY» yazılı dosyayı getir... Çabuk ol!...»

Dosyanın üzerinde iki sene önceki tarih vardı. Pollard, çabucak Masters'in yanına döndüğü için bunun içine bakma fırsatını da bulamadı. Fakat başlıktan «Arley» meselesinin bir cinayet olduğunu anlamış ve o derin iş sıkıntısına hafif bir merak karışmıştı.

Oxford'u bitirdikten sonra bir yolunu bulup Scotland Yard'a giren Bob Pollard, o zamana kadar aradığı heyecan yerine o sekreterlere has sıkıntılı işlerle karşılaşmıştı. Vaziyet üniformalı bir polis olarak vazife gördüğü sırada da aynıydı. Sokakta, sanki gelip geçeni ipnotize etmek istiyormuş gibi bir takım hareketler yapmış, o arada 1322 şoförcük de yakalamıştı...

Fakat şimdi ateş saçan gözlerle dosyadaki rapora bakan Baş Müfettişin hiç de hayra alâmet olmayan bir şekilde öksürerek boğazını temizlemesi alâkasını çekmişti.

Masters'i konuşturmaya çalıştı. «Şöyle heyecanlı birşey mi bari?»

Masters, müthiş bir istihkârla, «Heyecanlı!» dedi. Fakat, son derece ihtiyatlı bir adam olmasına rağmen, dayanamıyarak sözlerine devam etti. «Cinayet bu, oğlum, cinayet! Anladın mı? Kaatili yakalayamadık... Artık yakalayabileceğimizi de sanmıyorum. Sana birşey daha söyliyeyim: Yirmi beş senedir polisim, ömrümde ilk defa mânâsız bir cinayetle karşılaştım... Heyecanlı, ha?»

Pollard, şaşırmıştı. «Mânâsız bir cinayetle mi dediniz?»

Master, başını salladı, «Öyle dedim ya!» Sonra da, kararını vermiş gibi bir tavırla ilâve etti. «Şapkanı al, Bob. Ben muavine telefon edip, kendisiyle bir dakika konuşacağım... Ondan sonra da seninle tanıdığın birini ziyaret edeceğiz...»

«Yoksa... Sir Henry Merrivale'i mi?» Pollard, bir an durdu. «Yani... H. M.'e mi gideceğiz?» Sir Henry Merrivale'i tanıyanlar kendisinden kısaca H.M. diye bahsederlerdi.

Masters, «Tabiî» diye cevap verdi. «Neden gitmiyelim?»

Pollard, Baş Müfettişi vaz geçirmeye çalıştı. «Sakın ha! Sakın buna kalkmayın! Bilhassa böyle sıcak bir günde... Her halde H.M. şu ara sıcaktan deliye döndü. Hem sizi, hem beni parça parça eder. Sonra da cesetlerimizin üzerinde zevkle tepinir. Hattâ...»

Masters'in yüzünde, boğucu sıcağa rağmen, pek hafif bir tebessüm belirmişti. «Orası öyle...» diye itiraf etti. «Muhakkak bizimkinin sinirleri iyice bozuldu... Zaten son günlerde, her zamankinin aksine gayet sıkı çalışmaya baş-

ladı... Neyse... Sen onu bana bırak, Bob. Bütün mesele H.M.'i kandırmakta... Onun aklını çelmekte. Bir kere bu meseleyle alâkalandı mı.»

Masters, on dakika sonra Whitehall'un arkasında yükselen, eski, tavşan yuvası gibi kalabalık bir binanın beşinci katındaki odaya yaklaşırken yine her zamanki nezaket ve kibarlığına bürünmüştü... H.M.'in bürosu burasıydı işte. Eski tahta ve kâğıt kokan oda âdeta cayır cayır yanıyordu.

İçeriden ters ve aksi bir ses gelmekteydi. Galiba H.M., mektup yazdırıyordu. Masters, kapıya vurmak lüzumunu duymadı bile. Tokmağı çeviriverdi. H.M., ayaklarını masasına dayamış, oturuyordu. Gömleğinin yakasını çıkarmıştı. Kindar kindar telefonu süzüyordu.

Bir kızılderili kabile reisini hatırlatan bir tavırla, «Uhhh...» dedi. «Yaz bakalım...» Zaten, yamyassı burnunun ucuna kaymış olan gözlüklerine rağmen, ifadesiz çehresinde kızılderili kabile reislerini hatırlatan bir şeyler vardı. Hiddetle kavuşturmuş olduğu kolları da bu benzeyişi arttırıyordu. Kabak kafası, pencereden süzülen ışıkta donuk donuk parlamaktaydı. İri gövdesi sıcaktan küçülmüş gibiydi...

H.M., devam etti, «Times Gazetesinin Yazı İşleri Müdürüne... «Sevgili Kokmuş, benim de bir şikâyetim var... Evet, bir şikâyetim var... Size soruyorum...» Bak bu hoş! Öyle değil mi? Tam Çiçero'ya lâyık bir söz... Evet, evet, bunu çok beğendim... Silme, öyle olduğu gibi kalsın.. «Size soruyorum, hür İngilizler paralarının çarçur edilmesine daha ne kadar göz yumacaklar? Halbuki paramızın sarfedileceği : öyle yararlı işler var ki, Meselâ,, — beni alın ...Ben, her Allahın günü beş kat merdiveni tırmanıyorum!

Neden? Çünkü bazı cimri, pinti ve nekes herifler bir asansör...»

Masters, büyük bir nezaketle, «Ah, efendim» dedi.

Heyecanlı sözleri ortada kesilmiş olan H.M., kükreyemeyecek kadar yorgundu. Fakat Başmüfettişe kötü kötü bakarak, gözlerini kırpıştırmayı unutmadı, «Pek âlâ... Pek âlâ... Senin böyle bir günde geleceğini bilmeliydim, Masters. Eh, artık dertlerim tamam oldu... Sen, bardaktaki suyu taşıran son damlasın, Masters. Püh!»

Masters, kibar, «Günaydın Miss Flolliot» diye mırıldandı.

Herkesin «Lolypop» diye çağırdığı Miss Flolliot, göz kamaştırıcı bir sarışındı. Artık mektuba devam edilmiyeceğin anladığı an defterini kapayarak ayağa kalktı. Mamafih Pollard, defterin bomboş olduğunu, sekreterinin H.M.,'-in sözlerini yazmadığını da farketmişti.

H.M., derin derin soluyarak, ayaklarını masasından indirdi. Tam önünde palmiye yaprağından yapılmış bir yelpaze duruyordu.

Birdenbire aksilikten vazgeçerek, «Doğrusunu istersen» dedi. «Ben de şöyle alâkamı çekecek bir şeyler arıyordum. Bu siyasî meseleler canımı sıkıyor... Yanındaki Bob Pollard mı? Ah... Tahmin etmiştim zaten. Otur bakalım, Masters. Derdin nedir söyle.»

H. M.'in bu âni yumuşaklığı, aslında hakikaten güler yüzlü bir insan olan Masters'i bile şaşırttı. Fakat Pollard, «H.M., son bir kaç gün hakikaten çalışmak zorunda kalmış» diye düşündü. «Şimdi işi asmak için bir bahane arıyor.» Masters, «on çay fincanı» hakkındaki pusulayı masanın üzerine bıraktı. H.M., baş parmaklarını birbirinin etrafında döndürerek, ekşi bir suratla davetiyeyi okudu.

Sonra da, «O...» diye mırıldandı. «A... Çaya gidecek misin?»

Masters, müthiş bir ciddiyetle cevap verdi. «Tabiî... Üstelik Berwick Terrace, No. 4'ün etrafını da sardıracağım, Sir Henry. Kordondan bir yılan bile geçemiyecek...

Tamam mı?... Şimdi de şuna bir bakın.»

Çantasından Arley dosyasını çıkardı. Bunun içinden aldığı bir kâğıdı masaya, pusulanın yanına bıraktı. İki kâğıt da hemen hemen aynı boydaydı. Dosyadan çıkanın üzerinde de daktiloda yazılmış bir kaç satır vardı. Pollard, çabucak uzanıp kâğıda bir göz attı.

«30 Nisan Pazartesi gecesi saat 21.30 da, Pendragon Gardens, No. 18 de «On çay fincanı» hazır olacaktır. Polise gözünü açmasını tavsiye ederiz.»

H.M., «Bu öbürü kadar nazik değil», dedi. İki pusulaya da dikkatle baktıktan sonra kaşlarını çattı. «Her iki ev de Kensington semtinde... E, Masters?»

Masters, Arley dosyasından çıkan kâğıda eliyle vrudu. «Bu, Pendragon Gardens'la alâkalı pusulaya «1 numaralı delil» diyelim. Bu, iki sene evvel, 30 Nisan günü Scotland Yard'a, bana gönderildi.» Masters'in hiddeti birdenbire taşıverdi. «Size sorarım, efendim» diye homurdandı. «Ben ne yapabilirdim? Tabiî lüzumlu tedbirleri aldım... Ama ondan başka ne yapabilirdim? Arley cinayeti hâdisesi bu notla başladı, Sir Henry. Bunu her halde hatırlıyorsunuz?»

H.M., sesini çıkarmadı. Fakat bir balığınkini andıran gözlerini hafifçe açmıştı. Palmiye yaprağından yapılmış yelpazeyi alarak, sigara kutusunu misafirlerine doğru itti.

Masters, omuzlarını kaldırdı. «Bu mesleğe senelerimi verdim ben. Böyle pusulaların bazan çok işe yaradığını, bunların ip ucu yerine geçtiğini iyi bilirim. Fakat, o semtin polis karakoluna haber göndermekten başka yapılacak bir şey yoktu. Pendragon Gardens'deki 18 numaralı eve bakmağı ihmâl etmedim. Pendragon Gardens, Kensington'da sessiz, sedasız ve bir hayli kibar bir sokak...» Masters, derin bir nefes aldı. «18 numaralı ev boştu. Kiracılar daha bir hafta önce çıkmışlardı. Bu yüzden su ve elektrik

henüz kesilmemişti... Ev hakkında başka bir tek şey öğrenebildim. Her nedense kiracılar bu evden korkuyor ve orada uzun müddet kalamıyorlardı. Buraya kadar anlatabildim mi, efendim?»

H.M., merakla onu süzdü. «Bir sarahat ve belâgat timsalisin evlât. Ho ho ho! Masters, galiba yine o eski 'umacı' karşıda dikiliverecek! Veya arkandan usulca sokulup, seni ısıracak! Ho ho ho!»

Masters, «Aklımı karıştırmayın» dedi. «Size meseleyi anlatmağa çalışıyorum. Şimdi... O gece sokakta devriye gezen polis anormal bir şey görmemiş. Fakat ertesi sabah saat altıda karakola giderken oradan geçen bir komiser muavini 18 numaralı evin ön kapısının aralık olduğunu farketmiş. Merdivenlerden çıkarak, koridora girmiş... İç kapı da açıkmış... Yalnız o kadar mı? Evin boş olmasına rağmen holde küçük bir halı portmanto ve bir - iki sandalya... Tabiî komiser muavini bunun üzerine birer birer odalara bakmağa başlamış. Hepsi de bomboşmuş, yalnız biri hariç...» Master, eliyle işaret etti. «Zemin katında, sokak kapısının soluna düşen bir oda... Şöyle misafir salonu gibi bir yer...

Pencerelerdeki Panjurların kapılı olmasına rağmen komiser muavini odanın döşeli olduğunu hemen görmüş...

«Tamam mı?» Başmüfettiş, bir an durdu. «Odayı sonra ben de gördüm tabiî. İçeride hakikaten bir sürü eşya vardı. Halı... Perdeler... Daha neler neler... Hattâ tavana kâse biçiminde yepyeni bir avize bile takılmıştı... Salondaki eşyalar alelâde şeylerdi ama, biri müstesna... Odanın tam ortasına yuvarlak bir masa konulmuş, bunun üzerine de on tane çay fincanıyla tabak dizilmişti. Masada çayla alâkalı başka bir şey yoktu. Yani - çandanlık filân... Hayır... Sadece fincanlar konulmuştu. Üstelik hepsi de boştu... Fincanlar, şey, Sir Henry, onlar da acaipti. Fakat bu noktayı biraz sonra anlatacağım. Zira odadaki acaip şey

yalnız fincanlar değildi... İçeride bir de ceset vardı.»

Masters, burnundan derin derin soludu. Çehresinde şüphe dolu bir tebessüm belirmişti ama bir taraftan da hem dinleyicilerinin üzerinde bıraktığı tesirle ve hem de vazifesine olan düşkünlüğüyle öğündüğü belliydi.

Dosyadan çıkardığı diğer kâğıtları masaya yayarak, «Bir ceset...» diye tekrarladı. «Ölünün burada resimleri var. Ufak teref, yaşlıca bir adamdı. Sırtına frak giymiş, onun üzerine de ince bir pardesü almıştı. Silindir şapkasıyla, eldivenleri odanın diğer tarafındaki bir sandalyanın üzerinde duruyordu. Adam, masanın yanında, kapıyla masa arasında, yerde, yüzükoyun yatıyordu. 32'lik bir otomatikle arkadan vurulmuştu. Başında ve boynunda iki kurşun yarası vardı. Kaatil çok yakından ateş etmiş, hattâ tabancayı adamın başına dayamıştı anlaşılan. Zira ölünün saçları ve boynu hafifçe yanmıştı. Galiba zavallı, belki de fincanlara bakmak için, masaya doğru yürüken kaatil de tabancaya sarılmıştı. Adlî Tabip raporundan adamın bir gece evvel saat onla onbir arası katletildiği anlaşılıyordu...

«İp uçları? Evet... Fakat içeride hiç bir ip ucu yoktu. Tabiî odada, ölününki de dahil olmak üzere bir sürü parmak izi bulduk. Fakat fincan ve tabaklar tertemizdi. Kimse içki veya sigara içmemişti. Masaya bir tek sandalye bile çekilmemişti... Odada kaç kişi vardı? Bunlar ne yapmışlardı? İşte bu husuları aydılatacak bir tek ip ucu bile ele geçiremedik. Yalnız bir şey öğrendik. Şöminede odun yakılmıştı. Küllerin arasında büyük, mukavva bir kutuyla bir ambalâj kâğıdının yanık parçaları vardı. Fakat bu, fincanların konulduğu kutu değildi. Daha sonra anlatacağım gibi fincanlar tahta bir kutuya yerleştirilmişti... Lâkin bu tahta kutu da ortada yoktu!»

Masters, dosyadan bir resim çıkardı. İnce çehreli, yumuşak bakışlı, gaga burunlu, kısa, kır çil sakallı, düz bı-

yıklı bir adamın fotoğrafıydı bu.

Baş Müfettiş. «Ölümün hüviyetini kolayca tesbit ettik,» dedi. «William Morris Arley adında biriydi bu! Sonra?.. Sonra... hiç! İş çıkmaza girdi. Sir Henry, dünyanın en öldürülmeyecek adamıydı o! Yaşlı, zengin bir bekârdı. Hiç evlenmemiş olan ablasıyla oturuyordu. Bir hayli korkunç bir mahlûk olan yaşlı kadın Arley'in ev işlerini idare ediyordu. İki kardeşin dünyada başka hiç kimseleri kalmamıştı. William Morris Arley'in hiç düşmanı olmadığı gibi, dostu da yoktu... Evet, seneler önce kendisinin bir şantaj meselesine karıştığından şüphe edilmişti ama dediğim gibi aradan uzun yıllar geçmişti. Ablası, Arley'in son onbeş sene zarfında neler yaptığını dakikası dakikasına sayabileceğini söyledi. Buna da inandım... Cinayet sebebi? Adam servetinin yarısını kız kardeşine bırakmıştı, yarısını da South Kensington müzesine. Ablası cinayet gecesi arkadaşlarıyla bric oynamıştı. Zaten kendisinden ciddî surette şüphe de etmiyordu... Yani, Sir Henry, ortada şüphemizi çekecek bir tek kişi bile yoktu... Cinayet işlenen evin son kiracıları Mr. ve Mrs. Jeremy Derwent adlı bir çiftti. Derwent, son derece dürüst bir avukattı... Karı kocanın, Arley'le hiçbir alâkası olmadığını da öğrendik... Arley'in hayatta iken büyük zevki her türlü sanat eseri toplamaktı. Bilhassa çini ve porselen eşyaları tercih ederdi...»

Masters, ileri doğru eğilerek, H. M. ve Pollard'ı tesiri altına almak istermiş gibi bir tavırla masaya vurdu.

«Tabii ben sanat eserlerinden fazla anlamam... Antikalar, biblolar beni alâkadar eden şeyler değildir. Fakat ben bile o fincanlara bakar bakmaz, harikulâde bir şeyin karşısında olduğunu anladım. Fincanların üzerinde tavus tüylerine benzer şekiller vardı. Şöyle, kıvrıntılı şekiller... Sarı, yeşil ve mavi renkteydi bunlar... Pırıl pırıl parlıyor, hattâ insana hareket ediyormuş gibi geliyordu. O loş odada bile ışık saçıyorlardı adeta. Fincanların çok kıymetli

olduğu hakkındaki tahminlerimde yanılmadığımı da çok geçmeden anladım. İşte South Kensington Müzesinden gelen rapor:

«Bu fincan ve tabaklar eski İtalyan çinisinin en güzel örneklerinden. Bunların, üstad Giorgio Andreoli'nin eseri olduğu muhakkak. Zaten altlarında Andreoli'nin imzasıyla bir de tarif var: 1525. Eğer yanılmıyorsam bütün Avrupa'da bu fincanların bir eşi daha yok. Tabiî bu fincanlar çay için yapılmış olamaz. Zira çay Avrupa'ya 17'-nci Asrın ortalarında girmişti. Bunların en işe yaradığını bir türlü bulamadığımı itiraf edeyim. Şu anda sadece bir tek tahminde bulunabilirim: belki de bu fincanlar bir merasimde kullanılıyordu. Meselâ, bir zamanlar Venedik'te pek meşhur olan o gizli toplantılarda. Her ne hâl ise fincan ve tabaklar son derece kıymetli. Müzayede de baş-altı bin sterlin getirir.»

H.M., «Hım...» diye mırıldandı. «Az para değil bu... Bak bu husus işimize yarayabilir.»

«Evet, efendim. Ben de öyle düşündüm» Tabiî hemen fincanların kime ait olduğunu öğrenmeğe çalıştım...

Fincan ve tabaklar, Arley'in kendisinindi. Anlaşıldığına göre bunları, cinayet günü, akşam üzeri Bond Street'-deki antikacı Soar'dan almıştı. Bu mevzuda büyük bir ketumiyetle hareket etmiş, pazarlığı ihtiyar Soar'un kendisiyle yaparak, takım için beşbin sterlin vermişti.. Belki bunun cinayet için kâfi bir sebep olduğunu söyleyeceksiniz. Belki deli bir koleksiyoncu o fincanlara göz koymuştu. Onları ele geçirmek için de dolambaçlı bir plân hazırladı. Bunun pek de mantıki olmadığını itiraf ederim. Fakat başka ne düşünebilirdim ki?

«Hakikaten cinayet plânı pek dolambaçlıydı. Meselâ o odadaki eşyalar... Cinayetten iki gün önce büyük mobilya mağazalarından birine bir mektup gönderildiğini öğrendik. Şu meşhur Domesti mağazasına.»

— «Ya?»

— «Evet. Mektupta bir salonla bir hol için lüzumlu bütün eşyaların en iyilerinden seçilmesi bildiriliyormuş. Zarfın içinde para da varmış. Mektubu gönderen meçhûl şahıs, «Eşyaları bir araya toplayın,» diye yazmış. «Birini yolayıp bunları aldırtacağım...» Hakikaten de öyle olmuş. Zira «Cartwright» nakliyat şirketine de yine öyle imzasız bir mektup gönderilmiş. Zarfın içinden yine para çıkmış tabiî. Mektupla, «Domesti» mağazasına bir kamyon yollayarak, Pendragon Gardens No.: 18 için ayrılmış olan eşyayı alın. Bunları oraya götürerek, hepsini hole bırakın, deniliyormuş... Ha, az kalsın unutuyordum. Zarfta bir de ön kapının anahtarı varmış.. Anlıyor musunuz? Bütün bu işler çabucak olup bitmiş ve hiç kimse eşyaları ısmarlayan adamın yüzünü görememiş. Nakliyat şirketinin adamları eşyaları hole yığıvermişler. O sırada evde kimse yokmuş. Herhalde kaatil sonradan eşyaları dikkatle yerleştirdi. Tabiî komşulardan bazıları eşyaların geldiğini görmüşler ama ev boş olduğu için yeni bir kiracının taşındığını sanmışlar. Onun için de bu hâdisenin üzerinde durmamışlar.»

H. M. sanki görünmeyen bir sinek rahatsız etmişti.

— «Bir dakika, bir dakika,» diye homurdandı. «O imzasız mektuplar daktiloda mı yazılmıştı? Yoksa elle mi?»

— «Daktiloda.»

— «Hım...... Tabiî o mektuplarla, sana evde «On fincan'ın hazır olacağını bildiren pusula ayni makinede yazılmıştı.»

— «Hayır, efendim. Bunlar başka makinelerde yazılmışlardı. Üstelik... Nasıl anlatayım bilmem?... Yazı tarzı da başkaydı... Gördüğünüz gibi eski «on fincan» davetiyesindeki yazı açıklı koyulu.. Beceriksizce yazılmış bir şey

bu. Halbuki o iki mektp gayet düzgün ve temizdi... Zaten yazı makinesine alışık bir kimsenin yazısı daha ilk bakışta belli olur.»

— «Hım.. Devam, devam...»

Masters, inatcı, bildiğinden şaşmaz bir adamdı. «Şimdi... öhhö... kaatil bizim bütün bunlardan şu neticeyi çıkarmamızı istiyordu. Kaatil, bir tuzak hazırlamıştı. Boş bir evde oturduğunu iddia etmiş, hattâ misafirini aldatmak için onun görebileceği kısımları da döşemişti.. Koltuğunun bulunan kutuyla eve gelen Arley bu tuzağa düştü,... ve bir sebepten dolayı öldürüldü.. Belki de kaatil bu cinayeti sırf fincanları çalmak için işledi.

«Buraya kadar bu faraziye Arley'in hareketlerine de uyuyor. Arley, cinayet gecesi saat dokuz buçukta Audley sokağındaki evinden çıktı. Ablası, arabalarına binerek briç oynayacağı arkadaşına gitmişti. Fakat evdeki uşak Arley'i kapıya kadar geçirdi ve tabiî onunla da konuştu. Arley'in elinde kâğıda sarılı şöyle kocaman bir paket veya kutu vardı. Yani... Elindeki paket, on fincanın sığabileceği büyüklükteydi. Adam uşağa nereye gideceğini söylemedi.Sadece evin önünden bir taksiye bindi.. Sonradan taksi şoförünü bulduk. Adam Arley'i doğruca Pendragon Gardens No. 18'e götürdüğünü söyledi. «Masters, neşesiz bir tavırla gülümsedi. «Evet... Hiç olmazsa bu hususta şansımız yardım etti ve şoför Arley'i hemen hatırladı. Neden biliyor musunuz? Adamın cimriliği yüzünden. Zira, anlaşıldığına göre Arley, şoföre pek az bahşiş vermişti...» İçini çekti, «Ondan sonra şansımız yine döndü. Şoför, Arley'in pintiliğine fena halde kızdığı için gaza bastığı gibi oradan uzaklaştığını söyledi. Bu yüzden adamın ne tarafa gittiğini bile görememişti. Yarabbi! O kapıyı kimin açtığını farketmiş olsaydı! Püh! Şoför, sadece evde hiç ışık olmadığını hatırlıyordu.»

Masters, eliyle şöyle bir işaret yaptı. «İşte elimizdeki

delil!er bu kadar. Dediğim gibi bu Allah'ın belâsı iş çıkmaza girdi. Arley'in ne dostu vardı, ne düşmanı. Basit bir hayat sürüyordu! Belki onun eve kandırılarak sürüklendiğini» Masters'in sözlerindeki bu melodrama kaçan havadan fena halde rahatsız olduğu belliydi. «Sürüklendiğini ve çay fincanları yüzünden öldürüldüğünü iddia edeceksiniz... Öhhö... Bence bu en basit faraziye.. Aynı zamanda en olmayacak şey. Neden mi? Bir kere, kaatil parasız bir insan olamazdı. Tuzağı hazırlamak için bir hayli uğraştı... Masraf etti. Mabilya mağazasına gönderdiği parayla benim kızım kendi evini boydan boya döşerdi!

Madem, meçhûl kaatil, parayı böyle rahatça etrafa saçabiliyordu, o halde neden antikacıya gidip o fincanları almadı? Neticede bunlar, öyle ele geçmeyecek, ancak bir müzede teşhir edilen şeylerden değillerdi ki! Sonra sahneyi hazırlamak için o kadar külfete katlanmasına, hattâ Arley'i öldürmesine rağmen çay fincanlarını neden çalmadı? Söylediğim gibi fincanlar masanın üzerinde duruyordu. Ya! Halbuki kaatil bunlara elini bile sürmemişti. Üzerlerinde bir tek parmak izi bile yoktu.

«Size bir sürü parmak izi bulduğumuzu anlattım. Bunların arasında Arley'inkiler de vardı. Fakat izlerin hiç biri işimize yaramadı. Zira çoğu nakliyat şirketinden gelen adamlara aitti. Herhalde kaatil, orada kaldığı müddetçe eldivenlerini ellerinden çıkarmadı. Fakat adam fincanları da almadı! Neden? Herhalde kaatil korkup kaçmadı. Zira bütün gece sokakta en ufak bir gürültü bile olmadı... İşte böyle... Meseleye neresinden bakarsanız bakın bir mâna çıkmıyor. Dünyada beni sinirlendiren bir tek şey varsa, o da bu mânasız cinayetler... Bu kaatil, bütün bunlardan başka ne yaptı biliyor musunuz? Fincanlara elini sürmedi ama... Bunların konulduğu kutuyla, üstüne sarılı olan kâğıdı çaldı! Şimdi söyleyin bana... bu en demek? Üstelik, bu sabah yani iki sene sonra, tekrar bir davetiye

aldım. Yine çay fincanlarıyla alâkalı bir dâvetiye... Bu ne mânaya geliyor? İkinci bir cinayet mi işlenecek? Yoksa başka bir şey mi olacak?»

2. POLİSLERİN KADERİ :

H. M., bir müddet masaya bakarak, gözlerini kırpıştırdı durdu. Ellerini, göbeğinin üzerinde birleştirmiş, baş parmaklarını oynatıyordu. Sanki kahvaltıda önüne gayet bayat bir yumurta konulmuş gibi, dudaklarının kenarı aşağıya doğru bükülmüştü. Orada derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. H. M., tekrar sigara kutusuna doğru uzandı. Fakat bu sefer bir sigara alarak ucunu dişleriyle kopardı. Parçayı, bir nefeste odanın diğer tarafına kadar fırlattı. Bu neredeyse tam karşıdaki söminenin içine düşecekti.

Sonra da, burnunu çekerek, «Bana sorarsan,» diye mırıldandı. «İş fena ...Burnuma yine kan kokusu geliyor. Ah, Masters, ah. Ne yapar yapar, akla hayale sığmayacak meselelere karışırsın. İşlenmesi imkânsız bir cinayetle de karşılaşırsak, her şey tamam olur. O zaman sen de zevkine göre bir iş bulduğunu düşünüp sevinirsin... Evet... Bir şeyler olacağını hissediyorum...»

Hâlâ nezaketi elden bırakmamış olan Masters, karşısındakinin damarına basmasını da iyi bilirdi. «Tabiî bu hususta fazla bir şey beklemiyorum. Scotland Yard, tam iki sene işin içinden çıkamamışken, şimdi siz esrarı çabucak çözecek değilsiniz ya? Kusura bakmayın ama siz ne de olsa yine bir amatörsünüz. Fakat, bu sizin çözemiyeceğiniz bir mesele de olsa...»

H. M., canlanıverdi. «İddiaya girer misin?» Sir Henry, artık bağırıp çağırıyor, nankörlükten ve nankörlerden

bahsediyordu. Pollard bile Masters'in bu defa fazla ileri gitmiş olduğunu düşündü. Fakat Baş Müfettiş, istifini bozmadı bile. Nihayet H. M. de biraz sakinleşti. Kindar bir tavırla, «Anladığıma göre,» dedi. «Sen de herkes gibi bana et kafalı, geri zekâlı, işe yaramaz bir fosil olduğumu söylemedikçe rahat edemiyorsun. İşkence bu! Pekâlâ, gör bakalım. Sırf bu işin, senin gibi kuş beyinlilerin sandığı kadar esrarlı olmadığını göstermek için bir kaç sual soracağım. Fakat daha önce bir karar vermemiz lâzım.»

O sabah gelmiş olan pusulayı işaret etti. «Buraya bak, evlât. Saat tam beşte, Berwick Terrace No. 4 de... Neden akşam üzeri? Bütün bunlarda insanı şüphelendiren bir şeyler var. Pusulanın bir şaka veya alay olduğunu söylemek istemiyorum. Fakat dâvetiye biraz acaip... İki sene evvel aldığın pusulanın sonunda, «Polisin gözünü açmasını tavsiye ederiz» yazılı. İşte doğru dürüst bir lâf bu. Fakat, Londra polisinin de bu toplantıda bulunmasını saygıyla rica ederiz, sözleri biraz garip... Gayri tabiî... Doğrusu bu hiç hoşuma gitmedi. Bana sanki biri kıs kıs gülüyormuş gibi geliyor. Ha, sahi? Bunun bir alay olup olmadığını anlamağa çalıştın mı? Yani... Berwick Terrace'daki 4 numaralı evin kibar bir cinayete uyacak şekilde, boş olup olmadığını öğrendin mi?»

Masters, dudağını büktü. «Hiç bunu ihmâl eder miyim? Kesington Bölgesi Müfettişine telefon ederek o ev hakkında malûmat istedim... İyi ki sordunuz. Herhalde Müfettiş şimdiye kadar bir şeyler öğrenmiştir. Müsadenizle, Sir Henry...»

Öne doğru eğilerek, H. M., in telefonuna uzandı. Bir dakika sonra Müfettiş Cotteril'le konuşuyordu. Pollard, Müfettişin karşıdan telâşlı telâşlı bir şeyler anlattığını duydu. Sonra Masters, avcuyla vericiyi kapayarak, onlara döndü. Yüzünün kırmızılığı azalmıştı. Gözlerinde muzip bir pırıltı vardı.

H. M.'e, «Tamam,» dedi. «Ev, boş... Son kiracılar hemen hemen bir sene evvel çıkmışlar. Pencerelerden birinde bir «kiralık» levhası varmış. Eve, St. James Meydanındaki emlâkcı Houston bakıyormuş... Cotteril, Berwick Terrace'in kısa bir çıkmaz sokak olduğunu söyledi. On, on iki evin bulunduğu son derecede sakin ve ciddî bir yer... Boş olan yalnız 4 numara değilmiş. Sokaktaki evlerden ancak bir kaçında kiracı kalmış.»

— «Ya? Neden? Çıkmaz sokakta veba mı varmış?»

Masters, tekrar telefona döndü. Sonra da, «Hemen hemen veba kadar fena bir şey,» diye gülümsedi. «Metroyu uzatıyorlarmış. Berwick Terrace'ın başına da bir istasyon yapılacakmış. İnşaat henüz tamamlanmamış ama bir hayli ilerlemiş. Berwick Terrace sakinleri, metronun ciddî mahallelerine kadar sokulmasına o kadar kızmışlar ki, hemen hemen hep bir arada göç etmişler. Tabiî evlerin kıymeti de iyice düşmüş... Efendim? Evet Cotteril...

Ya...? İşte bu mühim!» Masters, tekrar H. M.'e doğru döndüğü zaman yüzünde son derecede ciddî bir ifade belirmişti. «Bir memur, dün 4 numaraya kamyonla eşya getirildiğini ve bunların içeri konulduğunu haber vermiş...»

H. M. bir ıslık çaldı. «İşler kızışıyor, evlât... Senin kaatil son derecede soğukkanlı bir mahlûk.»

Masters, «Aynı şeyi tekrar yapabilmesi için görünmez olması lâzım!» diye homurdandı. «Hem aynı oyunu oynayıp, yine de yakasını kurtaracak, üstelik bizimle de alay edecek ha? On çay fincanının görür o! Allo! Cotteril? Belki bu da Arley hâdisesinin bir eşi olacak. Artık bilmem. En güvendiğin sivillerden ikisini gönder, evin ön ve arka tarafını gözden kaçırmasınlar. Kabil olursa içeri de birini sok... Ben, emlâkcıdan 4 numaranın anahtarını alırım. O zaman hem içeri ve hem de dışarı adam koyarız... Tamam... Sonra tekrar görüşürüz... Güle güle...»

Masters, ahizeyi hiddetle yerine bırakırken, H. M. onu yatıştırmak ister gibi, «Haydi, haydi...» dedi. H. M. o arada, bir hayli uğraştıktan sonra sigarasını yakabilmişti. Şimdi dumanlar başının etrafını kara bir bulut gibi sarıyordu. «Sinirlenme, Henüz öğle...

Kaatilin programını değiştirmiyeceğini kabûl edersek, o zaman daha beş saatimiz var demektir... Tabiî, adamın sözlerine hemen inanırsan, aptallık etmiş olursun, o da başka.»

Masters, «Bu vaziyet sizi hiç endişelendirmiyor mu?» diye sordu.

— «Hiç endişelendirmez olur mu? Hiç endişelendirmez olur mu? Beni asıl korkutan bu adamın usulleri... Bir de kaatilin kendinden bu kadar emin olması, bu küstahlığı beni düşündürüyor. Fakat, henüz rahatım kaçmış değil. Neye biliyormusun? Kurbanın kim olduğunu bilmiyoruz da ondan. Bu hususta en ufak bir fikrimiz bile yok.»

Pollard, söze karıştı. «Affedersiniz, efendim. Fakat bir cinayet işleneceğini nereden çıkardınız?»

Derin bir sessizlik oldu. Hem H. M., hem de Masters, ona baktılar. Masters, kaşlarını çatarak dönmüştü. Yine, «Haydi, haydi...» demeğe hazırlanıyor gibiydi. Maiyetindeki gençlerle, bilhassa, «Senin gibi kültürlü», diye tarif ettiği komiserlerle ciddî ciddî konuşurken bu tavrı takınırdı. Masters'le çalışmak çok kolaydı ama konuşmak, asla! Başmüfettiş o zaman korkunç bir mahlûk olup çıkardı. Fakat Masters'in bir iki kelimeyle çizdiği o acaip sahne Pollard'ın alâkasını çekmişti bir kere... Bir daire şeklinde dizilmiş on çay fincanı... Alelâde eşyaların ortasında pırıl pırıl parlayan, tavus tüyüne benzer, renkli şekiller...

H. M., ifadesiz bir çehreyle, «Devam et, evlât...» diye mırıldandı. «Ne düşünüyorsun?»

Pollard, uzanarak elini pusulalara vurdu. «Şunları...

Pusulaların ikisinde de gizli bir tehdit veya bir ima yok. Bunlarda sadece bir yerde «on çay fincanının hazır olacağından» bahsediyor... Belki de Arley'in katli plânlara dahil değildi... Şunu demek istiyorum, efendim. Müzedeki adamın fincanlar hakkında yazdıklarını hatırlıyor musunuz?.. İşte. «Belki de bu fincanlar bir merasimde kullanılıyordu. Meselâ, bir zamanlar Venedik'te pek meşhur olan o gizli toplantılarda.» Venedik'te yapılan gizli toplantılar hakkında hiç bir şey bilmiyorum. Fakat bu da bir ip ucu sayılabilir. Yani, belki de bu akşam gizli bir cemiyetin toplantısı var.»

H. M., «Hımm», dedi. «Yani bir «İntihar kulübünü» mü? Fakat bu daha ziyade bir «Cinayet kulübüne benziyor.»

Masters, homurdandı. «Bu kabil değil. Buraya bak, Bob! Biz daha önce de bütün bu ihtimallerin üzerinde durduk. Hepsinin üzerinde! Arley öldüğü sıralarda da yine böyle gizli bir toplantıdan bahsedildi. Zannedersem bu fikri ortaya bir gazeteci attı... Gazetelerde eski ve yeni bütün gizli cemiyetler hakkında yazılar neşredildi... Hah! Saçma! Eğer bu gizli bir cemiyetin işiys o zaman sırlarını çok iyi saklıyorlar demektir. Mübarekler o kadar gizli ki, varlıklarından kimsenin haberi bile olmamış!»

H. M., içini çekti. «Bilmem... Sen basit şeylerden anlarsın. Masters. Sana göre, gizli bir cemiyetin âzaları Çinli Mandarinler gibi giyinir ve birbirlerini tanımak için de baş parmaklarını kulaklarına sokarak, ellerini şöyle bir sallarlar... Senin, hakikaten gizli olan ve sessizce idare edilen bir cemiyet veya kulüp olmıyacağına inandığın belli... Neyse... Bu işte gizli bir cemiyetin pârmağı olduğunu söylemek istemiyorum. Böyle bir şeye inandığım yok. Fakat bunun imkânsız olduğuna yemin edebilir misin? Bu şekilde hareket etmen için bir takım sebepler var mı?»

Masters'in inadı tutmuştu yine. «Var ya! Size bir tek

sebep söyliyeceğim. Fevkalâde, mükemmel, sağlam bir sebep! Arley'in ablası Emma! O kadın hususî polis hafiyeliği etseydi, bir iki sene içerisinde milyoner olurdu. Yarabbi, şimdiye kadar onun gibi bir mahlûk görmedim. Doğuştan hafiyeydi o. Burnunu sokmadığı iş de yoktu. Bana, böyle bir şey olmadığına dair yemin etti. Ben de ona hak verdim. Kadını görseydiniz, ne demek istediğimi anlardınız. Sonra bütün Scotland Yard, bu gizli cemiyet işinin peşine düştü. Fakat bu hususta bir tek katî delil bile bulamadık. Zaten bütün ip uçlarından o gece Pendragon Gardens'deki eve sadece iki kişinin gelmiş olduğu anlaşılıyordu. Arley ve kaatil... Sir Henry, sessizce idare edilen gizli bir cemiyet olup olmadığını bilmem. Lâkin âzasız cemiyet olamıyacağını gayet iyi bilirim.»

H. M., onu şöyle bir süzdü. «Yine coştun, yine coştun. Neyse... Biz hakikatlerden ayrılmayalım. Tabiî eğer böylesi hoşuna gidiyorsa... Yine Arley'den bahsettin. Zaten ben de Arley hakkında bir iki sual sormak istiyorum. Adamın büyük bir koleksiyonu mu vardı?»

— «Büyük ve hakikaten kıymetli bir koleksiyon. Müzeden gelen adam, bunun yüz bin sterlin edeceğini söyledi.»

— «Hımm.. Koleksiyonda en fazla ne vardı? Çini filân mı?»

— «Evet, çini ve daha bir sürü şey... Şurada bir yerde bir liste olacak... Koleksiyonda çeşitli eser vardı. Tablolar, enfiye kutuları, kitaplar... Hattâ bir iki kılıç.»

— «Arley, Bond Street'teki antikacı Soar'dan sık sık alış veriş eder miymiş?»

Masters, şaşalamıştı. «Evet, anladığıma göre sık sık oraya gidermiş. İhtiyar Benjamin Soar'u hatırlıyorsunuz değil mi? Mağazanın asıl sahibi oydu... Altı ay evvel öldü... Müzeden gelen mütehassıs Arley'in bütün o yumuşak görünüşüne rağmen işini iyi bilen, kurnaz bir adam

olduğunu söyledi. Masanın çekmesinde bir takım faturalar vardı. Bunlardan da Arley'in Soar'un fiyatlarını iyice kırdığı anlaşılıyordu...» Zekâ dolu gözleriyle H. M.'e bakarak, onu konuşturmaya çalıştı. «Tabiî bu öyle mühim bir şey değil...»

— «Değil ya... Şimdi... Arley fincanları aldığı zaman bunlar nasıl ambalâj yapılmıştı?»

— «Fincanlar altmış santim uzunluğunda, otuz santim derinliğinde sert tahtadan bir kutuya yerleştirilmişti. Tabiî hepsi de ince kâğıda sarılmış ve aralarına da saman konulmuştu. Demin de söylediğim gibi, kutuyu bulamadık.»

— «Bir sual daha soracağım, evlât. Cevap verirken son derece dikkatli ol. Madem Arley koleksiyonu müzeye bırakmıştı, o halde adamın ölümünden sonra eşyaların bir listesi yapıldı. Öyle değil mi? Şimdi, söyle bakalım, koleksiyonda eksiklik varmıydı?»

Masters, ağır ağır doğruldu. Koskocaman çehresinde şaşkın bir tebessüm belirmişti. Kısa bir sessizlikten sonra, «Bilmeliydim...» diye cevap verdi. «Bir sihirbaz gibi şapkadan bir tavşan çıkarıvereceğinizi tahmin etmeliydim. Koleksiyonda eksiklik olduğunu nasıl anladınız?»

— «Biraz düşündüm ve «Belki koleksiyonda bir şey eksikti,» dedim. Kaybolan neydi, evlât?»

— «İşin garip tarafı da bu ya. Eğer yanılmıyorsam kaybolan şey Arley'in koleksiyonundaki kıymetsiz bir kaç eşyadan biriydi... Adamın bunu, pek hoşlandığı için sakladığını söylediler.»

— «E?»

— «'Esrarengiz ibrik' denilen şeylerdendi bu. Herhalde o ibrikleri biliyorsunuz. Bunlar porselen veya topraktan yapılır... Her birinin üç tarafında üç emziği ve bazan da delikli, içi boş bir sapı vardır. Böyle bir ibrik, iyice doldurulur, sonra da su dökülmeden, bir tek emzikten bo-

şaltmağa çalışılır... Bir oyun işte...» Masters, susarak, şaşkın şaşkın H. M.'e baktı. «Allah aşkına, kayıp ibriğin Arley'in ölümüyle ne alâkası var? Bunun, bir daire şeklinde dizilmiş on çay fincanıyla ne ilgisi olabilir?»

H. M., «Bunu ben de bilmiyorum, evlât,» diye itiraf etti. Üzgün bir tavırla ellerine bakarak, tekrar baş parmaklarını oynatmağa başladı. «Hiç olmazsa şu anda bu hususta en ufak bir fikrim bile yok. Sadece, bir sözün üzerine Arley'in koleksiyonunun eksik olabileceğini düşündüm. Hayır, hayır. Hay Allah! Masters, yapılacak işin var. Sen faal bir insansın, bana kalırsa hemen harekete geçmen doğru olur.»

Masters, derin bir nefes alarak ayağa kalktı. «Ben de öyle yapacağım. Yalnız Yard'da toplantı var. Şu Birmingham meselesi konuşulacak. Bir yolunu bulup, serbest kalmağa bakmalı, «Pollard'a döndü. «Bu işin ilk safhasını sen haledebilirsin, Bob. Bunu yapabilir misin?»

Pollard, kısaca, «Evet» dedi.

— «Alâ... Hemen St. James meydanına emlâkçı Houston'a giderek Berwick Terrace'deki 4 numaralı evin anahtarını ve bir de binayı dolaşma müsaadesi al. Polis olduğunu belli etme. Belki güçlük çıkarırlar. Şöyle mağrur ve kibar bir tavır takın ve evi almağı düşündüğünü söyle. Anladın mı? Başkalarının da evin anahtarını isteyip istemediklerini öğrenmeğe çalış... Eve girdikten sonra eşya döşeli odayı bul. Ve ne olursa olsun bir daha oradan çıkma. Ben de işlerimi bitirir bitirmez, eve gelirim. Haydi bakalım!»

Pollard'ın odadan çıkarken duyduğu son ses H. M.'in bir iblisi imrendirecek korkunç kahkahaları oldu. Galiba Masters de, «Hımm...» diye bir şeyler homurdandı.

Pollard, kendi kendisine bu hadise yüzünden bir hayli heyecanlanmış olduğunu itiraf ediyordu. Muvaffak olmadığı takdirde de mühakkak Masters, diri diri derisini yü-

zecekti... Whitehall'un yukarısında gök iyice kararmış, acaip bir renk almıştı. Galiba yağmur yağacaktı... Genç adam, otobüse yetişmek için o kadar hızla yürüdü ki, bir iki dakika içerisinde terden sırsıklam kesildi. Duraklıyarak, kendisini toplamağa çalıştı. Fakat on dakika sonra Emlâkçı Houston'un bürosundaydı. Kendisini soğuk soğuk süzen, mağrur bir centilmene, daha da buz gibi nazarlarla bakıyordu. Nihayet adam, masanın üzerinden ona doğru eğildi. Sanki bir sır söyliyecekmiş gibi de bir tavır takınmıştı.

— «Berwick Terrace, No...» Evi pek hatırlayamamış gibi ağır ağır konuşuyordu. «A, evet... Tabiî... Evi dolaşmanıza memnuniyetle müsaade ederiz. Pollard'ı bariz bir merakla süzdü. «Nedense o ev birdenbire pek kıymetlendi.»

— «Kıymetlendi mi?»

— «Evet, Daha bu sabah, başka bir müşteriye evi dolaşma müsaadesi ve anahtarları verdik. «Gülümsedi.» Tabiî onun daha evvel gelmiş olması vaziyeti değiştirmez. Evi satın almağı arzu ederseniz...»

Pollard, sinirlenmiş gibi bir tavır takındı. «Vah vah... Çok yazık... Gelen tahmin ettiğim şahıssa hakikaten çok yazık. Sahi, bahsettiğiniz müşteri kim? Bir iddiaya girdik de...»

Şaşırmasına rağmen biraz rahatlayan emlâkçı, «A,» dedi. «Demek iddiaya girdiniz?... Anlıyorum.» Tereddüdü geçmişti. «Müşterinin adını saklayacak değilim tabiî. Bu sabah gelen Mr. Vance Keating'di..»

Bu isimle birlikte ortaya bir sürü ihtimâl çıkıyordu.. Pollard, Vance Keating'le bir partide tanıştığını ve ondan pek de hoşlanmadığını hayal meyal hatırlıyordu. Fakat bu isim bütün gazete okuyucularının bildiği bir addı. Son derecede zengin bir genç olan Vance Keating, sık sık canının sıkıldığından bahsederdi. Bir keresinde de gazetecilere,

«Bizler,» demişti. «Son Maceraperestler» diye tarif edebileceğimiz bir gruba dahiliz. Yabancıların zillerini çalar, yanlış istasyonlarda trenden ineriz. Haremlere girer, Niagara şelâlesinden fıçıyla ineriz. Daima sûkûtu hayale uğrarız ama maceranın da, tıpkı zenginlik gibi, köşe başında bizi beklediğine inanırız.» Bu sözleri kahkahalarla karşılanmıştı tabiî. Maamafih Keating, zaman zaman tehlikeli maceralara da atılmıştı. Buna rağmen genç adamın kuvvetinin ideallerini yerine getirmeğe pek de yetmediği söylenirdi. Meselâ bir keresinde üç buçuk metre boyunda bir kaplanın peşine takılmış, fakat hayvanı vurduktan sonra da bayılmıştı. Kendisini kampa kadar sedyeyle taşımışlardı. Pollard, kısa bir müddet evvel gazetelerde Keating'in meşhur golfcu Miss Frances Gale'le nişanlandığını da okumuştu.

Emlâkçiye bakarak «Ha,» diye gülümsedi. «Keating, Ben de böyle bir şey bekliyordum zaten. Eh... Ev için mücadele edeceğiz, sonunda da birimizden biri galip gelecek... Acaba son zamanlarda eve başkaları da baktı mı? Bana bu hususta malûmat verebilir misiniz?»

Emlâkçi, bir an düşündü. «Eve altı aydır müşteri çıktığını pek sanmıyorum... Neyse.. Bunu katî olarak öğrenebiliriz.» Bir kral haşmetiyle masadan kalkarak, uzaklaştı. Bir iki dakika sonra döndüğü zaman elinde bir kaç kâğıt vardı. «Yanılmışım, efendim. Anlaşıldığına göre evi üç ay önce yani 10 Mayısta genç bir hanım görmüş. Miss Gale adında biri. Galiba o şey.»

Pollard, «Teşekkür ederim,» diyerek, ayağa kalktı. İşleri çabucak hallederek, bürodan çıktı.

Kısa bir müddet sonra Berwick Terrace'daydı. Saat henüz biri çeyrek geçiyordu ama mahallede derin bir sessizlik hüküm sürmekteydi. Adeta bir ölüm sessizliği, Berwick Terrace, gayet dar ve kısa bir çıkmaz sokaktı. Sadece on ev vardı burada. Sekizi yolun iki tarafındaydı. Dar

cepheli iki bina ise hemen sokağın bitiminde yükselmekteydi. Kurşunî taştan yapılmış, pencere çerçeveleri beyaza boyalı, üç katlı evler birbirinin eşiydi. Hepsinde de çatı katı vardı.

Yalnız, evlerden sadece dördünün pencerelerine kolalı dantel perdeler asılmıştı. Belki de sokağın o kadar perişan ve kasvetli durmasına, Pollard'ın da endişelenmesine sebep olan buydu. Yolda en ufak bir hareket bile görülmüyordu. Bu kurşinî, ıssız sokakta tek renkli şey en baştaki kıpkırmızı telefon kulübesiydi. Daha ileride kapkara bacalar bulutlu semaya doğru uzanıyorlardı.

4 numaralı ev sol taraftaydı. Pollard, sağ kaldırımdan ilerledi. Ayak sesleri garip yankılar yapıyordu. Tam 4 numaranın karşısında duraklıyarak, ağır ağır sigara paketini çıkardı. Bir taraftan da dikkatle evi tetkik ediyordu. Bunun da diğer binalardan farkı yoktu. Fakat galiba bu ev öbürkilerden biraz daha eski ve bakımsızdı. Panjurlardan bazıları kapatılmıştı. Camların bir kısmı çok tozluydu. Ve... bir hareketin farkına vardı. Galiba biri tavan arasındaki camı yukarı itmişti. Evet... Şimdi evde biri vardı ve dikkatle kendisini gözetliyordu.

Genç adamın arkasından biri, usulca, «Komiser Pollard,» diye fısıldadı.

Pollard'ın önünde durduğu 2 numaralı ev de boştu. Genç adam, gözünün ucuyla zemin katındaki pencerelerden birinin hafifçe aralanmış olduğunu da görmüştü. Ses buradan geliyordu işte. Fakat camlar çok tozlu olduğu için konuşanın kim olduğunu görmek kabil değildi.

Meçhûl şahıs, devam etti. «Ben, (L) şubesinden Hollis. Buraya geleli bir saat oldu. Poter ise evin arka tarafını gözetliyor. Her şey yolunda. Eve girip çıkmak için sadece iki yer var... Ön ve arka kapılar... Evde birinin dolaştığını da haber vereyim. Bilmiyorum, peşinde olduğunuz adam o mu?»

Pollard, sigarasını yakarak, dudaklarının arasından, «Dikkatli olun,» dedi. «Adam pencerede. Sakın ona gözükmeyin... Kendisini bana tarif edebilirmisiniz?»

— «Kim olduğunu bilmiyorum. Fakat genç bir adam. Sırtında gri bir elbise var... Buraya on dakika evvel, yürüyerek geldi.»

— «Peki, o zamandan beri ne yapıyor?

— «Bilmiyorum. Yalnız bir ara birkaç pencere açtı... Tabiî... Açmasaydı, herhalde boğulurdu. Burası âdeta bir cehennem.»

— «Dört numaraya girip, odalara bakabildiniz mi?»

— «Maalesef. Ev değil kasa mübarek. İçeri girmek kolay değil. Tabii bir yolunu bulurduk ama Müfettiş komşuların dikkatini çekmememizi söylemişti...»

— «Tabiî... Pekâlâ... Siz yine bekleyin.»

Pollard, sigarasından derin bir nefes çektikten sonra sokağın karşı tarafına geçti. Artık eve bariz bir dikkat ve alâkayla bakıyordu. Anahtarları çıkararak, şangırdattı. Bunların ucuna, üzerinde emlâkçinin ismi yazılı olan karton etiketler takılmıştı. Genç adam, kapının soluna düşen geniş pencerelerdeki panjurların sıkı sıkı kapatılmış olduğunu farketti. Herhalde eşyalar o odaya yerleştirilmişti. Pollard, kapının önündeki basamakları çıkmaya başladı.

Sonra da sokağın başına bakarak durakladı.

Berwick Terrace'nin aşağısında genişçe bir meydan vardı. Coburg meydanı... Buradaki ağalar o sıcak havada derin bir uykuya dalmışlardı. Etraf gayet sessizdi. Sadece bir motör homurtusu duyuluyordu. Zaten Pollard'ın dikkatini de bu çekmişti. Yolun ağzından iki kişilik bir otomobil ağır ağır geçmekteydi. Mavi bir Talbot'du bu. Direksiyondaki kadın eğilmiş, ısrarla Berwick Terrace'a bakıyordu.

Öyle dalmıştı ki arabanın yalpalandığının bile farkında değildi. Otomobil bir hayli uzakta olduğu için Pollard

kadının yüzünü iyice göremedi. Fakat motorun homurtusunda bile gizli bir şaşkınlık ve merak var gibiydi... Araba uzaklaştı...

Pollard, ürperdi. Sanki bir yerde bir çark dönmeğe başlamış, veya bir orkestra şefi çubuğunu kaldırmıştı. Korkunç bir şey başlamak üzereydi. Fakat genç adamın böyle düşüncelere ayıracak vakti yoktu. Zira vestibülün (1) iç kapısı açılmıştı. Sert adımlar mermerlerin üzerinde akisler yaptı. Sonra da kapıda bir adam belirdi. Dikkatle Pollard'a bakıyordu.

Adam, «E?» dedi.

3. KAATİLİN VERDİĞİ SÖZ :

Zeminine, kare şeklinde, kırmızı ve beyaz mermer döşenmiş olan vestibül bir hayli karanlıktı. Bu yüzden kapıdan biraz geride duran adam iyice gözükmüyordu. Fakat Pollard, daha ilk bakışta karşısındakinin Vance Keating olduğunu anlamıştı. Keating'in sırtında açık gri flanel bir elbise vardı. Biraz kirlenmişti bu. İnce fakat adaleli vücutlu, orta boylu, uzun sivri burunlu, genç bir adamdı Keating. Uçları aşağıya doğru kıvrık dudaklarından, her şeyden çabucak sıkıldığını anlamak kabildi... Belki çehresinde her zaman ukalâca veya şımarıkça bir ifade vardı ama şimdi bunun yerini müthiş bir heyecan almıştı. Heyecan veya şüphe... Pollard, baş parmaklarını ceketinin ceplerine sokmuş olan Vance Keating'in loş vestibülde gözlerini kırpıştırdığını farketti.

Fakat, vaziyetin bütün ciddiyetine rağmen bir tek şey genç adamı gülünç bir hale sokmaktaydı. Vance Keating, o telâşı arasında başına başka birinin şapkasını giymişti. Yumuşak, kurşinî bir röleveydi bu. Keating'e de bir iki numara büyüktü. Genç milyonerin alnına kadar kaymış, hattâ kulaklarını da iyice sıkıştırmıştı.

---

(1) Boşluk, koridor...

Vance Keating, «Kadın nerede?» diye sordu.

— «Kadın mı?»

— «Evet. Canım, hani şu.» Keating, durakladı. Aynı anda Pollard da, gizli bir toplantı tertiplendiğini, genç milyonerin de kendisini davetlilerden biri sandığını düşündü. Fakat, Keating de bir şeyler düşünmüş ve ihtimâller üzerinde de durmuştu. Artık Pollard'ın bir misafir tavır takınması da imkânsızdı.

Keating, «La tasse est vide; la femme attend» dedi.

İşte yine melodrama kaçan bir sahneyle karşılaşmışlardı. Bu Fransızca cümle parolaydı herhalde. Pollard'ın da buna cevap vermesi lâzımdı. Genç komiser, hemen kararını verdi. Artık nasıl hareket edeceğini biliyordu. Vaktiyle okuduğu Fransızca ders kitabındaki bir cümleyi tekrarladı.

— «Halamın tavukları bahçededir... E, ne olacak yani?»

Keating, usulca, «Sen de kimsin?» diye sordu. «Burada ne arıyorsun?»

— «Bir itirazınız yoksa evi görmek istiyorum.»

— «Evi mi görmek istiyorsun?»

Pollard, sâkin sâkin, cevap verdi. «Buraya bakın, şu meseleyi halledelim. Ben, evi görmek istiyorum. Zira fiyatı uygunsa burasını alacağım. Houston size bundan bahsetmedi mi?Ben, böyle bir ev arıyorum. Onun için emlâkçiden yazılı müsaadeyle anahtarları aldım. Herhalde siz de öyle yaptınız. »

Milyoner, aptal aptal, «Fakat bunu yapamazlar!» diye haykırdı. Sesinde hemen hemen dehşete yakın bir hayret vardı. Keating'i böyle bir ihtimali aklına bile getirmediği anlaşılıyordu. «Bunu yapamazlar. Anahtarları bana verdiler.»

Pollard, «Evi ikimizin birden dolaşmaması için hiç bir sebep yok» diye mırıldanarak içeri süzüldü. «Değil mi ya?»

Hol bir hayli büyüktü ama duvarlardaki tahta kaplamalar yüzünden hem son derecede karanlık, hem de bir hayli tozluydu. Merdivenin sahanlığındaki, renkli camlar geçirilmiş yuvarlak pencereden süzülen kırmızılı mavili alacalı ışık da karanlığı yarmağa kâfi gelmiyordu. Adımları çıplak tahtalar üzerinde yankılar yaptı. Pollard, lâkayt bir tavırla soldaki odaya doğru giderek, kapıyı açtı.

Fakat, eşyalar o odaya konulmamıştı.

Penceredeki panjurların sıkıca kapatılmış olmasına rağmen, Pollard bunu hemen farketti. Tabiî fena halde şaşırdı. Artık gizli tuzaklar aramağa başlamıştı. Yan gözle Keating'i süzüp duruyordu. Evet... Korkunç bir hâdise olacaktı ama Keating'in bu işteki rolü neydi? Plânı o mu hazırlamıştı? Yoksa milyoner sadece kurban mıydı?

Vance Keating, birdenbire, «Affedersiniz, dostum» dedi. Pollard'ı başından atabilmek için bir bahane ararken, yüzünün ifadesi de bir aktörünki gibi süretle değişmişti. Şimdi hakikaten sevimli ve şirin bir tavırla Pollard'a bakıyordu. «Sinirlerim biraz bozuk... Dün gece bir parti vardı. Çok geç yattım. Evet... Evi birlikte gezmemiz için her tarafı gösterebilirim. Şey, işiniz uzun sürer mi?»

Pollard, saatine baktı. Biri kırk geçiyordu. On çay fincanının hazırlanmasına daha üç saat yirmi dakika vardı. «Korkarım biraz erken geldim» diye cevap verdi. «Yani, vaktim bol. Anlayacağınız, ablama burada randevu verdim. Ev işlerine o bakar. Tabiî nasıl bir yer almak istediğimi görmek arzusunda. Ona, tam saat dört buçukta burada olmasını söyledim ama gelmesi beşi bulur. Hiç bir yere vaktinde gittiği görülmemiştir. Arzu ederseniz, şimdi gideyim, saat dört buçukta veya beşte geleyim.»

Keating, şöyle yarım döndü. Tekrar Pollard'a baktığı

zaman yüzünde sakin ve mağrur bir ifade belirmişti. Terbiyeli bir tavırla, «Acaba», dedi. «Benimle bir dakika gelebilir misiniz?»

— «Nereye?»

Keating. «Bu tarafa,» diye mırıldanarak, evden çıktı.

Pollard'ın onu takip etmekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Vance Keating ister kurban olsun, ister kaatil, onu gözden kaçırmamak zorundaydı. Milyoner, Perwick Terrace'ın köşesindeki telefon kulübesine kadar gitti. Pollard'ın kendisini dinleyebilmesi için kapıyı açık bırakarak bir numara çevirdi.

Gayet mağrur ve ukalâca bir tavırla, «Mr. Houston'la konuşmak istiyorum», dedi. «Allo, Dr. Houston? Ben, Vance Keating. Berwick Terrace'daki ev hakkında kararımı verdim... Ne kadar istiyorsunuz?... Evet... Eve hemen yerleşebileceğim değil mi?... Evet... Beğendim... Binayı satın alacağım fakat bir dakika... Burada bir müşteri daha var. Dostum, onbinden yukarı çıkabilirmisiniz? Ah.. Tahmin etmiştim zaten... Houston? Evet, evet, evi satın alıyorum. Artık orası benim sayılır değil mi? Yani tapuyu hemen almasam da bina karar verdiğim andan itibaren benim addedilir?.. Öyle mi? Bundan emin misiniz... Allahaısmarladık.»

Ahizeyi, dikkatle yerine bırakarak, kulübeden çıktı. İşin vardığı neticeden memnun olduğunu belirten bir tavırla, «Şimdi, dostum,» dedi. «Artık evin sizi alâkadar edeceğini sanmıyorum. Ben, istediğim şeyleri elde etmeğe alışığım. Şimdi o ev de benim. Berwick Terrace 4 numaraya ziyaret veya başka maksatlarla gelmemenizi bilhassa tavsiye ederim.

Şimdi de lûtfen defolup gidiniz!»

Kulaklarını yassıltan gri röleve kendisine yine de şen bir hâl veriyordu. Dönerek, uzun adımlarla ilerlemeğe başladı. İşi istediği şekilde hallettiğini düşündüğü anlaşılı-

yordu. Her haliyle, «Artık bu meseleyi unutabilirim...» der gibiydi.

Fena halde hiddetlenen Pollard, milyonerin arkasından bir adım attı. Aynı anda telefon kulübesinin öbür tarafından o aşina öksürük aksetti. Çabucak dönen genç adam, Baş Müfettiş Humphrey Masteras'la göz göze geldi. Masters'in akları kızarmış, uçuk mavi gözlerinde tehlikeli bir pırıltı vardı. Başını sallayarak, Pollard'a işaret etti.

Genç komiser, Keating, eve dönünceye kadar bekledi. Sonra da melon şapkasında bile tehlikeli ve esrarengiz bir hâl alan Başmüfettişin yanına gitti.

Masters, «İşin içinden çıkamadığın zaman hiddetlenmemesini sana öğretmemiz lâzım,» diye homurdandı. «Bak, ben böyle vaziyetlerde soğuk kanlılığımı hiç kaybetmem.» Eve doğru baktı. «Yarabbi! Parayı nasıl da saçıyor? On bin sterlin? Ne için on bin sterlin veriyor acaba? İşte bunu anlıyamıyorum? Bu alış verişten eline ne geçecek? Neyse... Neyse... Anlat bakalım.»

Pollard, vaziyeti kısaca hikâye etti. Masters'in yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti. «Evde, Keating'den başka biri var mıydı?»

— «Bu husuta katî bir şey söyleyemem. Fakat telâşla kapıya koşmasından evde başka kimse olmadığı anlaşılıyor. Beni o beklediği kimse sandı...» Pollard, bir an durdu. «Bir kadını bekliyor o... Bu randevu kendisi için çok mühim.»

Masters, dalgın dalgın, «Fakat bir hayli para verdi...» diye mırıldandı. «Öhhö! Demek ön odada eşya yoktu. Hoş, bu da öyle mühim değil ya... Evin hem ön tarafı, hem de arkası göz hapsine alındı. Artık içeriye kimse giremez, Bob. Bu imkânsız! Fakat, buraya bak, senin ne yapıp yapıp, içeri süzülmen şart. Tabiî gözükmeden... Anahtarların var. Bu defa da arka tarafı bir tecrübe et. Eğer Keating seni yakalarsa, işler alt üst olur. Maamafih yakalanma-

mak için elinden geleni yapacağını biliyorum. Ben de sokağın karşısına geçip, Hollis'in yanına gideceğim.» Düşünceli bir tavırla çenesini oğuşturdu. «Dediğin gibi Keating'in kurban mı, yoksa kaatil mi olduğunu bilmiyoruz. Bütün güçlük de burada zaten. Her iki halde de maksadımızı açıklıyamayız. Eğer eve dalıp, Keating'e kim olduğumuzu söylersek, herhalde adam bizi işi uzatmadan hemen kovar... Buna hakkı da var...» Başını salladı. «Evet, başka çare yok... Belki de böylesi daha iyi. Daha saat iki... O eve gir, Keating'in hangi odada olduğunu anla ve o kapının dışına sülük gibi yapış. Anladın mı?»

İnce bir geçit, Coburg meydanından Berwick Terrace'ın soluna doğru uzanıyordu. Her evin arkasında geniş bir bahçe vardı. Duvarlar da bir hayli yüksekti. Pollard, dört numaralı evin arka pencerelerindeki panjurlarını sıkı sıkı kapatmış olduğunu görünce rahat bir nefes aldı. Bahçe kapısından içeri süzülürken, kendisini diğer sivil polis durdurdu. Porter adlı bu memur oradaki yıkık çardağa gizlenmişti.

Porter, «Evde ses seda çıkmıyor...» diye fısıldadı. «Bu tip panjurları iyi bilirim. İnsan içeriden baktığı zaman da dışarısını göremez. Siz, çabucak arka verandaya koşun. Pencere de bile olsa, sizi farkedemez.»

Arka verandayı oymalı demir süsleri olan bir çıkıntı gölgelendirmekteydi. Pollard, kendisini oraya attı. Artık bütün korkusu arka kapının içeriden sürgülü olmasıydı. O zaman anahtarı da işe yaramıyacaktı. Neyse, korktuğu başına gelmedi. Anahtar kilitte çabucak döndü ve kapı, Pollard'ın hayret dolu bakışları altında hemen hemen sessizce açıldı.

Şimdi genç adam, karanlık mutfaktaydı. Kurumuş tahtalardan sızan hararet yüzünden neredeyse boğuluyordu. Ağır ağır ilerledi ve sonra da, «Keşke dışarıda son bir sigara içseydim...» diye düşündü... Usulca ilk kattaki oda-

ları dolaştı. Hepsi de bomboştu bunların. Yalnız birinde bir saksı çiçek bırakılmıştı. Pollard, vesveseli bir genç olmamakla beraber, odaların halini hiç beğenmedi. Masters'-in, ilk cinayetin işlendiği evden bahsederken, «Orada kimse oturmak istemiyordu», dediğini hatırladı. «Evin adı çıkmıştı...»

Kendi kendine, «Acaba bu evin de adı çıkmış mı?» diye sordu. Zira bu binanın, bu odaların havasında tehlikeli, sinsi bir şeyler gizli gibiydi. Evin son kiracıları da ufak resimlere pek meraklıydılar galiba. Zira duvarlar çivi deliği içindeydi.

Pollard, ön kapının sağına düşen odada etrafına bakınırken, merdivenden ayak sesleri aksetti.

Katî, çevik ve neşeli adımlardı bunlar. Genç adam, daha bakmadan gelenin Keating olduğunu anladı. Kapıdaki bir çatlattan dışarıya bir göz attı. Keating, hafifçe ıslık çalarak holü geçti ve ön kapıya gitti. Dışarı çıkarak, kapıyı arkasından kitledi.

Eve, tekrar derin bir sessizlik çöktü.

Pollard, başını kapının aralığından ihtiyatla uzattı. Zira bu bir tuzak olabilirdi. Keating, türlü fedakârlığı göze aldıktan sonra neden böyle sakin sakin çıkıp gitmişti? Olacak şeymiydi bu? Belki de milyoner, tuzağı hazırlamış ve yem olarak da on çay fincanını dizmişti? Belki de lüzumlu bütün hazırlıkları yapmıştı?

Genç komiser, tehlikeye aldıracak vaziyette değildi. Telâşla merdivenlerden çıktı. Bir iki dakika bekledi ama sandığı gibi ön kapı usulca açılmadı. Onun üzerine cesareti büsbütün artan Pollard, ikinci ve üçüncü katları da dolaştı. Ve döşeli odayı bulamadı.

Artık bir tek ihtimal vardı. Ya aradıkları oda tavan arasındaydı, ya da Keating hepsini atlatmıştı. Pollard, birdenbire bir saat evvel eve gelirken gördüğü sahneyi olanca canlılığı ile hatırladı. Biri, belki de Keating, tavan

arasındaki pencereden bakıyordu...

Üst kattaki holün en dibinde küçük bir kapı vardı. Bunun arkasındaki gayet dar ve dik bir merdivenden tavan arasına çıkılıyordu.

Çatı katı, tavana kadar yükselen tahta bölmelerle dört odaya ayrılmıştı. Burası bir hayli karanlık ve müthiş de sıcaktı. Pollard, bütün vücudundan ter fışkırdığını hissetti.

— «On çay fincanı burada olmalı... Fakat neden eşya ta buraya kadar çıkarıldı? Halbuki evin bütün odaları boş... Evet... Aradığım öndeki oda olacak... Birinin bir saat evvel oradan baktığından eminim.»

Pollard, kapıya giderek, tokmağı çevirdi. Fakat kapı kitliydi. Galiba evdeki tek kilitli oda da buydu.

Genç adam, dönerek diğer üç odaya baktı. Bunların hepsinin de kapıları açıktı. İçeride de eşya namına bir şey yoktu tabiî...

Evet... Aradığı bu kapısı kapalı odaydı... Anahtar kilitte olmadığı için Pollard, delikten içeriye bakmağa çalıştı. Duvarlar kirli bir beyazlıktaydı. Küçük odanın ortasında ise bir masa vardı. Üzerine kararmış altın gibi donuk donuk parlayan bir örtü örtülmüştü. Genç adam, başka bir şey göremedi. Eğilip, kapının altından baktı. Fakat bundan da eline bir şey geçmedi. Sadece odaya, gayet uzun tüylü, simsiyah bir halının serilmiş olduğunu anladı, işte o kadar.

Pollard, o anda odada hiç kimsenin olmadığından emindi. Lâkin içeriye de giremedi. Kilidi açması imkânsızdı. Kapıyı kırdığı takdirde ise, işler karışacak ve muhakkak Keating, geri döndüğü zaman vaziyeti anlayacaktı...

Keating, iki saat sonra döndü. O sıkıntılı bekleyiş sırasında Pollard'ın da sabrı tükenmeğe yüz tuttu tabiî. Fakat o arada evi, bodrum da dahil olmak üzere, aşağıdan

yukarıya kadar aramağı unutmadı. Artık içeriye kimsenin saklanmadığından emindi.

Pollard, Keating'in o aşina adımlarını ve ön kapının çarpılarak kapatıldığını duyduğu zaman saat dördü çeyrek geçiyordu.

Ve Keating yalnızdı...

Pollard usulca tavan arasına çıkarak, arkada, sağdaki odaya saklandı. Kapının aralığından kitli odayı iyice görebiliyordu. Merdivenden Keating'in ayak sesleri aksetti, sonra genç milyoner gözüktü. Son derece de heyecanlı, arzulu, hattâ aç gözlü bir hali vardı. Cebinden bir anahtar çıkarak, kapıyı çabucak açtı. İçeri de öyle hızla girdi ki, Pollard, kapı kapanmadan evvel odaya ancak bir göz atabildi. Fakat bu arada donuk donuk parlayan masa örtüsüyle bir daire şeklinde dizilmiş olan fincanları gördü... Simsiyahtı bu fincanlar...

«Genç Maceraperst,» bu acaip odaya girmeden evvel bir hareket yapmış, yani şapkasını çıkarmıştı...

4.15...

4.30... Pollard, sıcak yüzünden kafa derisinin gerildiğini, beynin uyuştuğunu hissetti. Fakat karşı odada halâ çıt çıkmıyordu. Galiba başka kimsenin geleceği de yoktu. Gözlerini kapıya dikmiş olan genç komiserin boyun adaleleri iyice tutulmuştu. Kol saatinin yelkovanı yukarı doğru kaydı.

4.45...

Pollard, Masters'in sözlerini hatırlayınca faraziyelerinin de yanlış olduğunu anladı. Baş Müfettiş, «Sessizce idare edilen bir gizli cemiyet olup olmadığını bilmem,» demişti. «Lâkin âzasız cemiyet olamıyacağını gayet iyi bilirim!» Masters, haklıydı. Vance Keating, odada tek başına oturuyordu. Polis, milyonerin hayatını emniyete alabilmek için her şeyi yapmıştı. Ön ve arka kapıda memur vardı. İçeride de öyle...

4.55...

Saatin yelkovanı tam onikinin üzerine geldiği sırada, Keating acı acı bağırdı. Aynı anda Pollard, ilk silâh sesini duydu.

Feryat ve silâh sesi o kadar beklenmedik bir şeydi ki, Pollard bir an ne olduğunu anlıyamadı. Üstelik patlama, «sanki silâh, ete iyice dayanmış gibi,» gayet boğuktu.

Sonra, bir hışırtı, kırılan fincanların şangırtısı ve sert bir gürültü duyuldu. Bunu ikinci silâh sesi takip etti. Bu sefer ki hiç de boğuk değildi. Üstelik, patlama o kadar yakında olmuştu ki, Pollard, kapıdaki anahtarın zıngırdadığını farketti...

O kapının arkasında büyük bir tabancayla iki el ateş edilmişti. Silâh sesinin yankıları hafiflerken Pollard, kolundaki saatin çıkırdısını duydu. Kulağına pek yüksek geldi bu.

Genç adam, daha holü aşmadan burnuna eski tip bir fişekten çıkan keskin barut kokusu çarptı. Telâşla, tokmağı çevirerek içeri girdi. Alçak tavanlı, duvarları beyaz badanalı bir odaydı burası. Sağa düşen duvarda bir tek pencere vardı. Dışarıda gök, fırtınanın yaklaştığını haber vermek ister gibi iyice kararmıştı. Penceredeki, siyâh kadifeden yapılmış ağır perdeler kısmen kapanmıştı. Buna rağmen oda yine oldukça aydınlıktı. Pollard da bu sayede üzerine on fincanın dizilmiş olduğu yuvarlak masayı kolaklıkla görebildi. Fincanlardan ikisi kırılmıştı.

Vance Keating, yerde, masayla kapının arasında yatıyordu. Başı kapıya doğruydu. Genç milyoner sol tarafına düşmüştü. Yüzü halıya gömülmüş, sağ bacağı da hafifçe kıvrılmıştı. Sol tarafında yerde duran 45 lik le vurulduğu anlaşılıyordu. Başının arkasında, kenarları yanık bir yara vardı. İlk kurşun buradan beynine girmişti. Gri ce-

ketinin sırtında da yine etrafı yanık bir delik gözüküyordu. Bunu da ikinci kurşun değil, aynı zamanda yanık saç ve kumaş kokusu da dolmuştu. Pollard, kaatilin tabancayı Vance Keating'in başına, sonra da sırtına dayayarak tetiği çekmiş olduğunu anladı. Yaralardan kan sızmağa başlamıştı. Ama pek az... Zira milyoner Komiserin gözleri önünde son nefesini vermişti. Pollard, kapının önünde durarak, odaya bakarken bütün bunları gördü. Fakat, tek tek değil de bir bütün halinde...

— «Kaatil, bu odaya girdi... Nasıl girdiyse girdi... Lâkin hâlâ burada... Bu kapıdan kimsenin çıkmadığını biliyorum... Pencere ise yerden on iki metre yükseklikte... Yavaş... Yavaş! Kendine gel, oğlum, Kendine gel...»

Genç adam, terden yanan gözlerini silerek uzandı. Dışarıdaki anahtarı aldı ve kapıyı içeriden kitledi, Ondan sonra da dikkatle odayı dolaştı.

Fakat kimseyi bulamadı.

Çünkü odada kimse yoktu...

Pollard, pencereye gitti.

Fırtına kopmak üzereydi. Serince bir rüzgâr, genç adamın yüzüne çarptı. Bewick Terrace, on iki metre aşağıda sakin sakin uyukluyordu. Pollard, melon şapkalı Masters'in sokaktan geçerek 4 numaralı evin kapısına doğru seğirtiğini görünce, silâh patlayalı henüz pek az vakit geçmiş olduğunu anladı. Pencereden eğilerek, sağ ve soldaki evlerin kurşunî cephelerine, bomboş uzanıp giden sokağa baktı.

Sonra da, «Kaatil pencereden kaçtı!» diye bağırdı.

Hollis'in karşıdan evi gözetlediği ilk kattaki pencere, kulakları tırmalayan bir gıcırtıyla açıldı. Hollis, hiddetle başını dışarı çıkararak, haykırdı' «Ne münâsebet!» O pencereden kimse çıkmadı!.»

4. AVUKATLARIN EVLERİ

Saat tam beşbuçukta, Adlî Tabip Dr. Blaine, Vance Keating'in cesedinin yanından ayağa kalkarak, paltosunun dizlerini süpürdü. Fotoğrafçılar çoktan çalışmağa başlamışlardı. Odada flâşlar yanıp sönüyordu. Parmak izi mütehassıs ışık alabilmek için pencerenin önüne gitmişti. Şimdi 45 liği dizinin üstüne koymuş, kabzasına grimsi bir toz püskürtüyordu.

Doktor Blaine, Baş Müfettiş Humphrey Masters'e baktı. «Öğrenmek istediğin nedir?»

Masters, mendiliyle alnındaki terleri silebilmek için melon şapkasını çıkardı. Fena halde sıkılmış olduğu anlaşılıyordu. Fakat sakin bir tavır takınmağa çalışarak, «Adamın vurulmuş olduğunu ben de görüyorum,» diye itiraf etti. «Fakat hangi tabancayla? McAllister'dekiyle mi?»

— «Bu benim işim değil ki. Neticeyi çok geçmeden nasıl olsa öğreneceksin. Fakat bence cinayetin o silâhla işlenmiş olduğu muhakkak.» Blaine, işaret etti. «Şu iki yara 45 lik yarası... Üstelik eski tip bir silâh ve yine eski tip kurşunlar kullanılmış... Modern bir 45 liğin çelik kaplı kurşunları vücudu delip geçerdi... Tarif ettiğim cinayete uyacak tabanca burada işte. «Daha ne düşünüyorsun?..» Başıyla, McAllister'i işaret etti. Masters'in yüzündeki ümitsizce ifade kendisini bir hayli şaşırtmış gibiydi. Baş Müfettiş, Parmak İzi Mütehassısının yanına gitti. Tabiî Pollard da peşinden. McAllister, tabancanın kabzasındaki tozları, küçük bir küreğe benzeyen bir âletle iyice temizlemişti.

Koyu kurşinî tabanca, bir bakıma ustalıkla yapılmış bir silâhtı. Büyük olmasına rağmen, sanıldığından daha hafifti. Kabzada sedef süsler vardı. En dibe ise küçük bir

gümüş levhacık geçirilmişti. Bunun üzerinde Tom Shannon yazılıydı.

Masters, parmağıyla bunu işaret ederek, «Bu isim...» diye mırıldandı. «Ne dersin? Acaba bu...»

McAllister, «Ben senin yerinde olsaydım,» dedi. «Tom Shannon için bülten yollamazdım... Shannon öleli kırk sene oldu... Bu tabanca da onunmuş... Ne tabanca ama.. 1894 de yapılmış Remington altıpatlar... Kovboy romanları okusaydın, bunun ne olduğunu da bilirdin... Silâhı, yukarı doğru kaldırdı. Acaba buna kurşunu nereden buldular? Tabanca dolu... Tabiî sadece iki kurşun atılmış Sonra bu tabanca ta Amerikanın batısından buraya kadar nasıl gelmiş? Hımm... Belki de bu silâh koleksiyonu yapan bir adamın...»

Masters, «Koleksiyoncular,» diye homurdandı. Çay fincanları, Esrarengiz İbrikler ve Kovboyların «altı patlar» larını toplayan meraklılar hakkında pek de hoş şeyler düşünmediği belliydi. «Şimdi bunları bırak... Parmak izlerinden ne haber?»

— «Tabancanın üzerinde en ufak bir iz bile yok... Kaatil eldivenliymiş...»

Masters, tekrar Blaine'e dönerek, her zamanki gibi nazik bir tavır takınmağa çalıştı. «Demin neyi öğretmek istediğimi sordun, Doktor. Bu sualine şimdi cevap vereceğim!» Öğrenmek istediğin bir tek şey var. Kaatil, tabancayı kurbanının vücudune iyice dayamış mı? Her iki yara da böyle mi açılmış? Bundan emin misin? Bu hususta yemin edebilir misin?»

— «Tabiî eminim.»

Baş Müfettiş, «Yavaş,» diye mırıldandı. «Yavaş...» Sanki Doktora bir sır söyleyecekmiş gibi bir tavır takındı. «Ne demek istediğimi sana iyice izah edeyim. Ben ilk defa böyle bir kaçıncısı?.. Her seferinde de kitli odalardan usulca çıkmanın yeni bir usulünü öğrendim. Artık bu benim

için bir kabus.. Veya H. M.'in dediği gibi, «peşimdeki umacı...» Anlatabiliyor muyum? Fakat ilk defa bugün kaatilin hakikaten odada olduğunu gösteren kati bir delille karşılaştım. Üstelik bu sefer polis işin içinde hile olmadığına dair yemin edecek vaziyette... Bak, dinle! «Parmağını, öbür elinin avcuna vurdu. «L» Şubesinden Komiser Muavini Hollis ve ben, karşıdaki evdeydik. Burasını gözetliyorduk... Bilhassa şu pencereyi... Gözlerimizi bir an bile buradan ayırmadık. Çünkü, Mr. Vance Keating, yani, şu öldürülen genç, bu eve dördü çeyrek geçe döndü. Bir iki dakika sonra onun bu Koskoca evde yalnız bu pencerede perde vardı. Bunu farkeder farkenmez «döşeli oda»yı bulduğumuzu anladık. Anlıyormusun? Bu yüzden gözümüzü buradan ayırmadık. O sırada Komiser Pollard da başıyla işaret etti. Kapıya bakıyordu... Cinayetten sonra pencereren çıkan olmadı. Kapıdan da... Şimdi, eğer bana maktulün uzaktan vurulmuş olabileceğini söylersen, her şey düzelecek. Zira pencere açıktı... Kurşunlar pencereden girmiş olabilir. Fakat kaatilin odada olduğunu söylersen, aslında ben de böyle düşünüyorum, bunu da itiraf edeyim, o zaman işler arap saçına dönecek.»

Sıcaktan, o meşhur «zeki ve uyanık iş adamı» halini kaybetmeğe başlayan Doktor Blaine, Masters'in derdine aldırmadı bile. Bir şeyler homurdandıktan sonra, «Gizli kapı veya bir kapak olamaz mı?» diye sordu.

— «Gizli kapı ha? Şöyle etrafına bir bak!»

Hakikaten odada böyle bir şeyin olması imkânsızdı.

Kapının karşısına düşen ve bir de penceresi olan kalın iki duvar taştan örülmüştü. Diğer iki bölme ise sağlam tahtadan yapılmıştı. Üstelik bunlar tavana kadar yükseliyordlardı. Hem duvarlar ve hem de tavan beyaza boyanmıştı. Bu kirli sıvanın üzerinde, küçük yarıklar hariç, şöyle uzun veya derin bir çatlak bile yoktu. Alçak tavanın ortasından kısa bir boru sarkmaktaydı. Herhalde eski

bir havagazı lâmbasından kalmaydı bu. Ağzına, kurşundan yapılmış bir tıkaç takılmıştı.

Yine sağlam tahtadan yapılmış olan zemine, uzun tüylü, pırıl pırıl siyah bir halı serilmişti. Kapının karşısına düşen duvarın önünde maun bir sandalye duruyordu. Soldaki duvarın önüne ise oldukça eski bir divan konulmuştu. Fakat gözü ortadaki şey çekiyordu. Maundan yapılmış, bir buçuk metre çapında, yuvarlak, açılır kapanır bir masaydı bu. Üzerine dört köşe bir örtü serilmişti. Örtünün, tavus tüylerine benzer işlemeleri vardı. Kararmış altın gibi donuk donuk parlıyordu bunlar. Örtünün, kapı tarafına düşen kısmı, hafifçe kaymıştı. Siyah fincanlar ise masanın üzerine daire şeklinde sıralanmışlardı. Yine kapı tarafındaki fincanlardan ikisi kırılmıştı... Ama acaip bir şekilde... Fincan kırıkları etrafa saçılmamıştı. Bunlar çatlamış olan tabakların ortasında duruyorlardı. Sanki bu kapkara fincanların üzerine ağır bir cisim düşmüştü.

Masters, «Bu çıplak duvarlarda gizli kapı olamaz,» dedi. «Buraya bak, Doktor. Bu vaka yüzünden başımız derde girecek. Cinayet mahallinde olmamıza rağmen, yine de bir şey yapamadık. Fakat, kurşunların bu odada atılmamış olduğunu ispat edebilirsen..»

Blaine, homurdandı. «Silâh bu odada patlamış! Bunu, size kendi kulaklarınız da söyleyebilirdi! Hay Allah! Silâh sesini duyanınız yok mu?»

Pollard, «Ben duydum,» diye atıldı. «Şu kapıdan bir kaç adım ötedeydim. Silâh seslerinin bu odadan geldiğine yemin etmeğe de hazırım.»

Blaine, başını salladı. «Evvelâ şu, baştaki yaraya bakın. Kaatil, tabancayı ancak yedi - yedi buçuk santim geride tutmuş, işte o kadar. Yaranın etrafının baruttan yandığını herhalde farkındasınız... İkinci kurşuna gelince... Bu da zavallının bel kemiğini kırmış... Herhalde kaatil tabancayı sırtına dayamış... Komiser Pollard, muhakkak

siz odaya çabucak girdiniz. Etrafta bir şey görmediniz mi?»

Pollard'ın gözlerinin önünde o sahne olanca canlılığıyla belirdi. «Görmez olur muyum? Ceketi hâlâ yanıyordu. Hattâ kıvılcımları da gördüm. İçerisi yanık kokuyordu. Sonra duman da vardı.»

Blaine, «Masters,» diye mırıldandı. «Çok müteessirim ama vaziyet böyle...»

Kısa bir sessizlik oldu. Fotoğrafçılar eşyalarını toplayarak, çıkıp gitmişlerdi. Sokaktan, evin önüne toplanmış olan meraklıların gürültüsü ve onlara yollarına gitmelerini söyleyen polisin sesi aksediyordu.

Berwick Terrace No. 4 polislerle dolup taşmaktaydı. Tahkikatı Müfettiş Cotteril, idare ediyordu tabiî. Bu geniş ağın tam ortasında ise Masters vardı.

Orada hiddetle dolaşmağa ve duvarları yumruklamağa başlayan Baş Müfettiş Humphrey Masters.

Nihayet Baş Müfettiş, dönerek, kendisi gibi odada do-laşıp duran McAllister'e baktı. «Bitti mi?»

Parmak izi mütehassısı, «Hemen hemen...» dedi. «Ömrümde böyle yer görmedim. Orada parmak izi namına hiç bir şey yok... Şu şandalyenin kenarındaki silik izlerle, pencerenin pervazındaki belirliler hariç... Onların da ölüye ait olduğundan eminim.»

— «Masaya veya fincanlara dokunan olmamış mı?»

— «Olmamış ya... Tabiî eldiven giyerek dokunmuş olabilirler...»

— «Oh, oh, oh... Eldivenler... İşte karşımızda yine Arley meselesi var. Yalnız bu seferki daha da teferruatlı. Yarabbi! Bu mantıksız cinayetlerden öyle nefret ediyorum ki! Pekâlâ, McAllister, gidebilirsin. Müfettişin Cotteril'e söyle. Bir dakika buraya gelsin...» Blaine'e döndü. «Çok teşekkür ederim, Doktor. Otopsiyi hemen yaparsan memnun olurum. Tabanca meselesini kati surette öğrenmemiz

lâzım : Yalnız ceset daha bir iki dakika burda kalsın. Zira, ceplerini arayacağım. Sonra buraya birisi gelecek... Öhhö... Sir Henry Merrivale adlı biri... Sir Henry'nin ölüyü görmesini istiyorum.»

Blaine, odadan çıktıktan sonra Masters tekrar masanın etrafında dolaşmağa başladı. Bir ara çay fincanlarını işaret ederek, «Hokkabazlık,» diye homurdandı. «Hokkabazlık! Hepsi de bizi aldatmak için hazırlanmış. Artık, gizli bir kulüp olduğuna inanıyor musun, Bob? Biliyorum, biliyorum... Sen Keating'in parolayı söylediğini sanıyordun. Fakat burada bir toplantı olduğunu, bir kaatil yerine on âzanın birden ortadan kaybolduğunu da iddia edemezsin ya? Neyse, neyse... O kadar somurtma... Biraz neşelenmeğe çalış. Evet, bizi aptal yerine koydular ama ne yapabilirdik? Başka nasıl hareket ederdik? Zaten işe burnumuzu sokmağa da hakkımız yoktu... Bizim üstad biraz sonra gelir... Kimbilir ne kadar kızacak, Bob? Muhakkak hiddetinden deliye dönecek. Fakat bu sefer bu «kapalı oda» esrarını kolay kolay çözemiyecek. Kendisine vaziyeti öyle büyük bir zevkle anlatacağım ki...» Dikkatle cesede baktı. «Bu Keating denilen milyoner... Onun hakkında bir şey biliyor musun, Bob?»

— «Size daha evvel anlattıklarımdan başka bir şey bilmiyorum. Hani evi satın alıp beni dışarı attıktan sonra...»

— «Malûm, malûm...» Masters, bir an durdu, sonra da usulca, «Keating ölmek için elinden geleni yaptı, değil mi?» diye sordu.

Pollard, gri flânel elbiseli ölüye bir göz attı. Vance Keating'in bel kemiği kırılmış, saman rengi saçları kana bulanmıştı. Yavaşça, «Çok zengindi,» dedi. «Kendisinden, «Son Maceraperestlerden biri» diye bahsederdi... Zaten burada gizli bir toplantı yapılacağına inanmamın sebebi bu. Gizli bir kulüp veya cemiyet, kâfi derecede esrarengiz

vi korkunç olduğu takdirde, Vance Keating'i cezbederdi... Zira o daima heyecan peşinde koşuyordu... Zannedersem, Westminster'da, Great George Sokağında bir apartmanda oturuyordu.»

Masters, çabucak başını kaldırdı. «Great George sokağı, ha? Demek Keating oraya gitti!»

— «Oraya mı gitti?»

— «Evet. Bugün. İkiyi on geçe buradan çıktığını, sonra dördü çeyrek geçe döndüğünü unuttun mu yoksa? Ya... Onun nereye gittiğini biliyorum. Zira onu ben, kendim, takip ettim.» Masters, bu son sözleri pek memnun bir tavırla söylemişti. «Neyse... Şu anda bu o kadar mühim değil. Peki, Keating'in akrabaları ve arkadaşları? Onlar hakkında bir şey biliyor musun?»

— «Maalesef, pek bir şey bilmiyorum. Yalnız Philip Keating adlı bir kuzeni vardı... Sonra, Frances Gale adlı bir kızla nişanlıydı. Kızdan bahsedildiğini harhalde duydunuz. Son zamanlarda bütün golf turnuvalarında şampiyon oldu.»

Masters, alâkayla dinliyordu. «Ah... Kızım resimlerini gazetede gördüm.» Bir an düşünceli düşünceli durdu. Galiba Frances Gale'in resmini gözlerinin önünde canlandırmağa çalışıyordu. Nihayet, «O böyle işlere karışmaz!» diye kararını verdi. «Bu hususta seninle iddiaya bile girmeğe hazırım. Var mısın? On Sterlin! Neyse, neyse... Haydi bakalım. Yardım et de şu zavallı genci arkası üstü yatıralım... Yavaş...»

Pollard, gayri ihtiyari, «Yarabbi!» diye fısıldadı.

Kısa bir sessizlik oldu. Şimdi sadece Baş Müfentiş'in hırıltılı solukları duyuluyordu. Nihayet Masters, «Demek heyecan peşinde koşuyordu?» dedi. «Pek de hoş bir manzara değil...»

Her ikisi de doğruldular... Vance Keating'i çerhesine hiç bir şey olmamıştı. Daha doğrusu zarar maddî değil maneviydi. Zira genç milyonerin hayatıyla beraber aklı da gitmişti galiba. Yüzündeki o aptalca ifadenin esas sebebi müthiş bir korkuydu. Saman rengi saçlarını dikkatle fırçalamış olan Keating'in uçuk mavi gözleri dehşetle açılmış ve öylece camlaşmıştı. Genç adamın, bir insanın tahammül edemiyeceği kadar korkunç, dehşet verici bir şeyle karşılaştığı anlaşılıyordu.

Masters, sert bir sesle, «Oğlum,» dedi. «Bu odada bir gece geçirmeği istermisin?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

— «Tahmin etmiştim. Fakat, bu odanın nesi var? Gayet alalâde bir yer, öyle değil mi? Acaba bu evin son kiracısı kimdi? İşte bunu öğrenmeği isterim.» Masters, tekrar etrafına dikkatle baktıktan sonra ölünün başına çömelerek ceplerini aramağa başladı. «Dur, dur... Şurada bir şey var... Buna ne dersin.»

Bahsettiği ince ve parlak bir sigara tabakasıydı. Keating'in cebinde değildi bu. Cesed altında, ceketin içinde kalmıştı. Masters, tabakayı çabucak açtı. İçi Craven A sigarasıyla doluydu bunun. Baş Müfettiş, tabakayı büyük bir dikkatle kenarından tutmaktaydı. Zira parlak kapağın üzerinde gayet bariz bir kaç parmak izi vardı.

Pollard, «Köşede bir marka var,» diye atıldı. «Harfleri okuyabiliyormusunuz. J. ve D. galiba... Tamam! J. D... Keating'in değil bu... Belki de bu tabaka aradığımız ipucuydu.»

Masters, düşünceli bir tavırla mırıldandı. «H. M. burada olsaydı, kafanın pek basit bir şekilde çalıştığını söylerdi, oğlum. Bu kaatil, odadaki en düzgün satıhta belirli parmak izleri bırakmayacak kadar kurnaz... Neyse... Elbet öğreneceğiz. Fakat bu parmak izlerinin Keating'e ait olduğundan eminim. Herhalde adam yanına başkasının ta-

bakasını almıştı.» Tabakayı mendiline itinayla sardı. «Şimdi, asıl mesele şu: bunun cesedin altında ne işi var? Keating, burada sigara içmedi... Sigara içen olmadı, zaten! Tıpkı Arley meselesindeki gibi. Her ne hâl ise, odada ızmarit yok, tabaka da dolu. Eğer yanına başka birinin tabakasını aldıysa ha aklıma bir şey geldi! Başındaki şapka kimindi? Sahi, şapka nerede?

Pollard, ilerliyerek divana doğru gitti. Bu duvardan biraz öne doğru çekilmişti. Genç adam eğilerek, elini divanın arkasına soktu. Biraz sonra doğrulduğu zaman elinde o gri röleve vardı. Hafifçe buruşmuştu bu. Pollard, odayı ilk aradığı zaman şapkayı divanın üzerinde görmüş olduğunu hatırladı. Röleveyi çevirerek, Masters'e uzatırken, içteki bandı işaret etti. Bunun üzerine yaldızlı harflerle bir isim yazılmıştı. Philip Keating.

Masters, «Philip Keating,» diye tekrarladı. «Oh, oh... Bu bahsettiğim kuzen olacak... Öyle değil mi?... Evet. Allahtan, Vance Keating'in bu şapkayla buraya geldiğini biliyoruz. Yoksa Philip Keating'in çekeceği vardı. Bizim milyoner de lakayt bir tipmiş, Bob. Kuzeninin şapkasını giymiş, başka birinin sigara tabakasını almış... Yani biz öyle sanıyoruz... Öfff! Bu tipleri bilirim, ben... Bob, bana Philip Keating hakkında bir şeyler anlatabilir misiniz?»

— «Philip Keating, adının bir cinayete karıştığını öğrenince mahvolacak. Borsacı o... Gayet nazik ve hoş bir genç ama haddinden fazla ciddi. Hani şu, «hürmete şayan,» denilen tiplerden.»

Masters'in yüzünden şüphe dolu bir ifade belirdi. «Pekâlâ... Philip Keating'le sonra meşgûl oluruz. Fakat ikisinden birinin tanıdığı, J.D. adlı biri var mı?»

— «İşte bu suale cevap veremiyeceğim.»

— «O halde Vance Keating'in üzerini arayalım... Çıkardıklarımı şöyle sıraya diz. Haydi bakalım. Cüzdan. İçinde para var... Bir de kendi kartvitileri. Evet, adres ta-

mam: Great George sokağı, No. 7 Cüzdanda başka bir şey yok. Dolmakalem... Saat... Bir deste anahtar... Bir kutu kibrit... Bozuk paralar... Hepsi bu kadar... İşimize yarayacak gibi değil. Yalnız, Vance Keating müthiş bir sigara tiryakisiymiş. Her cepte tütün var...»

Pollard, mırıldandı. «Belki sırtındaki de başka birinin elbisesiydi... «Bir an durdu «Vance Keating, müthiş tiryakiydi ama burada kırkbeş dakikada bir tek sigara bile içemenden bekledi... Ne dersiniz? Acaba bu bir merasimmiydi, efendim?»

Masters, lakavt bir tavırla, «Hayır», diye homurdandı. «Elbise kendisinin. «Terzinin etiketinde adı var... Buraya bak, Bob. Aklın sıra şaka yapıyorsun ama bunlar hiç de komik değil... Sonra, benim şaka yaptığım yok. Esrarı çözmeğe çalışıyorum. Şimdiye kadar bir sürü acaip vakayla karşılaştım, ah, Müfettiş Gotteril, Gel bakalım.»

Müfettiş Cotteril, ince, uzun, melankolik çehreli fakat son derecede kibar tavırlı, zayıf bir adamdı. Vance Keating'in yüzünü görünce hafif bir ıslık çaldı.

— «Vay, vay' vay... Ne hal bu? Evin her tarafını aradık. Hem de karış karış... İçeride kimse yok... Evvelce de yokmuş... Hoş bunu siz de biliyorsunuz ya. Yine çıkmaza girdik, Mr. Masters. Yalnız size bir şey sormak istiyordum. Bizim kısmın tahkikata devam etmesini mi arzu ediyorsunuz? Yoksa işe Yard mı el koyacak? Herhalde artık tahkikatı Yard idare edecek?»

— «Herhalde... Fakat buna biraz sonra karar verilecek. Sen yine tahkikata devam et. Eşyayı buraya getiren nakliyat şirketini bul. Bunları nereden aldıklarını öğren. Tabancayı biz alalım. Eski bir şey bu. Tabiî kayıt numarası filân da yok... Ha, bana biraz malûmat vermen lâzım, Cotteril. Bu evin son kiracıları hakkında bir şeyler biliyor musun?»

Cotteril, düşündü. «Evet, biliyorum... Zira burada

oturanlar bir keresinde karakola gelip köpeklerinin çalındığını haber verdiler... Benim de köpeğim var...» Cotteril, kendi kendine, «Adları neydi?» diye sorarak, yumruğunu şakağına vurdu. «Mr. ve Mrs... Hoş bunun işinize yaracağını da sanmıyorum ya. Eğer yanılmıyorsam adam dürüst bir avukattı. Şöyle yaşlıca, aksi bir adam. Karısı fevkalâde güzeldi. Hay Allah! Adları neydi? Her şeyi hatırlıyorum... Buradan hemen hemen bir sene evvel taşındılar. Biraz şaşaalı bir addı... D. yle başlıyordu sanırım. Mr. Ve Mrs., tamam! Buldum! Mr. ve Mrs. Jeremy Derwent.»

Master, Corteril'e hayretle baka kaldı. Rengi de biraz uçmuştu. «Bundan emin misin?»

— «Eminim tabiî. Köpeğin ismi de Pete'di.»

— «Dinle, be adam! Bu adı hatırlamıyor musun? Aklına bir şey gelmiyor mu? Arley hâdisesini bilmiyor musun?»

Cotteril, tek gözünü kısarak, müstehzi bir tavırla. «Çok şükür, diye mırıldandı. «Ben o zaman burada değildim... Beni bu semte o acaip hâdiseden hemen sonra tâyin ettiler. Tabiî meseleyi biliyorum... Vakanın burada da tekrarlandığının farkındayım.»

— «Arley, Pendragon Gardens No. 18 de başının arkasından vuruldu. Evin son kiracıları cinayetten bir hafta önce taşınmışlardı. Adları da Derwent'ti. Mr. ve Mrs. Jeremy Derwent. O kadar dürüst ve hürmete lâyık insanlardı ki, — Arley'le alâkaları olmadığı o kadar belliydi ki, karı kocayla fazla meşgûl olmadık. Fakat şimdi anların Berwick Terrace No. 4'ün de son kiracıları olduklarını öğreniyoruz. Üstelik Keating'in cesedinin altından, üzerinde J. D. markası olan bir sigara tabakası çıkıyor.» Masters, kendisini toplamağa çalıştı. «Evet... Bakalım Sir Henry Merrivale buna ne mâna verecek, oğlum.»

★

5. ÖLÜNÜN GÖZLERİ

H. M., «Ne düşündüğümü mü öğrenmek istiyorsun?» dedi. «O halde söyleyeyim. Doğrusu çok cüretkârsın... İşi yüzüne gözüne bulaştırdıktan sonra, buraya gelmem için bana bir güzel hakaret ettin. Sonra, sanki her gün binlerce basamak tırmanmıyormuşum gibi, o korkunç merdivenlerden beni buraya çıkardın... Bu Allahın belâsı oda ise hamamdan farksız. Herhalde kendimi sokağa atar atmaz zatürreye tutulacağım. Bütün bunlar yetişmiyormuş gibi şimdi de kibar ve nazik kimseleri ziyarete gideceğimizi, onun için yakamı takmamı söyliyorsun. Ne küstahlık bu! Ne korkunç, ne tüyler ürpertici bir küstahlık! Bu ne cüretkârlık! Allah kahretsin! Bu sondur. Artık hiç bir işine karışmayacağım!»

Masters, onu yatıştırmağa çalıştı. «Haydi, haydi. Ben sadece bir tavsiyede bulundum ve...»

H.M., eve altıyı bir kaç dakika geçe gelmişti. Bir hayli gürültüden sonra olmuştu bu. Sekreteri onu yakasını takmağa zorlamış fakat Sir Henry buna yanaşmamıştı. Bu münakaşadan galip çıktığı için de sevincinden o zamana kadar hemen hemen duyulmamış bir şey yapmış ve arabasını kendisi kullanmağa kalkmıştı. Tabiî bunun neticesinde de Horse Guards caddesinden aksi istikamette inmiş, o arada Londra'nın pek tanınmış bir şahsiyetine çarparak, onun Royal Ünited Service Müzesinin parmaklıklarının üzerinden uçmasına sebep olmuştu. H.M., şoförlüğüyle çok öğünürdü. Hakikaten Kensington semtine de sağ salim gelebilmişti.

Şimdi de tavan arasındaki odada divana oturmuş, somurtuyordu. Tabiî yine yakasızdı.

Masters'in onun somurtmasına pek aldırdığı yoktu. Bilâkis... Galiba Başmüfettiş de somurtmağı arzu etmiş fakat bunu yapamamıştı. Şimdi Sir Henry'nin bu işte ken-

disine vekâlet etmesinden dolayı omuzundan ağır bir yük kalkmış ve Masters de o her zamanki nazik tavırlarını takınmıştı.

Masters, «Ben sadece bir tavsiyede bulundum,» diye devam etti. «Ve size her zamankinden daha alçak bir yaka taktığınız takdirde çok rahat edeceğinizi söyledim. Bu meseleyi fazla düşünmedim... O sözler de konuşurken ağzımdan çıkıverdi. Tabiî siz hemen işi büyütmeğe kalktınız. Halbuki ben başka bir şeyden bahsediyordum... Şimdi, lûtfen bana söyleyin, bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?»

— «Yani Derwent'lerle alâkalı faraziyen hakkında mı? Ne tüyler ürpertici bir iş değil mi? Yaşlı avukatla güzel karısı sâkin bir evden başka sâkin bir eve taşınıyorlar.. Nereye giderlerse gitsinler, onlar evden çıkar çıkmaz yerlerini hemen ölüm alıyor... Aman ne korkunç! Meseleyi tekrar düşün, Masters. Artistik bir şey bu. Onun için de pek hoşuma gidiyor.»

Başmüfettiş, ciddî ciddî, «Teşekkür ederim» diye cevap verdi. «Şimdiye kadar kimse beni artıst ruhlu olmakla itham etmemişti... Bilâkis.. Fakat ben demin Derwent'leri kasdetmedim. Daha ziyade cinayetten bahsediyordum...»

— «Yani, - kaatilin ortadan kaybolmasından.»

— «Evet, Birinin, bu odada Keating'in yanında durup, ona iki el ateş ettiğine, sonra da ortadan kayboluverdiğine inanıyor musunuz? Böyle bir şey olabilir mi?»

H.M., son derecede ciddî bir tavırla, «Böyle bir şeyin olabileceğine inanmak zorundayım, evlât», dedi. «Sana ihtar ettim. Bu kaatilin, ağından kurtulacağına inandığını, kendinden çok emin olduğunu söyledim. Zaten beni en çok bu endişelendirdi. Evet, soğukkanlı canilerden sık sık bahsedilir ama herhalde ancak bir timarhane kaçkını polise bilhassa randevu verir. Tabiî kaatil, yakalanma ihtimali olmadığına iyice inanırsa, o başka.»

— «Belki de adam hakikaten deli...»

H.M, korkunç bir tavırla kaşlarını çattı. «Deli de yine böyle bir şey yapmaz... Kaatil, polisin eline düşmeği neden istesin?... Meselâ, Karın Deşen Jack hakikaten deliydi. Polise mektuplar da yazardı. Fakat usturayı nerede kullanacağını onlara önceden katiyen haber vermezdi. Zaten, bu hâdisenin delilikle, çılgınlıkla alâkası yok, Masters. Bana öyle geliyor. Bunu sana daha sonra izah edebileceğimi umuyorum. Hayır. Masters. Kaatil, kendisine mâni olamıyacağını, cinayeti emniyet ve kolaylıkla işleyebileceğini biliyordu.»

— «Pekâlâ, pek güzel... Fakat bir de hakikatlere bakın! Siz, Sir Henry, emniyet ve kolaylıkla cinayet işleme usulünü biliyor musunuz?

H.M., «Hayır, bilmiyorum, evlât» diye cevap verdi. «İnşallah bu cinayeti tahkik ederken böyle bir usulün bulunduğunu anlamayız!»

Komiser Pollard, tekrar endişenlenmeğe başladığını hissetti. Dışarıda akşam oluyordu. Hava yine, bir türlü kopmayan fırtınanın habercileriyle doluydu. H.M., küçücük gözlerini odada dolaştırdı. Bakışlarıyla bir şeyler ölçer gibiydi.

— «Şimdi, elimizdeki delillere bir bakalım... Tabîi söylediğin saçma sapan sözlerin yarısını anlamadım, o da başka... Neyse... Sana sormak istediğim bir iki sual var. Ondan sonra da cinayeti inceliyeceğiz. Baştan başlayalım. Sen, oğlum.» H.M.'in ısrarlı bakışları Pollard'ın aklını karıştırdı adetâ. Sir Henry, güzlüklerini burnunun üzerinde bir aşağıya oynattı, bir yukarıya. Kendi kendine bir şeyler homurdandıktan sonra, sözlerine devam etti.

«Tamam, hatırladım. Sen emlâkçi Houston'a gittin, değil mi. Adam sana o sabah Vance Keating'in evin anahtarını aldığını bildirdi.. Binaya en son üç ay önce bakıldığını anlattı... O zaman evi gezen kızın, Keating'in nişanlısı

Frances Gale olduğunu söyledi. Öyle değil mi?»

— «Evet, efendim»

Masters, usulca, «E?» diye mırıldandı. «Yani?»

— «Belki bu mühim birşey değil... Fakat dün buraya bir nakliyat şirketine ait bir kamyonun geldiğini öğrendik. Adamlar, eşya getirmişler... Alâ... Fakat, eve nasıl girdiler? İşte ben de nakliyat şirketinden gelen adamların kapının anahtarını nereden bulduklarını düşünüyordum... Zira Keating evin anahtarını daha bu sabah almış... Allah kahretsin! Sözümü kesme! Şimdi, oğlum. Sen kapının önündeki basamaklardan çıkarken, sokağın başından iki kişilik bir talbot geçti. Arabada bir kadın vardı ve dikkati çekecek bir şekilde bu eve bakıyordu. Tamam mı? »

— «Evet efendim.»

— «Hım... Kadını bir daha görsen tanır mısın?»

— «Tanırım... Gençti ve bir hayli de güzeldi. Tabiî kadın bir hayli uzaktaydı. Mamafih arabanın numarasını aldım. MX 792.»

Masters, atıldı. «Arabanın kime ait olduğunu öğrenmeğe çalışıyoruz.»

H.M., Baş Müfettişe dönerek, «Şimdi de senin hikâyeni dinleyelim,» dedi. «Keating, eve kimseyi sokmamak için türlü külfete katlandıktan, hattâ burasını da satın aldıktan sonra ikiyi on geçe çıkıp gitti.»

—«Evet...»

— «Peki, nereye gitti o?»

Masters, cebinden not defterini çıkararak açtı. Hafifçe öksürdükten sonra, okumağa başladı. «Alâkadar olduğumuz şahıs, taksi arıyordu. Bu yüzden Kensington High'a kadar yürüdü. Orada bir taksi durağı vardı. Ben de ikinci arabaya atlayarak, kendisini takip ettim.»

— «Malûm, malûm! Dişlerinin arasından, ıslık çalar gibi, «Ben Scotland Yard'danım» diye fısıldayarak arabaya atladın. «Çabuk, şu taksiyi takip edin!» Ho, ho, ho! O

sahneyi gözlerimin önünde kolaylıkla canlandırabiliyorum, evlât.»

Masters, nazik nazik, «Özür dilerim,» diye mırıldandı. «Öyle bir şey yapmadım. Arabaya biner binmez şoföre polis olduğunuzu söylemeniz doğru değildir! Öhhö!» Yine o resmî tavrını takındı. «Alâkadar olduğumuz şahıs Whitehall'de bir bara gitti. Orada iki kadeh içki içti. Kimseyle de konuşmadı. Bar, saat üçte kapandığı zaman o da kalkıp, çıktı. Pek acele edermiş gibi bir hali yoktu. Ağır ağır ilerleyerek Great George sokağına saptı ve oradaki Lincoln adlı apartmana girdi (Kendisi orada oturuyordu.) Asansöre binerek yukarı çıktı. Ben tam kapıcıya yaklaşırken, alâkadar olduğumuz şahıs tekrar asansörle aşağıya indi ve kapıcıya, «Mr. Gardner'in gitmesine müsaade etmeyin,» dedikten sonra sokağa çıktı.»

— «Bir dakika, bir dakika! Bu sözleri ne mânaya geliyordu?»

Marters, eski halini alıverdi. «Ne bileyim?» Müstehzi bir tavırla güldü. «Bu adı da listeye geçiririz... Frances Gale. Philip Keating. Mr. ve Mrs. Jeremy Derwent... Ve bir de Gardner adlı biri... Bu hâdiseye bir kaç kişinin daha karışmıyacağını umarım... Neyse... Biz yine Keating'e dönelim. Dairesinde ancak üç dört dakika kaldı o. Dediğim gibi, kapıcıya o sözleri söyledikten sonra dışarı çıkarak bir iki dakika sokakta dolaştı. Saat 3.20 de bir taksi çağırarak, buraya, Coburg meydanına geldi... Trafik fazla olduğu için yol hemen bir saat sürdü. Keating, Coburg meydanından Berwick Terrace'a saptı ve yürüyerek eve geldi. İşte bu kadar. Ortada öyle mühim bir şey yok.»

— «Evet... Dikkati çekecek bir hâdise olmamış. Herhalde sen onun vakit öldürmeğe çalıştığını düşündün... Hımmm... Şimdi gelelim cinayete... Tabiî kaatilin buradan nasıl kaçtığını bilmiyoruz... Fakat — Vance Keating'in şurada, yerde yattığını düşünelim... Tabanca sol eline

yakın bir yerde, sigara tabakası da vücudunun altında.... Şimdi — Keating vurulduğu zaman neredeydi ... hangi kurşun evvelâ atıldı — yüzünde o dehşet dolu ifadenin belirmesine ne sebep oldu — işte bunları anlamağa çalışalım. Ha, aklıma gelmişken sorayım... Sigara tabakasındaki parmak izleri Keating'e mi ait, yoksa başka birine mi? Bunu öğrendin mi?»

— «Henüz öğrenemedim. Tabakayı bulduğumuz zaman McAllister gitmişti. Fakat tabakayı Yard'a yolladım. Neredeyse haber alırım. İnşallah o arada otopsi raporu da gelir.»

H. M., bir şeyler homurdanarak, bin güçlükle divandan kalktı. Ağır ağır yürüyerek, odanın ortasına gitti. Lame masa örtüsünün üzerindeki tavus tüylerini andıran şekiller o yaz akşamlarına has ışıkta donuk donuk parlıyordu. Siyah çay fincanlarının göz alan bir hali vardı. Bütün bunlar, maun sandalyeyle birlikte o alelâde tavan arası odasına uymayan bir manzara meydana getiriyordu. H.M., masanın yanında durdu. Bir müddet fincan ve örtüye dikkatle baktı.

Sonra da birdenbire, «Ve Süleyman'ın bütün içki kapları altındandı...» diye mırıldandı. «Lübnan ormanlarındaki sarayın bütün kapları da som altındandı; hiç biri gümüş değildi; zira Süleyman'ın zamanında buna kıymet verilmezdi.» Masters, irkildi. H.M., böyle birdenbire değişiverir ve tabiî Başmüfettişi de fena halde şaşırtırdı. Sir Henry, gözlerini iyice açarak, güldü. «Ho, ho ho! Bu ihtiyarın Ahti Atik'ten parçalar okumasına hayret mi ettin? Ah, Masters, ah! Ne debiyattır o! Biliyor musun, bu meselede yine tavus tüyleriyle karşılaştığımızı düşünüyordum. Arley, üzerinde renkli tavus tüyleri bulunan çay fincanlarının yanında vurulmuştu. Keating de bir masanın yanında hemen hemen aynı şekilde öldürüldü... Ne manâya geliyor bu...? Bilmem ki... Klâsik mitolojiye göre, tavus İlâhe Jo-

no'nun en sevdiği kuştu... Orta çağlarda şövalyelerin en mühim yemini ise tavus kuşuyla alâkalıydı. Tavus kuşu üzerine yemin ediyorum ki... «Şövalyelik? Şövalyelik? Acaba?»

Masters, merakla onu süzüyordu. «Bütün bunları da nereden öğreniyorsunuz?»

— «Ne bileyim? Kitapları karıştırıyorum... Ne olursa oluyor, bunlar aklımda kalıyor. Sonra — Modern romanlardan nefret ederim. Detektif hikâyeleri hariç tabiî... Bu yüzden başka her türlü esere ayırmak için vakit bulabiliyorum. Fakat sana kitaplarla alâkası olmayan bir şey söyleyeceğim, Masters.» Elini uzatarak, masa örtüsüne dokundu. «Halis altın bu. Bir hayli de kıymetli. Orta Çağlarda İtalya'da dokunmuş sanırım. Şimdi... Bir: İngiltere'de böyle bir örtüsü olan pek az kimse vardır. İki: Bunu ancak bir iki antikacı satabilir. Meselâ Antikacı Soar... Üç : Biri, Keating gibi, parasını rahatça savurabiliyor... Bunlar antika değil ama pekâlâ da güzel şeyler. Bir hayli pahalı oldukları meydanda. Çay fincanlarına gelince—»

— «Ah... Çay fincanları... Evet. Bunların kıymeti nedir?»

H. M., «Hımm...» diye mırıldanarak, ince, siyah fincanlardan birini aldı. Evirdi çevirdi. «Bunlar pek ucuz, evlât.»

Marters, haykırdı. «Ucuz mu?»

Kısa bir sessizlik oldu. O arada Masters da ayağa fırlamıştı. H. M., başını salladı. «Evet... Çok ucuz... Alelâde şeyler bunlar, evlât... Altlarındaki yazıyı okumadın mı? Burada yapılmış, ucuz fincanlar... Bu cinayeti hazırlayan adam iyi eşyalar ve hemen hemen paha biçilemiyecek bir örtü seçmiş... Bunun üzerine de iki kuruşluk fincanları dizivermiş... İşte böyle! Beni dinle, Masters, Biri bizimle alay ediyor! Bu hiç hoşuma gitmiyor, evlât.»

Masters, «Hakikî bir delinin peşinde olduğumuza iyice

inanmağa başladım», dedi.

— «Yanılıyorsun, evlât... Bilâkis... Burada her şeyin mânası var. İşin fenası da o ya.

Neyse bir cinayeti inceleyecektik... Buna fincanlardan, şu kırılmış olan iki fincandan başlayabiliriz. Şunlara bir bak bakalım... Ne neticeye vardığını da bana söyle.»

Masters, kendini toplayarak yaklaştı. Yuvarlak masa, kapıya bakan bir satin kadranı addedildiği takdirde, o iki kırık fincan da 6 ve 7 rakamları sayılabilirdi. Masters, dikkatle bunlara baktıktan sonra istemeye istemeye, «Evet», dedi. «Meseleyi ben de düşündüm. Fincanlar çok acaip bir şekilde kırılmış. İkisi de yine tabakların içinde. Tabaklar da çatlamış... Eğer bu kavga sırasında olsaydı, kırıklar etrafa saçılırdı. Kurşun isabet etseydi, yine aynı şey olurdu... Bana kalırsa bunların üzerine ağır bir cisim düşmüş, şöyle dolu bir bavula benzer bir şey...» Tavana bakarak, tereddütle durakladı.

H. M. «Ölüye ne dersin?» diye sordu. «Fincanların üzerine düşen o, evlât. 45 lik, bilhassa yakından ateş edildiği zaman, insanı, şiddetle sarsar. Şimdi, şuraya bak. Keating, masaya doğru yürüyordu. Tıpkı Arley gibi. Kapının bulunduğu taraftan masaya doğru geliyordu. Başka istikametten gelseydi. düştüğü zaman daha fazla fincan kırar veya bunları yerlerinden oynatırdı. Evet... İlk kurşun, Keating'e isabet etti. Beyni delinen veya belkemiği kırılan genç adam yüzükoyun masaya düştü.» H. M., sert bir tavırla ellerini birbirine vurdu.

Masters, başını salladı. «Oh... Ah... Hımm... Öyle alması lâzım. Zira odada fincanları kırabilecek başka bir şey yok... Eğer öyleyse, biz Keating'i neden o vaziyette bulduk? Yani, neden yerde yatıyordu ve başı kapıya doğruydu?»

— «Çünkü, ilk kurşun belkemiğine isabet etmişti. Yani Keating, evvelâ sırtından yaralandı. Eğer, ilk kurşun

beynine girseydi masadan ayrılamaz, oracıkta ölürdü. Tabiî yere yığılabilirdi, ama o zaman da örtü iyice buruşup kayardı... Halbuki masa örtüsü öyle fazla kaymamış... Bütün bunlardan da ah, sen anladın galiba, oğlum?»

Pollard, «Vance Keating, ayağa kalkıp, arkasına bakmağa çalıştı», diye mırıldandı.

— «Tamam, tamam! Devam et...» H. M.'in ısrarlı bakışları Pollard'ı yine şaşırttı. «Haydi, haydi... İlham geldiğinin farkındayım. Çabuk söyle!»

Pollard, masaya bakıyordu. «Bu ilham değil, efendim. Bilâkis... Onun tamamiyle tersi... Yani, burada bir tezat var, Sir Henry, Keating, korkunç bir şey görmüştü. Bu yüzden çehresinde o dehşet dolu ifade belirdi. Fakat aynı zamanda kendisini arkasından iki defa vurdular! Eğer Keating o korkunç şeyi önce gördüyse, kaatil adamın arkasına nasıl geçti? Keating, bağırıp çağırmaz, kaçmaz veya mücadeleye kalkışmaz mıydı? Halbuki bana cinayet çabucak olup bitti gibi geliyor... Bir dakika, bir dakika! Galiba anladım. Keating, kaatilin farkında değildi... Kaatil, uzun tüylü halının üzerinde ilerleyerek, Keating'in arkasına sokuldu. Tabancayı, genç adamın sırtına dayadı. Belki de onu kalbinden vurmak niyetindeydi. Fakat Keating irkilerek, dönmeğe çalıştı.»

H. M., ilâve etti. «Ve acı acı bağırdı... Sen onun haykırdığını söylemiştin...»

Kısa bir sessizlik oldu.

H. M., ifadesiz bir sesle, «Evet, dostlarım», diye devam etti. «Korkunç bir sahne bu... Şimdi size, Keating'in, omuzunun üzerinden baktığı zaman ne gördüğünü — yüzündeki o ifadeye neyin sebep olduğunu soracağım... Bunu düşünün... O zaman hâdisenin en kadar feci olduğunu anlıyacaksınız. Evet, Keating dönmeğe çalıştı. O zaman kaatil, tetiği çekti. Milyoner, sarsıldı ve çay fincanlarının üzerine yığıldı. Fakat orada öyle kala kalmadı. Ayağa kal-

kıp, dönmeğe çalıştı. Belki kaçacak, belki de o arkasındaki «şey» e hücum edecekti. Kollarını kullanabiliyordu ama bel kemiği kırılmıştı. Ayakları kendisini taşıyacak vaziyette değildi. Bu yüzden doğrulup, sola döndü, sonra da muvazenesini kaybederek bu sefer de öbür tarafa doğru yuvarlandı. O zaman kaatil eğilerek, yerde, aciz vaziyette yatan zavallının kafasına bir kurşun sıktı.»

Yine bir sessizlik oldu. Sonra Masters, «Uuuf...» dedi.

— «Evet, hoş bir şey değil. Bunu itiraf ediyorum.»

Masters, çenesini oğuşturdu. «Bu kadar hızla ilerlemenin sizce bir mahzuru yok, Sir Henry. Fakat ben sizden daha ihtiyatlıyım... Evet, sözleriniz mantıkî ama... Ha aklıma gelmişken... Cesedin altında bulduğumuz sigara tabakasına ne diyeceksiniz?»

— «O kadar hızla ilerlemedim, evlât. Tabaka hususunda, üzerindeki parmak izleri hakkında malûmat aldıktan sonra karar vereceğim. Parmak izleri Keating'in mi, yoksa başka birinin mi? İşte her şey buna bağlı. Neyi izah etmem lâzım geldiğini bilmeden, konferansa başlayamam...»

Burnunu çekerek, düşündü. «Bu meselenin seni bir hayli düşündürecek. Bunu itiraf ediyorum, evlât. Madem kimse sigara içmedi. o halde tabakanın ne faydası var? Bunun mânası ne? Ha?... Ne oluyor?»

Merdivenlerden telâşla basamakları çıkan birinin ayak sesleri aksetmişti. İki memurla birlikte aşağıda beklemekte olan Komiser Muavini Hollis, elinde bir kâğıtla odaya girdi.

H. M., büyük bir zevkle, «Oh, oh,» dedi. «İşler karışıyor... Konuş, evlât, konuş. Merkezden haber mi var?»

— «Evet, efendim. Fakat buraya gelmemin sebebi bu değil. Biz—»

Masters, Hollis'in elindeki kâğıdı aldı. «Tamam! Hiç

olmazsa bu sayede iki nokta aydınlanmış oluyor. Bir: Tabakadaki parmak izleri. Bunların bir kısmı Keating'e ait... Bir kısmı da — bir kadına. Herhalde bunu «enteresan» bulacaksınız? İki: MX 792 plâkalı mavi Talbot... Bu Miss Frances Gale'inmiş.»

Hollis, telâşla atıldı. «Ben de sizi bunun için görmek istiyordum. Yani — buraya Miss Gale için çıktım. Kendisi, biz Mr. Keating'in cesedini götürüken geldi. Vaziyeti anladı tabiî. Bağırıp çağırmıyor ama çok fena halde sarsıldı belli... Durmadan, cevaplandıramıyacağımız bir takım sualler soruyor. Onunla konuşabilir misiniz? Ne olursa olsun, rahatsız edilmek istemediğinizi söylemiştiniz ama, belki...»

6. Bir tabancanın yanında altı kişi

Pollard, Frances Gale'in, iri, adaleli vücutlu bir kız olduğunu sanıyordu. Bu yüzden genç kız odaya girince bayağı şaşırdı. Frances Gale, ancak yirmisinde vardı. Gayet ufak tefekti. Son derecede sıhhatli olduğu daha ilk bakışta anlaşılmakla beraber, ince vücudunu görenler onun meşhur bir golfcu olduğunu akılarına bile getirmezlerdi.

Pollard'ın o gün öğleden sonra arabada gördüğü kızdı bu...

Frances Gale'in yumuşak, pırıl pırıl kumral saçları, simsiyah, uzun kirpiklerin gölgelendirdiği koyu kahverengi gözleri vardı. Çenesinin biçiminden son derecede iradeli ve azimli olduğu belliydi. Belki fevkalâde güzel değildi ama, o canlı hali yüzünden görenlerde hoş bir tesir bırakıyordu. Başına beyaz bir şapka, arkasına da kırmızı kemerli beyaz bir elbise giymişti. Beyaz çantasını, sanki bunu ikiye bölmeğe çalışıyormuş gibi, büküp duruyordu. Genç kızın üzgün, endişeli veya korkmuş gibi bir hali yoktu. Onun daha ziyade kafasına üşüşen birbirine zıt bir ta-

kım fikirler yüzünden müthiş bir şaşkınlığa uğradığı anlaşılıyordu.

— «Ben — ben — ben —» dedi ve sustu.

Masters, derhal o meşhur tavrını takınıverdi. Kendinden daha akıllı bir kimsenin fikrini almağa çalışıyormuş gibi terbiyeli ve mütevazi bir ifadeyle gülümsedi. Baş Müfettiş, bu rol sayesinde az şey öğrenmemişti. «Rica ederim, üzülmeyin, Miss. Sizi yukarı çıkarttığımız için özür dilememiz lâzım. Fakat başka oturacak yer yok... Şuraya, divana oturur musunuz? Tamam... Şimdi—»

Frances Gale, başıyla eşyaları işaret ederek, «Bunlar nedir?» dedi. Yeni bir his diğerlerinden daha baskın çıkmıştı galiba. Gözleri doluverdi. «Siz kimsiniz? Ne oldu? Sizi daha evvel bir yerde gördüm sanırım.» Dikkatle H. M.'e baktı. «Evet, sizi gördüm. Babam da sizin hakkınızda bir şeyler anlattı. Galiba acaip şapkalar giyermişsiniz... Fakat — burada ne yaptığınızı anlıyamadım—»

Sir Henry Merrivale, diğerlerini şaşırtan bir şefkatle, «Yavaş...» diye mırıldandı. «Beni tabiî tanıyacaksın, yavrum... Ben senin babanın arkadaşıyım... Sen ihtiyar Bokey Gale'in kızısın değil mi? Baban bir zamanlar meşhur bir futbolcuydu... Anlıyacağın, burada, dostların arasındasın. Fakat Bokey Gale'in kızı olduğuna göre sana bir sürü yalan uydurmamızın, masal anlatmamızın lüzumu yok. Sen, hakikatleri olduğu gibi kabûl edebilirsin...»

Genç kız, kısa bir sessizlikten sonra, usulca cevap verdi. «Ben de deminden beri öyle yapmağa çalışıyorum. Buna rağmen — vaziyet o kadar feci ki. O ne yapıyordu? Sonra — niçin? Onu dışarı çıkarttıklarını gördüm. Fakat — nasıl öldüğünü bile bilmiyorum. Bir iki sual sordum ama hepsi de bana sadece bir kaza olduğunu söylediler.» Yumruklarını sıkarak, bir H. M.'e, bir Masters'e baktı.

Başmüfettiş, başını sallıyordu. «Korkarım bu bir kaza değil, Miss. Bilâkis... Soğuk kanlılıkla işlenmiş bir cinayet.»

— Anlamıştım zaten...»

— «Hımm... Nereden anlamıştınız, Miss?»

— «Rica ederim, biraz mantıklı olun! Bu vaziyeti gördükten sonra nasıl anlamazdım? O — nasıl — öldürüldü?»

— «Vuruldu, Miss... Arkadan vuruldu.» Pollard, bu sözleri duyan genç kızın yüzünde şaşkınca ifadenin büsbütün barizleştiğini farketti. Frances Gale, tereddütle duraksladı. Sonra da hafifçe omuzlarını kımıldattı. Bu arada Masters, sözlerine devam ediyordu. «Birinin onu öldüreceğini düşünmeniz için bir sebep var mıydı?»

— «Hayır, hayır. Pek yoktu. Yani—»

Masters, müşfik baba tavrıyla gülümsedi. «Pek yoktu, demek? Öhhö... Bunu anlamak biraz güç, Miss Gale. Bu meselenin mühim olmadığından eminim, fakat — siz birinin onu tehdit ettiğini mi söylemek istiyordunuz?»

— «Yok canım. Bunu, düşünmeden söyleyiverdim. Zannedersem Ron, bir ara çok kızmış ve onu tehdit etmiş veya — kendisini vuracağını haykırmış. İşte, böyle bir şey... Meselenin aslını bilmiyorum, zira orada değildim.» Dürüst bakışlı kahverengi gözlerini Masters'e dikti. «Bunu size açıkça anlatmamın sebebi de şu: Hâdiseyi eninde sonunda öğreneceğinizden eminim... Onun için vakayı benden dinlemeniz doğru olacak. Zira ben meselenin ciddî olmadığını biliyorum. Bir kere Ron kimseyi öldüremez. Hakikaten öldüremez. Sonra o insanı arkadan vuracak bir genç değildir!»

— «Ron da kim?»

Frances Gale, hayretle kaşlarını kaldırdı. «Kim mi? Ronald Gardner tabiî. Vance'ın en samimî arkadaşı. Biliyorum... Samimî dost böyle hareket etmez diyeceksiniz

ama doğruyu söyliyorum. Sizin, onun adını duyduğunuzu sanıyordum. O da Vance gibidir... Maceraya bayılır. Yalnız o Vance'ın aksine yaptıklarının gazetelere aksetmesinden hoşlanmaz. Şöhret düşkünü değildir...» Birdenbire kızararak, sanki vakit kalmamış gibi hızla konuşmağa başladı. «Yani — sizin Ron'un yazdığı bir kitabı okuduğunuzu sanıyordum. Orinoco nehrinde yaptığı yolculukla alâkalı bir eser bu... Sonra — Ron'un Amerika'nın batı eyaletlerinden birinde büyük bir çiftliği var. Arizona'da sanırım. İsimler aklımda kalmıyor. Amerika'da o kadar çok eyalet var ki. Ron—»

Başmüfettiş, genç kızın sözünü kesti. «Bir dakika, Miss... Demek Mr. Vance Keating'le Mr. Ronald Gardner kavga ettiler? Ne zaman oldu bu?»

Kızın yüzünde mütereddit bir ifade belirdi. «Evvelki gece sanırım... Bugün Çarşamba değil mi? Evet... Pazartesi gecesi zannederim. Daha doğrusu Philip öyle söyledi... Philip, Vance'ın kuzenidir. Zaten meseleyi de bana o anlattı.»

— «Peki, neden kavga etmişler, Miss?»

— «Bilmiyorum, emin olun, bilmiyorum.»

— «Fakat meseleyi öğrenmeye çalışmadınız mı? Sual sormadınız mı? Neticede biri nişanlınızı vuracağına dair tehditler savurmuş...»

Frances Gale'in gözleri tekrar doldu. «Bırakmıyorsunuz ki anlatayım. Benim kavgadan haberim yoktu. Vaziyeti dün öğrendim... Anlayacağınız dün gece bir parti vardı. Büyük bir parti. Vance'la ben de davetliydik. Daha bir hafta önce partiye gitmeye karar vermiştik. Neyse... Dün akşam üzeri Vance'in beni kaçta alacağını anlamak için apartmanına telefon ettim. Fakat o, hiç beklemediğim bir şekilde konuştu. «Çok müteessirim» dedi, «Fakat âni bir iş çıktı. Onun için partiye gidemiyeceğim. Bu iş birkaç

gün sürebilir. Bitince ben sana haber veririm.»

Masters, yan yan genç kıza bakıyor ve çenesini uğuşturuyordu. Tabiî heyecan ve memnuniyetini de belli etmemeğe çalışmaktaydı. «İşin ne olduğundan bahsetti mi, Miss? Öhhö! Sonra, kavga ettiğini söyledi mi?»

— «Hayır. O böyle şeyleri anlatacak bir insan değildi. Benimle, zaman zaman başkalarına yaptığı gibi nazik fakat buz gibi bir tavırla konuştu. Sanki, «Lûtfen ayakkabılarımı cilâlayın...» dermiş gibi... Anlatabiliyor muyum? Evvelâ, «Acaba onu sinirlendirecek bir şey mi yaptım?» diye düşündüm. Ondan sonra da fena halde kızdım. Bilmem siz bu kabîl hakaretlerden hoşlanır mısınız? Ben hoşlanmam! Bu yüzden de partiye tek başıma gitmeğe karar verdim. Tabiî herkes bana Vance'ın nerede olduğunu sordu. Hattâ Ronald Gardner bile sanki hiç bir şey olmamış gibi büyük bir küstahlıkla, «Vance nerede?» dedi. Nihayet Philip Keating'i bir kenara çekerek, Vance'ın partiye gelmemesine sebep olan o iş'i sordum... Philip evvelâ mırın kırın etti. Zira o çok anlayışlı ve düşünceli bir insan olmakla öğünür... Fakat sonunda o da Vance'la Ron'un kavga ettiklerini itirafa mecbur oldu. «Herhalde Vance bu yüzden toplantıya gelmek istemedi» dedi. Bundan başka birşey söylemedi... Ya başka birşey bilmediğinden, ya da söylemek istemediğinden...»

— «Evet... Peki bu meseleden Mr. Ronald Gardner'e bahsettiniz mi?..»

Frances Gale'in gözleri kısılıverdi. «Tabiî. Yarabbi! Ne saçma işler! Ron, çok şaşırmış gibi bir tavır takındı. Vance'la kavga etmediğini söyledi. Hattâ şerefi üzerine yemin etti. Hayretle, «Bunu da nereden çıkardın?» dedi. Herhalde bir «centilmen» in bazı hallerde yalan söylemesi lâzım geldiğine inanıyordu. Bilhassa...»

Divanın bir ucunda, sanki Buda heykeliymiş gibi, hiç kımıldamadan oturan H. M., birdenbire gözlerini açtı. A-

caip bir sesle, «Hım» diye mırıldandı.» «Bu son cümlenin izah edilmesi lâzım.... Sir Henry, genç kız konuşmağa başlarken, cebinden kapkara bir piyo çıkarmıştı. Şimdi bunu sallayıp duruyordu.

— «Bi... bilmiyorum...»

H. M., devam etti. «Masters, sana gayet şüpheci hattâ fesat bir insan olduğumu söyleyecektir. Fakat ihtiyar Bokez Gale'in kızının, başının derde girmesini istemem. Şimdi beni dinle: Vance Keatting'le Ronald Gardner'in senin yüzünden kavga etmediklerinden emin misin?»

Genç kız, ona bakmak için dönerek, ellerini divana koydu. «Ne münasebet!» Kısa bir sessizlikten sonra, «Bunu nereden çıkardınız?» dedi.

H. M., özür dilermiş gibi, «Erkekler,» diye mırıldandı. «Ancak bir tek mevzuda bir «centilmen» gibi yalan söylerler. Diğer bahislerde ise alelâde insanlar gibi hareket ederler ...Sonra, anladığıma göre herkes bu kavgayı senden saklamak için elinden geleni yapmış... Bir de sen demin konuşurken, bana Keating'den çok Gardner'i takdir ediyormuşsun gibi geldi... Yani Gardner'in kabiliyetlerini, istidatlarını.. Gardner'dan hoşlanıyor musun? Veya o senden hoşlanıyor mu?»

— «Ben Ron'u severim, tabiî. Ama dostca. Vance'ın nişanlısı olduğumu unutuyorsunuz... Bu vaziyete dayanamıyacağım artık! Beni buraya, Vance'ın öldürüldüğü odaya çıkardınız! Onu kim vurdu? Bu nasıl oldu? Bunları bilmiyorum. Bana hiç bir şey söylemiyor, fakat arka arkaya sualler soruyorsunuz. Bu.»

Masters, şüpheli nazarlarla bir H. M.'e baktı, bir kıza. Sonra da hafifce öksürerek Frances Gale'i yatıştırmağa çalıştı.

— «Siz, Sir Henry'e aldırmayın, Miss. O böyledir işte. Size istediğiniz her şeyi anlatmağa hazırız. Her şeyi! Öh-

hö... Demek Mr. Ronald Gardner'in Amerika'da çiftliği var?»

— «Evet.»

— «Ah!.. O halde Mrs. Keating'in nasıl bir tabancayla vurulduğunu öğrenmeği istersiniz. Silâhı size gösteremiyeceğim, zira bunu Yard'a yolladık. Fakat tabanca eski bir Remington 45. Kabzasında sedef süsleri var. En dibe de Tom Shannon adı kazılmış... Duyduğuma göre Tom Shannon, Amerika'nın batı tarafında yaşamış bir adammış.»

Frances Gale, beklemedik bir şekilde, «Yarabbi!» dedi. Dikkatle Masters'e bakıyordu. «Bana yalan söylemiyorsunuz ya? Yani, bu da kitaplarda okuduğumuz o oyunlardan olmasın? Hani, insanı kandırıp, bazı şeyler itiraf etmesine sebep olur, sonra da, «Ha ha,» diye gülerler. «Biz bunu bilmiyorduk ama şimdi öğrendik.»

— «Hayır, Miss, hayır. Bu oyun değil!»

— «O kadar kızmayın. Ben sadece size bir sual sordum... Beni kandırmadığınızı umarım zira o tabancayı gayet iyi biliyorum. Ron'un o! Anladınız mı? Ron'un bir silâh koleksiyonu var. Onunla çok da öğünür. O 45'liği belki yüz kere gördüm... Hepsi bu kadar değil. Demin dün gece bir parti verildiğinden bahsediyordum. Hatırladınız mı? Tabancayı orada da gördüm. O 45'likle Cinayet oyunu oynadık.»

Masters,, «Cinayet oyunu!» diye bağırdı. Sonra da duraklıyarak, çenesini oğuşturdu. «Cinayet oyunu?...» Anlıyorum. Öhhö... Hani herkes bir kâğıt çekiyor... Maça birlisi gelen kaatil oluyor. Ondan sonra elektrikler söndürülüyor ve buraya bakın, Miss. Bu oyunda hakiki bir tabanca kullanmadınız ya?»

— « Bilâkis, kullandık. Tabiî tabancanın içinde boş kapsüller vardı... Sonra keskin yeri sapının içine giren, tenekeden bir hancer... Ve bir de üzerinde kuru kafa res-

mi olan bir zehir şişesi... Bütün bunlar, bahsettiğiniz 45 likle birlikte oturma odasındaki şöminenin rafına dizilmişti. Kaatil, kimseye göstermeden bunlardan birini çalacaktı... Aslında tertiplenen bir «Cinayet partisi» ydi zaten. Mr. Derwent'in fikriydi bu. Toplantıyı o tertip etti. Adamcağız, daima bir «Cinayet partisi» vermek istediğini söyleyip durdu.»

Masters, başını hafifçe eğerek, büyük bir dikkatle konuşmağa başladı. «Ah... Bu bahsettiğiniz avukat Mr. Jeremy Derwent olmalı...»

— «Evet. Kendisini tanır mısınız? Mr. Derwent, Vance'ın avukatıydı.»

— «Ondan bahsedildiğini duydum, Miss, O, — öhhö — Mr. Keating'le ahbap mıydı? Yani, iş haricinde?... Sonra — ya siz?»

Nedense genç kızın o mânalı, kahverengi gözleri H. M.'e doğru kaydı. Frances Gale, kuru ve ifadesiz bir sesle, «Ben onları pek iyi tanımazdım» diye cevap verdi. «Galiba Mr. ve Mrs. Derwent'le tanışalı ancak altı ay oldu... Tabiî Vance onlarla çok samimiydi. Anladığıma göre Keating ailesinin hukukî işlerine daima Mr. Derwent bakarmış. Avukat, yaşlıca, şirin ve nazik bir adamdır... Ha, aklıma gelmişken... Derwent'lerin evi buraya oldukça yakın... Varnon sokağında... Demin size partiye neden gittiğimi anlattım... Üstelik bu öyle alelâde bir toplantı da değildi. Daha ziyade bir veda partisiydi. Derwent'ler gelecek ay Vernon sokağındaki evden çıkıyorlar. Artık şehir haricinde bir yerde oturacaklar...»

Komiser Pollard, steno defterinden başını kaldırdı. Ellerini arkasında kenetlemiş olan Başmüfettiş Humphrey Master pencereye giderek, karanlıklaşmağa başlayan sokağı seyre daldı.

Masters, birdenbire döndü. «Miss...» Genç kızın yüzü-

ne değil de pırıl pırıl, kahve rengi saçlarına bakıyordu. «Hislerinize hâkim olarak, suallerime açık cevap verdiğiniz için teşekkür ederim... Yalnız — partiyle alâkalı hiç bir şeyi saklamağa kalkmayın. Zira kaatil, Mr. Keating'in ölümüne sebep olan tabancayı o toplantıda çaldı. Tabiî Mr. Ronald Keating partiden sonra silâhı alıp götürmüş de olabilir... Şimdi — partide kimler vardı?»

Frances Gale, hemen, «Vance'da gelseydi, yedi kişi olacaktık,» diye cevap verdi. «Oyun için bütün ev açılmıştı tabiî. Partide söylediğim gibi Ron Gardner... Mr. Soar—»

— «Soar mu? Çok acaip bir isim bu. Bahsettiğiniz antikacı Benjamin Soar olmasın? Hani birkaç ay evvel ölen ihtiyar Soar'un oğlu...»

— «He — herhalde,» Genç kız, kaşlarını çattı. «Fakat bu hususta katî bir şey söyleyemem. Zira Mr. Soar'la dün gece tanıştım. Fakat kendisinden hoşlandım. Kibar bir gençti.»

— «Miss Gale, (On çay fincanı) sözlerinin hâlâ sizce bir mânası olmadığını iddia edecek misiniz?»

Genç kız, ilk defa o zaman dikkatle masaya, çay fincanına ve sandalyeye baktı. Sonra da bakışları tekrar divanı buldu. Sanki bu divanda kendisini cezbeden bir şeyler vardı. Ağır ağır, «Yani —» dedi. Pollard, Frances Gale'in ilk defa o zaman diğer meseleyi düşünmüş olduğuna yemin etmeğe hazırdı. «Yani — o adam — adını hatırlamıyorum — hani, öldürülmüştü — masanın üzerinde de on çay fincanı — yani — şu bahsettikleri hâdiseyi mi söyliyorsunuz?»

— «Yapmayın, Miss Gale, canım. Boş evlerdeki odaların daima bu şekilde döşendiğini sanmıyorsunuz ya? Eşyaların farkına varmadığınızı, hâdiseyi Arley vakasına bağlamadığınızı mı iddia edeceksiniz? Buna inanacağımı

mı sanıyorsunuz?»

Genç kızın beyaz çantası kucağından düştü. Frances Gale, çabucak eğilerek, bunu yerden aldı. Tekrar Masters,-e baktığı zaman yüzü daha pembeleşmiş, o hayret ifadesi de büsbütün derinleşmişti.

— «Neye inancağınızı, neye inanmıyacağınızı bilmiyorum. Evet. eşyaları gördüm. Zaten bu yüzden şaşırdım ya... Neyse... Bu mühim değil. Asıl siz esas mevzuu bıraktınız. Size, «Cinayet partisi» ne gelenlerin adını veriyordum, birdenbire bana çatmağa başladınız... Olur mu bu. Bırakın isimleri sayayım.»

Masters, tereddüt etti. «Pekâlâ... Davetli listesinin tam olduğunu sanmıyorum, Miss Gale. Mr. Derwent, Mr. Soar ve siz... Mr. Vance Keating'i de yazarsak, eder altı... Yedinci kim? Hımm... Mrs. Derwent mi yoksa? Hani şu genç kadın.»

— «Genç kadın sözleriyle neyi kasdettiğinizi bilmiyorum. Mrs. Derwent, tam kırk beşinde... Zannedersem on sekiz yaşında da bir oğlu var... Çocuk yatılı okullardan birinde...»

— «Fakat anladığıma göre...»

Frances Gale, âni bir canlılıkla, «Evet, evet» dedi. «Mrs. Derwent'in daha genç olduğunu sanıyorsunuz. Onu görenler daima aynı hatâya düşerler.. Neyse... Evet, partide Mrs. Derwent de vardı. Fakat aramızda fazla kalmadı. Saat dokuz buçukta başının müthiş surette ağrıdığını ileri sürerek, hepimizden özür diledi. O gittikten sonra toplantı da buz gibi bir hâl aldı. Bir kere «Cinayet oyunu» oynamak için pek azdık... Sonra... Birdenbire öyle karanlıkta dolaşmak hepimize de gülünç geldi...»

— «Demek sonunda (Cinayet oyunu) nu oynayamadınız?»

— «Mrs. Derwent, yukarı, odasına çıkmadan evvel kısa bir oyun oynadık. Sahi, ceset oydu... Kaatil, onu (Öl-

dürmek» için ilmekli ipi kullanmıştı... Size, muhtelif silâhların şöminenin rafına dizilmiş olduğunu söylemiştim, değil mi? Kaatil, Mrs. Derwent'i Mr. Derwent'in çalışma odasındaki kanepede boğdu. Mr. Derwent, hafiye rolündeydi... Bu işi muvaffakiyetle de başardı. Kaatil, Philip'ti. Mr. Derwent, kendisini on beş dakikada yakaladı. Zavallı Philip, yalan söylemesini pek beceremez.»

Masters, nazik nazik, «Polis tarafından takdir edilen bir meziyettir bu» diye mırıldandı. «Doğrusunu isterseniz, (Cinayet oyunu) ndan pek hoşlanmam. Beni asıl o tabanca alâkadar ediyor. Bana biraz da ondan bahsedin. Silâhı en son ne zaman gördünüz? Bunu kim almış olabilir, Her şeyi, her şeyi anlatın.»

Fransec Gale, sâkin sâkin Başmüfettişe baktı. «Size tabanca hakkında ne söyleyebilirim? Bana inanın. Demindenberi düşünüyorum ama aklıma hiç bir şey gelmiyor. Yalnız bir tek şeyden eminim: tabancanın oyunun başında şöminenin rafında olduğundan... Zira Ron, 45'liği kendi eliyle oraya koydu. Daha önce de silâhı gururla etraftakilere gösteriyordu. Tabancayı sonradan kim aldı, bunu bilmiyorum. Kimsenin silâha dokunmadığına da yemin edemem, zira olanların farkında değildim.»

Masters, sanki genç kızı ipnotize etmeğe çalışıyordu. «Düşünün, Miss, iyice düşünün! Tabancayı hiç olmazsa partinin sonunda farkettiniz. Değil mi? Madem 45'lik Mr. Ronald Gardner'indi, o halde toplantı dağılırken o da tabancasını almağa gitti... Veya silâhı yerinde bulamadı ve bundan bahsetti...»

— «Bilmiyorum...» Genç kız, artık derin derin düşünüyordu. «Ben arabama herkesten önce gittim. Zira benim de başım ağrımağa başlamıştı. İçim de sıkılıyordu. O anda oradan kaçmaktan başka arzum yoktu. Yalnız, bir şeyden eminim. Ron Gardner, tabancasını alıp evine götürmedi.»

— «Bundan nasıl emin olabilirsiniz?»

— «Ron, benim arabama bindi. Onun otomobili yok artık... Bi - bir hayli para kaybetti de... Neyse. Yani, Ron'u evine ben bıraktım.»

— E?

— «Bu kadar sertleşmenize lüzum yok! Ron'un sırtında ince, yazlık bir elbise vardı. Üstelik arabada ceketini de çıkardı. Tabancayı görmüşsünüz. Birinin bunu üzerine saklamasının mümkün olmadığını da herhalde biliyorsunuz.»

Masters, bariz bir şüpheyle Frances Gale'i süzdü. Sonrada âni bir karar veren bir adam tavrıyla, «Pekâlâ...» dedi. «Siz bu meseleyi biraz daha düşünürseniz, çok iyi olur, Miss... Şimdi size iyi bildiğiniz bir mesele hakkında bir iki sual sormak istiyorum. Hımm... Bu gün öğleden sonra MX 792 numaralı arabanızla buradan geçtiğiniz zaman neden bu evle o kadar alâkalanıyordunuz?»

— «Ben bugün akşam üzeri buradan geçmedim.»

Frances Gale, bir sual sorarmış gibi Pollard'a baktı. Genç adam da istememesine rağmen kati bir tavırla başını salladı.

Masters, büyük bir neşeyle, «Haydi, Miss, haydi,» diye ısrar etti. «Bu şekilde hareket ettiğiniz takdirde boş yere vakit kaybetmiş oluruz. Sizi bir polis memuru gördü, Miss Gale. Onun için açık konuşalım. Bu gün öğleden sonra...»

Frances Gale, «Ben buradan geçmedim!» diye haykırdı. Şimdi tıpkı küçük bir kız gibi tepinip duruyordu. Masters, şaşkın şaşkın gözlerini kırpıştırdı. Fakat genç kızın hakikaten öfkelenmiş olduğu belliydi. «Bugün öğleden sonra ben bu evin civarına bile gelmedim! Gelmedim! Gelmedim! Bana geldiğimi söyletemezsiniz!»

— «Madem ısrar ediyorsunuz... Herhalde bu evle de hiç bir zaman alâkalanmadınız? Burasını evvelce de gör-

mediniz?»

— «Görmedim ya!»

— «Fakat bu imkânsız! Hemen hemen üç ay önce, yani 10 Mayısta, St. James meydanındaki emlâkçi Houston'dan bu evin anahtarlarını aldınız. Bunu kati surette öğrendik.»

Bu sözler, biraz evvelki gibi beklenmedik ve görünüşte mantıksız bir öfkeye sebebiyet vermedi ama yine bunların tesiri de görüldü. Frances Gale, kayar gibi bir hareketle ayağa fırladı. Gözlerinde derin bir ıstırap vardı.

— «Ben böyle bir şey yapmadım,» dedi. «Derhal eve gidiyorum. Beni durdurmağa da kalkmayın. Deminden beri bana bir sürü mânasız sual sordunuz. Zavallı Vance için bir tek şey bile söylemediniz. Onu kimin öldürdüğünü de açıklamadınız... Cinayeti Ron'un işlediğini sanıyorsunuz ama yanılıyorsunuz. Keşke babam burada olsaydı!

Şu anda elime bir tuğla parçası veya bir taş geçirseydim — sizi — sizi — sizi» Elini kaldırdı. Sonra kapıya doğru atıldı. Eşikte bir an durarak, döndü. «Sevgili Mrs. Derwent'inize gelince, kendisine söyleyin! Bence o şişman, sakil ve yaşlı bir—»

Beyaz hasır şapkası hafifçe çarpılmıştı. Sanki hiddetini ondan almak istiyormuş gibi şapkayı iki eliyle bastırdı. Sonra da kapıdan fırladı. Onun paldır küldür merdivenlerden inerken, hıçkıra hıçkıra ağladığını duydular.

Masters, derin bir nefes aldı. Sonra da müthiş bir açıklama yapıyormuş gibi bir tavırla, «Yarabbi!» dedi. Hayretle etrafına bakınıp duruyordu. «Birdenbire neden öyle kızdı acaba? Tabiî daha çocuk denecek yaşta. Bunu ben de kabûl ediyorum. Ama Miss Gale, benim kızlarımdan da aksi! Halbuki son dakikaya kadar kendisini tutmasını bildi. Tabiî o arada kendimi suçlu hissetmeme de sebep oldu! Hımm... Doğrusu Sir Henry, bu konuşma sırasında bana hiç yardım etmediniz. Orada oturup, piponuzla

türlü sesler çıkardınız, işte o kadar.»

H. M., mırıldandı. «Burada oturmuş, düşünüyordum. Bana, pek de yardıma ihtiyacın yokmuş gibi geldi. Sana yardım değil, şöyle güzel bir fren lâzımdı. Daha işin başında fazla malûmat toplarsan, aklın karışır, evlât.» Kendini zorlayarak ayağa kalktı. Bir elini de divanın eski, kahverengi örtüsüne dayamıştı. Eski kumaştan hafif bir toz bulutu yükseldi. H. M., telâşla tozları üfleyerek, «Kıza gelince,» diye ilâve etti. «Bana kalırsa yarın sabah büroma koşup, herşeyi anlatacak.Yarabbi! Mrs. Derwent'den de ne kadar nefret ediyor... Galiba Mrs. Derwent şöyle hülyalı bakışlı, esrarengiz tavırlı, dolgun vücutlu bir kadın... Zavallı Keating öyle bir mahlûktan hoşlanırdı...»

— «Yani Vance Keating'le Mrs. Derwent arasında bir şeyler mi vardı? Tabiî Frances Gale de vaziyeti anladı... Evet... Bunu ben de düşündüm...»

— «Her şey imkân dahilinde. Fakat Mrs. Derwent bana bir hayli sinsi ve kurnaz bir kadınmış gibi geldi. Her ne hal ise... Bir şeyler yedikten sonra Vernon sokağında oturan o esrarengiz avukata gidelim... Gelecek ay tekrar taşınacak olan avukata...»

H. M., karanlık merdivenlerden ağır ağır inerken, Masters bir an odada durdu. Yüzünde, başkalarının çehresinde belirdiği takdirde «pek sinsi» diye tarif edilebilecek bir ifade vardı. Dikkatle tavana bakıyordu. Sonra cesedin yattığı yere bir göz attı. Nihayet eğilerek, halıyı eliyle şöyle bir kazıdı.

Aşağıdan olanca sesiyle bağıran H. M.'in yanına inerken, Masters'in yüzünü aydınlatan tatlı tebessümden, Baş Müfettişin hayatından pek memnun olduğunu anlamak kabildi.

★

7. LADY'NİN OTOMOBİLİ

Avukat Mr. Derwen'in evine giderlerken artık o mavimsi alaca karanlıkta sokak lâmbalarından süzülen sarı ışık kaldırımlarda küçük, parlak gölcükler meydana getirmekteydi.

H. M., Masters'la Pollard'a yakındaki bir lokantada güzel bir ziyafet çekmişti. Şimdi de arabayı o kullanıyordu. Mamafih otomobili öyle hızla sürdüğü yoktu. Yalnız araba, arada sırada, trafik polislerini şaşırtacak bir şekilde, çekirge gibi zıplamasaydı daha da rahat edeceklerdi. Pollard, otomobilin, el freni serbest bırakıldığı takdirde daha düzgün bir şekilde ilerleyeceğini düşünüyor fakat bu fikrini Sir Henry'e açmağa da çekiniyordu.

Vernon sokağına yaklaşırlarken, Masters da Yard'dan getirdiği gümüş sigara tabakasını çıkararak, «Sir Henry,» dedi. «Frances Gale'in yarın büromuza gelip — öhhö — her şeyi anlatacağını söylediniz... Belki hakikaten öyle yapacak... Fakat, siz şimdi bana kız hakkında ne düşündüğünüzü anlatırmısınız... tabiî bazı şeyler aşikâr...»

H. M., karşıdan karşıya geçen bir yayaya dik dik bakarak, «Meselâ neler?» diye homurdandı.

— «Herhalde Miss Gale'le Keating birbirlerinden hoşlanıyorlardı. Her ne hal ise, nişanlandılar... Hoş artık bugün nişanlanmak da mühim sayılmıyor ya.»

— «Ne o, alay etmeğe mi başladın?»

Masters, mırıldandı. «Ben doğduğum günden beri alaycıyım. Evet... Miss Gale, aynı zamanda şu Ronald Gardner denilen genci de beğeniyor. Vance Keating'le Ronald Gardner'in kavga ettiklerini duyunca da buna kendisinin sebep olduğunu sanıyor. Fakat kızın zannettikleri yalnız bu kadar mı? Anlatabiliyor muyum?... Belki de Gardner, Keating'e, «Buraya bak,» dedi. «Artık Frances Gale'le nişanlısın. Mrs. Derwent'in peşinde dolaşmaktan

vazgeç.» Fakat Keating, buna aldırmadı bile. Telefonda nişanlısına işi olduğundan bahsetti ama aslında Mrs. Derwent'le randevusu vardı. Frances Gale de bundan şüphe ediyordu. Aynı gece «Cinayet partisi» nde Mrs. Derwent, başının ağrıdığını bahane ederek, saat dokuz buçukta yanlarından ayrılınca, bu şüphesi de büsbütün kuvvetlendi... Ne dersiniz?»

— «Saçma!»

— «Fakat, Sir Henry—»

H. M., katî bir tavırla, «Saçma», diye tekrarladı. Başını çevirdiği zaman, ay gibi yusyuvarlak çehresinde inanılmayacak bir neşe ifadesi vardı. «Biliyor musun, senin bu hale düşeceğin hiç aklıma gelmezdi, evlât. Bu hâdiseyle alâkalı şahısların hiç birini görmedin. Buna rağmen deminden beri faraziyeler yürütüp duruyorsun... Neyse... Sözlerini neden saçma bulduğumu öğrenmek istiyorsun değil mi? Pekâlâ... Keating'le Mrs. Derwent'in dün gece buluşmağa karar verdiklerini düşünüyorsun... Pek âlâ, pek güzel... Sen ömründe böyle budalaca randevulaşma gördün mü? Alaycı bir bebek olarak doğduğun andan bugüne kadar böyle aptalca bir şeyle karşılaştın mı? Bak, ne yapmışlar... Keating'le Mrs. Derwent, buluşmak için «Cinayet Partisi» gecesini seçmişler... Yani ortadan kaybolduklarının hemen dikkati çekeceği bir geceyi. Üstelik Keating, nişanlısına hakaret etmiş. Bu yetişmemiş gibi Mrs. Derwent de evde parti verilirken sokağa fırlamış... Evden çıkarken görülmemiş olsa bile, herhalde döndüğü zaman kocasına hesap vermek zorunda kaldı...»

Masters, başını salladı. «Ben öyle düşünmüyorum, efendim. Belki Vance Keating'le Mrs. Derwent, hiç bir şeye aldırmıyorlardı. Çünkü birlikte kaçmağa karar vermişlerdi. Hattâ belki de bunu meydan okurcasına yapacaklardı. Öhhö! Keating, nişanlısına işin birkaç gün süreceğini söyledi. Bence bu sözlerle Mrs. Derwent'le kaçacağını kas-

dediyordu. Ne dersiniz?»

— «Hımm... Fakat işin fenası dün gece kaçmadılar. Hiç bir şey yapmadılar. Vance Keating'in bu günkü hareketlerini gözlerinin önüne getir ve bana onun maceraya atılmış olup olmadığını söyle. Ya? Uymuyor değil mi? Vance Keating bugün öğleden sonra, saat birde yalnız başına boş bir evde, çay fincanlarıyla meşgûl oluyor. Vakit öldürüyor... Taksiyle dolaşıyor... Barda içki içiyor... Hep heyecan içerisinde. Çünkü bir şey olmasını bekliyor... Ne olmasını? Bir kadının gelmesini.»

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra, H. M., «Ne demek istediğimi anlıyor musunuz, et kafalılar?» diye sordu. «Bana şöyle bir şey söyleseydiniz, bunu hemen kabûl ederdim: «Keating, bugün akşam üzeri Berwick Terrace, No. 4 de Mrs. Derwent'le buluşacaktı. Plâna cinayet dahil miydi bilmiyorum ama bu buluşma on çay fincanıyla alâkalıydı. Frances Gale, nişanlısıyla Mrs. Derwent arasında bir şeyler olduğunu sezmişti. Bu yüzden arabasıyla Keating'i Berwick Terrace'a kadar takip etti. İşte bu yüzden de sorguya çekilince haykırmağa başladı. Zira nişanlısını çok kıskandığı için onun peşine takıldığını itiraf etmek istemiyordu!» H. M., kornaya bastı. «Ben bu fikirdeyim. Eğer bana böyle bir şeyden bahsetseydin, Masters, sana hemen inanırdım. Bence işin iç yüzü bu... Hıh... Her ne hal ise... Keating'le Mrs. Derwent'in dün gece buluştuklarını sanmıyorum.»

Masters, şaşırmıştı. «Bundan sonraki sokak Vernon», dedi. «Derwent'lerin evinin numarası da 33... Karı koca «Bahçe» adlı bir villâda oturuyorlar. Adresi telefon rehberinden buldum. Fakat— bu mesele? Ne demek istediğinizi anlıyamıyorum. Bu o kadar mühim mi?»

H. M., kükredi. «Mühim mi, ha? Mühim mi?»

— «Tabiî... Bu münakaşaya bile değmez. Mrs. Derwent'le Vance Keating'in arasında bir şeyler vardı ve bu-

gün akşam üzeri Berwick Terrace'daki evde buluşmağa karar verdiler. Bu hakikaten mühim! Ama onlar dün gece de buluşmuşlar veya buluşmamışlar, bu beni alâkadar etmiyor!»

H. M., üzüntüyle, «Ah, Masters», dedi. «Seninle bu kadar uğraşayım da... Neyse... Sana dikkatle yol göstermeğe çalışıyordum... Ancak o zaman o müthiş tezadı görecektin. Zaten bütün meselenin can alacak noktası da bu. Masters, Keating dün gece «Cinayet Partisi» ne gitmeği neden red etti?»

Baş Müfettiş, hayretle H. M.'e bakarak, «Müthiş tezat...» diye tekrarladı. «Tezat nerede? Ben öyle muhayyilesi geniş bir adam değilim ama Keating'in partiye gitmemesi için bir değil on sebep bulabilirim... Bu vaka zaten acaip... Bir sürü garip hâdise birbirini kovaladı. Fakat siz tutmuş bunun üzerinde duruyorsunuz. Halbuki...»

Masters, sözlerine devam edemedi.

33 numaralı ev sağ taraftaydı. Tam önünde bir sokak lâmbası yanıyordu. Düzgün taşlardan örülmüş, yüksek bir bahçe duvarı yola paralel olarak uzanmaktaydı. Bunun tam ortasında koyu yeşile boyalı bir kapı vardı. Duvarın yukarısından yemyeşil ağaçların tepeleri gözüküyordu... Kapının sağındaki zilin üzerine siyahla «Bahçe» yazılmıştı. Kaldırımın kenarında ise siyah, pırıl pırıl bir araba duruyordu. Üniformalı bir şoför otomobilin yanında beklemekteydi.

Yeşil kapı açılarak, dışarıya bir kadın çıktı. Şoför elini kasketine götürerek, ona yaklaştı.

— «Mrs. Derwent?»

H. M., usulca, «Haydi, Masters,» diye fısıldadı. «İn bakalım.»

Kadın, sokak lâmbasının altında durmuş, başını da on-

lara doğru çevirmişti. Harikulâde güzel olduğu şüphe götürmez bir hakikatti. Yalnız fazla olgun bir güzellikti bu. Boyu uzun olmamakla beraber bakanlarda öyle bir tesir bırakıyordu. Masters, sonradan Mrs. Derwent'in yüz kilo geldiğini iddia etti ama bu da iftiraydı. Pollard ise o anda Frances Gale'in kadının yaşından bahsederken mübalâğa etmiş olduğunu düşünüyordu... Mrs. Derwent'in sırtında geniş yakalı bir gece mantosu vardı. Fakat dikkati çeken kadının gözlerindeki ifadeydi. Bu gözlere bakar bakmaz ıstırap, hassasiyet, zarafet gibi şeyleri düşünmeğe başlıyordunuz ama o arada Şeytan da aklınıza başka şeyler getiriyordu. Meselâ — atlı arabaları, loş odaları...

Bütün bunlara, duyduğu hayranlığa rağmen Komiser Pollard, âni bir şüpheye de kapılmadı değil. Evet, esrarengiz, mahzun ve hattâ hassas olmak herhalde hoş bir şeydir ama bütün bunlarda mübalağaya kaçıldı mı, erkekler de şüphelenmeğe başlarlar. Bu hâli, kanapeye uzanarak, nazlı nazlı ne kadar hassas ruhlu olduklarını anlatan kadınların sahte mahcubiyetine benzetiverirler.

Baş Müfettiş Humphrey Masters, şapkasını çıkararak kadına yaklaştı. «Öhhö! Afedersiniz, efendim.»

Mrs. Derwent, «Buyurun», dedi. Kalın, tatlı bir sesi vardı. Başını çevirdikçe, sıkıca tarayarak, ensesinde toplamış olduğu gür sarı saçları ışıkta altın gibi parlıyordu. Belki de insanın aklına atlı arabaları, loş odaları getiren bu modası geçmiş saç şekliydi. «Buyurun...»

Masters, sanki plâkmış gibi, «Öhhö! Afedersiniz, efendim,» diye tekrarladı. «Acaba Mrs. Jeremy Derwent'le mi konuşuyorum?»

Boylu boslu sarışın ahenkli bir sesle cevap verdi. «Evet, ben Mrs. Derwent'im.» Masters'e baktı. Gözlerinde tatlı, sıcak bir ifade belirmişti. «Benimle mi görüşmek istiyordunuz? Veya — belki de kocamla konuşmak arzusundasınız... Kendisi bahçede.»

— «Sırası gelince Mr. Derwent'le de görüşeceğim, efendim. Fakat şimdiki halde, eğer bir mahzuru yoksa, sizinle konuşmağı tercih ediyorum. Scotland Yard'dan geldiğimi de söyleyeyim.»

Bu sözler kadını pek şaşırtmadı. Sadece şiş kapaklı, lacivert gözleri biraz irileşti işte o kadar. Bir de kaşları hafifçe çatıldı.

Yavaşça, «Maalesef şu anda konuşmamız pek kabil değil,» dedi. «Mühim bir randevum var... Yarabbi! Galiba bu ziyaretiniz yine o can sıkıcı Arley hâdisesiyle alâkalı. Artık o meselenin kapandığını sanıyordum... Şey — benimle Arley vakası dolayısıyla konuşmak istiyorsunuz değil mi?»

— «Kısmen, efendim.»

— «Tabiî, tabiî. Arley meselesi.

— «Hayır, efendim. Ben sadece—» Masters, kendisini toplayarak, şöyle bir öksürdü. «Gitmenize mâni olamıyacağımı söyliyeyim, efendim, Fakat benimle konuşmanız lehinize olur... Hakikaten lehinize olur.»

Sarışın kadın, tereddüt etti. «Fakat şu anda nasıl konuşabiliriz?» Öne doğru eğilerek, kirpiklerinin arasından Baş Müfettişe baktı. «Tabiî, benimle arabaya binerseniz o başka...»

İşte o zaman Masters'in ensesi kıpkırmızı kesildi. Baş Müfettiş, sert bir sesle, «Pekâlâ, efendim», dedi. «Teşekkür ederim.»

— «Korkarım, hepinizi birden arabaya alamıyacağım. Yalnız siz gelebilirsiniz. Lûtfen beni takip edin.»

Belki Mrs. Derwent, büyük arabaya binmek için, siyah dantel elbisesini hışırdatarak, bir kraliçe haşmet ve zarafetiyle eğilirken kolu Masters'e çarptı. İşte ne olduysa o zaman oldu. Baş Müfettişin elindeki bir şey, sokak lâmbasının ışığında pırıltılar çıkararak, havaya fırladı. Ve — gümüş sigara tabakası kaldırıma düştü. Mrs. Derwent,

başını çevirirken tam bir «lady» e yakışacak bir şekilde, hafifçe bağırdı. Masters, eğilip tabakayı almadan, yerde ışıldayan şeyin ne olduğunu gördü. İşte o zaman sarışın kadının yüzünde bir an, Pollard'ın ürpermesine sebep olan acaip bir ifade belirdi. Buna rağmen Mrs. Derwent, tatlı tatlı tebessüm etmesini de bildi.

— «A? Sigara tabakamı da nerede buldunuz?»

— «Demek bu sizin tabakanız, efendim?»

— «Öyle sanırım. Müsaade ederseniz, bakayım. A, tabii. Bakın köşede de benim markam var... J. D. Küçük adım Janet'dir. Fakat — Rica ederim — arabaya binmeyecek misiniz?»

Şoför, büyük otomobilin kapısını çarparak kapattı. Araba yanlarından geçerken H. M.'le Pollard, Mrs. Derwent'in lüzumsuz bir mahcubiyetle Masters'e doğru eğildiğini gördüler. Baş Müfettişin melonu ise hafifçe sol kaşına doğru kaymıştı.

Pollard, hafif, kulak tırmalayıcı bir ses duydu. Sanki biri boğuluyordu. Genç adam, çok geçmeden bunun neşeye delâlet ettiğini anladı. Sir Henry Merrivale'in yüzündeki ifade değişmemişti ama yaşlı adam oturduğu yerde âdeta derin bir düşünceyle bir öne bir arkaya sallanıp duruyordu... Bu hal dakikalarca devam etti.

Pollard, «Allahım!» diye mırıldandı. «Acaba Baş Müfettiş kendisini koruyabilecek mi?»

H. M., onu yatıştırmak isdedi. «Masters'e hiç bir şey olmaz. O muhakkak vazifesini yapacak... Tabiî o zaman bizim sarışın da bir hayli sıkılacak... Fakat — Yarabbi! Bugünü de göreceğim aklıma bile gelmezdi. Biz daha ağzımızı açamadan, kadın Masters'i arabaya tıkıverdi.»

Komiser, düşünüyordu. «Mr. Derwent zengin bir avukat olmalı... O koskocaman otomobil!... Acaba Mrs. Derwent nereye gidiyordu?»

H. M., bin güçlükle arabadan çıktı. «O otomobilden

mi bahsediyorsun? O kiralıktı, evlât. Arkadaşlarının gözlerini kamaştırmak istediğin zaman bir şirkete gidip, öyle bir otomobil kiralıyorsun. Hıh! Gel bakalım. Seninle gidip Mr. Derwent'le biraz gevezelik edelim... Emir mi? Ne yapacaksın emri?? Allah kahretsin! Ben salâhiyet sahibi bir adamım, bunu hiç bir zaman unutma... Jem Derwent'in evde olmasına sevindim. Doğrusunu istersen kendisini severim.»

— «Yani siz avukat Derwent'i tanıyor musunuz?»

H. M., yorgun bir tavırla, «Ben herkesi tanırım, evlât», diye cevap verdi. «Jem Derwent'i iyi tanırım. Zaten bu yüzden Masters'in yanında ağzımı açmadım. Jem Derwent, çok iyi bir insandır. Üstelik fevkalâde zekidir... Acaba—?»

Yeşil kapıyı iterek açtı. Şimdi önlerinde, yüksek duvarların çevrelediği gölgeli, bakımsız bir bahçe uzanıyordu. Bir kutu gibi dört köşe, biçimsiz evde ışık yoktu. H. M., ön kapıya gideceği yerde, çakıllı bahçe yolundan ilerledi. Biraz sonra arka taraftaydılar. Sanki Londra çok uzaklarda kalmıştı... Arka taraftaki büyük ağaçların arasından geçen ince bir yol dipteki kameriyeye doğru gidiyordu. Oradan pek hafif bir ışık sızmaktaydı. Rutubetli hava ise içilen bir sigaranın kokusunu burunlarına kadar getiriyordu.

Kameriyedeki masanın üzerinde abajurlu bir lâmba yanmaktaydı. Bunun hemen yanındaki hasır koltukta ise uzun boylu, ince bir adam oturuyordu. Sırtında smokin vardı. Ayak ayak üstüne atmış olan adam sanki çok uzaklardaki bir manzaraya dalmıştı. Pervaneler masa lâmbasının etrafında dönüyorlardı. İri, kahverengi bir pervane ise kameriyenin içinde dolaşmaktaydı.

Fakat adam, gözünü bile kırpmıyordu. Sigarasını dudağına götürdüğü zaman da o kadar ağır ağır hareket ediyordu ki, bunun ucundaki kül titremiyordu bile. Bu aca-

ip hareketsizlikte insanı endişelendiren esrarlı bir şeyler vardı.

Fakat, adam ayağa kalkar kalkmaz bu tesir kayboldu. Yakın arkadaşlarının Jem diye çağırdıkları Jeremy Derwent, altmış üç — altmış dört yaşlarındaydı. Fazla sokulgan olmayan, hattâ soğuk sayılabilecek bir adamdı ama aslında bir hayli neşeli ve müstehziydi. Çenesi sivri, şakakları çukur, tel gibi sert, seyrek saçları ise bembeyazdı.

Ayağa kalkarak, soğuk ve kuru bir sesle, «Bu gelen Merrivale olamaz,» dedi. «Fakat o... İşte bu beklenmedik bir şeref... Rica ederim, gel. Otur.»

H. M., hırıltılı hırıltılı nefes alarak, kameriyeye girdi. Ayaklarını içeriye doğru basarak, yalpalaya yalpalaya yürüyordu.

—«Merhaba, Jem ...Sana anlatacaklarım uzun. İnşallah vaktin vardır... Bu da Komiser Pollard... Kendisi bildiğin yerden... Muavin de beni zorlayarak, bu işe karışmama sebep oldu... Jem, maalesef buraya iş için geldik...

Derwent'in yüzündeki ifade değişmedi. Avukat, Pollard'ı büyük bir nezaketle selâmlıyarak, masaya doğru iki koltuk çekti. Diğerleri oturuncaya kadar da ayakta bekledi.

H. M., sözlerine devam etti. «Şimdi — Sana tuzak kuracak, veya bazı yalan ve dolanların arkasına saklanarak, seni, «Böh!» diye korkutacak değilim! Sen avukatsın, ne yapman lâzım geldiğini de bilirsin. İşi lâfa boğmağa, kaçamaklı konuşmağa kalkarsan, burada sabaha kadar otururuz. Sana her şeyi açık açık anlatacak ve bazı sualer soracağım... Bizim Bob da cevaplarını yazacak... Vance Keating adlı birini tanıyorsun değil mi?»

Derwent'in gözleri hafifçe kısıldı. «Evet.»

— «Jem, Vance Keating, bu gün öğleden sonra öldürüldü... Hem de kapı ve penceresi göz altında bulunduru-

lan bir odada... Meçhul bir şahıs Keating'e, çok yakından iki el ateş etti ve sonra da görülmeden kaçtı. Kayıplara karıştı. Şimdi, mesele şu: Vance Keating Berwick Terrace'da 4 numarada öldürüldü. Yani bir zamanlar senin oturduğun evde... Masanın üzerinde de yine on çay fincanı vardı.»

Derwent, sigasının külünü silkti. Bir an durdu. Sonra sigarayı dikkatle tablaya bırakarak, ellerini kavuşturdu. Gözlerini yere dikmişti. Bir müddet böyle, hiç kımıldamadan oturdu.

—«Bu korkunç bir haber, Merrivale. Feci bir haber.» Başını kaldırdı. «Fakat, ne söylememi istiyorsun?»

Sir Henry Merrivale, mırıldandı. «Evet, bu hakikaten feci bir haber. Yalnız — bu hâdise seni şaşırttı mı?»

— «Tabiî. Şaşırmaz olur mu? Şaşırtmak da ne kelime? Keating! Yarabbi! Biliyor musun, dün gece o zavallıyı görecektim?... Sonra Pendragon Gardens'deki korkunç vaka—»

— «Evet...» H. M., Derwent'i yatıştırmak ister gibi konuşuyordu. «O hâdiseden başlayalım, daha iyi. Sana lânetlenip lânetlenmediğini, — çıktığın evlerde korkunç cinayetler işlenmesinin sebebini soracak değilim. Ben pratik bir adamım, Jem. Sana, sanki peşinde alacaklılar varmış gibi evden eve taşınmanın sebebini soracağım. Sen, hürmet edilen bir insansın Jem... Mesleğin icabı öyle olman lâzım. Fakat iki sene içerisinde üç evde oturmuşsun... Pendragon Gardens No. 18... Berwick Terrace No. 4... Ve Vernon sokağı No. 33... Üstelik gelecek hafta buradan da çıkıyorsun... Neden, Jem?»

Derwent'in güldüğünü söylemek pek doğru olmayacak. Avukatın dudağı istihzayla hafifçe büküldü. Maamafih yine çok kibar ve hattâ resmiydi : «Karım,» dedi.

— Korkarım karın «Atmosfer» den çok rahatsız olur. Yapma, oğlum, yapma Herhalde böyle demek istemiyor-

sun!..» Sir Henry Merrivale, bir an durdu. «Yani karının bir evden bıkar bıkmaz oradan taşınmağa kalktığını, senin de buna razı olduğunu mu anlatmağa çalışıyorsun?»

— «Evet. Karım, insanı ikna etmesini iyi bilir...» Müstehzi bir tavırla ilâve etti. «Yanlış anlama. Karımın konuşma gücünü kasdediyorum. Sakin bir hayat sürmek isteyen bir erkek için «Konuşma» korkunç bir silâhtır. Bunun ilk defa keşfeden ben değilim herhalde...»

— «Sebep yalnız bu mu?»

— «Evet... Sebep bu.»

H. M., uykulu uykulu, lâmbanın etrafında dolaşan pervalere baktı. «O halde hikâyenin sonunu dinlemen daha doğru olur... «O gün olanları, kısaca anlattı. Üstelik sözleriyle soğuk kanlı avukatı bir hayli de sarstı. Hikâyenin sonlarına doğru Derwent ayağa kalkarak, büyük kameriyede bir aşağı bir yukarı dolaşmağa başladı. Arada sırada sert, seyrek beyaz saçlarını eliyle düzeltiyordu.

Heyecanlanmış olduğu da yalnız bundan anlaşılıyordu zaten... H. M., sözlerini, «Şüphelilerin ne kadar az olduğunu görüyorsun, Jem», diye bitirdi. «Belki bir yabancı gelip Keating'i vurdu — ama sanmıyorum. Bence, dün gece burada «Cinayet oyunu» oynayan altı kişiden biri tabancayı çaldı ve onunla Vance Keating'i öldürdü... Buna, karının sigara tabakasının cesedin altında bulunduğunu ilâve edersen...»

Derwent, o fikirde değildi. «Bu hiç bir şey ifade etmez... Tabiî deliller sarih, o da başka. Mrs. Derwent'e gelince... Düşüncen çok saçma! Veya ben böyle olduğuna inanıyorum... Sigara tabakasının üzeri karımın parmak iziyle de dolu olsa ne lâzım gelir? Vance Keating, pervasız bir tavırla şunun bunun eşyasını alıp, kullanırdı. Sen kendin bana Keating'in başında kuzeninin şapkası olduğunu söyledin. Cebinden, bir düzine sigaram çıksaydı veya mah-

zeninde şaraplarımdan bir kaç şişe bulsaydım, buna hiç şaşmazdım. Benim asıl anlıyamadığım bu hâdisenin şeytanî tarafı! Şu «Çay fincanları» meselesini anlıyamıyorum. Galiba, ben hakikaten lânetliyim, Merrivale.»

— «Hımm... Öyle gözüküyor, değil mi? Neyse... Biz yine Keating'e dönelim. Duyduğuma göre sen onun avukatıymışsın. Kendisini iyi tanıyordun tabiî?»

Derwent, düşündü. «Şöyle diyelim daha iyi: Keating'in hukukî ve malî işlerini iyi bilirdim.»

— «Bu da şimdilik kâfi. Keating, çok zengindi değil mi?»

— «Bunu bütün dünya biliyor.»

— «Söyle, Jem: Keating hiç vasiyetname yaptı mı?»

Avukat, masaya yaklaşarak, sigarasını aldı. Sonra da rahat bir tavırla tekrar koltuğuna yerleşti. «Evet... Bu da onun lehineydi tabiî. Herhalde hatırlıyorsun, o zavallı durmadan tehlikeli seyahatlere çıkardı. Anladığıma göre bütün maksadı rahatsız günler geçirmek ve şöhretini daha da arttırmaktı. Nihayet kuzeni Mr. Philip Keating'le kendisini vasiyetname yapmağa zorladık. Tabiî bana bunun şartlarını soracaksın...»

Bir an sustu. İri, kahverengi pervane kameriyede dolaşıp duruyordu. «Keating öldüğüne göre, sana şartları söyleyebilirim. Şuna buna verilecek küçük meblâğlar hariç, Keating'in serveti müsavi iki kısma ayrılıyordu. Yani... parasının yarısı kuzeni Mr. Philip Keating'e yarısı da nişanlısı Miss Frances Gale'e verilecekti...»

H. M., gözlerini açarak, «Sen» diye mırıldandı. «Durup dururken insana malûmat vermezsin, oğlum. Bana bunları açıklamanın sebebi var mı?»

Derwent, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. «Bu sualleri, cinayetin sebebini bulmak için soruyorsun değil mi? Bence hâdisenin, parayla bir alâkası yok. Evet, Frances Gale'in ailesi zengin değil... Mr. Philip Keating'in ise işleri

bozuk... Fakat ikisinin de kaatil olması imkânsız. Sonra...»

— «Sonra» Tamam! Haydi bakalım, çıkar şu baklayı ağzından!»

Derwent, ciddî bir tavırla, «Sonra,» diye cevap verdi. «O vasiyetname artık hükümsüz... Şimdi, bir takım güçlüklerle karşı karşıya olduğumu itiraf edeyim. Keating'in yeni bir vasiyetname yaptığını nasıl öğrendiğimi sana anlatamıyacağım. Bu karışık yollardan kulağıma geldi... Anlaşıldığına göre zavallı Keating, bir ay kadar önce yeni bir vasiyetname yapmış. Kısa bir şeymiş bu. Genç adam bütün servetini, malını mülkünü karıma bırakmış.»

8. PERVANELER

H. M., bir müddet Derwent'i süzdü. Onun yüzü de avukatın ki kadar ifadesizdi. Burnunun ucuna kaymış olan gözlüklerinin üzerinden ona dikkatle bakıyordu. Sonra takdirkâr bir tavırla hafifce birşeyler homurdandı. Veya belki de gülüyordu.

— «Hay allah! Ben senin ağzı çok sıkı bir adam olduğunu sanırdım, oğlum. Ağzın sıkı değil ama söylediğin sözler insanı şaşırtıyor... Dinle! Bu vasiyetnameyi herkes biliyor muvdu?»

— «Sanmıyorum. Keating ve vasiyetnameyi tanzim eden arkadaşımdan başka, meseleyi bir ben biliyorum...»

— «Ya Mrs. Derwent?»

— «Ah, bilmiyorum. Zira kendisine bu hususta birşey sormadım.» Bir an durdu, Sonra da istihzayla ilâve etti. «Fakat herhalde Keating bu meseleden ona bahsetti.»

— «Muhakkak bahsetmiştir! Şimdi vaziyeti anlıyorsun? Vasiyetname yüzünden ortaya başka meseleler de çıkıyor... Meselâ... Mrs. Derwent, para uğruna Keating'i öldürmüş olabilir. Sen de öyle...»

Derwent, «Zaten bu yüzden meseleyi sana açtım,» diye izah etti. «Vasiyetname işini herkes yakında öğrenecek. Bunu seninle konuşup münakaşa etmeyi, arkamdan türlü lâf söylenmesine tercih ederim. Şimdi, lütfen beni dinle.» Sigarını tekrar tablaya bırakarak, öne doğru eğildi. Uçuk renkli, zekâ dolu gözlerini H. M.'e dikerek, «Ben zengin bir adam değilim,» dedi. «Karımın bazı arzuları, bazı kaprisleri zaman zaman bir hayli masrafa girmeme sebep oldu. Meselâ bugün, Stretham'daki ihtiyar teyzelerinin gözünü kamaştırmak için koskocaman bir araba kiraladı. Bunun bana kaça mal olduğunu söylememe lüzum yok.»

H. M. «İhtiyar teyzeler, ha?» diye mırıldandı. «Zavallı Masters!»

— «Fakat bana inan Merrivale. Keating'i ben öldürmedim. Eğer böyle düşünüyorsan bundan vazgeç. Ben, kimseyi... parası için öldürmem... Öldüremem... Sonra Keating' e karşı bir düşmanlığım da yoktu. Bilâkis... Onun maceraları beni alâkadar etmiyordu...»

H. M., ifadesiz bir sesle, «Maceraları seni alâkadar etmiyordu, ha?» dedi. «Yine bazı ihtimaller belirdi. Yani Keating karını mı elde etmeye çalışıyordu?»

— «Evet. Bundan eminim.»

— «Peki, aralarında birşey varmıydı?»

Derwent, başını salladı. «Hayır... Janet, dünyanın en namuslu, en faziletli kadınıdır... Erkeklerden çok hoşlanır... Fakat ömrümde onun kadar namus düşkünü bir insan görmedim...» Ciddî fakat sevimli bir tavırla gülümsedi. «Namus kumkumasıdır o... Merrivale, seninle açık konuşuyorum. Bu her zaman yaptığım birşey değil... Fakat bir iki dakika evvel, bu mesele halka açıklanır açıklanmaz neler olcağını anladım... Meslek hayatım mahvolacak. Artık çok yaşlandığım için buna üzülecek, kızacak değilim. Fakat ben artık şöyle sessiz, sakin bir hayat sürmeyi isti-

yordum. Karımla alâkalı açıklamalar bir tarafa, acayıp, korkunç iki cinayetin işlediği iki evin eski kiracısıyım ben... Yani ister istemez bu meseleye karışmış oluyorum. İşte bu yüzden de Keating'le karım arasındaki vaziyeti açıkça anlatacağım... Karım Janet, bana hiçbir zaman ihanet etmedi... Eğer böyle birşey olsaydı, onu derhal boşar ve böylece özlediğim rahata da kuvuşurdum... Mrs. Derwent, kendisini boşamaya daima hazır olduğumu biliyordu. Keating, kendisi ile evlenmeye razı olsaydı, benden hemen ayrılacaktı. Fakat, hem o ve hem de ben Vance Keating'in kendisiyle hiçbir zaman evlenmiyeceğinin farkındaydık... Diğer taraftan Janet son derecede ihtiyatlı bir kadın olduğu için Keating'le samimiyeti ilerletmekten çekiniyordu. Dediğim gibi aklı fikri genç milyonerle evlenmekteydi... Janet, öyle gözü kararınca türlü çılgınlıklar yapan kadınlardan değildir.

Bundan emin olabilirsin... İşte Keating macerası böyleydi... Ahbaplıkları da o noktada kaldı. Hiçbir zaman ilerlemedi.»

— «Anlıyorum... Keating'e bu meseleden bahsettin mi hiç?»

Derwent, tiksintiyle, «Hayır», diye cevap verdi. «Kabilse bu bahsin burada kapatılmasını tercih edeceğim.»

H. M., öne doğru eğildi. «Sinirlenme, Jem. Sana bir sual daha soracağım: Karının bu akşam üzeri Keating'le buluşmak üzere Berwick Terrace No. 4'e gittiğini düşünmüyormusun? Bir dakika, bir dakika! Allah kahretsin! Cevap vermeden evvel biraz düşün. Anladığın mânada bir randevuyu kasdetmiyorum. Böyle bir şey olmadığından eminim. Sevgilisiyle buluşmak isteyenler, bu iş için yaz günü bir fırından farksız olan tozlu bir tavan arasını seçmezler. Bence bu daha ziyade esrarlı bir toplantıya benziyor. Ama nasıl bir toplantı onu da bilmiyorum... Karın faldan, ruh çağırmaktan veya buna benzer esrarengiz şey-

lerden hoşlanır mı? Böyle bir şey olursa, dayanamayıp gider mi?»

Derwent, bir an düşündü. «Bir bakıma, — evet. Bazı kadınlar çıkolataya bayılır, Janet'de esrarengiz şeylere. Mamafih karım çikolâta da sever. Haftada ikibuçuk üç kilo çikolâta yer... Tabiî çok hassas olduğu için mânevi şeylere daha kıymet verir... Neyse... Merrivale...»

— «Efendim?»

— «Janet'in, Berwick Terrace No. 4'e davet edildiğini sanmıyorum. Zira — çağırılsaydı, muhakkak giderdi. Karımın bu akşam üzeri ne yaptığını gayet iyi biliyorum, dostum. Biraz evvel Janet'in ihtiyar teyzelerinden bahsettim. Otomobil, sadece bu gece için kiralansaydı, belki masraf fazla olmayacaktı. Fakat bugün âdeta bir bayramdı. Janet, teyzelerini matineye, sonra da çaya götürmeğe kalktı...»

H. M., sert bir sesle avukatın sözünü kesti. «Yani arabanın bütün gün için tutulduğunu mu söylemeğe çalışıyorsun?»

Derwent, başını salladı. «Otomobil bugün öğleden sonra geldi. Janet de cinayetin işlendiği saatlerde teyzeleriyle beraberdi. Herhalde Komiser Pollard onların adlarını ve adreslerini isteyecek: Miss Alice ve Lavinia Burkheart, «Kumru Yuvası», Park sokağı... İki ihtiyar kız onlar... Janet ve teyzeleri, Shaftesbury tiyatrosuna gittiler. Shakespeare'in bir eseri oynuyor sanırım... Sonra saat beşte Frascati'de çay içtiler.» İçini çekti. «Bu akşam karım şahane gece kıyafetlerinden birini giyerek yine «Kumru Yuvası» na gitti. Teyzelerinin bazı arkadaşlarıyla tanışacak. Bu eğlence (!) bir iki hafta evvel kararlaştırıldı. Onun için karımın plânlarına o meşhur on çay fincanının dahil olduğunu pek sanmıyorum.»

H. M., Derwent'i acaip, şüphe dolu bir ifadeyle fena fena süzdü. «Mükemmel... Mükemmel... Israr etmek iste-

mem ama, karının bütün bunları yaptığını biliyor musun? Yoksa bunları sana o mu söyledi?»

— «Dostum, Merrivale, artık bu husuta da sen karar ver.»

H. M., «Ya...» dedi. Ağır ağır yerinden kalkarak, kameriyede şöyle bir dolaştı. Sonra daduraklıyarak, sıcak yaz havasını kokladı. Pervaneler Mr. Derwent'in etrafında dolaşıyor fakat bu hasır koltuğunda dimdik oturan, şık ve zarif adama dokunmuyorlardı. Avukat, anlaşılması güç bir insandı. Fakat Derwent, yan yan H. M.,e bakarken, Pollard da, «Hiç olmazsa bir yalanını yakaladım,» diye düşündü. Genç adam, eve geldikleri zaman büyük otomobilin yanında bekleyen şoförün yeşil kapıdan çıkan sarışın kadına yaklaşarak, «Mrs. Derwent?» dediğini gayet iyi hatırlıyordu. Otomobil yeni tutulmuş olsaydı, şoför kim olduğunu bilemezdi.

H. M., sakin sakin, «Jem...» diye mırıldandı. «Bu konuşma sırasında bazı hakikatleri ustalıkla gizledik...» Sanki avukatla değil, dışarıda bekleyen biriyle konuşuyordu. «Fakat ne olursa olsun Keating'in bir cinayete kurban gittiğini gizleyemeyiz... Bu hususta ne düşünüyorsun?»

— «Aradaki bağı bulmanı tavsiye ederim.»

— «Bağı mı?»

— «Evet. Arley vakasıyla Keating vakasının müşterek taraflarını...» Derwent, hafif bir sabırsızlıkla konuşmağa başlamıştı. «Keating hâdisesinin uyandırdığı heyecan yüzünden Arley vakasını unutmandan korkuyorum. Ya, dostum, sen bu teklikeyle karşı karşıyasın işte! Bu iki hâdisenin müşterek tarafı nedir? Aşikâr bu. Arley meselesinde, bundan bir kaç ay evvel ölen antikacı ihtiyar Soar'un adı geçiyor. Keating, vakasına gelince... Dün gece evimde aptalca fakat eğlenceli bir oyun olan «Cinayet...»

— «Ben de buna geliyordum...»

— «Bu oyunu oynayanların arasında Benjamin Soar'un da ismi var. Genç adam, babasının ölümünden evvel onun yanında çalışırdı...»

— «Bunun müşterek bir nokta olup olmadığından emin değilim... Sen ve karın da var... Bu görüş zaviyesine bağlı bir şey... Hım... Neler tahayyül ediyorsun, oğlum? Korkunç bir tavırla eski eşyaların arasında dolaşan canavar ruhlu bir antikacıyı mı?... Biliyor musun antika satılan yerlerin hakikaten esrarengiz, hattâ biraz da tüyleri ürperten bir havası vardır. Bu bir çok yazarı da cezbetmiştir, Jem... Saatlerin arasında elinde hançeriyle duran Markheim'ı — Gautier'nin mumyanın ayağını satın aldığı küçük dükkânı düşün...»

Derwent, «Saçma,» diye H. M.'in sözünü kesti. Bir taraftan da dikkatle onu süzüyordu. «Benjamin Soar, zeki ve kabiliyetli bir iş adamı. Babasından kalan mağazayı daha modern bir şekilde idare ediyor. Onun Arley'i veya zavallı Keating'i öldürdüğünü ima etmek de istemedim... Bilâkis... Onun dün gece «Cinayet Partisi» ne gelmesi de bir tesadüf sayılmaz. Çünkü kendisini ben davet ettim. Benjamin Soar'u gayet iyi tanırım. Onunla Arley meselesi dolayısıyla tanıştım...»

— «O halde tesadüf bu işin neresinde?»

Derwent, heyecanla, «Anlatacağım...» dedi: Pollard, avukatın heyecanını saklamağa çalıştığının farkındaydı. Fakat adamın parmakları tekallüs etmiş ve tırnakları hafifçe masaya sürünmüştü. «Arley'in öldüğü gün ihtiyar Soar'dan üzerinlerinde tavus tüylerini andıran şekiller bulunan bir fincan takımı aldığını herhalde hatırlıyorsun?»

— «Evet.»

— «Tabiî Arley'in bu alış verişi gizli tuttuğundan — hattâ gayet gizli tuttuğundan haberin var.»

— «Tabiî.»

— «O halde seni alâkadar edecek bir şey söyliyeyim:

Keating de dün, yani öldüğü gün, Soar'dan bir şey almış. Bu alış verişi gayet gizli tutmuş. Mağazaya gitmemiş... Arley'in de gitmediği gibi... Keating'in aldığı şeye gelince... Bir Milâno örtüsü veya şalıymış bu... Son derecece kıymetli bir antika... Lame şalın üzerinde de yine tavus tüylerini hatırlatan işlemeler varmış... Herhalde çay fincanlarını bulduğunuz odadaki masaya bu şal veya örtü serilmişti.»

Arkasına yaslandı. İlk defa hakikî bir neşeyle, tatlı tatlı gülüyordu. Belki H. M.'i heyecanlandıracağını veya yeni bir muamma karşısında kalan arkadaşını kızdıracağını sanmıştı. Fakat çok geçmeden yanıldığını anladı. Zira Sir Henry Merrivale, sadece başını sallamakla iktifa etti.

— «Doğrusunu istersen ben de böyle bir şey bekliyordum. Bu, mühim olabilir. Fakat şimdiki halde senin meşhur «Cinayet Partisi» beni daha çok alâkadar ediyor. Keating'in şalı satın alması hakkında başka bir şey biliyor musun?»

— «Maalesef bilmiyorum. Sadece anlattıklarımı öğrenebildim.»

— «Peki bu meseleyi nasıl duydun?

— «Benjamin Soar, o münâsebetsiz «Cinayet Parti» sinde bundan lâf arasında bahsetti...» Derwent, yine o eski vakur ve ketum halini almış, sesi de kurulaşmıştı. «O çocukluğa müsaade etmemem daha doğru olurdu, Merrivale. Fakat «Cinayet Partisi» fikri hoşuma gitmişti... Keating'in gelmediğini duydun. Buna çok şaşırdık... O zaman Benjamin Soar...»

H. M., birdenbire canlanıverdi. «Ah, nihayet öğreneceğiz...»

Avukata doğru döndü, «Keating'in partiye gelmemesi seni şaşırttı değil mi?»

— «Hem de nasıl! Keating de cinayet oyununu oyna-

mağı çok istiyordu. Hattâ — aslında bu onun fikriydi. Anlıyacağın Vance Keating dedektifliğe merak sarmıştı... Fakat — bu meselenin seni neden bu kadar alâkadar ettiğini sorabilir miyim?»

— «Dur, oğlum... Peki Keating'in gelmemesinin sebebini öğrenmeğe çalışmadın mı?»

Derwent, kaşlarını çattı. «Buraya bak, Merrivale. Ben onun Miss Frances Gale'i getireceğini sanıyordum. Fakat kız yalnız geldi. Bir hayli sinirliydi. Hâdiseden de bahsetmeği pek istemiyordu. Onun üzerine iki nişanlının münakaşa ettiklerini düşündüm. Tabiî bu yüzden de Frances Gale'e bir şey sormadım.»

— «Aferin... Fakat Keating'le Gardner adlı bir gencin — muhtemelen Frances Gale yüzünden — kavga ettiklerini duymadın mı?»

— «!...»

— «Şaşırmış gibisin. Duymadığından eminmisin, Jem? Şimdi eski usul ketumiyeti ve şövalyeliği bir tarafa bırakalım. Kavga, senin partiden bir gece evvel olmuş... Yani Pazartesi akşamı, Gardner, Keating'i ölümle tehdit etmiş.»

Avukat, şöyle bir düşündü. «Bunu ilk defa duyuyorum. Sana yalnız şu kadarını söyleyebilirim: İmkânsız bir şey bu! Yarabbi! Ron Gardner, böyle bir şey yapacak ha? Sonra — Keating'i ben Salı sabahı gördüm. Westminster'e gitmiştim. Keating'le konuşmam lâzım gelen bazı meseleler olduğu için, ona da uğradım. Bana böyle bir hâdiseden bahsetmedi. Bilâkis, neşesi yerindeydi. O geceki partiyi sabırsızlıkla beklediğini söyledi.»

H.M. bariz bir dikkatle, «Salı sabahı,» dedi. «Keating hâlâ senin partine gelmeği düşünüyordu... Ha? Demek ki Salı sabahıyla, Salı günü akşam üzeri Frances Gale'e onunla gelemiyeceğini söylediği saat arasında bir şey ol-

du. Keating de bu yüzden fikrini değiştirdi. Oh, oh, ah... Masters'e bunun, meselenin en can alacak noktası olduğunu anlattım!» Bir an düşündü. «Şimdi, Masters'in hâdisenin en can alacak noktası sandığı şeye dönelim. Jeremy Derwent, Janet Derwent, Philip Keating, Ronald Gandner, Frances Gale, Benjamin Soar, Jem, bunlardan hangisi o tabancayı çaldı?»

Derwent, «Henry», dedi. «Emin ol bilmiyorum.»

Kısa bir sessizlik oldu.

H. M., «Böyle söyleyeceğinden korkuyordum,» diye itiraf etti. «Bizim şakacı kaatil 45 lik tabancayı burnunuzun dibinden çalarken görünmeyecek kadar kurnaz. Fakat — her şeye rağmen sen ev sahibiydin, Jem. Her halde Frances Gale'in aksine bazı şeylerin farkına vardın.»

Derwent, sanki daha iyi düşünmek istiyormuş gibi gözlerini kapayarak, ellerini kavuşturdu. «Haklısın... Dur, bakalım. Hatırlamağa çalışayım. Saat dokuz buçukta karım, başı ağrıdığı için yanımızdan ayrıldı. O sırada tabancanın evin ön tarafına düşen oturma odasının şöminesinin rafında durduğunu gayet iyi hatırlıyorum, Janet, yukarı çıktıktan sonra biz de cinayet oyunu oynamadık. Oturma odasına geçerek, gevezelik ettik. Saat onbir buçukta Philip Keating, yatma zamanının geldiğini söyleyerek kalktı. Diğerleri de gitmek istiyorlardı. Erkeklere, evin arka tarafındaki çalışma odamda birer kadeh içki içip içmeyeceklerini sordum. «İçeriz», dediler. Miss Gale de bizimle geldi tabiî. Oturma odasından en son ben çıktım. O arada tabancanın yine şöminenin rafında olduğunu da farkettim. Hattâ kendi kendime, «Ronald Gardner'e söyliyeyim de silâhı unutmasın», diye düşündüm... Buraya kadar tamam mı?» Çabucak gözlerini açtı. Sonra tekrar kapadı.

— «Çalışma odama gittik. Dördümüz de viski soda içtik. Miss Gale ise hafif bir şeri istedi. O arada hiç biri-

miz de dışarı çıkmadık. Demin de söylediğim gibi Miss Gale o gece bir hayli sinirliydi. «Şeriden bir iki yudum aldıktan sonra biraz tuhaflaştı. Gözleri de doldu sanırım. Özür dileyerek, odadan âdeta koşarcasına çıktı. Hepimiz de şaşırdık tabiî. O dışarı fırladıktan sonra Ronald Garndner, genç kızın kendisini arabayla evine bırakacağını söyleyerek, içkisini çabucak bitirdi. Tabiî ben Garndner'i kapıya kadar geçirdim. Onun oturma odasının yakınına bile gitmediğinden eminim. Zannedersem odanın kapısı o ara kapalıydı. Ronald Gardner'e tabancasını hatırlattım. O da şöyle bir şey söyledi. «Zararı yok, canım. Silâhım nasıl olsa emin ellerde...» Tabiî ben bundan Ronald Garndner'in Miss Gale'e yetişmek istediği için tabancayı bizim evde bırakmağı düşündüğü mânasını çıkardım. Frances Gale o sırada arabasına binmişti. Ronald Gardner'in de silâhı alacak vakti yoktu. Genç adamla bahçe kapısına kadar yürüdüm. Onun Miss Gale'in arabasına binerek uzaklaştığını da gördüm.

«Eve döndüğüm zaman Mr. Soar sokak kapısına çıkmıştı. Philip Keating ise holdeki portmantodan şapkasını alıyordu. Soar veya Philip, oturma odasına girdi mi, bunu bilmiyorum. Philip Keating, kendi arabasıyla gelmişti. Benjamin Soar ise metro istasyonuna kadar yürüdü. Tabancanın yerinde olmadığını kapıyı kitledikten sonra elektrikleri söndürürken farkettim. Tabiî o zaman Ronald Gardner'in sözlerine de bir mâna veremedim. Onun ne demek istediğini hâlâ da anlamış değilim. İşte bu kadar.»

Sigara çoktan sönmüştü. Fakat sözlerini kuvvetlendirmek ister gibi kemikli bileğini kıvırarak sigarayı tablaya bastırdı. Sonra da yan yan H. M.'e baktı. Gözlerinde zekâ dolu bir pırıltı vardı. Pollard, sonradan avukatı daima böyle hatırladı. Hafif çe karışmış olan seyrek, beyaz saçlar... Hafif bir tebessüm... Sanki satranç oynuyormuş ve bir taşı ileri sürecekmiş gibi bir tavırla tablaya doğru

uzanmış olan kemikli, ince el... Kameriyenin dışında hafif bir yaz rüzgârı birşeyler fısıldıyor, bahçedeki köpük gibi çiçekler nazlı nazlı titriyorlardı.

— «Sual sormayacak mısın, Henry?»

— «Sormayacağım, Jem. Söylemek istediğin her şeyi söyledin.» H. M., şöyle bir dikleşti. «Eh, biz de artık gitsek. Bu gece oturup, uzun uzun düşüneceğim.. »

— «Merakın tatmin oldu mu?»

— «Merakım mı? Bunun merakla bir alâkası olmadığını pekâlâ biliyorsun...» H. M.'in sesi biraz sertleşmişti. «Asıl sen meraklısın... Jem, o eski devirlere has nezaket ve kibarlığını takdir ediyorum... Başkaları hakkında fena şeyler düşünmemen, tabancayı kimin çalıdığına, Berwick Terrace No. 4 deki imkânsız cinayeti kimin işlediğine dair tahminlerde bulunmaman hakikaten kibarlık...»

— «Buna kibarlık değil, ihtiyat derler, oğlum.»

— «Bazan ikisi de aynı kapıya çıkar, Jem. Yalnız senin bir eşya parçasından bahsederken büyük nezaket göstermenin sebebini anlayamıyorum!»

— «Efendim, efendim?»

H. M., gözlerini kısarak, burnunun ucuna doğru baktı. «Benim Masters adlı bir dostum var. Onu en sinirlendiren şeyler, bugünküne benzeyen «imkânsız» cinayetlerdir. İlk bakışta, insanı en çok kaatilin tavan arasındaki odadan kayboluvermesi şaşırtıyor. Âdeta bir mucize karşısındayız. Bu acaip hâdise seni hiç alâkadar etmiyor. Bu vak'adan, lâf arasında bile bahsetmiyorsun. İşte ben, bunun sebebini öğrenmek istiyorum, Jem. Hattâ o oda bile alâkanı uyandırmıyor. Sana eve kamyonla eşya geldiğini, adamların maun bir masayla sandalye, güzel bir halı ve divan getirdiklerini söylüyorum. Sen o zaman kalkıp bana, «Eşyanın geri kalan kısmını bilmem ama, divanı o adamlar getirmediler» demiyorsun! Evet, Jem... O divanı nakliyat şirketinin adamları getirmedi... Bunu anlamak o kadar

güç değildi. Vaziyeti herkes farketti. Divan gayet eskiydi. Elimi üzerine vurunca, müthiş toz kalktı. O halde bu divan evde bırakılmıştı. Muhtemelen son kiracılar tarafından... Tabiî bu yüzden...»

— «Benim divandan neden bahsetmediğimi merak ettin!» Derwent, şakacı bir tavırla itiraz etti. «Ne tuhaf adamsın, Henry! Divandan tabiî bahsetmedim. Benim için hiç de mühim değil bu!... Evet, divan bizimdi, çıkarken de evde bıraktık. Şey... Janet, divana bayılırdı. Herhalde ona uzanınca gözlerinin önünde şark sarayları canlanıyordu. Hattâ divan eskidikten sonra bile onu atmağa kıyamadı. Tavan arasına çıkarttırdı.»

— «Evet... Divanın kendisine göre bir cazibesi var galiba. Zira Frances Gale de onunla pek alâkalandı. Gözü başka bir şeyi görmedi. Hattâ bu yüzden çay fincanlarının bile farkına varmadı... Neyse... Seni daha fazla rahatsız etmeyelim... İyi uykular, Jem.»

Derwent, ayağa kalkarak onları kameriyenin önüne kadar götürdü. «Teşekkür ederim... Size «Şimdilik güle güle» diyeceğim. Zira polisin beni tekrar görmek isteyeceğinden eminim. Herhalde bugün öğleden sonra neler yaptığımı merak ederler.» Birden ciddileşti, «Bana inan, Merrivale. Bu ziyaretinden dolayı sana hakikaten minnettarım. Başka bir şey söylemiyeceğim. Seninle, cinayet sanatını, porfo ve sigara içerek konuşmayı tercih ederdim...» Pervaneleri işaret etti. «Böyle (Güve kelebekleri) nin dolaştığı bir kameriye buna göre bir yer değil... Maamafih — herhalde bir şeyin farkına vardın Henry.»

H. M., döndü.

Derwent, ciddî bir tavırla gülümsüyordu. «Herhalde güvelerin bana yaklaşmadığını sen de gördün... İyi geceler...

9. KOMİSYONCUNUN VİCDANI

Ertesi sabah, dokuzu birkaç dakika geçe, Komiser Bob Polard, H. M.'in nehre bakan odasına çıkmak için, eski ve karanlık merdivenleri tırmanıyordu.

Çarşamba gecesi H. M.'den ayrılırken yaşlı adam kendisine büroya gelmesini tembih etmiş, Pollard da bu yüzden sabah sekizde Yard'a koşmuştu. Baş Müfettişin sekreterliğini yaptığı için bu cinayetle alâkalı malûmatı toplamak ve bir rapor halinde Masters'e sunmak mecburiyetindeydi...

İçinde, bir kaç iğrenç hakikat kırıntısı daha bulunan raporu hazırdı artık. Fakat Masters görünürlerde yoktu. H. M. de öyle. Büyük, tozlu odaya derin bir sessizlik hâkimdi. Yalnız içeri girenler burasının Sir Henry'e ait olduğunu hemen anlarlardı. Zira etraf kâğıtlar ve sigaralarla doluydu.

Hava iyice sıcak olduğu için, Pollard iki pencereyi de açtı. Ondan sonra da odada dolaşmağa başladı. Şöminenin üzerine asılmış olan Fouche'nin portresine baktı. Fransız âdeta şeytana benziyordu. Nihayet genç adam, H. M.'in yerine oturarak, bir sigara yaktı ve hazırladığı raporu okumağa başladı.

«Otopsi raporuna göre, Keanitg 45 lik bir tabancadan çıkan iki kurşunla öldürülmüş. Bir kurşun arkadan sol göze doğru gitmiş. Diğeri ise aşağıdan üçüncü ve dördüncü katani fıkranın arasından girerek, yukarıya doğru çıkmış... Hımm... Vesaire vesaire... Tabanca maktulden ancan iki buçuk santim gerideymiş... Kurşunların, ele geçen Remington 45'e ait olduğu katî surette tesbit edilmiş... İşte böyle...» Pollard, içini çekerek sahifeyi çevirdi. Buraya da Müfettiş Cotteril'den öğrendikleri geçirilmişti.

«30 Temmuz Salı sabahı Atlas mobilya mağazasının sahibine daktiloyla yazılmış bir mektup gönderilmiş. Bun-

da açılır kapanır maun bir masa, yine maundan iki sandalye, 3.00 x 3.35 ebatında düz siyah bir halı, 1.20 x 1.50 boyunda bir pencere için korniş ve bir çift siyah perde istendiği bildiriliyormuş. (Arley vakıasındaki mobilyacı bu değil.) Zarftta on tane on sterlin varmış. Ayrıca «Grant» adlı müşterinin eşyaları aldırtacağı da yazılıymış.

Yine aynı tarihte Cartwright nakliyat şirketine gelen mektupta bu eşyanın mağazadan alınıp Berwick Terrace No. 4'e bırakılması bildiriliyormuş. Zarfta anahtar yokmuş, fakat müşteri kapının açık bırakılacağını bildirmekteymiş. Eşya hole bırakılmış. Fakat Atlas mağazasında yapılan bir hata dolayısıyla sadece bir tek sandalye getirilmiş. (Arley vakasında eşyaları taşıyan yine bu şirket.)»

Raporun bu noktasında, merdivenden ağır ağır çıkan ayak seslerini dinlemekte olan Pollard, birdenbire başını kaldırdı.

Biri, soğuk soğuk, «Afedersiniz...» dedi. Belki de bunun sebebi bir hayli endişeli olmasıydı.

Açık kapının önünde telâşcı bir tip tesiri uyandıran tombul bir adam duruyordu. Melon şapkasını çıkarıp eline almıştı. Yabancının yusyuvarlak çehresinde, biraz sert bakışlı kurşunî gözlerine rağmen yine de yumuşak ve dostça bir ifade vardı. Kahverengi, seyrek saçlarını, tıpkı şık siyah elbisesi gibi, iyice fırçalamıştı... Genç adamın fena halde endişeli olduğu da daha ilk bakışta anlaşılıyordu. Odaya, sanki kapının yukarısına bir kova su koymuş olmalarından çekiniyormuş gibi, bariz bir şüpheyle girdi... Sonra da kendisini topladı. Pollard, onu hemen tanıdı.

Adam, dost olmağa hazırlanıyormuş gibi bir tavırla, «Siz Merrivale olamazsınız...» diye mırıldandı. «Şey — bana buraya çıkmamı söylediler. Doğrusu polisten malûmat almanın bu kadar güç olduğunu hiç bilmezdim. Halbuki ben o zavallının en yakın arkadaşıyım!... Bir rezalet bu!... Ha, sahi. Adım, Keating. Philip Keating.»

— «Evet, efendim. Buyurun. Sir Henry Merrivale de neredeyse gelir.»

Philip, birdenbire, «Ben sizi bir yerden tanıyorum,» dedi. ««Tabiî tanıyorum... Sizinle bir yerde karşılaştık... Hayır, hayır! Sakın söylemeyin! Ben hiç kimseyi unutmam. Eğer bu korkunç hâdise aklımı karıştırmamış olsaydı, isminizi hemen bulurdum.»

Pollard'ın Komiser olduğunu öğrenince biraz şaşırdı. Fakat büyük bir ustalıkla genç adamın ağzını arayarak, onunla nerede tanıştıklarını öğrendi. Artık aralarında dostça bir hava belirmişti. Philip Keating, sandalyesini masaya yaklaştırarak, sesini alçalttı. Eğer Pollard onunla bir iş hakkında konuşmak niyetinde olsaydı, muhakkak ki çok dikkatli davranırdı.

Philip Keating, «Şu hâdise...» diye mırıldandı. «Ne feci değil mi?»

Pollard, başını salladı. «Evet.»

Keating, ağır ağır sözlerine devam etti. «Bir bakıma bu kendimden nefret etmeme de sevep oluyor...»

— «Ne?...»

— «Yani — dün Vance sokağa çıkmadan evvel kendisiyle münakaşa etmiştik. Onu kasdediyorum... Ne derseniz deyin Vance bana daima dostça muamele etti. Ben de ona... Münakaşa mühim değildi ama bilirsiniz böyle şeyler insana nasıl tesir eder. Çok üzülür, kendi kendinizi kabahatli bulursunuz. Zira, bir insanı son görüşünüzde...»

H. M.'in paldır küldür odaya dalması üzerine Philip Keating birdenbire durakladı. Sir Henry'nin bütün zarafeti üzerindeydi bugün. Pollard'ın bilmediği bir sebep yüzünden, bir gün evvelkinin aksine yakasını takmıştı. Üstelik, artık antika sayılabilecek kadar eski olan silindirine ilâveten, ne yapmış yapmış o koca cüssesini dar bir sabah elbisesine sığdırmıştı. Caket atay, çizgili pantalon, kolalı yaka ve gri kravat... Ter içinde kalmış olan H. M. hakika-

ten şahaneydi. Fakat, etrafa ateş saçan gözlerle baktıktan sonra cebinden mısır koçanından yapılmış bir pipo çıkarıp, bunu bariz bir zevkle yakınca, yaptığı tesiri bir anda sildi. Üstelik Sir Henry, yerine oturarak, ayaklarını masaya dayamağı da ihmâl etmedi.

Philip Keating, H. M.'i daha sakin bir neşeyle karşıladı. «Başka zaman olsaydı, sizinle tanıştığıma çok sevinirdim. Fakat bu hâdise — Komiser Pollard'a da anlattığım gibi — pek, pek feci bir şey. Vance'la ben, kuzen değil, âdeta kardeştik.»

— «Teşekkür ederim, evlât.» H. M., yan yan baktı. «Herhalde bir hayli sarsıldınız. Bizim ihtiyar Boko size her şeyi anlattı değil mi? Kendisine tembih etmiştim.»

— «Müdürü mü kasdediyorsunuz? Evet... Fakat mesele yalnız Vance'ın ölümü değil ki. Anlıyacağınız — bu vaka — akisler yapacak.» Philip, kapının kapalı olup olmadığını anlamak için omuzunun üzerinden baktı. Sonra H. M.'in kapıyı kapamış olduğunu görerek, «Vance'a kaç defa söyledim,» diye mırıldandı. «O kaidelere uymaz, istediği gibi hareket edebilirdi. Neticede hayatını kazanmak mecburiyetinde değildi. Tabiî o zaman bana kızar, «Hürmete şayan Philip,» derdi. «Namus kumkuması.» Halbuki mesele bu değildi. Bence herkes yerine göre hareket etmelidir. anlatabiliyor muyum? Sonra, ben nişanlıyım... Zaten bu gizli bir şey değil. Onun için açıkça söyleyebilirim. Yakında Lady Prunella Aberystwyth'le evleneceğim.» Biraz mahçup bir tavırla ilâve etti. «Glambake Dükünün kızıyla... Tabiî ihtiyar Glambake...»

H. M., piposunu ağzından çekerek, «Sözünüzü kesmek istemem, evlât,» dedi. «Fakat — neden bahsettiğinizi bana söyler misiniz?»

— «Vance'ı kimin öldürdüğünü biliyor musunuz?»

— «Henüz bilmiyorum. Siz biliyor musunuz?»

— «Kaatilin kim olduğunu kati surette söyleyemiye-

ceğim. Fakat onun neyle alâkalı olduğunu biliyorum. Katil, «On çay fincanı» adlı gizli cemiyetin âzası.»

Kısa bir sessizlik oldu. H. M., piposunu masaya bıraktı. Fakat Philip Keating'in yumuşak ifadeli, yusyuvarlak çehresinde öyle derin bir samimiyet, öyle bir endişe vardı ki, Sir Henry bir an tereddüt etti.

— «İşte bu çok alâka çekici, evlât. Bu cemiyet hakkında ne biliyorsunuz?»

— «Maalesef fazla bir şey bilmiyorum. Vance sadece bir iki imada bulundu. Sonra bir keresinde de bir şey gördüm — neyse, bu mühim değil... Cemiyet âzaları esrarlı şeylerle uğraşıyorlardı... Sihirbazlıkla mı, ebedî hayatla mı, yoksa zamanımızdan başka asırlara gidivermekle mi, artık bilmem... Ama böyle saçma sapan bir şeyle meşgûllerdi. Tabiî grupta kadınlar da vardı. Anlıyorsunuz ya... Bakın, ben gezmiş yürümüş bir erkeğim. Çapkınlıktan anlarım. Ama bu mânasız oyunlar? Maskaralık!... Fakat söylemek istediğim asıl şu: Derwent denilen kadının da da aynı cemiyetten olduğundan eminim.»

H. M., başını salladı. «Olabilir... Olabilir...» Dikkatle ayakkabılarını tetkik ediyordu. «Fakat şimdi ortaya bir sürü sual çıkıyor. Cemiyet kalabalık mı? Kaç âzası var? Ne zaman kurulmuş? Bu iş kimin başının altından çıkmış? Çay fincanlarının mânası nedir? Sonra âzaları ebedî hayata, başına bir kurşun sıkarak mı kavuşturuyorlar?»

Philip, omzunu kaldırdı. «Korkarım bu husuta bir şey söyliyemiyeceğim. Bu anlattıklarımı da zamanla, duyduklarımı bir araya getirerek, öğrendim. Zannedersem Vance cemiyete girmek üzereydi. Üstelik bu işte o Janet Derwent denilen kadının parmağı vardı. Hattâ bence o cemiyetin en ileri gelen âzalarından. Belki de reisi...»

H. M., bir müddet bir şey söylemedi. Sonra da bu bahsi kapatmak istiyormuş gibi, masadan piposunu aldı. «Bu anlattıklarınız dinamitten farksız, evlât. Bu mevzuu biraz

düşünmem lâzım. Beni şaşırtan yalnız bu değil. Ben, yanlış tahminde bulundum. «Vance'ı kimin öldürdüğünü biliyor musunuz?» diye sorduğunuz zaman tamamiyle başka bir şey anlatacağınızı sandım. Yani, kaatilin Gardner adlı genç olduğunu söyleyeceğinizi zannettim.»

Philip, ağzını açtı. Sonra tek rar kapadı. Nedense fena halde sıkılmıştı. «Hayır, hayır! Yarabbi! Bu öyle mühim bir şey değildi. Yani — anlıyamıyorum...»

— «Buraya bakın. Galiba biz başka başka şeylerden bahsediyoruz. Siz, Pazartesi gecesi o «Cinayet Partisi» nde Frances Gale'e Keating'le Gardner'in kavga ettiğini söylemediniz mi? Şu işin iç yüzünü bir türlü öğrenemedim. Artık sabrım tükenmeğe başladı.»

Philip Keating'in çok şaşırdığı her halinden belliydi. «Aman Allahım! Buraya bakın, Sir Henry! Siz her şeyi yanlış anlamışsınız! Ronald, Vance'ı değil, asıl Vance, Ronald'ı tehdit etti. Az kalsın çocuğu öldürüyordu da. Hâdiseyi gayet iyi biliyorum. Çünkü ben de oradaydım. Vance, ciyak ciyak, «Seni öldüreceğim!» diye bağırıyordu. «Seni köşeye sıkıştıracağım. O zaman her şeyi itiraf edeceksin!» Ondan sonra Ronald'a ateş etti. Fakat aslında onu vurmak istediğini pek sanmıyorum. Zira kurşun yana giderek, Vance'ın uşağı Bartlett'in elindeki tepside duran bardakları kırdı.»

H. M., «Kavga olmadığına çok sevindim,» diye homurdandı. «Gençler şöyle neşeli bir gece geçirmişler... Bu hâdise ne zaman oldu?»

Philip, kaşlarını çattı. Fakat öyle endişeli bir hali yoktu. «Pazartesi gecesi Vance'ın apartmanında... Fakat sizin yerinizde olsam, bu hâdisenin üzerinde durmam. Vance, hiddetlendi mi, gözü dünyayı görmezdi. Üstelik bundan «artistik mizaç» diye bahsederdi... Hah! Şimdi size ufak bir sırrı açıklıyacağım. Vance, iyi bir insandı. Bazı mevzu-

larda son derecede cesurdu. Fakat — için için — tabanca ve tüfekten korkardı. Neden bilmem. Bunu itiraf etmektense ölmeye razıydı. Çocukluğumuzdan beri bu korkusunu yenmeğe çalışıyordu. Tabiî o heyecan arasında, elinde tabanca olduğu için ne yaptığını bilmeden...»

— «Bu bana pek de basit bir meseleymiş gibi gelmedi, evlât. Olanları şöyle teferruatıyla anlatın bakalım.»

— «Madem istiyorsunuz...» Philip, tereddütle durarak, iyice cilâlanmış olan ayakkabısına baktı. «Benim de Vance'ın oturduğu binada bir dairem var... Benimki, iki kat yukarıda. Sık sık birbirimizin dairesine inip çıkarız. Pazartesi gecesi, sekize doğru Vance'ı görmeğe gittim. Zili çalmadım, zira kapı daima aralık durur. İçeride, bütün daire boyunca uzanan ince bir koridor vardır...» Durakladı, «Maalesef ben duyduğum heyecanlı konuşmayı sonradan kelimesi kelimesine tekrarlayabilen insanlardan değilim.Şahitlerin bunu mahkemede rahatça yapabilmelerine daima şaşarım. Doğrusu hâdise pek kısa sürdü. Herşey çabucak olup bitti... Her ne hâl ise... Ben koridordayken, Vance'ın oturma odasında birine bağırdığını duydum. Sözlerini, «İşte seni şimdi kıstırdım! Haydi, itiraf et!» diye bitirdi. Veya buna benzer bir şeyler söyledi. Sonra Ronald'ın usulca cevap verdiğini duydum. Ama ne dediğini anlamadım. Onun arkasından Bartett, bağırmağa başladı. «Dikkat! Yarabbi! Aman! Dikkat!» Bunu silâh sesi ve kırılan bardakların şangırtısı takip etti. Bir an ne yapacağımı şaşırdım. Sonra şey usulca oturma odasının kapısına yaklaşarak, içeri baktım. Vance, elinde tabancayla, tam karşıda duruyordu. Ronald'ın yüzünde çok ciddî bir ifade belirmişti. Bartlett ise büfenin yanındaydı. Tepsideki kırık bardaklara hayretle bakıyordu. Fakat içki şişesine bir şey olmamıştı... Dipteki kapıdan ise garson Hawkins başını çıkarmıştı... Hawkins, yemek vakti servis yapmağa yukarı çıkar... Bana, sanki mumyalar müzesinde bir sah-

ne seyrediyormuşum gibi geldi. Zira hepsi de hareketsiz kalmıştı.»

— «Anlıyorum... Sonra ne yaptınız.»

Philip, gururla, «Mesele...» diye başladı. Sonra da duraKladı. Nihayet çocuksu bir tavırla homurdanarak, sözlerine devam etti. O eski hali kalmamıştı. «Vaziyeti anlıyor sunuz değil mi? Vance, istediği gibi hareket eder, çılgınlık yapabilirdi. Fakat benim kavgalara, münkaşalara, dâvalara karışmam Prunella'nın babasının...»

— «Yani döndünüz ve ayaklarınızın ucuna basarak oradan süratle ayrıldınız. Öyle mi?»

— «Evet. Açıkçası öyle yaptım... Vaziyetimi anlıyorsunuz, değil mi? Bu meseleyi soruşturmamağa karar verdim. Neticede bu benim üstüme vazife değildi. Bir hâdise ne kadar üstelenmezse, o kadar çabuk kapanır. Ben daima buna inanırım.» Philip Keating, ya çok rahattı ya da çok kurnaz. «İşte bu yüzden, ikisiyle de yine eskisi gibi dostça konuşmağa, onlar bu bahsi açmadıkça bir şey söylememeğe karar verdim... Vance da, Ronald da hâdiseden bahsetmediler. Ben de sesimi çıkarmadım. Fakat Frances Gale'ın vaziyeti bilmesi lâzımdı. Onun için kendisine bazı imalarda bulunmağı bir vazife addettim. Frances, fevkalâde bir kızdır, Sir Henry... Derwent'lerin partisinde Vance'ın gelmeyişini izah için vaziyeti ona üstü kapalı bir şekilde anlattım...»

H. M., o ufacık gözleriyle Philip Keating'i süzdü. «Ve kızın ödünü de patlattınız. Bir hayli romantik bir kız olan Frances Gale, nişanlısıyla Ronald Gardner'in şafak vakti Hyde Park'da düello ettiklerini sandı... Anlayış ve incelik timsalisiniz doğrusu...» H.M., bir an durdu. «O halde Vance Keating'le Ronald Gardner, Frances Gale yüzünden kavga ettiler.»

Philip, soğuk bir tavırla, «Bana öyle geldi,» diye cevap verdi. «Vance konuşurker, Frances'den de bahsetti.»

— «Demek Kuzen Vance'in kıskançlığı tutmuştu? Gardner'in Frances Gale'le alâkalı bir şeyi itiraf etmesini istiyordu?»

Philip, sakin bir tavırla, «Ben böyle bir şey söylemedim» dedi. «Meselenin ne olduğunu bilmiyorum. Frances Gale'den Vance'in o meşhur (artistik mizacı) hakkında bir fikir edinmemiz için bahsettim! Frances, fevkalâde dürüst ve iyi bir kızdır. Kime sorarsanız sorun, size muhakkak aynı şeyi söyleyecektir.» Arkasına yaslanarak, parmaklarının uçlarını birbirine vurdu. «Yok, yok... Böyle basit hâdiselerle meseleyi karıştırmayın. Bu kavganın cinayetle hiç bir alâkası yok. «On çay fincanı» nı yakalayın olsun bitsin. Tabiî onları bulabilirseniz. Şu «kaybolan katil» meselesi de korkunç. Hâdiseyi duyunca, kulaklarıma inanamadım. Bugün öğleden sonra Dorchester otelinde bir kokteyldeydim. Herhalde cinayet o sırada işlendi. Katilin ortadan kayboluvermesi de bir hile. O çay fincanlarıyla alâkalı. Bana kalırsa odaya bir makine veya mekanizma gizlediler ve böylece zavallı Vance'ı öldürdüler. O...»

H. M., «Sözlerinizi yarıda kesmek istemiyorum ama» diye mırıldandı. «O kavga hâdisesini öyle çabucak geçemeyiz. Bu imkânsız. Sözleriniz şüphelerin Ronald Gardner'in üzerine toplanmasına sebep oluyor...»

Philip, kimsenin aleyhinde bulunmak istemiyormuş gibi bir tavırla atıldı. «Yanlış anladınız. Ronald, fevkalâde iyi bir çocuktur. Eğer formunu muhafaza etmeğe yanaşsaydı fevkalâde bir kriketçi olurdu. Fakat kendisine de açık açık söylediğim gibi, hem viski, hem kriket olmaz. Değil mi ya? Güzel bir seyahat kitabı yazdı. Daha doğrusu bana eserin güzel olduğunu söylediler.» Philip, neşeyle güldü. «Ona sık sık kitabın asıl yazarının kim olduğunu soruyorum... Korkarım Ronald para işlerinden de hiç anlamıyor. Zaten bu yüzden servetinin mühim bir kısmını kaybetti... Neyse... Emin olun, Ronald Gardner'in bu işe karış-

tığını hiç sanmıyorum. Yalnız bir tek şey beni endişelendiriyor...»

— «Tabanca değil mi?»

— «Demek bunun farkına vardınız?» Philip'in sesi biraz değişmişti. «Evet... Tabanca... Sir Henry, Vance'in Pazartesi gecesi Ronald'a ateş ettiği tabanca sonradan katil tarafından kuzenimi öldürmek için kullanılmış.»

— «Bundan emin misiniz?»

— «Eminim ya. O Tabancayı kaç kere Ronald'ın evinde gördüm...

Vance'ın apartmanında oturma odasının kapısından bakar bakmaz, silâhı hemen tanıdım. İçerisi fazla aydınlık değildi. Masalardaki lâmbaların bir ikisi yanıyordu. Fakat Vance, bunlardan birinin yanındaydı, ışık da tabancaya vuruyordu. Yarabbi! Aynı tabanca Salı gecesi Derwent'lerin partisinde ortaya çıkınca ne kadar şaşırdığımı tahmin edersiniz! Daha doğrusu Ronald'ın bunu toplantıya getirmesine hayret ettim.

Fakat o daha ziyade getirdiği teneke hançerle meşgûldü... Tabiî ben birşey söylemedim... Doğrusu Ronald'ın aleyhindeki deliller de öyle mühim şeyler değil. Ronald bile o kadar budalalık etmez! Yani, Vance'ı kendi tabancası ile öldürmez. Tabiî onu sorguya çekmek lâzım, o da başka. Neticede silâh Ronald'ın. Sonra bunu Derwent'lerin evine getirdi. Partiden ayrılırken de alıp götürdü. Yani, silâh en son Ronald'daydı.»

H. M., «Bir dakika!» diye kükredi. «Bir dakika!» Sir Henry, koltuğunda öyle süratle doğruldu ki, Philip ona baka kaldı. «İyi düşünün, evlât... İyi düşünün... Şöyle bir an durun ve hâdiseleri gözden geçirin. Bize başka ne anlatırsanız anlatın, meselenin bu kısmını sakın unutmayın. Gardner'in partiden sonra tabancayı alıp götürdüğünden emin misiniz?»

— «Tabiî eminim. Eğer bana inanmıyorsanız, bunu Benjamin Soar'a sorabilirsiniz.»

H. M.'in masasındaki telefon çalmaya başlamıştı. Sir Henry ahizeyi kaldırmadan evvel bir an boş gözlerle etrafına bakındı. Sonra telefona bir şeyler homurdandı. Karşıdan söylenilenleri duyunca, çehresi yine ifadesizleşiverdi. Ahizeyi yerine bırakarak, ayağa kalktı.

Kuru bir sesle Philip'e, «Evlât,» dedi. «Sizden bir ricam var. Aşağıda on dakika kadar bekler misiniz? Ondan sonra sizinle tekrar konuşuruz... Bekleme odası pek rahattır. Meşhur diplomatların hepsi orada oturur. Teşekkür ederim.» Sesini yükselterek, kâtibesini çağırdı. «Lolypop!» Philip Keating nazik fakat şüphesini belli eden bir tavırla odadan çıkar çıkmaz, H. M. de Pollard'a döndü.

Yüzünde acayip bir ifadeyle, «Masters,» diye mırıldandı. «O eğlenceli araba gezintisinden dönmüş olacak. Bu kadar değil... Bizimkinin yanında Frances Gale de var. Kız bize bir divan hakkında bazı şeyler anlatmak istiyormuş.»

10. HALIDAKİ YANIK

Baş Müfettiş, âdeta bir kral haşmetiyle içeri girdi. Yalnızdı. Dikkatle traş olmuş, saçlarını fırçalamıştı. Bir elinde küçük bir valiz, diğerinde ise evrak çantası vardı. Kibar bir tebessümle H. M.'e baktı.

«Ah, Sir Henry!» diye gürleyerek, melon şapkasını büyük bir nezaketle masanın üzerine bıraktı. «Bu sabah hava biraz serince değil mi? Gün aydın, Bob.»

H. M., «Hımm...» dedi. «Bırak bu rolü, Masters. Beni kandıramazsın. Bütün gece sabahı iple çektim. Kensington Vamp'ıyla neler konuştuğunu merak ediyordum... Şimdi

anlat bakalım... Görüşmenin bir hecesini bile atlama, sonra karışmam. Haydi. Dinliyorum.»

Masters, bir an ateş saçan gözlerle H. M.'e baktı. «Doğrusunu isterseniz...»

— «Haydi, haydi. İtiraf et, Masters. Kadın senin ödünü patlattı.»

Baş Müfettiş, vekarla, «Hayır, efendim», diye cevap verdi. «Ödümü patlatmadı. Fakat mesele o değil... Yalnız şunu itiraf edeyim. Arabayla giderken, kendi kendime, «Ya şimdi karım karşımıza çıkarsa ne olur? dedim durdum.» Mendilini çıkararak, alnını kuruladı. «Yalnız bu kadar mı? Sir Henry, eğer biri bana gelip de bu meslekte yirmi beş sene çalıştıktan sonra alçıdan yapılmış bir Venüs heykelinin beni budala yerine koyacağını söyleseydi, o Allah'ın cezası — Öhhö... Afedersin, Bob! Galiba bu meseleyi pek komik buluyorsun?»

Polard, usulca, «Evet, efendim,» dedi.

Masters, hiddet homurdandı. «Sen kâğıtlara bak, oğlum. Diğer meseleleri de bilenlere bırak... Ne diyordum, Sir Henry? Ha, evet... Kadın beni o mânada budala yerine koymadı. Onu demek istemedim. Ben bir polisim, Sir Henry, vazifemi de bilirim... Neyse... Asıl işimize baksak daha iyi olur. Belki bir şeyler öğrendim. Belki de öğrenemedim— Fakat...»

Masaya vurdu. «İki şeyi katî şekilde tesbit ettim... Evvelâ, sigara tabakasının üzerindeki parmak izlerini alalım... Bir kadına ait olduğu anlaşılan parmak izleri var ya?... Onlar Mrs. Derwent'in değil... Sonra: Cinayetin işlendiği saatlerde Mrs. Derwent akrabalarının yanındaymış.»

H. M., başını salladı. Sonra tavanın bir köşesine bakarak, «Bunu biz de tahmin ettik», diye homurdandı. «Anlı-

yacağın biz de biraz malûmat topladık. Haydi, haydi, Masters, kimsenin sana takılmağa çalıştığı yok. Ne oldu, sen onu anlat.»

Masters, tereddüt etti. «Bu işi bir an evvel bitirmek daha doğru olacak. Fakat damarıma basmağa kalkmayın.» Yüzünü tekrar kuruladı. «Bildiğiniz gibi Mrs. Derwent'le arabaya bindik. Ben evvelâ onu sigara tabakası hususunda sorguya çekmeğe çalıştım. Bunu en son nerede ve ne zaman gördünüz?» vs... Mrs. Derwent, evvelâ güldü... Öhhö... Lâfı değiştirmeğe kalktı. Sonra da birdenbire hatırlayıverdi. «Bunu Pazartesi günü; akşam üzeri bir arkadaşıma verdim,» dedi. «Yani Vance Keating'e. Vance, kocam ve ben Pazartesi günü beraber çay içtik. Vance, sigara tabakamı aldı. Sonra da iade etmeği unuttu.» Beklediğim fırsattı bu. «Belki Vance Keating bugün sizi görecekti, diye cevap verdim. «Sigara tabakasını da size vermek için yanına aldı.» Sonra ona Keating'in öldürüldüğünü söyledim.»

H. M., «E?» diye sordu.

— «Gafil avlandığımı itiraf edeyim. Mrs. Derwent'in o şekilde hareket edeceği hiç aklıma gelmemişti. Kadın, bir an — acaip acaip — yüzüme baktı. Ondan sonra da arkasına yaslanarak bağırmağa başladı.» Masters, hayretle başını salladı. «Yarabbi» Kadın da ne ses var bilseniz! Doğdum doğalı böyle kulak tırmalayıcı, böyle tiz bir çığlık duymadım. Araba kaydı, neredeyse kaldırıma çıkıyorduk. Şoför, müthiş bir öfkeyle döndü. Sonra da arabayı durdurarak, dışarı atladı. Çabucak arka kapıyı açtı. O arada Mrs. Derwent, bir köşeye büzülmüş, hafif hafif nefes alıyordu. Gözlerinden de yaşlar akmaktaydı. Bir eliyle yüzünü hafifçe örtmüştü... Biliyor musunuz, şoför ne yaptı, Sir Henry? Kolumu yakaladığı gibi, «Haydi bakalım,» diye homurdandı. «Ben senin gibilerin marifetlerini bilirim. Çık dışarı!» Ona polis olduğumu anlatmağa çalıştım ama

— nafile. İnanmadı. Beni kolumdan tuttuğu gibi dışarı çıkardı. Az kalsın «çenesi budur» diye de bir yumruk indirecekti. Emin olun, Janet Derwent herkese başka türlü tesir ediyor...»

— «Ne yaptın?»

— «Ne yapabilirdim? Şoförün arkasına geçerek, kollarını sıkı sıkı yakaladım. Fakat bu sefer adam ciyak ciyak bağırmağa başladı. Tabiî ahali hemen etrafımızı sardı. Ve — neyse... Bütün bunları anlatmanın lüzumu yok... Mühim olan şu, Sir Henry...» Masters, bir an durdu. Sonra da, «Bütün o gürültü sırasında,» diye homurdandı. «Kadın, ya hınzırlığından, ya da bana neler söyleyeceğini düşünmek için şöyle uzanır gibi arkasına yaslanmış, yalandan ağlıyordu. Fakat aslında parmaklarının arasından bana bakarak, gülmekteydi... Ben bunun farkındaydım... Vaziyeti anladığımı o da biliyordu... En sonunda gürültüyü de o bastırdı. Nazlı nazlı pencereden uzanarak, «Rica ederim», dedi. «Bir şey yok...» Fakat bu sözleri öyle bir tavırla söyledi ki, polis de dahil olmak üzere herkes onun haklı olduğunu fakat bir rezalete karışmaktan korktuğu için o şekilde hareket ettiğini sandı. Yarabbi! Benim hakkımda söylenenleri bir duysaydınız! Sonra, tekrar yola çıktık. Fakat Mrs. Derwent'in işkencesi henüz bitmemişti. Kolumu sıkı sıkı tutarak, «Ne feci bir hâdise bu», diye inledi. «Herkes Vance Keating'in beni ne kadar çok sevdiğini bilirdi. Tabiî masumca bir sevgiydi bu... A... Belki de bu cinayet yüzünden benden şüphe edecekler?» Bunun ihtimal dahilinde olduğunu söyledim. «O halde,» diye cevap verdi. «Size hemen masum olduğumu isbat edecek kimselere götüreyim. Bugün öğleden sonra onlarla beraberdim.» Sir Henry, ister inanın, ister inanmayın, kadın beni...»

H. M., uykulu uykulu mırıldandı. «Biliyorum... Seni Park yolundaki «Kumru yuvası» na götürdü.»

Masters, şüpheyle ona baktı. «Bir dakika?» Yoksa bu

iş sizin başınızın altından mı çıktı? Eğer öyle şey varsa...»

— «Hayır, hayır. Haydi, devam et, evlât.»

Baş Müfettiş, hiddetle, «Dediğiniz gibi,» diye homurdandı. «Beni «Kumru yuvası» na götürdü. Yani ihtiyar teyzelerinin evine. Üstelik orada bir toplantı da vardı. Daha ben Mrs. Derwent'in maksadını anlıyamadan, o salona daldı. Tabii artık kendisine mâni olmam imkânsızdı. Kadın olanca sesiyle bağırarak, hâdiseyi haber verdi... O zaman herkes sanki Mrs. Derwent eski piyeslerde gördüğümüz badbaht kraliçelerden biriymiş gibi onun etrafını sarıverdi. Tabii ondan sonra da beni sıkıştırmağa başladılar. Mrs. Derwent, tanıdığım kadınların en zekisi, Sir Henry. Dünkü konuşmayı istediği gibi idare etti. Güya ben ona sualler soracaktım. Ne gezer? Ahali üzerime hücum etti. Suallere cevap vermek zorunda kaldım. Herkes, «Scotland Yard'dan bir memur!» diye haykırıyordu. «Ah, ne heyecanlı!» Pah! Bana, tebdili kıyafet dolaşıp dolaşmadığımızı. Bournemouth canavarını ne zaman yakalayacağımızı sordular... Emin olun, elimden gelini yaptım.

Ama sadece Mrs. Derwent'in cinayet saatinde teyzeleriyle olduğunu öğrendim... Sigara tabakasındaki parmak izleri de onun değildi. Masters'in anlattıkları, Avukat Derwent'in sözlerine uyuyordu.» Baş Müfettiş, «Bir ara», dedi. «Kadının yalanını yakaladığımı sandım. Mrs. Derwent, arabayı öğleden sonra kiraladıklarını söyledi. Halbuki biz Vernon sokağındaki evin önünde durduğumuz zaman şoför onun yanına giderek, «Mrs. Derwent?» diye sordu. Bilmem farkına vardınız mı?» İçini çekti. «Boş yere heyecanlanmışım. Kiralık arabaların gece ve gündüz şoförleri ayrıymış... Dün öğleden sonra Mrs. Derwent'in tuttuğu otomobili başka biri kullanmış.. Bu sabah erkenden garaja giderek, o şoförü buldum. Dün saat beşte, yani Vance Keating vurulduğu sırada Mrs. Derwent de iki teyzesi ve onlarla birlikte tiyatroya gelen üç komşuyla bir pasta-

haneden dışarı çıkıyormuş...» Masters, derin bir nefes aldı. «İşte bildiklerim bu kadar...»

H. M., başını salladı. «Evet, bir hayli çekmişsin... Şöyle güzel bir içkiye ihtiyacın var. Bunu sana ikram da edeceğim... Belki bizim sana anlatacaklarımız keyfini yerine getirir. Fakat evvelâ bana Mrs. Derwent hakkındaki fikrini söyle. Kadın, çok zeki. Başka?»

Masters, hemen, «Ahlâksızın biri o,» diye cevap verdi. «Buz gibi... İhtiyatlı. Soğuk kanlı... Onun gibileri bilirim. Sekiz - on sene evvel asılan Nesta Payne'e benziyor. Yalnız Nesta, Mrs. Derwent kadar kabiliyetli değildi. Janet Derwent gibiler cinayet işleyerek, ellerini kana bulaştırmazlar. Sadece bir kenara çekilerek kurbanın katledilmesini sâkin sâkin seyrederler. Sonradan soğuk kanlılıklarını da kaybetmezler... Evet, Mrs. Derwent, cinayet saatinde akrabalarının yanındaymış. Artık bunun şüphe götürür tarafı yok. Fakat vaziyet yine de hoşuma gitmiyor... Bana Mrs. Derwent bu gezintiyi önceden bilhassa hazırlamış gibi geliyor. Eğer Vance Keating, kadına bir şey bırakmışsa, o zaman hemen harekete geçer ve cinayeti işleyerek kadına yardım eden adamı ararım...»

H. M. «Keating, kadına para bırakmış,» dedi. «Genç adamın serveti ne kadardı bilmiyorum... Ama herhalde bir iki milyondan az değil... Üstelik paranın hepsini de Mrs. Derwent alacak...» Kısaca ve Pollard'ı şaşırtan bir dikkatle Derwent'in anlattıklarını tekrarladı. «Şimdi istediğin neticeyi çıkar, evlât! Fakat rica ederim, daha Jem Derwent'i görmeden faraziyeler yürütmeğe başlama.»

Masters, homurdandı. «Benim böyle bir huyum olmadığını bilmeniz lâzım...» H. M., Baş Müfettişe baktı. Fakat Masters'in inadı tutmuştu bir kere. «Tabiî şimdi ortaya yeni yeni ihtimaller çıkmış oluyor... Ama ben de sizin gibi yapacak ve bunları kendime saklayacağım... Derwent? Derwent? Daha bu sabah avukat hakkında bir şey

duydum...» Masters, odada bir aşağı bir yukarı dolaşmağa başlamıştı. H. M.'e bakarak başını salladı. «Hayır, hayır... Avukatın aleyhinde bir şey değil...

Bilâkis... Derwent'in dürüst bir adam olduğunu gösteren bir hâdise... Bu sabah Muavin beni resmen bu cinayeti tahkike memur ederken, bu vakadan da bahsetti... Anlaşıldığına göre Jeremy Derwent, Arley cinayetinin yeniden gözden geçirilmesini istiyormuş. Hattâ Arley dosyasının tetkik etmek için geçen ay üç dört defa Yard'a gelmiş... Zannedersem, dürüstlüğüyle tanınmış «Soar ve oğlu» firmasının vaktiyle antika adı altında taklit eşyalar sattığından şüphe edildiğini duymuş.»

Masters, yan yan H. M.'e baktı. Pollard, Baş Müfettişin Sir Henry'nin ağzından lâf almağa çalıştığını anladı. Fakat H. M. sadece. «Herhalde,» dedi. «Philip Keating'i de başıma sardıklarını söylediler... Enteresan bir tip, Philip... Bob, Masters'a kuzen Philip'in söylediklerini okuyuver...» Genç Komiser, bu emri yerine getirirken, Sir Henry de ekki Baş Müfettişi süzüyordu. Onunla eğlendiği belliydi. «Herhalde (On Çay Fincanı) adlı gizli cemiyet olduğuna artık itiraz etmeyeceksin?»

— «Belki...»

— «Yani yine bildiğini okuyacaksın. Neyse... İşin en alâka çekici tarafını görüyor musun?»

Masters, içini çekti. «Alâka çekici taraf çok! (On Çay Fincanı) adlı gizli bir cemiyet ya var, ya yok... Mrs. Derwent ya cemiyetin âzâsı, ya değil... Gardner, Keating'le ya kavga etti, ya etmedi. Gardner, partiden sonra tabancasını ya alıp götürdü, ya götürmedi!...»

H. M., endişelenmişti. «Yarın ya yağmur yağacak, ya yağmayacak! Hayır, hayır, evlât! Bu şekilde hareket ettikten sonra, yeryüzündeki her şeyi bir mesele haline sokabilirsin ...Halbuki bu hâdise o kadar karışık değil... Benim alâka çekici taraftan kastim, Philip Keating'in karakteriy-

di. Sen o fikirde değil misin, Bob?»

Pollard, şaşkın şaşkın «Philip Keating mi?» dedi. «Galiba Derwent'i kasdediyorsunuz?»

— «Demek benimle aynı fikir de değilsin?...» H. M., bir an durdu. Sonra da kendi kendisine konuşur gibi, «Şimdi...» diye mırıldandı. «Bana Philip Keating'in karakterini kısaca anlat.»

Komiser biraz düşündü. «Öyle tiplere sık sık rastlanıyor... Philip Keating, gayet nazik. Hiç olmazsa görünüşte. İhtiyatlı. «Aile dostu» addedilmeğe meraklı. Sert hareketleriyle öğünüyor ama galiba aslında biraz mütereddit bir insan. Sizi dolandırabilir, fakat katledeceğini sanmıyorum. Sevdiği insanlara sadık. Frances Gale'den hoşlandığı belli. Aynı şekilde Mrs. Derwent'den de nefret ediyor.»

H. M., inatla, «O halde,» dedi. «Neden kadını öldürdü?»

Derin bir sessizlik oldu. Pollard'la Masters, hayretle H. M.'e baka kalmışlardı. Sir Henry, bir hortlağı imrendirecek şekilde, korkunç kahkahalar atarak gülmeğe başladı.

— «O halde neden Mrs. Derwent'i öldürdü?... Hayır, dostlarım. Böyle bir şey hakikaten olmuş değil. O kadar şaşırmayın. Ben Salı gecesi Derwent'lerin evindeki partide oynanan, «Cinayet oyunu'nu kasdettim. Hatırlıyorsun değil mi? Frances Gale, Mrs. Derwent, baş ağrısından şikâyet ederek yukarı çıkmadan önce kısa bir oyun oynadıklarını söyledi... Anladığıma göre Philip Keating katil, Mrs. Derwent de maktulmuş. Philip, kadını Jem'in çalışma odasında yakalayıp o ilmekli iple boğmuş. Masters.»

Baş Müfettiş, böyle saçmalıklarla uğraşmadığını, yapacak daha mühim işleri olduğunu söyledi. H. M.'in yine konuyu değiştirdiğini sandığı anlaşılıyordu. «Miss Gale'den bahsediyordunuz, Sir Henry? Artık onu buraya çağırsak olmaz mı? Aşağıda bekliyor. Bilmem neden sizden başka-

sıyla konuşmak istemedi...

H. M., bu sözlerde aldırmadı. Gözlerini ileride bir noktaya dikerek, «Ben çocuk ruhluyum,» dedi. «Onun için bu oyundan hoşlanırım. Biliyormusunuz, geçenlerde neyin farkına vardım. İnsan «Cinayet oyunun'da ya sevdiği ya da çok samimî olduğu kimseleri öldürüyor. Neden bilmem? Sevmediğin veya tanımadığın birini öldürmek sana zevk vermiyor... Şimdiye kadar bu oyunda, ahbap olmadığı, geçinmediği bir kimseyi öldürene hiç rastlamadım. İstersen, «Bizimki yine hayale daldı,» de, Masters... Diyeceğin muhakkak zaten. Fakat madem Philip Keating, Mrs Derwent'den o kadar nefret ediyordu, neden tuttu kadını boğdu? Ha?»

Masters, güldü. «Bu benim için fazla ince ve girift. Belki de bu gazetelerde okuduğumuz 'Baskı altında tutulan hisler'le alâkalı. Haydi, Sir Henry, haydi. Daha pratik bir tavsiye...»

— «Aklıma bir şey gelmiyor, evlât. Sadece bir sual daha soracağım. Neden dostumuz Philip, kuzeni Vance'in bir makanizma yardımıyla öldürüldüğünden o kadar emin?»

H. M. Master'i can alacak yerinden vurmuştu denilebilir. Baş Müfettiş, «Makanizma mı?» dedi. «Ne mekanizması? Nasıl bir mekanizma?»

— «Ho ho ho! İşte karşına yine o otuz dokuz kuyruklu umacı çıktı, Masters. Doğrusu ben bu hususta bir şey bilmiyorum. Sadece Philip'in doğru dürüst konuşurken bir makineden veya mekanizmadan bahsetmesi biraz tuhafıma gitti. Bu sözler, onun karakterine hiç uymuyordu. Tabiî yine hayale dalmış olabilirim. Öyle değil mi?»

— «Hay allah! Buraya bak, Bob. Otopsi raporu yanında mı?» Masters tereddütle durakladı. Kâğıda alıp dikkatle tetkik etti. Sonra da bunu H. M.'e uzattı. Rapordaki bir cümle Sir Henry'nin alâkasını çekmiş gibiydi. Baş

Müfettiş, onu şüpheyle süzdü. «Bir ip ucu mu var?» Bence artık mesele katileşmiş sayılır. Keating'i 45'likle öldürmüşler. Mekanizma! Yani tabancayı bir yere gizlemişler, tetiğe de bir cisim bağlamışlardı. Vance Keating buna takılıverdi ve silâh patladı.

Mekanizmadan kasdınız bu mu, Sir Henry? Fakat silâh arka arkaya iki defa patlayabilirmiydi?» Masters, Tekrar H. M.'e şüpheyle baktı. «Çok tuhaf... Mekanizmadan bahsetmemiz çok tuhaf, Sir Henry! Böyle bir şeyin benim aklıma da geldiğini itiraf edeyim. Doğrusu ben roman filân okumam, böyle hayâli şeylere de inanmam. Yalnız bir keresinde bir piyeste katil mükemmel bir usule baş vuruyordu. Çok da pratikti bu. Telefon ahizesine bir tabanca gizliyordu... Sonra Telefon çalıyor, kurban ahizeyi kaldırıyor ve o zaman tabanca patlıyordu... Kurşun adamın kulağına giriyordu... Hem de katil başka yerdeyken... İşte bu yüzden dün bir müddet o havagazı borusunu düşündüm...»

H.M., doğrularak, «Hava gazı borusu!» diye kükredi. «Hangi havagası borusu?»

Masters, o masumca tavırlarını muhafazaya çalıştı ama yine de dudaklarının kenarında hafif bir tebessüm uçuştu. «Fark etmediniz mi, efendim? Öhhö. Sizin bunu göreceğinizi sanıyordum...»

H. M. «Masters», dedi. «Yine her zamanki gibi benden bazı şeyler saklamağa başladın. Eski huyundan vaz geçmedin demek? Yarabbi! Artık buna dayanamam! Hiç bir şey sana beni atlatmak kadar büyük zevk vermiyor...»

Masters, filezofca bir tavırla cevap verdi.. «Asıl siz beni daima atlatırsınız. O kadar sinirlenmeyin, Sir Henry. Lûtfen, tavan arasındaki odayı gözlerinizin önünde canlandırın. Tavan bir hayli alçak. Bunu hatırlıyorsunuz değil mi? Yerden ancak ikibuçuk metre yükseklikte.»

— «Bu saçmaları dinlemek mecburiyetinde olduğum

anlaşılıyor.. Ee.. ne olacak?»

Masters, «Herhalde tavandan kısa bir havagazı borusunun sarktığını gördünüz,» diye devam etti. «Bunun ucunda da kurşundan yapılmış bir tıkaç vardı... Tamam mı? Şimdi bu boru odanın tam ortasında değil. Daha ziyade kapıya doğru... Hattâ cesedin yattığı yere pek yakın...» Baş Müfettiş, H. M.'in dikkatle süzdü. «Bir meseleyi kâti surette anlamadıkça bundan kimseye bahsetmem ...Neyse... Şunu demek istiyorum, Sir Henry... Alelâde bir havagazı borusunun çapı, 45 lik bir tabancanın namlusununkine eşit. Anlatabildim mi?»

H. M., hakiki bir merakla Masters'e baktı. «Evlât, ben atlatayım derken telâşından boruyu tavandan çıkarıp bakmadın ya? Ho ho! «Gaz borusundaki Tabanca. Yazan : H. Masters...» Evlât, sen hakikaten hassas ve romantik bir adamsın... Diyelim ki odada böyle bir tuzak hazırlanmıştı... Silâh patladıktan sonra havagazı borusunun tıkacını kapamak lûtfunda kim bulundu?»

Masters, güldü. «Bu işle bu gün Müfettiş Cotteril meşgûl olacak.» Tekrar ciddileşti. «Bütün bunların doğru olduğunda israr etmiyorum.

Zaten raporda 45 liğin kullanılmış olduğunu kati surette bildirmeleri bu faraziyeyi alt üst etti. Yalnız size bir ip ucu daha vereyim. Belki farkına varmadınız, Sir Henry, — fakat havagazı borusunun tam altına gelen yerde, — halıda barut yanığı vardı. Buna ne dersiniz?»

Biri hiddetle kapıya vurdu. Sonra da eşikte Frances Gale belirdi.

11. KİMİN YAPMASI?

Masters, hemen sustu. Yüzünde yine o yumuşak ve nazik ifade belirmişti. Frances Gale kapıda durarak, içerdekilere teker teker baktı. Başını da iyice kaldırmıştı. Baş

Müfettiş, özür dilemeğe başlayınca «Zarar yok...» diye bir şeyler mırıldandı ama yine de ona meydan okurmuş gibi bir tavır takındı. Belki de bunun sebebi mahcubiyetti. Genç kız bugün daha büyük duruyordu. Rengi iyice uçmuştu. Fakat kabadayıca bir hali vardı. Her halde bir kaşının üzerine doğru eğdiği mavi şapka bu tesirin uyanmasına sebep oluyordu.

Frances Gale, buz gibi bir sesle «Bu da yeni bir işkence usulü mü?» dedi. «Eğer öyleyse bundan hiç hoşlanmadığımı söyliyeyim.

Artık bekleyecek değilim Mr. Masters, siz haksızlık etmiyeceğinize dair söz vermiştiniz. H. M.'i itham edermiş gibi baktı. «Babam sizin âdil bir insan olduğunuzu söyledi! O beni buraya bir sürü avukat'la birlikte getirecekti ama ben buna dayanamadım. Onlar münakaşa ederlerken usulca evden kaçtım.»

Nedense H. M., genç kızın bakışlarından fena halde sıkılmıştı. «İhtiyar Bokey'in seni buraya göndereceğini tahmin etmiştim. Fakat, şöyle anlatıp ferahlamak istediğin bazı şeyler varsa...»

Frances Gale, «Hepiniz birbirinizden kötüsünüz,» diye haykırdı.

Fakat öğrenmek istediklerinizi anlatacağım. Madem her şeyi bilmeniz lâzımmış...»

Masters, sahte bir neşeyle, «Bravo,» dedi. «İşte böyle olmalı.» İlerleyerek, telâşla genç, kız için bir sandalye çekti. O arada Janet Derwent'in sigara tabakasını da cebinden çıkarmağı unutmadı. «Sizi çok beklettik. Kusurumuza bakmayın. Fakat bu işler böyledir işte...» Tabakayı uzattı. «Bir sigara içermisiniz?»

Frances Gale, tabakaya sakin sakin baktı, yüzü hafifce kızarmıştı. «Oh... Zavallı Vance'in cesedinin altında bulduğunuz tabaka bu değil mi?»

H. M., uykulu uykulu, «Hapı yuttun, evlât,» diye mı-

rıldandı. «Nedense son günlerde kadınlar sana uğursuz geliyor...»

Masters, şöyle bir dikleşti. «Bunun nereden öğrendinizi sorabilirmiyim, Miss? Dün tabaka hakkında hiç bir şey söylemedim. Bu sabahki gazeteler de bu hususta bir şey yazmadılar.»

— «Sevgili dostum, Mrs. Derwent bu sabah bütün arkadaşlarına telefon ederek bu meseleyi anlattı. Bu «Arkadaşlar'a ben de dahilim.» Onu tanıdıklarından beri ilk defa kahverengi gözlerinde neşeli, hattâ muzipçe bir pırıltı belirdi. «Bundan başka, artık beni hiç korkutmadığınızı da söyliyelim Mr. Masters. Bu yüzden üstünlük bende. Zira dün gece Mrs. Derwent'e arabada bir çılgın gibi ilânı aşk ettiğinizi biliyorum...»

H. M., merakla başını çevirerek, «Allahaşkına Masters,» dedi. «Hakikaten böyle bir şey yaptın mı?»

Masters'in çelik gibi iradesi imdadına yetişti. Baş Müfettiş, tehlikeli bir sükünetle, «Hayır, efendim,» diye cevap verdi. «Yapmadım.»

Genç kız da ona hak verirmiş gibi başını salladı. «Bundan eminim zaten. Zira zavallı Mrs. Derwent, hemen herkes için aynı şeyi söyler. Kendisini beğeniyorlarmış, beğenmiyorlarmış, hiç aldırmaz. Hattâ zavallı Philip hakkında da aynı iddiada bulundu... Yalnız Mrs. Derwent'in sizin hakkınızda anlattıklarını hatırlayınca, artık gözüme o kadar korkunç gözükmüyorsunuz... Sizin neyi öğrenmeğe çalıştığınızı da biliyorum. Sigara tabakasının üstündeki izlerin bana ait olup olmadığını merak ediyorsunuz... Evet... Parmak izleri benim olabilir.»

Masters, «Ha ha,» dedi. «Cinayeti işlediğinizi mi itiraf edecekşiniz, Miss?»

— «Bunun şakası bile korkunç.» Sert sert Masters'e baktı. «Sevgili Mrs. Derwent'in anlattığı hikâyenin bir kısmı doğru... Pazartesi günü akşam üzeri tabaka Vance'-

daydı... Yani Mrs. Derwent'le çay içtikten sonra. Bunu gayet iyi biliyorum. Zira çaydan sonra Vance'i gördüm. Bir ara tabakayı da aldım.»

— «İşte bu çok garip. Karımın aldığı mecmualardan birinde sizin hakkınızda bir yazı vardı. Bunda sizin en iyi atletlerimizden olduğunuz zaman zira içki ve sigara içmediğinizden bahsediyordu.»

Frances Gale, Masters'i şöyle bir süzdü. «Aslında içmem. Bazan yemekte biraz şarap verirlerse itiraz etmem ama işte o kadar. Tabakayı sigara için almadım. Pudriyerimin aynası kırıldı... Üstelik bu, babama söylediğim gibi uğursuzluk da getirdi!... Yüzümü göremediğim için söylenip dururken, Vance bana tabakayı uzattı. «Al, şuna bak.» Hakikaten tabakanın üzeri ayna gibi pırıl pırıldı. Fakat bunun kime ait olduğunu anlayınca fena halde sinirlendim. Hattâ Vance'in tabakayı bana mahsus uzattığını sandım. Az kalsın bunu tutup yüzüne fırlatacaktım!. Yarabbi, nasıl kızmıştım! Halbuki Vance'in böyle bir maksadı yoktu... O böyle bir insandı işte.»

Tabakanın ayna gibi kullanıldığını duyan H. M.'in alnındaki kırışıklıklar birdenbire derinleşiverdi. Uzanarak, sigara tabakasını Masters'ten aldı. Bunu bir müddet tetkik etti, fakat bir şey de söylemedi.

Baş müfettiş, konuşmasına devam etti. «Şimdi, işimize bakalım. Dün size iki sual sordum, hemen hiddetlendiniz. Lûtfen bu sualleri cevaplandırır mısınız? Bir: Dün Berwick Terrace'in başından iki kişilik mavi bir Talbot'la geçtiğinizi ve eve dikkatle baktığınızı inkâr ettiniz...»

— «Tabiî ederim! Bunun sebebini biliyorsunuz değil mi? Sevgili Mrs. Derwent'le konuştuğunuza göre artık her şeyi öğrenmiş olmanız lâzım. Evet. Berwick Terrace'a, Vance'i gözetlemeğe gittim...»

— «Yani onun peşi sıra Berwick Terrace'a gittiniz?»

— «Evet. Yani evvelâ böyle bir niyetim yoktu.» Fran-

ces Gale, üzüntüyle başını salladı. Pollard, bunun sebebini ıstıraptan ziyade gurur olduğuna kanaat getirdi. Genç kız, tırnaklarını da sandalyenin yanlarına batırıyordu... Vance'in oturduğu Lincoln apartmanına gittim... O-nu görmek ve ne olduğunu anlamak istiyordum. Ben arabayla binanın önüne gelirken, Vance da taksiyle uzaklaştı. Onun Berwick Terrace'daki eve girdiğini görünce, ne düşüneceğimi bilemedim... Biraz dolaştıktan sonra dönüp tekrar oraya gittim. Başka bir adam... Çabucak Pollard'a Baktı. «... kapının önündeki basamaklardan çıkıyordu. Meseleyi alıyamadım.»

— «Mr. Keating'in boş bir eve gitmesi sizi şaşırtmadı mı?

— «Hayır.»

— «Neden, Miss?»

Frances Gale, gözlerini parmaklarına dikmişti. «Mr. Masters, dün bana bir sual daha sordunuz. Üç ay önce evin anahtarlarını neden aldığımı öğrenmek istediniz. Doğrusunu isterseniz, o iğrenç yeri dolaşmak niyetinde değildim. Hattâ evin yakınına bile gitmeği arzu etmiyordum. Fakat emlâkçiden anahtarları ancak evi dolaşmak istediğimi söyleyerek alabilirdim. Bu yüzden o yalanı uydurdum. Zira işin aslını adama anlatamazdım.»

— «Peki, işin aslı neydi?»

Frances Gale'in çene adaleleri hiddetle gerildi. «Beni oraya Mrs. Derwent yolladı.» Kısa bir sessizlik oldu. Sonra genç kız, «Mrs. Derwent'le altı ay önce tanıştığımı söylemiştim, diye devam etti. «Evin anahtarını almak zorunda kaldığım zaman da onu iyi tanımıyordum. Fakat içeri girer girmez o cadının beni Berwick Terrace'a neden yolladığını anladım. Ahlâksız! Anlıyacağınız Janet Derwent, her üç ayda bir gûya ruhi bir kriz geçirir...»

Frances yüzünü buruşturdu. «Bir kraliçe edasıyla yatağına uzanarak, kendi kendisini ipnotize etmeye çalışır.

O arada da âşıklarından bahseder... Bir keresinde, ben oradayken sanki buhran geçiriyormuş gibi bir tavırla doğrulup oturdu. Bir taraftan da, «Mektuplarım...» diyordu. «Mektuplarım... Şimdi hatırladım... Berwick Terrace'deki evde gizli bir yer vardı. Mektupları orada bıraktım... Eve biri taşınır ve onları bulursa, ölürüm!» Daha buna benzer birşeyler söyledi. Yarabbi! Hali pek KORKUNÇTU... Adeta korktum. Evet, korktum. Mrs. Derwent, hemen gidip mektupları oradan almam için beni zorladı. Hattâ yemin ettirdi. Evin anahtarlarının kendisinde olduğunu sanıyordu. «Çıkarken bunları iade etmedim.» dedi. Fakat sonradan anahtarları bulamadı. Bu yüzden emlâkçiye gitmemi söyledi... Bütün bunları neden yaptığını biliyormusunuz? Evet, mektupları aldım. Bunların arasında Vance'ın yazdıkları da vardı... Tabiî Janet Derwent mektupları okuyacağımı biliyordu. Ahlâksız cadı!» Acı acı bu hâdiseyi düşündü. Fakat onları anlattığı için rahatlamış gibiydi. H. M., sigara tabakasını bıraktı.

— «Hım... Acaip bir kadın o. Fakat bizim merak ettiğimiz bu mesele değil. Mektupların, gizli bir yere saklanmış olduklarından bahsettin. Bu gizli yerin tavan arasındaki eski, kahverengi divanla bir alâkası olduğunu söylersem, yanılır mıyım?»

— «Hayır, yanılmazsınız. Janet Derwent o divanı çok severmiş. Hattâ bana divana uzanarak, türlü türlü hayaller kurduğunu anlatmıştı. Güya o eski şey sihirli gibiymiş...» Frances, şaşkın şaşkın durakladı. «Her ne hal ise... Mektuplar divanın içindeydi... Anlıyacağınız onun içi oyuk.»

Masters, ağır ağır ayağa kalkarak, «Oyuk mu?» diye mırıldandı.

— «Tam mânâsiyle değil... Yani yarısı açılıyor... Kenarda menteşeler var. Yatak gibi açıldığını kasdetmiyorum. Zaten divan bir hayli büyük. Dediğim gibi bir kısmı

açılıyor. İçeride yastık veya battaniye koyacak yer var... İlk bakışta menteşeler de gözükmüyor... Şey ne oldu?»

Masters, kızı ipnotize etmek istermiş gibi elini salladı. «Bir dakika, Miss. Bir dakika. Yani divanın içinde bir insanın saklanabileceği genişlikte bir yer mi var?»

— «Yerin o kadar geniş olduğunu sanmıyorum.» Frances'in fena halde şaşırdığı belliydi. «Saklanacak adamın yastık kadar ince olması lâzım. Hayır hayır, divanın içine saklanılmaz. Oraya girmeğe kalkan muhakkak havasızlıktan boğulur.»

Buna rağmen, Masters usulca bir şeyler homurdanarak telefona sarılmıştı. Müfettiş Cotteril'i aramak niyetindeydi. H.M. ise sakin sakin mısır koçanından yapılma piposunu tütürüyordu.

Nihayet, «Mesele o kadar basit değil, evlât,» dedi. «Ben de Frances gibi düşünüyorum. Yani, kaatil divanın içine saklanmış olamaz... Fakat, o gizli yerden bazı enteresan şeyler çıkabilir... Hımm...» Dikkatle, genç kızı süzdü. «Dün bazı suallere cevap vermeğe yanaşmadın. Bugün herşeyi cevaplandırıyorsun... Madem artık ahbapça konuşuyoruz, sana bir şey soracağım. Geri almak istediğin bir şey var mı?»

— Geri almak istediğim bir şey mi? Anlıyamadım...»

H.M., elini uykulu uykulu salladı. «Meselâ, arkadaşın Ronald Gardner'in 'Cinayet partisi' gecesi Remington'u Derwent'lerin evinden usulca çalmadığını, çalamıyacağını söyledin.»

— E?...»

— «Bu sözlerinde hâlâ ısrar ediyor musun?»

Frances, yumruklarını sıkarak, «Tabiî!» diye haykırdı. «Tabiî! Artık bu oyundan vazgeçseniz! Her şeyi Ron'un üzerine yıkmağa çalışıyorsunuz! Ron, tabancayı almadı. Anlıyor musunuz? Almadı! Almadı!... Neden gidip kendisine sormuyorsunuz? O da bu sabah Lincoln apar-

tmanında. O bir dakika! Ronald'ın tabancayı aldığını kim söyledi?»

— «Philip Keating... Ha, Masters... Artık dostumuz Philip'i tekrar çağırsak...»

Masters'in konuşması bitmişti. H. M., telefonu açarak lüzumlu emirleri verdi. Genç kız, sessiz sedasız oturuyordu. Fakat onlara meydan okurmuş gibi bir hali de vardı. Masters, onu dikkatle süzdükten sonra getirmiş olduğu valizi açtı. H. M.'in masasının üzerine içinda Philip'in ismi yazılı olan yumuşak, kurşunî röleveyi ve 45 lik tabancayı koydu. Frances, silâhı görünce hafifce irkilmekle beraber, bir şey de söylemedi. Bir dakika sonra içeri giren Philip Keating ise genç kızı farkedince bayağı şaşaladı. Galiba bir hayli de endişelendi.

Samimî bir tavırla, «Frances, yavrum,» dedi. «Seni görmek, ne kadar üzüldüğümü söylemek fırsatını bulamadım. Senin bu derin...»

Frances, «Püf!» diye homurdanarak döndü. Sonra da birden bire taşıverdi. «Philip Keating, sana son zamanlarda ne olduğunu anlamak istiyorum! Çok değiştin! Sanki o eski Philip gitti yerine başkası geldi! İyice acaipleştin! Pek tuhaf oldun! Sen polise Ron Gardner'in Salı gecesi» Parmağıyla işaret etti. «—Bu tabancayı alıp evine götürdüğünü söyledin mi? Buraya bak, Philip! Ron'un silâhı almadığını pekâlâ biliyorsun. İnsan hiç olmazsa hakikati söylemeğe çalışır...»

Keating, birdenbire canlanıverdi. «Demek mesele buydu?» Pollard tekrar genç adamın gri gözlerindeki soğuk ifadeyi farketti. «E, baylar?»

Masters, kendisini takdim etti. Pollard ise neredeyse H. M'in mışıl mışıl uyuduğuna inanacaktı. Baş Müfettiş, «Şimdi...» dedi. «Vance Keating'i —öhhö— gizli bir meka-

nizmanın yardımıyla öldürdüklerine dair olan faraziyenizi takdirle karşıladık, efendim.» Sustu. Sanki Philip Keating'in hazırladığı tuzağa düşmesini bekliyordu. Fakat komisyoncu sadece nazik bir dikkatle başını salladı. Tabiî bunun üzerine Masters de sözlerine devam etmek zorunda kaldı.

— Öhhö,— öğrendiğimize göre cinayet bu tabancayla işlendi. Bu tabancayla.» Silâhı kaldırdı. «Bunu tanıyor musunuz, efendim? Alâ... Şimdi Mr. Ronald Gardner'in Salı gecesi bu tabancayı alıp evine götürdüğünü söylediniz...»

Keating, «Bir dakika,» dedi. «Bir dakika! Bütün kabahatin bana yüklenmesi doğru mu? Ben, Ronald Gardner'in tabancayı alıp götürdüğüne inanıyorum.»

— «Peki, Mr. Gardner'in tabancayı aldığını gözlerinizle gördünüz mü?»

— «Hayır. Fakat Mr. Benjamin Soar bana Ronald Gardner'in tabancasını almış olduğunu söyledi. Benjy Soar'un yalan uydurması için bir sebep var mı?» Keating'in sesinin tonu biraz değişmişti. Odadaki hava da öyle. Belki genç adam, aşağıdayken meseleyi uzun uzun düşünmüştü. Belki de ortada başka bir sebep vardı. Fakat Philip Keating artık o dostca ve neşeli tavırlarını kaybetmişti. Yuvarlak, dürüst çehresinde şimdi sadece nazik bir ifade vardı, işte o kadar. Cebinden çıkarmış olduğu küçük bir çakıyı, bir açıyor, bir kapıyordu..

Masters, hemen, «Gözlerinizle gördüğünüz şeylerden bahsetsek daha iyi olmaz mı efendim?» dedi. «Bu tabancayı en son ne zaman gördünüz?»

— «Salı gecesi, «Cinayet Partisi» nde. Saat on buçuk sularında.»

— «Zamanı nasıl tâyin ediyorsunuz?»

— «Parti dağılıyordu. Hepsimiz evlerimize gitmeğe hazırlanıyorduk. Derwent'in teklifi üzerine içki içmek üzere onun çalışma odasına geçtik. O sırada tabanca şömi-

nenin rafında duruyordu. Silâhı gözlerimle gördüm.»

Polard, «Philip Keating'in sözleri buraya kadar Derwent'in anlattıklarına uyuyor,» diye düşündü.

— «Pek âlâ... Oturma odasından en son kim çıktı?»

— «Derwent. Zannedersem o kapıyı kapadı... Yarabbi! Bana öyle bakmayın! Anlatacak başka bir şey yok! Derwent'in çalışma odasına giderek, viski içtik.»

— «Sonra?»

— «Tam o sırada Miss Gale, sinirlendi. Odadan çıkıp, arabasına koştu. Ronald Gardner da onun peşinden gitti.»

— «Bir dakika. Çalışma odasından, Miss Gale'den önce çıkan oldu mu?»

— «Hayır... Zaten içeride bir kaç dakika kaldık.»

— «Mr. Gardner, Miss Frances Gale'den kaç dakika sonra çıktı?»

Keating, şaşkın şaşkın duraladı. «Buna cevap veremiyeceğim. Belki yarım dakika... Belki bir... Ronald'a gitmemesini söyledim. «Buraya bak, oğlum,» dedim. «Kadınlar bu haldeyken onları yalnız bırakmak lâzımdır...» Fakat o beni dinlemedi.»

— «Odadan çıktığı zaman yalnız mıydı?»

— «Hayır. Mr. Derwent, onunla birlikte ön kapıya kadar gitti.»

— «O halde Mr. Gardner tabancayı çalışma odasından çıktıktan sonra ve evden ayrılmadan önce aldı... Tabiî eğer aldıysa...»

— «Evet... Doğrusu onu görmedim.» Philip Keating, tereddütle durakladı. H. M.'in ipe sapa gelmez lâflarından sonra Masters'in ciddî bir tavırla birbirine bağlı bir takım sualler sorması kendisini rahatsız etmiş gibiydi. «Devam etmemi istiyor musunuz? Pekâlâ... Ronald'la Mr. Derwent çıkınca geride biz kaldık. Yani Soarla ben. Benjamin Soar, Derwent'le Ronald'ın peşinden gitti. Ben de onun arkasından çıktım... Şapkamı almak niyetindeydim... Bu yüz-

den yemek salonuna girdim... Şapkamı orada bıraktığımı sanıyordum. Fakat şapkayı bulamadım. Hole çıktığım zaman Benjamin Soar da evin ön tarafındaki oturma odasının eşiğinde belirdi. İşte meseleyi o zaman öğrendim.»

— «Öğrendiniz mi?»

— «Evet ...»Soar bana, «Bu Gardner de amma da tuhaf adam», dedi. «Tabancayı alıp gitmiş.» Ona, ne demek istediğini sordum tabiî. Bana Ronald'ın tabancayı teşhir için kendisine vermeğe razı olduğunu, o gece partiden sonra alıp götürebileceğini söylediğini anlattı. Sonra da, «Fakan Remington'u bırakmamış», diye ilâve etti. «Yoksa bana hakaret etmeğe mi çalışıyor?» Eliyle, oturma odasını işaret etti. Hakikaten tabanca şöminenin rafında değildi. İşte bütün bildiklerim bu kadar. Soar, ön kapıdan çıktı. Ben de holdeki portmantoya gittim. Meğer şapkam ordaymış... Yalnız, Soar'un çok kızmış olduğunu da söyliyeyim...»

Masters, şöyle bir düşündü. Philip ise çakıyı kapatarak, cebine attı.

Masters, hafifçe öksürdü. «Mr. Keating, bize, Mr. Benjamin Soar'ın, «Yoksa bana hakaret etmeği mi çalışıyor?» dediğini söylediniz. Mr. Soar bu sözlerle neyi kasdediyordu?»

— «Canım, bu öyle mühim bir şey değil. Soar, böyle bir adam işte. Anlıyacağız Gal'li o. Gayet gururlu ve alıngan. Muhayyilesi de çok geniş. Fakat onun aptal olduğunu da sanmayın! Bilâkis! Son derecede zeki. Doğrusu işi de âdeta bir altın madeni.»

Masters, birdenbire gayet müsamahakâr bir tavır takındı. «Anlattıklarınız hakikaten mühim, efendim. Şunu da itiraf edin: Siz, yemek salonunda şapkanızı ararken Mr. Soar çabucak oturma odasına girip, tabancayı almış olabilir. Öyle değil mi?»

— «Evet, olabilir. Tabiî onun böyle bir şey yaptığını sanmıyorum.»

— «Tabiî, tabiî. Şimdi gelelim yemek salonuna. Bu, oturma odasıyla aynı tarafta mı?»

— «Evet... Tabiî benim oturma odasının kapısını görmem imkânsızdı ama...»

— «Yemek salonuyla oturma odasının arasında kapı var mı?»

— «Evet, var. Neden sordunuz?»

— «Aklıma bir şey geldi de... Sizin gibi zeki bir centilmenin bundan alınmayacağını umarım.» Masters, bundan çok eminmiş gibi bir tavırla konuşuyordu. «Demek siz Mr. Soar'ı göremiyordunuz. O halde onun da sizi görmesi imkânsızdı. Belki de Mr. Soar oturma odasına girmeden siz oraya koştunuz ve tabancayı aldınız.»

Philip Keating, tek gözünü açarak güldü. İki gözünü birden yumarak kahkahayı bastı.

— «Tabancayı ben almadım. Dün, öğleden sonra bir kokteyl partideydim. İsterseniz size oradakilerin isim ve adreslerini verebilirim. Yani — kokteylde olduğumu isbat edeceğimi sanıyorum.»

— «O isim ve adresleri sizden biraz sonra rica edeceğim, Mr. Keating. Şimdi — deminki sualimi neden bu kadar gülünç bulduğunuzu sorabilir miyim?»

Philip, «Ben — kaatil» diyebildi.

— «Evet. İnsan ekseri buna kolay kolay inanamaz. Mr. Keating, anladığıma göre parti gecisi nihayet şapkanızı bulabilmişsiniz... Tamam... Aradığınız şapka bu muydu?» Masters, gri şapkayı masadan aldı.

— «Hayır.»

— «Herhalde Müdür size bunu Mr. Vance Keating'in vurulmadan biraz evvel giymiş olduğunu söyledi...» Masters, şapkayı uzattı. «Usule uymamız lâzım. Bu şapkanın sizin olduğunu katî surette söyler misiniz?»

Philip, şapkayı elinde evirdi, çevirdi. İçine baktı. Ondan sonra da bunu masaya bıraktı. Endişeli bir sesle, «Dostum,» diye mırıldandı. «Korkarım bu şapkanın benim olduğunu katî şekilde söyleyemiyeceğim... Zira bu şapka benim değil.»

H. M., gülerek, «Bir detektif, bir tahkikat sırasında bazı şeyleri olduğu gibi kabûl eder,» diye homurdandı. «Tabiî bu yüzden de hataya düşer. Meselâ oturmak istediği sandalyenin birdenbire ayaklanıp kaçıvereceği aklıma bile gelmez..» Fakat H. M. sonradan aynı şekilde bu anda müthiş bir şey öğrendiğini de iddia etti. «Bu bana bir ders oldu, evlât. Bunun sayesinde durgunlaşan kafam çalışmağa başladı...»

Philip Keating, tekrarladı : «Bu benim şapkam değil!»

— «İçinde adınız olduğunu itiraf ediyorsunuz değil mi?»

Philip güldü. «Bunu inkâr edemem ki. Fakat bundan ne çıkar? Şapka almak üzere bir mağazaya girdiğiniz zaman verdiğiniz ismi yazmak için nufus cüzdanınıza bakmıyorlar. Bundan başka şimdiye kadar hiç bir şapkamın içinde adımı olduğu gibi yazdırmadım. Markamı tercih ederim. İşte bu kadar! Biri, başımı belâya sokmak istiyor. Herhalde siz de bunun farkındasınız?

— «Birinin başınızı belâya sokmağa çalıştığını nasıl iddia edebilirsiniz? Size bu şapkayı dün öğlenden sonra Vance Keating'in giydiğini söyledik...»

— «Malûm, malûm...»

— «Şapkanın size göre olduğunu kabûl ediyormusunuz?»

— «Evet, tam bana göre... Fakat apartmanıma gelirseniz, şapkanın benim olmadığını isbat edebilirim.» Genç kızdan yardım istedi. «Frances, beni çoktanberi tanıyorsun. Şimdiye kadar melon şapkadan başka bir şey giydiği-

mi gördün mü?»

Frances, katî bir tavırla,

«Hayır, görmedim,» diye cevap verdi. «Tabiî arada sırada silindir de giyiyorsun ama o başka... Mr. Masters, aramızda Philip'in melonuna çok takılırız.»

Masters, katî bir tavırla masaya vurdu. «Rica ederim, Mr. Keating, bu oyundan vaz geçti. Şapkayı, kuzeniniz Vance'in vurulduğu odada bulduk. Fakat bu sizden şüphelenmemizi icap ettirmez ki. Lûtfen bu noktayı unutmayın. Vance Keating'in aynı binada oturduğunu, şunun bunun eşyalarını ödünç almak adetinde olduğunu biliyoruz...»

Philip, «Teşekkür ederim,» diye mırıldandı. «Hepsi iyi güzel ama beni dinleyin. Cinayet odasında şapkamın bulunduğunu duyduğum zaman buna hiç şaşmadım. Hattâ Müdüre de bundan bahsettim. O sırada şapkanın hakikaten bana ait olduğunu sanıyordum... Onun için rica ederim, mantığınızı kullanın... Siz, kendiniz benden şüphe etmediğinizi söylediniz... Şapkanın benim olduğunu inkâr etmem için hiç bir sebep yok! Emin olun, bu şapka benim değil.»

Masters'la H. M., birbirine baktılar. Sir Henry, içki vaktinin gelmiş olduğunu söyledi.

12. UŞAĞIN BAHTSIZLIĞI

Great George Sokağındaki Lincoln apartmanı, yepyeni büyük bir binaydı. Beyaz duvarları, yemyeşil ağaçlarla hoş bir tezat yapıyordu. H. M., Masters, Philip Keating, Frances Gale ve Pollard, arabadan indikleri sırada apartman boğucu sıcakta uyuyordu sanki. Fakat gökte bulutlar toplanmağa başlamıştı.

İçeri girer girmez, Pollard da şanslarının yerinde olduğunu anladı. Zira kapıcı Philip Keating'e yaklaşarak,

«Kızmayacağınızı umarım, efendim,» dedi «Mr. Gardner'le Mr. Soar, yukarda sizi bekliyorlar. Bir mahzuru olmadığını düşünerek.»

Philip, «Yok, yok...» diye mırıldandı. Fakat rahatsız olmuş gibi hali vardı. Asansöre binerek, döndüncü kata çıktılar. Komisyoncu dairesinin kapısını açarken, Mr. Gardner'la Mr. Soar'ın onu heyecanla bekledikleri de anlaşıldı.

Halı döşeli, darca bir koridor bütün daire boyunca uzanmaktaydı. Soldaki odada birinin telefonda konuştuğunu duydular.

— «Janet öyle söyledi demek?... Evet, evet... Fakat buraya bak, Derwent. Janet'in huyunu bilirsin. Evet, bundan istifade ederek meseleyi daha rahatca anlatabiliriz... Eevet burada bir toplantı yapalım. Sonra da hep birden Scotland Yard'a gidelim... Fakat, adam başka ne yapmış?... NE-NE- DEDİN? Sahi mi? Haydi, haydi, buna inanmam! Vay ahlâksız vay! Adamın adı neydi? Coster?... Ha... Baş Müfettiş Masters. Evet. Pekâlâ. Eğer o.»

Loş koridorda Pollard sadece Masters'in ensesini görebiliyordu. Fakat genç komiser âmirine acımağa başlamıştı. Her şeyin bir haddi vardı. Pollard, Baş Müfettişin köpürüp taşmamasına bayağı şaştı. Humphry Masters, ayaklarını yer vura vura ilerledi ve kapıdan baktı.

Odada iki kişi vardı. Biri telefonun bulunduğu masanın başına geçmişti. Diğeri ise kanepede oturuyordu. Bakmakta olduğu mecmuadan başını merakla kaldırmıştı.

Masters, kapıda belirir belirmez, iki adam da o tarafa doğru döndüler. O zaman Pollard onları sanki fotoğraflarına bakıyormuş gibi dikkatle tetkik etmek imkânını buldu.

Telefonla konuşan, yirmisekiz - yirmidokuz yaşlarında iri yarı bir gençti. Hafifçe yağlanmış bir atlet hali vardı onda. Yanık tenli, dört köşe çehresi, parlak gözleri, bi-

çimli çenesi, iyice kısa kıesilmiş açık kahverengi kıvırcık saçlarınla bir hayli yakışıklıydı. İnce bıyığı saçlarından biraz daha koyuydu... Genç adamın sırtındaki ceket bir hayli eski, flanel pantolonu da gayet biçimsizdi. Onun Ronald Gardner olduğunu anlayan Pollard, kendisinin katil olmayacağını iddia edenlere hak verdi. Sonra da, kendi kendine hatırlattı. «Tabiî bu hiç mühim değil...»

Benjamin Soar'a gelince... Pollard, Philip Keating'in ondan bahsederken, «İtimad telkin ediyor,» demekle neyi kasdettiğini anlamıştı.

Bunun sebebi neydi? O belli değildi işte. Benjamin Soar, kısa boylu, geniş omuzlu, siyah saçlı, gözlüklü, genç bir adamdı. Fazla hassas ve içine kapalı bir insan olduğu da belliydi...

Telefon konuşmasından onun da Gardner kadar zevk aldığı anlaşılıyordu ama Benjamin Soar'unki gizli bir neşeydi. Ronald Gardner gibi kahkahalar atmıyordu. Sadece ince camların gölgelediği gözlerinde hafif bir pırıltı belirmiş, dudakları da biraz bükülmüştü.

Fakat Masters kapıda belirir belirmez onun tavrı da değişti. Gözlerini kısarak Baş Müfettişe baktı. Onun arkasından Frances Gale'in Philip'le birlikte içeri girmesi üzerine Benjamin Soar da ayağa kalkmıştı. H.M.'a bakarak. «Siz Sir Henry Merrivale olacaksınız» dedi. Sesi kalınca ve gayet tatlıydı. «Derwent, gelmeniz ihtimali olduğunu söylemişti... Evet, teklifiniz çok makûl... Bu küçük hâdise de bir işe yaradı. Hiç olmazsa gerginliğin ortadan kalkmasına yardım etti. Size, Vance Keating'in ölümünün ne korkunç bir hâdise olduğunu, ne kadar üzüldüğümüzü söylememizin lûzumu da yok. Vance Keating'in arkadaşları neler hissettiğimizi hemen anlarlar... Her hâlde en iyisi derhâl mevzua girmek...»

Kendisini toplamış olan Masters, «Bu benim de işime gelir, efendim,» diyerek döndü. «Öhhö... Belki biraz —

tahminim de yanılmıyorum değil mi? Siz Mr. Ronald Gardner'siniz?»

Tam konuşmak üzere olan Frances Gale'in de sert bir hareketle susturdu. Genç kıza yanına oturmamasını işaret etti. O arada valizi açmıştı. «Şimdi — Mr. Gardner, bu tabanca sizin değil mi?»

Gardner, sanki bunu bekliyormuş gibi tabancayı çabucak aldı. Kurşunlardan birini çıkararak, dikkatle baktı.

— «Haydi, haydi. Bu tabancanın sizin olmadığına dair ufak bir şüpheniz var mı?»

— «Yok tabiî. Derwent'in söylediğine göre bu — Fakat ben silâha değil, kurşuna bakıyordum. Bunlar eski Remington «patları...» Artık bu kurşunlardan bulmak kabil değil... Tabancayı son gördüğüm zaman içinde boş kapsüller vardı.»

— «Ya... Fakat Pazartesi gecesi tabancada boş kapsül yoktu değil mi?»

— «Pazartesi gecesi mi? Yine boş kapsül vardı.»

— «Size, Pazartesi gecesi tabancanın içinde hakikî kurşun olduğunu katî surette bildiğimizi söylersem...»

Ronald Gardner, samimî bir tavırla, «O zaman,» dedi. «Beceriksiz bir yalancı olduğunuz ortaya çıkar.» Genç adam, kabalık ettiğinin farkında bile değildi. «Zira boş kapsülleri tabancaya o gece doldurduk. Buraya gelirken bir mağazaya uğrayarak bir kutu kapsül satın aldım... Sizin kasdettiğiniz gece o mu?»

— «Ben, Vance Keating'le onun dairesinde Miss Frances Gale yüzünden kavga ettiğiniz geceyi kasdediyorum. Vance Keating, tehditler savurarak, suçunuzu itiraf etmenizi istedi. Sonra da size ateş etti.»

Gardner, birdenbire, «Demek mesele buydu? diye mırıldandı.

H. M., teker teker herkesi süzmekteydi. Nihayet, «Müsaadenizle», diye homurdandı. «Artık lâfa ben de karışa-

yım... Masters'e aşağıda, Keating'in katında ne olduğunu benim açıkça anlatmam lâzım. Yoksa size inanmayacak, evlât... Bunu siz de biliyorsunuz... Hımm... Bakalım size yardım edebilecek miyim? Pazartesi gecesi buraya, Vance Keating'i görmeğe geldiniz. Her halde o sizi yemeğe davet etti. Öyle değil mi?»

— «Evet... Öyle...»

Frances Gale, birdenbire kanapeden bağırdı. «Fakat — benim yüzümden mi kavga ettiniz?» Sıkıntılı bir sessizlik oldu. Gardner ise şiddetle irkildi. Buna rağmen neşeli bir tavırla genç kıza göz kırpmağı da unutmadı.

H. M., son derecede ciddî, hattâ aksi bir tavırla homurdandı.

«Hepiniz de lûtfedip susarsanız, çok iyi edersiniz.» Ronald Gardner'e pis pis baktı. «Vance Keating'le Salı gecesi Derwent'lerdeki «Cinayet Partisi» ne gitmeğe karar vermiştiniz. Vance Keating bu partide detektiflik yapacaktı. Hımm... Sözümü kesmeyin. Keating, herşeyden önce, gösterişten hoşlanan bir gençti. Detektiflik edeceğine göre, bunu etrafın gözlerini kamaştıracak bir şekilde yapacak, «tahkikatı» ustalıkla yürütecekti. İşte o zaman herkesin ağzı hayretten bir karış açık kalacaktı. Değil mi? Bilhassa Mrs. Derwent'in! İşte bu yüzden Vance Keating, her şeyi önceden hazırlamağa karar verdi. İnsanca bir şey bu, Masters. Çok insanca... Plânın bütün teferruatını bilmiyorum tabiî. Fakat her şey dikkatle hazırlanacak ve...» Ronald Gardner'e baktı, «— Siz de katil olacaktınız.» Frances Gale'e döndü. «Seni ise kurban olarak seçmişti, yavrum... Tahkikat, tıpkı piyeslerdeki gibi parlak bir şekilde sona erecekti.»

Masters, ağır ağır döndü. «Yani, siz — ikiniz — bana—»

H. M. «Evet» diye homurdandı. «Bir provaydı bu. Anlıyormusun, Masters? Neticede bir genç, nişanlısını sıkış-

tırmağa karar verdiği zaman, bunu uşağının önünde yapmaz! Uşağı büfenin önünde içki hazırlar, garson ise yemeğin hazır olduğunu haber vermek için kapıda dururken boğuşmaya kalkmaz! Canım, zaten bu faraziye pek saçmaydı. Herhalde Vance Keating, Gardner'e telefon edip onu apartmanına çağırdığı zaman, «Ha, sahi, senin 45 liği getirmeği de unutma. Seni onunla tehdit etmek niyetindeydim,» diyecek değildi! O süslü altı patlar bana piyesleri hatırlattı... O heyecanlı hâdise de öyle.»

Gardner, içini çekti. «Teşekkür ederim. Hakikaten anlattığınız gibi oldu. Bana inanmanız şart değil. Bartlett'le garson Hawkins'e sorun. Asıl benim anlıyamadığım...»

Masters, ısrar etti. «Şunu unutmayın. Bize bildirildiğine göre, — tabancayla ateş edilmiş ve tepsideki bardaklar kırılmış.»

— Bir dakika.» «Gardner, telefona giderek, kısaca konuştu. «Şimdi — Mr. Masters. Mesele şöyle oldu: Asıl «Cinayet» de bu tabancayı kullanmıyacaktık. Ben Frances'i teneke hançerle öldürecektim. Vance, Pazartesi günü, akşam üzeri bana telefon etti. Beni yemeğe davet ettikten sonra, «En süslü tabancanla boş kapsül getirmeği de unutma,» dedi. Ben buraya gelince de maksadını açıkladı ve bana o teneke hançeri gösterdi... Oyunun ne kadar teferruatlı olduğunu herhalde duydunuz. Yalnız detektif, «Şu saatte neredeydin?» diye sormayacak, kaatil de arkada bariz bir ipucu bırakacaktı. Doğru tefsir edildiği takdirde kaatilin kim olduğunu belirtecek bir ipucu...»

H. M.'in gözleri açıldı. «İşte bu çok enteresan. Hımm... Demek kaatil bariz bir ipucu bırakacaktı. Kimin fikriydi bu?»

Benjamin Soar' «Benim», dedi. Genç adam, acaip, ciddî bir istihzayla konuşmuştu. İzahat vermek lüzumunu da duymadı.

— «Evet... Fakat bunun için keskin bir zeka ister...

Öyle değil mi? Yani — ilk bakışta kaatili ele vermeyen, iyice düşünülünce ne mânaya geldiği anlaşılan bir ipucu...»

Ronald Gardner, şirin bir tebessümle, «Bizler keskin zekâlı adamlarız,» diye cevap verdi. «Öyle olup olmadığımızı şimdi anlıyacaksınız... Dinleyin... Bu bir «sol el» cinayeti olacaktı. Şimdi — ben aslında solak değilim. Bunu herkes de bilir... Oyunda asıl mesele dedektifin içimizden birinin solak olduğunu ispat etmesindeydi. Frances'i o şekilde «öldürecektim» ki, detektif hançerin vaziyetine bakar bakmaz kaatilin solak olduğu neticesine varacaktı. Tabiî bu evvelâ işine yaramıyacaktı. Etraftakilerden şüphe edecek, tecrübeler yapacak ve hiç birinin de solak olmadığını anlayacaktı... Uzun soruşturmalardan sonra ağır ağır neticeye yaklaşacaktı... Sonra — neyse. Bunu size göstereyim daha iyi. Mr. Masters, bakın kravatınıza iğne takmışsınız...»

Masters, köpürdü. «Bütün bunlara ne lüzum var? Kravat iğnesi! Ne olmuş kravat iğnesine?»

— «Aslında klips gibi bir şey bu...» Ronald Gardner, ağır ağır, fakat heyecanlı bir tavırla konuşuyordu. «Kravat iğnenize bir bakın, Mr. Masters. Siz solak değilsiniz...»

— «Evet, efendim. Değilimdir. Fakat—»

— «Tamam... Yani siz kravat iğnenizi daima boyun bağınızın sağ tarafından takarsınız... Yani klipsi sağdan sola doğru itersiniz... Bu daha ilk bakışta anlaşılıyor... İşte bizim oyunun can alacak noktası da buydu. «Cinayet Paretisi» ne giderken, kravat iğnemi soldan sağa doğru takacaktım. Yani bundan da benim kaatil olduğum anlaşılacaktı...»

Masters, kravatını yoklarken kimsenin sesi çıkmadı.

Ronald Gardner, biraz mahcup bir tavırla, «Böyle konuşmamam lâzım geldiğini biliyorum...» diye mırıldandı. «Fakat hâdise sizlere tamamiyle başka şekilde aksettirildi. Size Vance'ın tahkikatın sonunda neler yapmak niyetin-

de olduğunu göstermem lâzım. Zaten Vance bu yüzden heyecanlanmıştı o... Neyse... Oyunun sonunda tabancayla üzerime yürüyecek ve beni kravat iğneme dokunmağa zorlayacaktı. Ona tabancayı öyle sallamamasını da ihtar ettim... Uşağı Bartlett de söyledi bunu. Evet, tabancaya boş kapsül konmuştu ama — bazan bunlar patlayınca karşıda duran bir insanın gözünü bile çıkarabilir. O gece Vance meşhur konuşmasını yaparken, kolunu şöyle bir salladı. Eli, lâmbanın abajuruna çarptı ve tabiiî — 45 lik patladı. Kapsül bana gelmedi ama içki hazırlayan Bartlett'in elindeki tepside duran kokteyl bardağını tuzla buz etti... Bugünkü tabancalar, öyle çabucak patlamıyor... Ama eskiler bir sürü kazaya sebep olmuş. İşte böyle...»

Masters, hayretle ona baktı. Sonra da ağır ağır, «Sizler için pek de dikkatli kimseler denilemez...» diye mırıldandı. «Yani.. Mr. Vance Keating, size böyle tehlikeli bir silâh kulanmanızı teklif etti, siz de razı oldunuz, öyle mi? 45'lik gibi hemen patlayan, — birini ağır surette yaralayabilecek bir tabancayı...»

— «Benim o kadar aptal olduğumu sanmıyorsunuz ya? Aslında tabancayla kimse yaralanmaz... Şimdi bununla ateş etmeğe çalışın, görürüsünüz. Silâhı kulanmak için evvelâ horozun kaldırılması lâzım. Tabiî artık bugün kimse böyle bir şeyi düşünmüyor bile... Bartlett'le Vance'a bağırmamızın sebebi buydu. Zira o horozu kaldırmıştı. Vance'dan böyle bir şey umulurdu zaten... Şey — afedersiniz.» Gardner, kendini toplayarak, daha sakin bir tavırla ilâve etti. «Size bir şey söyliyeyim mi, Mr. Masters? Bu hâdiseyi ilk haber aldığım zaman —yani— asıl cinayeti duyduğum vakit — evvelâ bunun da bir kaza olduğunu sandım... Hattâ buna Vance'ın kendisinin sebep olduğunu düşündüm... Zira Vance'ı öldürmeği kim isterdi?.. Fakat — iki el ateş edilmiş olduğunu öğrenince, hâdisenin bir kaza olmadığını anladım. Bu bir kaza veya hata olamazdı.

Evet, horozu kaldırılmış bir tabancayla bir kere ateş edilebilir ama işte o kadar... İkinci el için birinin horozu tekrar kaldırması lâzımdır... Tabiî bundan da kaatilin cinayeti bilerek, isteyerek işlemiş olduğu anlaşılıyor.»

Pollard nedense horozun tekrar kaldırılışının cinayeti daha kanlı, daha korkunç bir hale soktuğunu düşünüyordu. Cinayet artık odaya, aralarına girmişti. Hepsi de bunun farkındaydılar. Genç Komiser, odadakilere teker teker baktı. Ronard Gardner konuşmağa başlar başlamaz Frances Gale'in yüzü kıpkırmızı kesilmiş, hattâ kız birkaç kere gitmeğe bile kalkışmıştı. Fakat H. M., onu bırakmamıştı. Philip Keating, rahatlamıştı ama yine de bir huzursuzluğu var gibiydi. Benjamin Soar, dirseğinin dibindeki kutudan bir sigara almış ve bunu büyük bir dikkatle yakmıştı.

Masters, düşünüyordu. «Evet... Söyledikleriniz doğruysa, vaziyet düzelmiş demektir. Herhalde anlattıklarınız uşak Bartlett ve garson tarafından tekrarlanacak... Hepsi iyi hoş ama — bütün bunların bize ne faydası var?»

H. M., âni bir heyecanla, «Hoppola!» diye bağırdı. «Tut kelin perçeminden Masters, sen yalnız ehemmiyetsiz hâdiselerin içyüzünü öğrendiğimizi sanıyorsun değil mi? Hayır, evlât, hayır. Bilâkis... Şimdiye kadar böyle faydalı bir konferans dinlememiştim... İnsanı teşvik ediyor, uyandırıyor ve aydınlatıyor bu! Şimdi bir iki noktayı gözden geçirelim.» Dikkatle Ronald Gardner'e baktı. «Keskin zekâlı olduğunuzu söylediğiniz zaman haklıymışsınız. Sol elle takılan kravat iğnesi hakikaten fevkalâde bir oyun... Bu kimin aklına geldi?»

Ronald Gardner, «Vance'ın,» diye cevap verdi. «Biliyormusunuz çok kimse onun ne kadar zeki olduğunun farkında değildi... Fakat — buraya bakın. Şimdi de ben size bir sual soracağım: Derwent benden çok şüphelendiğinizi söyledi. Bu haber pek hoşuma gitti tabiî!.. Doğrusunu is-

terseniz, esas sebebin Pazartesi gecesi yaptığımız «Cinayet oyunu» provası olduğu aklıma bile gelmedi. Emin olun, hâdisenin böyle karmakarışık ve tamamiyle yanlış bir şekilde etrafa yayılmış olmasını da aklım almadı. Bartlett ve Hawkins'in çenelerini tutacaklarını pek sanmıyordum ama onlar da işin içyüzünü biliyorlardı...»

— «Bu hikâye onlardan çıkmadı, evlât.» H. M., başıyla ağır ağır işaret etti. «Bunu anlatan Mr. Philip Keating. O geceki provada o da bulunmuş.»

Philip, heyecanla öne doğru bir iki adım attı. «Ron, dostum, bir bakıma senden özür dilemem lâzım. Fena bir maksadım olmadığını anlayacağından eminim. Fakat — adalet adalet, kanun da kanundur. Bir insan da polisin öğrenmek istediklerini anlatmak mecburiyetindedir. Yoksa vaziyet ne olur?»

Ronald Gardner, gözlerini kırpıştırdı. «Sen bir şey gördün mü? Şimdi Vaziyetin en olacağını bir tarafa bırak da, meseleyi anlat. Sen neredeydin?»

— «Dışarıda, koridordaydım, dostum. Seni iyice göremedim, sesini de duyamadım. Fakat şurada erkek erkeğe konuşuyoruz. Sizin böyle çılgınca bir oyuna girişmiş olduğunuzu nereden anlıyabilirdim? Böyle bir şey aklıma bile gelmedi... Evet, belki içeri girmem lâzımdı... Fakat Vance işi azıttığı takdirde üçünüz onu zaptedebilirdiniz...»

Gardner, «Pekâlâ, pekâlâ,» dedi. «O kadar üzülme...» Philip'i istihzayla süzdü. Sonra da kahkahalarla gülmeğe başladı. «Zararı yok! Zararı yok! Yarabbi! Salı gecesi Derwent'lerde takındığın o esrarengiz tavırların sebebi bu muydu? Herhalde yine bu yüzden» Frances Gale'e bir göz attı. Fakat kız ona bakmadı.

H. M., «Baklalarımızı kendimize saklasak daha iyi olur, evlât...» diye mırıldandı. «Biz yine Pazartesi gecesine dönelim. «Cinayet Partisi» ne iştirak edeceklerin gözlerini kamaştırmak için hazırladığınız küçük oyunun pro-

vasından sonra ne yaptınız?»

— «Şey Vance'ın keyfi yerindeydi. Kafaları iyice çektik.»

Frances, «Ne iğrenç şey,» dedi.

Ronald Gardner, büyük bir nezaketle, «Şüphesiz...» diye cevap verdi.

H. M., israr etti. «Demek Vance Keating'in keyfi yerindeydi? Ertesi gece oynanacak oyunu iple çekiyordu?... Avukat Derwet de hemen hemen ayni şeyi söyledi... Derwent Keating'i Salı sabahı görmüş. Genç adam hâlâ partiye gitmek niyetindeymiş. Tabiî ya! Neden olmasın?... Masters, döndük dolaştık yine nereye geldik, görüyor musun? Neden Keating Salı gecesi «Cinayet Partisi'ne» gitmekten birdenbire vazgeçti.» Sir Henry, boynunu içine çekti. Şimdi çenesi yakalığına dayanıyordu. «Masters, iş gitgide büyüyor. Bu, benim rahatımı kaçırmağa başladı. Vance Keating'in o partiye gitmemesi için hiç bir sebep yoktu. Bilâkis! Orada hem eğlenecek, hem de gösteriş yapacaktı. Fakat Derwent'in ziyaretiyle, Miss Gale'in telefonu arasında geçen müddet zarfında, Vance Keating fikrini değiştirdi... Beni dinle... Tabancayı kimin çaldığını sormakla eline hiç bir şey geçmeyecek! Bir adım bile ilerliyemiyeceksin. Zira sahne değişti, evlât. Şimdi bize lâzım olan o Salı günü... O gün Keating ne yapmış, nereye gitmiş, kiminle konuşmuş? İşte bunları öğrenmemiz şart. Herhalde uşağından bir hayli şey öğreniriz... Evet, evet. En iyisi uşağı görmek... Ha, aklıma gelmişken sorayım: İçinizde Vance Keating'i Salı günü göreniniz var mı?»

Bir sessizlik oldu.

Ronald Gardner, ince bıyığını parmağıyla düzelterek, «Hayır,» diye cevap verdi. «Ben Vance'ı dün, yani Çarşamba günü gördüm... O öldürülmeden bir kaç saat evvel... Aşağıya, Vance'ın dairesine gittim...»

Philip Keating, başını salladı. «Ben de öyle, Sir Henry. Çarşamba sabahı yazıhanemden Vance'a telefon ettim... Onu öğleden sonra da tekrar aradım. Fakat zavallıyı Salı günü hiç görmedim.»

H. M., ısrar etti. «Başka namzet var mı?» Kolalı yakasının yüzünden başını bin güçlükle çevirerek, dik dik Benjamin Soar'a baktı.

Soar, «Aslında bu sualin sırf benim için sorulduğu anlaşılıyor...» diye mırıldanarak, sigarasını tablaya bastırdı. Kollarını kavuşturup, acaip bir neşeyle etrafına bakındı. «Hayır, hayır... Lâfi değiştirmeğe çalışmıyorum... Sadece düşünüyorum...»

— «Mesele şu, evlât: Vance Keating'in katliyle alâkalı üç ipucu var.»

— «Tıpkı bizim meşhur Cinayet oyunun'da olduğu gibi?»

— «Evet... İyi anladınız... Üstelik ilk bakışta bizim ipuçlarından da bir mâna çıkmıyor... Bir: sigara tabakası. İki: Alâkayı çeken fakat izah edilemeyen şapka... Üçüncüsü de şu! Masters, o valizi bana verir misin?»

Masters, çantayı H. M.'e doğru uzattı. Sir Henry, bunu çabucak açtı. Sonra da Milâno'da dokunmuş olan o altın örtüyü dizlerinin üzerine serdi. Işıkta tavus tüyüne benzer şekiller donuk donuk parlıyor ve insan bunun ne harikulâde bir şey olduğunu anlıyordu.

H. M., homurdandı. «Herhalde gazetelerde çay fincanlarının bunun üzerinde bulunduğunu okudunuz. Dün gece avukat Derwent'le konuşuyordum. Bana bu örtü hakkında pek garip bir şey söyledi. Keating'in, ölümünden bir gün evvel, yani Salı günü, bunu sizden gizlice aldığını anlattı. Bu hâdiseyi sizden öğrendiğini de söyledi. Meseleyi ona Salı gecesi açmışsınız... Jem Derwent'in bir yalan uyduracağını sanmıyorum. Bir kere o son derecede zeki bir adamdır... Fakat, bu alış verişten bahsederken takındığı tavır

biraz tuhafıma gitti. Şimdi, Mr. Soar, bize anlatacağınız bir şey var mı?»

13. SİM ÖRTÜ

Soar, dirseğinin dibindeki kutudan bir sigara daha aldı. «Korkarım var, Sir Henry. Fakat bunun ne mânaya geldiğini bilmiyorum. Yalnız şunu soracağım: Derwent, bu alış verişten bahsederken nasıl bir tavır takındı?»

Masters, söze karıştı. «Özür dilerim, Mr. Soar, fakat sualleri biz soracağız. Onun için siz lûtfen»

Soar, «Fakat bu mesele fevkalâde mühim, Mr. Masters» diye cevap verdi. Bir kibrit çaktı. Sigarasını yakarken kıllı elleri yüzünü gölgeliyordu. «Neyse... Cevap vermemi istediğiniz sual hangisi?»

— «Mr. Keating bu örtüyü sizden mi aldı?»

— «Bir bakıma, evet, bir bakıma, hayır...» Güldü. «Yavaş, Mr. Masters. Beni de, dostumuz Gardner'e yaptığınız gibi köşeye sıkıştırmadan evvel ne demek istediğimi anlatayım... Ben size tam hakikati söylemeğe çalışıyorum. Bunun ne demek olduğunu avukatlarla polislerin katiyen bilmediklerini, cinayet dâvaları sırasında anladım. Salı günü, istediniz gün bu değil mi? Mr. Vance Keating olduğunu iddia eden biri bana telefon ederek, bu örtüyü almak istediğini söyledi.» Soar, ışıltılı kumaşa şöyle bir dokundu. «Bunu, derhal, Vernon sokağında 33 numaraya, yani Mrs. Derwent'e yollayın,» dedi.

Masters, Pollard'a dönerek, kısaca, «Not defteri, Bob...» diye emretti. «Bu mühim.»

H. M.'in kaşları çatılmıştı. «Mr. Vance Keating olduğunu iddia eden biri,» dediniz.«Yani konuşanın Keating olduğundan şüphe ettiğinizi mi söylemek istiyorsunuz?»

— «Tam mânasiyle değil... Bu sualinize de yine, Hem evet, hem hayır, demek lâzım. Bu telefon konuşmasına pek şaşmadım. Keating, sabırsız bir insandı. Bazı meseleleri telefonla çabucak hallederdi...»

Masters, içini çekti. «Orası öyle! Orası öyle! Adam öldürülmeden bir kaç saat evvel koskocaman bir ev satın aldı.. Devam edin, efendim.»

— «Telefondaki adam, «Geçen hafta Mrs. Derwent'le mağazana gelip, o örtüye baktık,» dedi. «İkimiz de buna hayran olduk...» İşte böyle... Benim için basit bir alış verişti bu. Meselenin diğer cepheleri de üzerime vazife değildi.» Soar, kaşlarını kaldırdı. Alnı kırış kırış olmuş, gözleri donuklaşmıştı. «Örtüyü, yardımcım Mr. Wynern'le Vernon sokağı No. 33 e yolladım. Wyvern daha sonra bana bunu hizmetçiye verdiğini söyledi... Yalnız bir tek şey beni düşündürüyordu. Zira telefondakinin Keating olduğundan pek emin değildim...»

H. M., usulca, «Neden?» diye soydu.

— «Bilmem... Ses biraz daha yaşlı gibiydi. O sırada bundan tamamiyle şüphe ettiğimi de söyleyemem. Vaziyet sonradan bana biraz acaip gözüktü... Herhalde size saat söylememi de istersiniz. Keating — veya Keating olduğunu söyleyen adam bana birde telefon etti. O sırada ben yemeğe çıkıyordum. Yemekten döndükten sonra işi tahkike kalktım... Güya, Mrs. Derwent'e yanlış bir şey yollamış olmaktan korkuyormuşum gibi Keating'i aradım... Onun ne söylediğini tahmin edebilirsiniz... Keating, bana telefon etmediğini, o örtüyü almağa da kalkmadığını söyledi.»

— «Ya? Garip bir vaziyet değil mi?»

Soar, ilk defa soğuk kanlılığını kaybederek, «Püf!» dedi. Sigara dumanları başının etrafında uçuştular. «Hakikaten vaziyet ikimiz için de bir hayli acaipti. Korkarım Keating evvelâ kendisine hakaret etmeğe veya bir dalavere çevirmeğe kalktığımı sandı. Tabiî bu sefer ben sinirlen-

dim. Keating, «Madem örtü gönderilmiş, o halde bunu satın alayım,» dedi. Ben de, «Bu şartlar altında örtü satılık değil,» diye cevap verdim. Bunu, budalaca bir münakaşa takip etti. Nihayet Keating benden ısrarla, kendisini Mrs. Derwent'in önünde küçük düşürmememi istedi... Belki bu size tuhaf gelecek ama hakikaten böyle oldu. Keating, «Bırak, kadın örtüyü benim yolladığımı sansın...» dedi. Ben de razı oldum ama — benim de bir şartım vardı. Örtüyü ona yarı fiyatına vermek istiyordum...»

H. M., gözlerini kırpıştırdı. «Hımm... Salı gecesi Derwent'e örtünün satıldığından bahsederken, ona bunu da söylediniz mi? Jem Derwent sizin bu alış verişten «lâf arasında» bahsettiğinizi anlattı.»

Soar, istihzayla güldü. «Zekâsıyla şöhret yapmış bir adamsınız, Sir Henry. Onun için bu sualinizi cevaplandırmama lüzum olduğunu sanmıyorum. Bir doktor nasıl lâf arasında hastasının böbreklerinden bahsetmezse, ben de «lâf arasında» yaptığım satışlardan, bilhassa gizli tutulması istenilenlerden, bahsetmem.»

— «Al bir realist daha.»

— «Realist olan ben değilim, Mr. Derwent. Benim hayat felsefem biraz daha başkadır. Fakat herhalde buraya felsefe münakaşasına gelmediniz. Evet, Derwent'e Keating'in Milanoda dokunmuş olan örtüyü satın aldığını söyledim.. Ona bir takım imalarda da bulundum. Bunları istediği şekilde tefsir edebilirdi. Bunun sebebini anladınız değil mi? Keating'le bana mânasız, pahalı ve belki de tehlikeli bir oyun oynamıştı. Örtünün Mrs. Derwent'e gönderilmesini isteyen kimdi? Adamın maksadı neydi? Mr. Derwent'in bu mesele hakkında bir şey bilip bilmediğini, —yanlış anlamayın,— adamın örtünün karısına gönderildiğinden haberi olup olmadığını öğrenmek istedim.»

— «Peki. Jem Derwent bu hususta bir şey bilmiyor-muydu?»

— «Hayır... Daha doğrusu bana bu mevzuda bir şey söylemedi...»

Sonra yine istihzayla güldü. «Onun bu hususta size de bir şey söylemediğinden eminim.»

H. M., daha ağzını açmadan Masters, atıldı. «Bir dakika, efendim. Elimize doğru dürüst bir tek ipucu geçti. Onun için bu bahsi kısa kesmeyelim. Eğer bu örtü, Mr. Keating'in ölümünden evvel Mrs. Derwent'in eline geçtiyse —öhhö— bunun ne demek olduğunu biliyorsunuz değil mi... Mükemmel bir ip ucu bu. Öhhö... Bize, yardımcınızın örtüyü eve götürüp, hizmetçiye teslim ettiğini söylediniz. Hizmetçi de bunu Mrs. Derwent'e mi verdi.»

Soar, sigarasının ucuna baktı. «Öyle sanıyorum... Fakat bunu gözlerimle görmedim. Size düşen işi yapmak niyetinde de değilim.»

Masters, «Bu benim işim olabilir,» dedi. «Fakat örtü de sizindi. Bunu unutmayın. Mrs. Derwent'den bir şeyler öğrenmeğe çalışmadınız mı? Ona meseleyi sormadınız mı?»

Soar, sakin sakin, «Sormaz olurmuyum?» diye cevap verdi. «Zaten bu yüzden saat dokuz buçukta baş ağrısı tuttu ve hemen yukarıya çıktı...»

O anda Pollard'a hem Benjamin Soar ve hem de Masters, çok yüksek sesle konuşuyorlarmış gibi geldi. Evet, ikisininde sesi bir hayli kalın ve gürdü. Fakat —belki de genç Komiserin böyle bir düşünceye kapılmasının sebebi diğerlerinin gayet sessiz sedasız oturmalarıydı.

Masters, mırıldandı. «O... A... Demek baş ağrısının sebebi buydu... Evet. Mesele yavaş yavaş berraklaşıyor.. Peki, Mrs. Derwent örtü hakkında ne söyledi? Bana burada lüzumsuz bir karışıklık, bir esrar varmış gibi geliyor... Halbuki bu saçma, Kadına, «O güzel örtüyü nasıl buldunuz?» diye sorabilirdiniz.

Neticede bunu siz satmıştınız. O da kadınların yaptığı gibi, «Harikulâde,» diye cevap verirdi. «Bayıldım.. Mr. Ke-

ating de ne nazik değil mi? Örtüyü bana yollamış...» Veya buna benzer bir şeyler söyleyebilirdi.»

— «İşte bütün mesele de bu ya, Mr. Masters. Mrs. Derwent, tek kelime söylemedi. Birdenbire başı ağrımağa başladı. Vaziyet hakikaten acaipti. Zaten ben de bu yüzden Mr. Derwent'in ağzını aramağa çalıştım... Mr. Masters —öhhö— siz Mrs. Derwent'i görmüşsünüz. Onun bu şekilde hareket etmesi tuhafınıza gider mi?»

Cevaplandırılması kolay olmayan bir sualdi bu. Masters, için için Soar'a hak vermekle beraber pek de memnun olmamıştı. Soar, H. M.'e döndü. «Derwent'in ben ve Milâno örtüsü hakkındaki imalarını cevaplandırdığımı sanıyorum. Fakat bunun Keating'in Salı gecesi «Cinayet Partisi» ne gelmemesiyle bir alâkası var mı, yoksa yok mu onu bilmem... Bana şunu söyler misiniz: Vance Keating, bu örtü yüzünden sinirlenmiş ve bu yüzden de toplantıya gitmekten vazgeçmiş olabilir mi? Bu kâfi bir sebep mi?»

H. M., kısaca, «Hayır,» dedi.

— «Ben de aynı fikirdeyim. Şimdi sizinle hayatı tanıyan, tecrübeli iki erkek gibi konuşuyoruz. Bunun, bir insan gibi konuşmaktan çok farklı olduğunu biliyorum... Keating'in Mrs. Derwent'e olan hayranlığını derecesini anladınız değil mi? Vance Keating, kadına körcesine bağlanmıştı. Bu yüzden, ona hediye almadığını itiraf etmektense, çirkin bir şakaya kurban gitmeğe hazırdı—»

Frances, hiç sesini çıkarmadan, en ufak bir gürültü yapmadan ayağa kalkarak odanın diğer kapısına doğru yürüdü. Genç kız, galiba bilhassa ağır ağır yürümeğe çalışıyordu. Fakat kapıya bir iki adım kala koşmağa başladı. Kapı arkasından, hızla kapandı.

Soar, usulca, «Afedersiniz...» diye mırıldandı. «Ya-

rabbi!» Ondan doğru dürüst özür dilemeği ne kadar isterdim!»

Ronald Gardner, açık renk gözlerini Soar'dan ayırmadan, «Oh, oh,» diye homurdandı. «Ne âlâ değil mi? İşleri iyice karıştırdığımız anlaşılıyor. Herhalde bütün bu anlattıkların kızcağızın çok hoşuna gitti.»

— «Beni susturmağa çalıştın mı?»

— «Hayır... Unuttum. Sen konuşmaya başlayınca insan ister istemez dinliyor...»

— «Bilhassa ben kendi kendimi dinlemeğe bayılırım. Haydi git, kızı teselli et. Bu işi yapmağı başkaları da isteyebilir...»

Gardner, sert bir tavırla, «Teşekkür ederim,» dedi. «Gidiyorum.»

Frances'in arkasından odadan çıktı. Bu münakaşa o kadar kısa sürmüştü ki... Diğerleri ne söyleyeceklerini bilemediler. Fakat bu suretle dişlerinin arasından konuşan Soar'un yeni bir cephesi ortaya çıkmış oluyordu... H. M., hiç sesini çıkarmadı. Masters ise o bariz ipucunun peşine takıldı.

Baş Müfettiş, «Sir Henry,» diye homurdandı. «Tabancayı Salı gecesi Derwent'lerden kimin çaldığına pek aldırmadığını söyledi. Fakat ben aldırıyorum. Deminki konuşmadan sonra bir şey soracağım. Mr. Gardner'in izahatını duydunuz. Buna rağmen — tabancayı onun almış olduğuna halâ inanıyor musunuz? Hakikaten Mr. Gardner, silâhı almış olabilir.»

Soar, kaşlarını kaldırdı. «Tabancayı Gardner'in almadığından eminim... Bunu da nereden çıkardınız?»

Philip Keating, ona doğru giderek, sert bir sesle, «Buraya bak. Benjy,» dedi. «Sözlerini inkâr etmeğe kalkma. Bana böyle bir şey yapman lüzumsuz! Daima haksız mevkiine düşmekten, polisin sözlerimin yalan olduğunu sanmasından bıktım! Sen bana o gece, «Şu Gardner de taban-

cayı götürmüş,» dedin. «Acaba bana hakaret etmeğe mi çalışıyor?» veya buna benzer bir şeyler söyledin. Hemde açık açık... Ben, kimseye karşı haksızlık etmedim ama...»

Soar, ona şöyle bir baktı. «Niyetlerinin iyi olduğunu hepimiz de kabûl ediyoruz. Senin en büyük kusurun nedir biliyor musun? Kızmazsan, söyliyeyim. Sen sözleri doğru dürüst hatırlamıyor, ters şeyler anlatıyorsun.» O «Hakaret» sözü, genç adama fena halde dokunmuştu anlaşılan. «Evet, böyle bir şeyler söylediğimi hatırlıyorum. Fakat onun arkasından da, «Hayır, tabancayı Gardner almış olamaz,» dedim. «Zira silâh onbir buçukta oturma odasındaki şöminenin rafındaydı. Gardner bir daha da oraya girmedi...» Anlıyacağınız, Derwent'le ön kapıya giderken ben de çalışma odasının eşiğinde duruyordum, Mr. Masters.»

Philip, homurdandı. «Ben her şeyi hatırlamağa mecbur değilim. Zaten o ara şapkamı arıyordum... Biri şapkamı saklamıştı.» Bir an durdu. «Hiç olmazsa herkesin ne yaptığını katî surette hatırlıyorum.»

Soar, sigarasını tablaya bastırarak, söndürdü. Oda karanlıklaşmıştı. Geniş pencerenin önünde gölgeler titreşiyordu. Nihayet hava, günlerden beri geciken ve o boğucu sıcaklığa son verecek olan fırtınaya hazırlık olmak üzere iyice kararmıştı. Pollard'ın kulağına hafif bir gök gürültüsü gelir gibi oldu. Apartmandaki camlar da zıngırdadılar ...

Soar, yine sakin sakin, «Korkarım bu sözüne de itiraz edeceğim,» diye cevap verdi. «Herkesin ne yaptığını hatırlamıyorsun... Herhalde polis sana benim hakkımda da sualler sordu. Hareketlerimi katî surette hatırladığını hiç sanmıyorum. Tabancayı benim çalmadığıma dair yemin edemezsin. Soar — tabancayı Mrs. Derwent'in almadığını da katî surette söyleyemeyiz. Nedense kadının hareketlerine pek aldırdıkları yok... Bunun sebebi Mrs. Derwent'in

dokuz, dokuz buçuktan sonra ayak altında dolaşmaması galiba... Ne garip değil mi?»

Masters, lakayt bir tavırla, «Size şunu söyleyeyim,» dedi. «Doğrusu çok soğuk kanlısınız.»

— «Veya başka bir meseleyi ele alalım. Ben, Keating'in öldürüldüğü saatte nerede olduğumu isbat edemiyeceğim. Acaip bir şey bu ama ne yapalım? Her gün öğleden sonra muhakkak mağazada olurum. Fakat dün her zamankinden erken çıktım. Yani saat dörtte... Anlıyacağınız, evimden taşınıyorum. Mr. Masters, görüyorum, çok şaşırdınız... Fakat insanların zaman zaman evlerini değiştirdiklerini bilmeniz lâzım. Mağazadan çıkarak, yürüdüm. Tanıdık kimseyle de olduğuma şahadet edecek kimse yok... Bu belki masum olduğumu gösteriyor, belki de suçlu. Artık bu bir telâkki meselesi.»

H. M., birdenbire, «Mr. Soar,» dedi. «Siz bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?»

Bu sözler Masters'i bile şaşırttı.

— «Suçlu olup olmadığım hakkında mı? Bu suali cevaplandırmak size düşüyor.» Soar, gülümsedi. «Belki burada sizinle şakalaşırken soğuk soğuk ter döküyorum. Vance Keating'i öldürdüğüm için korku içindeyim. Bir hata yapıp, yakayı ele vermekten çekiniyorum... Veya masumum. Onun için de heyecanlanıyorum... Veya masum olmama rağmen sinirlerim iyice bozulduğu için durmadan konuşuyorum... Hangisi olduğunu hiç bir zaman bilemiyeceksiniz.»

— «Hayır, evet. Ben bunu kasdetmedim. Sualimi tekrarlıyorum: Bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?»

— «Buna yine bir sualle cevap vereceğim, Sir Henry. Siz, şeytana inanırmısınız?»

H. D., «Hayır,» dedi.

Soar, kaşlarını kaldırdı. Sanki H. M. kaybolmuş olan bir kitaptan veya bir piyesten bahsetmiş gibi bir tavır takınmıştı. «Yazık... Çok yazık... Salı gecesi Derwent'lerde olmalıydınız. Belki o zaman fikrinizi değiştirirdiniz demiyorum, tabi... Bazı kimseler Derwent gibi materialisttir.»

— «Hımm... Şeytan da toplantıya geldi mi?»

— «Evet. Geldi ya... Kıpkırmızı elbiseleri giymiş bir sihirbazı kasdetmiyorum... Bahsettiğim, ata sözlerine giren şeytan da değil. Hani şu günah işleyenlerin uyduğu, karmakarışık bir odada yavrusunu kaybedip de bulamayan, mukakkak acele işe karışan, sık sık bacağı kırılan şeytanı kasdetmiyorum... Bütün bunlardan onun bir hayli meşgûl olduğu anlaşılıyor... Hayır... Benim kasdettiğim İblis. Belki aradaki farkı anlamıyacak, fakat hiç olmazsa hissedeceksiniz...» Bir an durdu. Sonra da örtüyü kaldırdı. «Mr. Masters, Mrs. Derwent'i bu örtü yüzünden sorguya çektiğim zaman bir cevap alamamış olmama hâlâ şaşıyor gibisiniz...» Eski örtü yaldızdan bir denizdi sanki... Dalgalanıyor, titriyordu... «Size onunla ne zaman ve nasıl konuştuğumu anlatayım.

Kadını bir türlü yalnız yakalıyamadım. Hepimiz aynı odadaydık... Onunla konuşma fırsatını ancak «Cemiyet oyunu» sırasında bulabileceğimi biliyordum... Şimdi beni dikkatle dinlemenizi rica edeceğim... Dokuz buçuktan önce oynadığımız kısa oyun için ışıklar söndürülmüştü... karanlıkta dolaşmağa başladık. İşte o zaman aramıza beklenmedik bir «şey» in karışmış olduğunu anladım. Karanlıkta zeki, akıllı altı kişi dolaşıyordu. Cemiyet onları cezbediyordu... Ve iblis de onlarla beraberdi. Bu tahlili kolay olmayan bir intiba. Neyse... Mrs. Derwent'i takibe çalıştım... Pencereden parlak bir ay ışığı süzüldüğü için gölgeleri görebiliyordunuz. Fakat — kadını kaybettim...» Biraz durdu. «Sonra Derwent'in çalışma odasına girince,

birdenbire onunla karşılaştım. Odanın iki penceresinde eski tip, dantel perdeler vardı. Aralarından hafif bir ay ışığı giriyordu... Köşede, pencerelerden birinin önünde Viktorya devrinden kalma, kadife bir divan vardı. Bakışlarım oraya ilişir ilişmez, dondum kaldım. Mrs. Derwent, divanın üzerinde yatıyordu. Başı pencereye doğruydu. Boynunda ince bir ip vardı... İlmekli bir ip... Gözlerini açmış, bana bakıyordu...» Şimdi, gitgide karanlıklara gömülen odada Soar'un sesinden başka hiç bir şey duyulmuyordu. «Vaziyet aşikârdı tabiî. Biri kadını oyun icabı «öldürmüştü.» Mrs. Derwent'de bağırıp, herkesi başına toplamadan evvel kaideye uyarak, birkaç dakikanın geçmesini bekliyordu... Fakat bir an bu bana oyun gibi gelmedi... Sahne daha ziyade bir rüyayı andırıyordu... Karanlık gölgeler, donuk ay ışığı... Mrs. Derwent'e usulca, «Samimî bir arkadaşın var,» dedim. «Bu gün öğleden sonra sana harikulâde bir hediye gönderdi. Onun hediyelerini ne zamandan beri kabûl ediyorsun?...» Emin olun, mübalâğaya kaçmak istemiyorum. Fakat sonradan o anda ölüme hiç bir zaman o kadar yakın olmadığımı anladım. Acaip bir histi bu... Bir dakika! Beni yanlış anlamayın. Benim için bir tehlike teşkil eden Mrs. Derwent değildi. Onun güzel bir bebek veya kukladan farkı yoktu... O tehlikeli şey veya insan — buna ne derseniz deyin — arkamda bir yerdeydi. Ben bir iki kelime daha söyledim. Mrs. Derwent, «öldürüldüğünü» belirtmek için ciyak ciyak bağırdı. Diğerleri hemen yanımıza koştular. Işıklar yandı ve oda da — yine o eski, alelâde halini aldı.»

Birdenbire sokak kapısı çalınmağa başladı. Zilin kulak tırmalayıcı akisleri yüzünden, odadakiler Soar'un ahenkli sesinin tesirinden kurtuldular. Kıymetler değişti, mühim addedilen şeyler ehemmiyetsizleşti. Philip Keating'in kapıya gidip, Vance'ın uşağı Alfred Bartlett'le garson Hawkins'in geldiğini haber vermesi de odadaki havanın

değişmesine sebep oldu. Bartlett'le Hawkins, sorguya çekilmeğe hazırlandılar. Bundan başka H. M.'in sekreteri Miss Lolypop kendisine bir pusula yollamıştı.

Masters, Soar'a nazik bir tavırla, «Arada sırada hortlak ve hayalet hikâyeleri dinlemekten hoşlanırız, efendim,» dedi. «Zaten Sir Henry'le ben böyle şeylere alışığız... Fakat bunları delil addetmek ...İşte bu kabil değil... Sonra size şunu da söyleyeyim: Mrs. Derwent, cinayet saatinde akraba ve ahbaplarının yanındaymış...»

— «Mr. Masters, size Mrs. Derwent'in başını derde sokmak istemediğimi açıkça söyledim sanırım.»

— «Mrs. Derwent'den hoşlanır mısınız?»

— «Tabiî.»

— «Ya Mr. Derwent'den?... Onun hakkındaki fikriniz nedir? Çok ketum bir «centilmen» o. Lâf aramızda onun dün akşam üzeri saat beşte ne yaptığını öğrenmeği çok isterim. »

Soar, «Bunu size ben söyleyebilirim,» dedikten sonra neşeyle güldü.

— «Evet, efendim?»

— «Mr. Derwent, o sırada Yard'da Müdürün odasıydaydı.»

Masters, tahkikat sırasında küfretmekten hiç hoşlanmazdı fakat bu sefer kendisini tutamadı. Bir tek kelime söyledi ama heceler ağzından hiddetle çıktı. Soar'un o nazik neşesi azalmamıştı. Yine hafif bir gök gürültüsü camları zıngırdattı. Oda karanlıklaştığı için etrafı görmek iyice güçleşmişti. Masters, H. M.'e baktı. Sir Henry, Lolypop'ın yolladığı zarfı açıyordu.

Masters, ona, «Evet, efendim.» dedi. «Çok haklısınız.. Biri bizim halimize gülüp duruyor... Mr. Soar, söylediğiniz doğru mu? Bundan emin misiniz?»

— «Hayır... Maalesef Derwent'in yanında değildim. Fakat onun bu vaziyette yalan söyleyeceğini hiç sanmı-

yorum. Derwet'in Arley meselesinin yeniden tahkik edilmesini istediğini herhalde duydunuz.»

— «Evet... Arley meselesi... Ben de bundan bahsedecektim. Şimdi» Masters, parmağıyla işaret etti. «Bu vaziyet size biraz garip gelmiyor mu? Mr. Arley öldürüldüğü zaman odadaki fincanların üzerinde tavus tüyüne benzer şekiler vardı... Mr. Keating öldürüldüğü zaman ise odadaki masaya yine üzerinde tavus tüyleri olan bir örtü serilmişti... Üstelik hem fincanlar ve hem de örtü sizin mağazada teşhir edilen şeylerdendi.»

Soar, hafif bir hiddetle, «Vaziyet bana garip gelmez olur mu?» diye cevap verdi. «Fakat bu meseleyi izah etmem imkânsız... Siz de bunu kastediyorsunuz değil mi?»

— «Hiç, (On Çay Fincanı,) adlı gizli bir cemiyetten bahsedildiğini işittiniz mi?»

Soar, çabucak başını kaldırdı. «Yine o eski iddia ha? Hayır, Mr. Masters, böyle bir şeyle karşılaşmadığımı itiraf edeyim. Fakat böyle bir cemiyet olması da beni şaşırtmaz. Kulağıma gelen bazı lâflardan.»

Masters, başını salladı. «Alâ, bunlar işimize yarayabilir.» Şüpheyle Philip Keating'e baktı. Komisyoncu inatla başını sallayınca, tekrar Soar'a döndü. «Mesele şu. Biz bütün bu saçmalıkların ne manâya geldiğini anlamağı istiyoruz... Tabiî bütün bunların bir mânası varsa... Tavus tüyleri... Sigara içilmemesi... Ve bilhassa şu allahın cezası çay fincanları... Bazı meraklıların kendi aralarında toplandıklarını işittik ama bunun çay fincanlarıyla ne alâkası vardı.»

— «Bir tahminde bulunamaz mısınız?»

— «Hayır... Zira çay benim için —öhhö— normal bir şey... Bir çay fincanı tehlikeli olabilir mi? Siz bana «Çay fincanı» dediğiniz zaman aklıma bizim evdeki oturma odası gelir... Şöminenin başına geçip, şöyle demli bir çay içmeği isterim... Hiç bir zaman çay fincanının tehlike, ci-

nayet gibi şeylerle alâkası olabileceğini düşünmem... Fakat şöyle esrarengiz, gümüş bir kutu veya.»

Soar, atıldı. «Tamam, tamam. Mr. Masters, muhayyile bakımdan bir mektep çocuğundan farkınız yok. Ben de bundan korkuyordum zaten. Esrarlı veya tehlikeli dendi mi, aklınıza eski hançerler ve kanlı eller geliyor. Lûtfen, tekrar düşünün. Çayın tarihçesini biliyormusunuz?»

— «Çayın tarihçesi mi? Bildiğimi iddia edemem... Yalnız bir dakika! Bir dakika! South Kensington müzesinden gelen raporda çaydan bahsediliyordu... kâğıtlar şurada bir yerde olacak. Tamam... Tabiî bu fincanlar çay için yapılmış olamaz. Zira çay Avrupa'ya 17'nci asırın ortalarında girmişti.»

— «Olmaz, Mr. Masters, olmaz. En basit bir tarih kitabını karıştırırsanız, meseleyi anlarsınız. Müzenin mütehassısı çayın o vakte kadar Avrupaya yayılmış olduğunu kasdetmiş... Çay Avrupaya Çin'den getirildi. Portekiz ve İtalya Çin'le ticarete 1517 de başladı... Şimdi fincanlardaki tarihler daha makûl bir hâl alıyor değil mi? Tabiî çay Avrupaya derhal yayılmadı... Anlamıyormusunuz, Mr. Masters? Sizin alelâde fakat zevkli bir şey addettiğiniz çay bir zamanlar gizli, tehlikeli, ekzotik bir ilâç sanılıyordu. Hattâ onsekizinci asrın başında bile İngiltere'de bu yüzden hayli gürültü oldu. Tıbbî yazılar yazan muharririn biri çayın afyon kadar fena olduğunu iddiaya kalktı.»

Masters'in çehresinin rengi biraz değişmiş gibiydi. «Buraya bakın!» diye itiraz etti. «Yani onsekizinci asırda bazı İtalyanlar kabûl gününe giden ihtiyar kızlar gibi çay içebilmek için gizli cemiyetler mi kurmuşlardı? İşte buna inanmam!»

— «Ne o? Bu hoşunuza gitmedi mi? Tabiî, çok romantiksiniz de ondan.» Soar, hakikati keşfedivermişti. Baş Müfettiş, gayri ihtiyari irkildi. «Merak etmeyin, Mr. Masters. O bildiğiniz çaya hiç benzemiyordu. eğer yanıl-

mıyorsam, afyonla karıştırılmış yeşil çaydı bu. Gardner'in «Romay Patteran» adlı kitabını okudunuz mu bilmem? Gardner, yukarı Brezilyada küçük bir Portekiz kolonisi bulmuş... Gayet eski, daima birbirleriyle evlendikleri için dejenereleşmiş bir kabile... Onlarda da aynı alışkanlık varmış... Kimbilir dört yüz sene evvel Lizbon, Milâno veya Toledo'dan en gibi sırlar etrafa yayıldı? Sonra bunlar Londra'nın karanlık bir köşesinde yeniden nasıl hayat buldu? «On çay fincanı» nedir bilmiyorum... Yalnız 1525'le 1529 tarihleri arasında — yani o fincanların yapıldığı senelerde Engizisyonun güney Avrupa'da faaliyetini çok arttırdığını biliyorum... Meselâ o sıralarda, tam dört kere, onar kişilik gruplar Engizisyon tarafından boğulup, yakılmağa mahkûm edilmiş. Fakat bunun sebepleri de açıklanmamış... İyi düşünün, Mr. Masters.»

Pollard, H. M.'e baktı Sir Henry, bürosundan gönderilmiş olan mektubu okuyalıdan beri hiç kımıldamadan oturuyordu. Elini de alnına dayadığı için gözleri gözükmüyordu... Sanki Soar'un anlattıkları onu hiç alâkadar etmemekteydi. Pollard, H. M.'in bu hareketsizliğinde tehlikeli bir şeylerin gizli olduğunu sezdi.

Sir Henry, elini gözlerinden çekerek, «Galiba uykuya daldım...» diye mırıldandı. «Masters... Rob. Koridora gelin. Sizinle konuşmak istiyorum.»

Kesik kesik nefes alarak koridora çıktı. Baş Müfettişle genç Komiser de peşinden... H. M. kapıyı sıkıca kapattıktan sonra sekreterinin gönderdiği pusulayı uzattı.

«Bu, sabahki ilk postadan çıktı. Mektuplarınızı açmak adetinde olsaydınız, bunu da görürdünüz. O zaman ben de kâğıdı size yolamak mecburiyetinde kalmazdım...»

Koridorun ucundaki pencereden süzülen kurşunî ışık, pusulaya iğnelenmiş olan mektubu aydınlatıyordu.

Kâğıdın ortasındaki, daktiloyla yazılmış satırları gören Baş Müfettiş Masters, hiddetle homurdandı.

«1 Ağustos Perşembe gecesi, saat tam 21,30 da Lancaster Mews No. 5 B de, «On çay fincanı» hazır olacaktır. Yapılacak gösteriye Sir Henry de davetlidir. Toplantıya, arzu ettiği kimseleri de getirebilir.»

Pollard, başka bir şey göremedi. Zira pencere birdenbire kararmış ve fırtına müthiş bir yağmurla ansızın başlamıştı...

14. MÜHİM VESİKALAR

Pollard, o akşam saat yedide otobüse binerken yağmur halâ yağıyordu. Genç Komiser, «Yeşil Adam» lokantasına gidiyordu. Orada H. M. ve Masters'le birlikte yemek yiyecekti. Sir Henry Merrivale, matbaaların arkasına düşen bu lokantayı pek severdi.

Pollard, otobüsün ikinci katına çıkarak, bir köşeye çekildi ve tekrar not defterini açtı.

O gün yazdıklarının bir kısmını iki defa okumuştu. H. M.'in sözlerini anlayabilmek için bunları tekrar tekrar gözden geçirmeğe de hazırdı. Zira Sir Henry, Vance Keating'in Salı sabahından, Çarşamba günü akşam üzerine kadar ne yaptığını dinlemiş, ondan sonra da, «Eh», demişti. «Galiba bu sayede meseleyi halledeceğiz...»

Evet... Notlarda alâka çekici taraflar vardı ama Pollard işlerine yarayacak bir ipucu bulamamıştı.

Genç Komiserin açtığı sahifenin yukarısında, «Uşak Alfred Bartlett'in ifadesi» yazılıydı.

Pollard, Masters'la H. M.'in Lincoln apartmanında sorguya çektikleri uşağı düşündü. Bartlett, kır saçlı, uzun, çarpık burunlu, yaşlı ve zayıf bir adamdı. Gayet sakin ve

kendinden emindi. Uşakların, cinayetlerden sonra yaptıkları gibi korkak ve hilekâr bir tavır takınmamıştı. Bilâkis, karşısındakine emniyet telkin eden bir hali vardı.

Uşak, ifadenin ilk kısmında Gardner'in sözlerini tekrarlamış ve «Cinayet Partisi» için yapılan hazırlıktan, kravat iğnesi meselesinden bahsetmişti... İri, beyaz ellerini kavuşturarak, rahat rahat konuşmuştu adam... Pollard, okumağa başladı.

Sual «Baş Müfettiş tarafından): Demek Mr. Keating'in kolu lâmbaya çarpınca, tabanca patladı. Bunun neticesinde de elinizdeki tepside bulunan bir bardak kırıldı?»

Cevap : Evet, efendim. Kapsül, elimin hemen hemen iki — iki buçuk santim yukarısından geçip, bardağa çarptı. Zaten tepsiyi de bu yüzden masaya düşürdüm.

S.: Mr. Keating o sırada sizden en kadar uzaktaydı?

C.: İki metre sanırım.

S.: Durduğunuz yerden koridora açılan kapıyı görebiliyor muydunuz?

C.: Evet, görebilirdim. Fakat o tarafa bakmadım.

S.: Ohalde Mr. Philip Keating'in orada durduğunu görmediniz?

C.: Hayır, görmedim .

S.: Mr. Vance Keating'le Mr. Ronald Gardner, bu hâdiseden sonra ne yaptılar?

C.: Yemek yediler. Sonra da içki içerek, konuşmağa başladılar.

S.: O sırada siz de odada mıydınız?

C.: Evet, efendim. Kendileriyle içki içmemi istediler. Ben vaktiyle barmendim. Bilmediğim kokteyl yoktur.

S.: Mr. Vance Keating, «on çay fincanı» veya Çarşamba günkü randevudan bahsetti mi?

C.: Bahsetmediğinden eminim, efendim. Yoksa bunun farkına varırdım.

S.: Peki, gruptakiler hakkında bir şey söyledi mi? Yani — kaatilini yakalamamıza yardım edecek bir şeyler...

C.: Böyle bir şeyi hatırlamıyorum, efendim. Onlardan bahsetti ama öyle dikkati çekecek bir şey söylemedi.

S.: Onlarla arası iyi miydi?

C.: Evet, çok iyiydi. A, evet... Bir ara Mrs. Derwent'e telefon edip, kendisiyle konuşmağa kalktı. Fakat saat bir buçuğa gelmişti, Mr. Gardner'le buna mâni olduk.

S.: Mrs. Derwent'den çok bahsetti mi?

C.: Her zamanki kadar, efendim.

S.: Haydi, haydi, ağız yapmayın! Mr. Vance Keating, Mrs. Derwent hakkında ne söyledi?

C.: «O budalayı elbet yola getireceğim,» dedi. «Bunu her ne bahasına olursa olsun yapacağım.»

S.: Mr. Gardner buna ne cevap verdi?

C.: «Şimdi zararı yok ama,» dedi. «Evlendikten sonra aklını başına toplamalısın.» Bunun üzerine Mr. Keating de, «Tabiî, tabiî...» diye mırıldandı. Beş altı defa el sıkıştıktan sonra, şerefe bir kadeh içki daha içtiler.

S.: Peki, Mr. Keating, sizin duymadığınız bir şey söylemiş olamaz mı?

C.: Sanmıyorum, efendim. Zira Mr. Gardner gidinceye kadar yanlarından ayrılmadım. Mr. Gardner, asansörle değil de, merdivenlerden inmekte ısrar etti... Şey — merdivenler şöyle döne döne iner, bizim misafirler de birkaç kadehten sonra asansöre iltifat etmezler. İlle o merdivenlerden inmeğe kalkarlar. Mr. Gardner'in sözlerini duyan Mr. Keating de, «O halde ben de geliyorum», dedi. Tabiî onun üzerine ben de peşlerine takıldım. Merdivenlerden doğru dürüst inip inemiyeceklerini bil miyordum. Sonra — koridorlarda şarkı söylemeleri ihtimali de vardı.

S.: Şimdi gelelim ertesi sabaha. Yani — Salı sabahına. Misafirler, telefon konuşmaları, mektuplar. Hepsini, anlatın. O sabah mektup geldi mi?

C.: Hayır.

S.: Mr. Keating kaçta kalktı?

C.: Ona doğru. Daha doğrusu onda uyandı ama bire kadar kalkmadı. Alnında ıslak bir havluyla yattı. Bir taraftan da inleyip duruyordu. Mr. Derwent, kendisini görmek için apartmana uğradı.

S.: Mr. Derwent, apartmana sık sık gelir miydi? Normal bir şey miydi bu?

C.: Hayır. Mr. Derwent ilk defa o sabah geldi.

S.: Peki, Mr. Keating'le ne konuştular?

C.: Bilmiyorum, efendim. Mr. Derwent, Mr. Keating'i görmek için yatak odasına gitti. Kapıyı da kapadı.

S.: Hiç bir şey duymadın mı?

C.: Bir kelime bile duymadım, efendim.

S.: Dostca bir görüşme miydi bu?

C.: Zannederim, efendim. Zira Mr. Derwent'in giderken öyle sinirli, hiddetli bir hali yoktu.

S.: Peki ya Mr. Keating?

C.: O da oldukça neşeliydi, efendim.

S.: Mr. Derwent giderken bir şey söylemedi mi? Yani — o zaman da bir şey duymadınız mı?

C.: Evet. Mr. Derwent, omuzunun üzerinden Mr. Keating'e bakarak, Fransızca bir şeyler söyledi. Daha doğrusu bunun Fransızca olduğunu sanıyorum. Mr. Keating de aynı dilde cevap verdi.

S.: Peki, Mr. Keating'e başka misafir geldi mi?

C.: Hayır, efendim, hiç kimse gelmedi. Yalnız saat iki buçuk sularında Mr. Soar lame bir örtü için telefon etti.

Bartlett, Soar'un anlattıklarını tekrarlamış, Vance Keating'in antikacıdan öyle bir şey istemediğini, saat birde de ona katiyen telefon etmediğini (söylemişti... Bu nokta Benjamin Soar'un lehineydi tabiî.

S.: Mr. Keating size bu hususta bir şey söyledi mi?

C.: Hayır, efendim.

S.: Peki, hali nasıldı? Hiddetli mi? Üzgün mü?

C.: Bir hayli hiddetliydi, efendim.

S.: Ondan sonra ne oldu?

C.: Banyo yaptı, efendim. Kendisinin o gece Mr. Derwent'in verdiği «Cinayet partisi» ne gitmiyeceğini de o arada öğrendim. Smokin giyip giymeyeceğini sorduğum zaman bana, «Bırak bunu,» dedi. «Ben partiye gidecek değilim.»

S.: (H. M. tarafından) Bu sizi şaşırtmadı mı-

C.: Şaşırtmaz olur mu , efendim?

S.: Mr. Keating, fikrini birdenbire neden değiştirdi acaba?

C.: Buna Mr. Soar'un bahsettiği örtünün sebep olduğunu sandım.

S.: Bu size makûl gözüktü mü? Madem biri kendisine bir oyun oynamış, Mr. Soar'un örtüyü onun adına Mrs. Derwent'e yollamasına sebep olmuştu, — kalkıp partiye gitmesi, işin iç yüzünü öğrenmesi lâzım gelmez miydi?

C.: Bilmem ki... Zaten bu benim üstüme vazife değildi. İyi bir uşaksanız, işinizi dikkatle yapar, yanında çalıştığınız kimsenin hususî hayatına burnunuzu sokmazsınız. O zaman başınız da derde girmez.

S.: (Tekrar Masters tarafından): O gün başka telefon eden oldu mu?

C.: Miss Gale, akşam üzeri beşe doğru aradı. Ne konuştuklarını bilmiyorum. Zira mutfakta kokteyl hazırlıyordum. Telefonu Mr. Keating, kendisi, açtı.

S.: Peki, geceyi nasıl geçirdi?

C.: Evde, kitap okuyup, radyo dinleyerek. Bir ara beni gönderip bir kaç cinaî roman aldırdı...

S.: Mr. Keating, evde oturmaktan bu kadar hoşlanırmıydı?

C.: Hayır ...Fakat bazan evde oturduğu da olurdu.

S.: Şimdi gelelim Çarşambaya... Yani öldürüldüğü güne...

C.: Ben de ondan bahsedecektim. Mr. Keating, Çarşamba sabahı bir mektup aldı — ve bu yüzden bir hayli heyecanlandı.

S.: Mektubu gördünüz mü?

C.: Ne münasebet! Fakat zarfın içinden iki anahtar çıktı. Bunlardan biri bir sokak kapısı anahtarıydı. Diğeri ise alelâde bir oda kapısı anahtarına benziyordu.

S.: Bunlar Berwick Terrace, No. 4'ün nahtarları mıydı dersiniz?

C.: Şimdi öyle düşünüyorum. Tabiî bu benim üstüme vazife değil. Bana sorduğunuz için söyledim.

S.: Peki, Mr. Keating ne yaptı?

C.: Bütün sabah apartmanda heyecanlı heyecanlı dolaştı durdu. Öğle vakti çıkması lâzım geldiğini söyledi. Tam giderken...

S.: Bir dakika, bir dakika! Şu şapkaya bakın... Şu gri röleveye. İçinde Philip Keating'in ismi var... Mr. Vance Keating Çarşamba günü evden çıkarken bu şapkayı mı giymişti?

C.: Hayır. Bu onun şapkası değil.

S.: O halde başında nasıl bir şapka vardı.

C.: Mr. Keating, şapkasızdı. Zaten sıcak havalarda pek şapka giymezdi.

Pollard, bundan sonra münakaşa çıktığını hatırlıyordu. Bartlett'i oturma odasında, yalnız başına sorguya çekmişler, yalnız bir ara bu şapka meselesini halletmek için Philip Keating'i çağırmışlardı. İş ondan sonra uzamıştı işte. Nihayet kapıcıyla da konuşmuşlardı. Adam, Vance Keating, Çarşamba günü öğle vakti aşağıya indiği zaman başında açık gri bir şapka olduğundan emindi. Fakat Bartlett, bütün bunlara rağmen sözlerini geri almamış, genç milyonerin dairesinden şapkasız çıktığında ısrar etmişti.

S.: Peki, Mr. Keating bu şapkayı, dairesinden çıktıktan sonra, fakat aşağıya inmeden evvel, bir yerden almış olabilir mi?

C.: Olabilir. Fakat bu hususta katî bir şey söyleyemem. Zira bilmiyorum. Bütün bildiğim, Mr. Keating'in evden şapkasız çıktığı. Aksini iddia eden doğruyu söylemiyor demektir.

S.: Peki, Mr. Vance Keating şapkayı buradan yani Mr. Philip Keating'in dairesinden almış olabilir mi?

Philip Keating: Hayır, imkânsız! Size tekrar söylüyorum. O Allahın cezası şapkayı ömrümde görmedim!

S.: Çarşamba günü, öğle vakti burada mıydınız?

Philip Keating: Ne münasebet! Her ciddî iş adamı gibi ben de büromdaydım.

Philip Keating, kabil olduğu kadar gürültüsüzce odadan çıkarıldıktan sonra Bartlett'in sorgusuna devam edilmişti.

S.: Mr. Vance Keating'in Çarşamba günü öğle vakti Berwick Terrace'a gittiğini biliyoruz. İkiyi on geçe oradan ayrılarak bir taksiye bindi ve üçe doğru apartmana geldi. Burada da pek az kaldı... Şimdi — Mr. Keating apartmana neden döndü?

C.: Bilmiyorum. O böyle bir insandı işte.

S.: O da ne demek?

C.: Yani apartmana telâşla gelir, sonra da koşarak giderdi.

S.: Buraya döndüğü zaman en yaptı?

C.: Yatak odasına girerek, kapıyı kapattı. Bir iki saniye sonra da tekrar dışarı çıktı. İçeride ne yaptığını bilmiyorum.

S.: Bu meşhur şapka o zaman başında mıydı?

C.: Evet, efendim, başındaydı. Şey — bu kendisine pek yakışmazdı. Onun için Mr. Gardner, «Bu acaip takkeyi de nereden aldın?» dedi.

S.: Mr. Gardner mi? O da burada mıydı?

C.: Evet, efendim. Bir müddet evvel Mr. Keating'in «Cinayet partisi» nde neden bulunmadığını öğrenmeğe gelmiş ve onu beklemişti...

S.: Mr. Keating şapka hakkında ne söyledi?

C.: Saçma bir şey söyledi, efendim. Hoş bundan da pek emin değilim ya.

S.: Canım, ne söyledi?

C.: Şapkanın sihirli olduğunu... Sonra da, «Ben tekrar çıkacağım,» dedi. «Fakat sen ben dönünceye kadar muhakkak bekle... O zaman sana müthiş bir haber vereceğim.» Ondan sonra çıkıp gitti.

S.: Mr. Gardner bekledi mi?

C.: Beşe yirmi kalaya kadar bekledi. Sonra da hiddetlenerek, apartmandan ayrıldı.

S.: Mr. Keating, apartmandayken başka bir şey oldu mu?

C.: Hayır. Zaten Mr. Vance Keating dairede sadece bir kaç dakika kaldı. A, sahi. Bir ara Mr. Philip Keating telefon etti ama bizim bey onunla konuşacak vakti olmadığını söyledi. Aralarında hafif bir münakaşa oldu. Birbirlerine biraz küfrettiler. Fakat bu da olağan şeylerdendi.

C.: Zannedersem Mr. Philip Keating ondan borç para istiyordu. Daha önce de telefon etmişti... Yani sabahleyin.

S.: Bu alelâde şapkanın neresi sihirli? Bunu bana söyler misiniz?

C.: Şapkanın sihili olduğunu sanmıyorum. Ben sadece Mr. Keating'in sözlerini tekrarlıyorum... Arada çok fark var değil mi?»

Pollard, hiddetle not defterini kapayarak, «Evet» diye düşündü. «Çok fark var...» Pencereden bitip tükenmek bilmeyen yağmurun yarattığı o yarı karanlık âleme baktı. Yokuştan zıngırdayarak inen ve sık sık korna çalan oto-

büs bile kendisiyle alay ediyor gibiydi...

Keating'in birdenbire partiye gitmekten vaz geçmesinin sebebinin hâlâ öğrenememişlerdi... «Kimsenin olmayan gri şapka» meselesini halledememişlerdi... Şöyle işlerine yarayacak bir kavgayı ortaya çıkarmamışlardı... Pollard, kapıcıya konuşarak Ronald Gardner'in Çarşamba günü apartmandan hakikaten beşe yirmi kala ayrıldığını kati surette tesbit etmişti. Genç adamın, Berwick Terrace'a gidip Keating'i saat tam beşte öldürülmesi için hemen hemen insan üstü bir süratle hareket etmiş olması lâzımdı. Mamafih Ronald Gardner tam zamanında metroya yetişmiş, aktarma yaparken de şansı kendisine yardım etmiş olabilirdi. Bu yüzden şüpheliler listesindeki şahıslardan birini bile silmeleri kabil değildi. Liste, olduğu gibi duruyordu.

Böyle müthiş bir hiddet ve ümitsizliğe kapılan yalnız Pollard değildi. Genç Komiser, «Yeşil Adam» a gittiği zaman Masters'in da aynı vaziyette olduğunu anladı. H. M.'le Masters, ikinci kattaki küçük odalardan birindeydiler. Baş Müfettiş öfkeyle homurdanıp duruyordu.

— «Demek Lancaster Mews No. 5 B de «on çay fincanı» hazır olacak? Hem de bu gece. Bu manyak iki gün arka arkaya cinayet işleyeceğini ve sonra da yakasını kurtaracağını mı sanıyor?»

Listeyi tetkik etmekte olan H. M., bunu masaya bırakarak, gözlüklerinin üzerinden ona baktı. Sir Henry'nin gayet ciddi bir hali vardı. Endişeyle, «Bu kadar hızlı konuşma,» dedi. «Senden bütün istediğim bu, Masters. Ha, sahi. Bu yeni dâvetiye uydurma değil ya?»

Baş Müfettiş, alnını kuruladı. «Yarabbi! Bu halinize ne mâna vereceğimi bilemiyorum! Eski Sir Henry gitti, yerine başkası geldi sanki!

Ne sual soruyor, ne de bu meseleyle alâkalanıyorsunuz... Evet... O cinayetler ne kadar uydurmaysa, bu da-

vetiye de o kadar uydurma. Bunu, siz şekerleme yaparken öğrendim. Bana, bu gece müthiş şeyler olacakmış gibi geliyor. Harbten beri böyle bir hisse kapıldığım olmamıştı.»

H. M., «Evet,» diye mırıldandı. «Biliyorum... Peki ev nasıl bir yer?»

— «Lancaster Mews No. 5 B eski bir bina... Daha doğrusu orası da vaktiyle büyük bir malikânenin arabalığıymış. Sonra tamir edilerek güzel bir ev haline sokulmuş. Bina bir müddettenberi boşmuş...»

— «Ev kimin?»

— «Lord Heyling'in... Fakat Lord, Londra'da değil. Onunla alâkalı bir kimse de bulamadık... Hoş bu da o kadar mühim sayılmaz. Zira araştırma emri aldım. İstediğimiz zaman kapıyı kırıp içeri girebiliriz...»

H. M., hiddetle, «Ev boş ha?» diye bağırdı. «Masters, yoksa bugün eve kamyonla eşya geldiğini mi söyleyeceksin?»

— «Evet. Eşya gelmiş. Nakliyat şirketinin adını da kimse bilmiyor. Neyse... Bana işin gitgide korkunçlaştığını söylerseniz, size hak veririm. Fakat — bu mesele sizi neden bu kadar şaşırttı?»

Kısa bir sessizlik oldu. O arada garson da çorbalarını getirdi. H. M., masaya dayamış olduğu iri yumruğunu sıkıp sıkıp açıyordu.

— «Neden bu kadar şaşırttı ha? Evlât, zira bu manâsız bir şey... Tamamiyle mânasız! Veya ben meseleyi yanlış anladım! Esrarı çözdüğümü sanıyordum ama yanıldım! Eğer öyleyse her şeye yeniden başlamak lâzım. Bunun kabil olduğunu söyleyeceksin, Masters. Bir dakika, bir dakika! Beni sıkıştırmağa kalkma! Yeni bir «fincan dansı» na mâni olmak için neler yaptın?»

— «Ev, göz hapsinde.»

— «Hımm... Eğer yanılmıyorsam evvelce de böyle yapmıştın.»

Masters, ateş saçan gözlerle ona baktı. «O... A... Fakat artık bu manyak hakkında bazı şeyler öğrendik... Hem siz bana şunu söyler misiniz: Görünmeyen bir kaatile karşı ne tedbir alınabilir? Hım...

Evin etrafında adamlarım var. Onlardan yarım saatte bir haber alıyorum. Bütün gün eve uğrayan olmadı. Biri daha köşeden burnunu gösterir göstermez, biz de harekete geçeceğiz. Fakat hepsi bu kadar değil. Artık karanlıkta çalışmıyoruz. Elimizde bir şüpheliler listesi var. Bu sabah o davetiyeyi alır almaz, listedeki şahısların peşine de adam taktım. En ufak bir hareketlerini bile derhal öğreneceğiz... Bizden gizli nefes bile alamıyacaklar.»

— «İşte bu çok iyi, evlât... Bak bu hoşuma gitti.»

—«Bu işe bizim çocuklar bakıyor, Sir Henry. Birinin içeri girdiğini duyar duymaz—» Pollard'a baktı. «Seninle harekete geçeceğiz.»

H. M., çenesini kaşıdı. «Hımm... Şey... Herhalde ben de sizinle geleceğim.»

— «Ciddî bir meseleyle karşılaşabiliriz... Hattâ bir kaç meseleyle... Doğrusu yanıma tabanca almak isterdim ama buna müsaade etmezler. İşler kızıştı mı bir İngiliz polisi Allaha sığınıp, ellerini kullanmak zorundadır... Puh...» Masters. artık bildiği mevzua girmiş olduğu için biraz rahatlamıştı.«Bana kalırsa mesele — davetiyede de bildirildiği gibi — saat tam dokuz buçukta çıkacak. Bu çay fincanı meraklısı manyak nedense programa göre hareket etmekten pek hoşlanıyor. Maamafih biz daima hazırlıklı bulunacağız. Zaten ben de bunu anlıyamıyorum, Sir Henry. Bu adam, bizim hazır olduğumuzu herhalde biliyor. Buna rağmen yine bir yolunu bulup kaçacağını nasıl düşünebiliyor?»

Hiç biri fazla çorba içmedi o akşam. Zira hepsinin de aklı başka şeylerdeydi.

H. M., kaşığıyla çorbayı karıştırarak, «Vaziyet yine

de şüpheli,» diye gürledi. «Buraya bak: Bu sabah gelen davetiyeyi diğerleriyle mukayese ettin mi? Bu aynı makine de mi yazılmış?»

— «Korkarım bu o kadar mühim bir mesele değil, efendim. Size daha önce de söyledim. Bu hâdisede, mektuplar ve davetiyeler hep başka başka makinelerde yazılmıştı... Siz bugün öğleden sonra uyurken — veya iddia ettiğiniz gibi, oturmuş düşünürken — biraz malûmat daha topladım. Ha, sahi, aklıma geldi...» Pollard'a döndü. «Anlat bakalım, Bob. Sir Henry, ben Bob'u Kensington'a, Mrs. Derwent'le konuşmağa gönderdim. Ben eski tip bir polisim. Belki Bob benden daha kibar bir şekilde konuşur, diye düşündüm.»

H. M. merakla döndü. Fakat Pollard başını sallıyordu. «Maalesef... Kadını göremedim bile.»

Masters, haykırdı. «Göremedin mi?»

— «Göremedim ya... Evde iki doktorla bir hastabakıcı vardı. Doktorlara, Mrs. Derwent için rapor verip vermeyeceklerini sordum. Bana, «Mrs. Derwent, müthiş bir şok geçirmiş,» dediler. «Bitkin vaziyette. Bu halde kimseyi göremez.» Buşekilde hareket etme selâhiyetleri vardı tabiî. Bunu kendileri de biliyorlardı... Maamafih, hizmetçiyi gördüm. Yani Salı günü Soar'un yardımcısından lame örtüyü alan kadını. Hizmetçi, paketi Mrs. Derwent'e verdiğine dair yemin etmeğe hazır. Mrs. Derwent o sırada yukarıdaki oturma odasındaymış. Ve yanında da biri varmış.»

— «Kim?»

— «Bütün mesele de bu ya. Hizmetçi bilmiyor... Zaten Mrs. Derwent'in içeride konuştuğunu duyuncaya kadar evde birinin olduğundan haberi yokmuş. Üstelik, eve bir misafirin geldiğini — sonra da gittiğini, — görmemiş. Mrs. Derwent, oturma odasının kapısını açarak paketi almış. Sonra da kapıyı tekrar sıkıca kapatmış. İşte bu kadar...» Pollard, Vernon sokağındaki o kasvetli evi hatırla-

mıştı. «Yalnız, Mrs. Derwent bana bir haber gönderdi. Şu mealde bir şey... «Rahatsız olduğum için sizi görüp, konuşamıyacağım. Buna çok müteessirim. Fakat buraya kadar boşuna zahmet etmiş olmamanız için bir şeyler içmenizi istiyorum. Meselâ — bir fincan çaya ne dersiniz?»

H. M., kaşığını elinden bırakıverdi. «Yine küstahlığa başladı ha?»

Masters, hiddetle, «Bunu tahmin etmeliydiniz,» dedi. «Mrs. Derwent'den böyle bir cevap beklenirdi. Şimdi ben size bir şey anlatayım. Bir: Kaatilin divana saklanması veya havagazı borusunun içine tabanca gizlemesi imkânsız... Müfettiş Cotteril, Berwick Terrace'daki evin tavan arasını iyice alt üst etmiş... Miss Frances Gale'in içinde şöyle oyuk bir yer olduğunu iddia ettiği divana gelince... Öyle bir yer varmış ama bu da gayet ufakmış... Cotteril, «Oraya sığsa sığsa bir kart postal sığır,» dedi. Miss Gale gibi makûl bir kız bize neden böyle bir hikâye anlattı bilmem?» Bir an bunu düşündü. «Havagazı borusu ise — pek alelâde bir şey bu. İşte böyle... Odada gizli bir şey yok... Ne bir mekanizma... Ne gizli bir geçit... Ne de bir ölüm âleti... Bu bir...» Durdu. «İki: artık Mr. Jeremy Derwent'den şüphelenmemiz de lüzumsuz. Adamın cinayet saatinde nerede olduğunu katî surette öğrendik.»

H. M., mırıldandı. «Soar doğruyu söylemiş demek... Yani Jeremy Derwent, Keating öldürüldüğü gün saat beşte Yard'daymış...»

Masters, neşesiz bir tavırla gülümsedi. «Evet... Mr. Derwent, Müdürü görmek istemiş, Kendisini bekleme odasına almışlar. Artık bu işin şüphe götürür tarafı yok... Scotland Yard adamın masum olduğuna dair yemin etmeğe hazır... Anlıyacağınız, Mr. Derwent'i şüpheliler listesinden silmek lâzım... Neyse Hiç olmazsa bir kişi eksilecek...»

Garson, ikinci yemeği getirdiği için arkasına yaslandı.

Fakat hiç biri de bu yemeği yiyemiyeceklerdi. Garson Masters'e doğru eğilerek,

— «Sizi telefondan istiyorlar,» dedi. «Lûtfen aşağıya geli misiniz?»

Ne olduğunu hemen anladılar. H. M., saatini çıkardı. İntizamla takırdayan saat sekizi çeyrek geçtiğini gösteriyordu...

Masters, aşağıda fazla kalmadı. Tekrar odaya girdiği zaman gayet sakin, hattâ oldukça neşeliydi.

— «Hazır olun, efendim,» diye mırıldandı. «Araba bekliyor. Lancaster Mews No. 5 B ye bir adam girmiş...»

15. KARANLIK PENCERE

İleriyi görmek kabil değildi. Dar, kaldırım taşı döşeli bir geçit kuzeye doğru uzanıyordu. Bunun solunda kapkara duvarlar yükselmekteydi. Sağında ise birbirine sokulmuş gibi duran, ışıksız evler... Geçidin tam ortasından, sağa doğru yine dapdar bir yol ayrılıyordu... İşte Lancester Mews No. 5 B tam bu köşedeydi. Çift katlı, genişçe evin iki kapısı vardı. Bunlardan büyük ön kapı, geçide, açılıyordu. Yan kapı ise dar yola... Fakat ıslak bir perde gibi inen yağmurda bunları farketmek imkânsızdı.

Masters, geçidin solundaki yüksek duvarların dibinden ilerliyordu. Pollard, onun arkasındaydı. H. M. ise en geride... Pollard, Baş Müfettişin siluetini hayal meyal görebiliyordu. Bu yüzden de Masters birden bire durunca ona çarptı. Gölgelerde bir değişme olmamıştı ama yeni bir ses, «Her şey yolunda, efendim,» diye fısıldadı. «Şimdi içeride üç kişi var. Birincisi on beş dakika evvel geldi. Ben

de derhal size haber gönderdim.»

— «Adamı iyice görebildin mi?»

— «Yüzünü pek göremedim, efendim. Zaten bu havada pek kabil değil... Üstelik adam bol bir yağmurlukla yumuşak bir şapka giymişti. Başını da önüne eğmişti tabiî. Ön kapıyı bir anahtarla açarak, çabucak içeri girdi. Evde ışık yakıp yakmadığını bilmiyorum. İkinci adama gelince.»

Masters, «Hişşt!» dedi. Pollard'a, Başmüfettiş elini de kaldırmış gibi geldi. Yağmurun o monoton şıpırtısı seslerinden daha yüksekti. «Kulağıma hafif bir gürültü geldi... Hayır... Bir şey yok... Devam et.»

— «İkinci adam, buraya birinciden sadece bir iki dakika sonra geldi. Onun sırtında da yağmurluk vardı. Evvelâ ön kapıyı yokladı.

Pencerelere baktı. Sonra da şu dar sokaktaki yan kapıya gitti... Bunu kendi anahtarıyla mı açtı, kati olarak bilmiyorum. Fakat öyle sanıyorum. Her ne hal ise, kapıyı açtı... Üçüncü adam ise sizden biraz evvel geldi... Sırtına eski moda pelerinlerden, başında da yumuşak bir şapka giymişti. Biri ona ön kapıyı açtı. Buna rağmen dışarı ışık filân sızmadı... Bu adamların bir şeyler yapmağa hazırlandıkları muhakkak, efendim. Herhalde bir işle meşgûller.»

— «Nereden girebiliriz buraya-»

— «Yalnız o iki kapıdan. Bende bir maymuncuk var, efendim. Bu yan kapıya uyuyor. Buyurun, bunu siz alın.»

— «Pekâlâ... Sen buradan ayrılma. Ben — Yarabbi! Bu çılgın ihtiyar ne yapıyor?» Karanlıkta, telâşla dönen Masters, az kalsın haykırıyordu. Biri Pollard'a sürünerek geçti. H. M. di bu. Sir Henry ağır ağır evin ön kapısına doğru gidiyordu. Daha ilerilerdeki sokak lâmbasının yağmurda ölgünleşen sarı ışığında ancak silueti belli olmaktaydı. H. M., eski silindirini yağmurdan korumak için bu-

nun tepesine koskocaman bir mendil sarmıştı. Bu yüzden silueti hakikaten pek acaip, hattâ korkunç duruyordu... Sir Henry, sakin sakin ilerliyor, mendilin ucu da havada sallanıyordu. Nihayet kapının önünde durdu. Bunu dikkatle tetkik etti. Sonra da büyük, demir toğmağı yakalıyarak kapıya vurmağa başladı. Derin sessizlikte bu bir gök gürültüsü tesiri yaptı tabii.

Masters, Pollard'a kendisini takip etmesini anlatmak için genç adamın koluna dokundu. Sonra da telâşla eve doğru yürüdü. Kapıyı açan olmamış, o gürültüye sadece yankılar ve yağmur cevap vermişti. Evde en ufak bir hareket bile yoktu. Üçü de kapının önünde âdeta sıraya dizilerek durdular.

Masters, sanki karnından konuşuyormuş gibi boğuk bir sesle, «Allahaşkına,» diye homurdandı. «Siz kaçırdınız mı? Onların hazırlıklı bulunmalarını mı istiyorsunuz? Ne oluyor yani?»

H. M., de yine boğuk bir sesle cevap verdi. «Aklıma bir şey gelmişti.»

— «Ya... Peki, aklınıza gelen şey doğrumuymuş? Nenice nedir?»

H. M., «Yanlışmış,» dedi. Sonra da ilâve etti.« Kımıldama, yukarı da bakma. Kapının tam yukarısında bir pencere var. Şimdi oradan biri bakıyor. Elinde tabanca olan bir adam... Bu esrarengiz şahsın silâhla tam alnının ortasına nişan aldığından eminim.»

Üçü de donmuş gibi duruyorlardı artık. Gözleri yine kapıdaydı. Pollard, yağmur damlalarının terençkolunu dövdüğünü duyuyor, suların yüzünden aktığını hissediyordu. Uzun bir sessizlikten sonra Masters usulca genç komiserin koluna vurarak, eline soğuk, madenî bir şey sıkıştırdı.

Yavaşça, «Yan kapıya uyan maymuncuk...» diye fısıldadı. «Geri dön. Sugden'le Wright'ı aldıktan sonra yan

kapıya git. Banks'ı da bana yolla. Acele etme. Düdük çaldığımı duyar duymaz yan kapıdan içeri dal. Banks'la ben bu kapıyı kırarız. Bu suretle adam aramızda kalmış olur. Sir Henry, siz de işareti duyar duymaz siper alın...»

H. M., «Kıymetli gençleri ziyan etmenin ne lüzumu var?» dedi. «Siz bu ihtiyarı takip edin, olsun bitsin...»

Omuzlarını dikleştirerek, döndü. Yalpalıya yalpalıya kapıdan uzaklaştı. Yüzünde gayet ekşi bir ifade belirmişti. Onu takip etmekten başka yapılacak bir şey yoktu. İki saniyelik sakin bir yürüyüşten sonra üçü de zifiri karanlık olan dar, yan yola saptılar. Üstelik bir tek kurşun bile atılmamıştı. Pollard, kapıdan ayrılırken usulca yukarki pencereye bir göz atmıştı. Artık camın arkasında kimin durduğunu görmek kabil değildi. Yalnız birdenbire beliren beyaz eldivenli bir el cama dayanıvermişti. Tıpkı bir deniz yıldızına benziyordu bu...

Dar yoldan yağmur suları şırıldayarak akarken usulca konuştular.

Masters, «İçeriye girecek miyiz?» diye homurdandı.

H. M., cevap verdi. «Gireceğiz ama daha işimize yarayacak bir kapıdan... Acaba her şeyi berbat mı ettim? Bu gece kötü şeyler olacağını sanmıyordum. Ama artık korkunç bir hâdisenin cereyan ettiğinden eminim. Sen şu kapıyı bir dene, evlât.»

Pollard, etrafı yokladı. Yan kapı ince tahtadan yapılmıştı. Yer yer dökülmüş boyadan bir zamanlar bunun kurşunî renkte olduğu anlaşılıyordu. Genç adam, parmağıyla anahtar deliğini ararken, hafif bir çıtırtı duydu ve tokmak elinin altında döndü. Pollard, daha maymuncuğu kilide sokmadan ne olduğunu anladı.

Usulca, «Kapıyı bize içeriden açtılar, efendim.» diye fısıldadı. «El feneriniz var mı?»

Masters, cep fenerini yaktı. Pollard, ayağıyla kapıyı iterken, Baş Müfettiş de ışıkla ileriyi çabucak taradı. Önlerinde alçak tavanlı geniş bir koridor uzanıyordu. Burası o kadar karanlık değildi. Zira dipteki hafifçe aralık kapıdan sönük bir ışık sızıyordu. Yere sarımsı renkte, kalınca bir hasır serilmiş olduğunu gördüler, iki yanda, eski tip evlerde rastlanılan tarzda birer girinti vardı. Buralara acaip tepeli vazo veya porselen kavanozlar konulmuştu Polard, Masters'ın çay fincanlarını tarif ederken söylediklerini hatırladı. «Şöyle kıvrıntılı şekiller... Sarı, yeşil ve mavi renkteydi bunlar... Pırıl pırıl parlıyor, hattâ insana hareket ediyormuş gibi geliyordu.»

Masters, koridordan suratle ilerledi. Sonra da ortada bir yerde duraklayarak, fenerin ışığını aşağıya doğru tuttu. Hasırda, ayak izi veya su lekesi yoktu. Kapının yakınındaki bir iki iz hariç...

Fakat tam ortada, sağ taraftaki duvardan elli - altmış santim ötede, hasırın üzerinde küçük, koyu renkli bir leke vardı. Baş Müfettiş buna usulca dokundu. Sonra da yanındakilere yerdekinin kan lekesi olduğunu anlatmak ister gibi parmağını kaldırdı. Koridorun ucundaki kapının yakınında da daha küçükçe bir leke olduğunu gördüler.

Masters, derin bir nefes alarak, usulca, «Pekâlâ...» dedi ve kapıyı iterek, açtı.

Şimdi yine alçak tavanlı, çok geniş bir odanın eşiğindeydiler. Dipteki iki pencerenin arasına konulmuş olan masanın üzerinde bir lâmba yanmaktaydı. Fakat bunun ölgün ışıkları içerisini iyice aydınlatmağa kâfi gelmiyordu. Duvarlardaki on sekizinci asırdan kalma açık kahverengi tahta kaplamalar yer yer çatlamıştı. Yanlarda kitap rafları vardı. Şöminenin üzerine ise daha modern çağlarda yaşadığı anlaşılan yazlı, gözlüklü bir adamın portresi asılmıştı. Fakat insan evvelâ üzerlerine tozlanmamaları için örtüler geçirilmiş olan geniş kanape ve koltukları farke-

diyordu.. Odanın henüz yerleştirilmemiş olduğu anlaşılıyordu.

Masters, Pollard ve H. M., bir müddet bu sahneye baktılar. Sonra burunlarına bir sigara kokusu geldi.

Ve kapıya arkası dönük bir koltuktan kalkan Mr. Jeremy Derwent, «İyi akşamlar...» dedi. «Ben de sizi bekliyordum... Lütfen içeri buyurun...»

Bir an hayretle yaşlı adama bakakaldılar. Yağmurluklarından süzülen suların yere damladığını duyuyorlardı. «Tık... Tık... Tık...» Avukat Derwent bir gece evvel gördükleri gibiydi. Şık ve zarif... İnce... Sert, kır saçları çıplak tepesini örtmek için dikkatle fırçalanmıştı. Kırçıl kaşlarının gölgelediği zekâ dolu gözlerinde müstehzi bir pırıltıyla onları süzüyordu. Sırtına yine smokin giymişti. Bir elinde sigara vardı, bir elinde de bir kitap. Parmağını sahifelerin arasına sokmuş öyle duruyordu. Bu yerleştirilmemiş, kullanılmamış odada pek rahat ettiği anlaşılıyordu.

Masters, kekeledi, «Ki - kim kimsiniz?»

H. M., en ifadesiz sesiyle, «İyi akşamlar, Jem...» dedi. «Zannedersem ikiniz tanışmıyorsunuz. Bu Baş Müfettiş Masters... Bu da meşhur dostumuz avukat Derwent, evlât.»

Derwent yine her zamanki gibi biraz ukalâca bir tavırla konuşmağa başladı. «Demek polis de getirdin, Henry. İşte buna çok memnun oldum. Sana dün gece şöyle rahatça oturup, sigara ve porto içerek cinayetten bahsetmediğimize ne kadar üzüldüğümü söyledim.»

Masters, ıslak koluyla sırsıklam çehresini sildi. «Bu işin içyüzünü anlayacağım! Mr. Derwent, fazla cüretkâr olduğunuzun farkında mısınız?»

Avukat, bir an bunu düşündü. Sonra da, «Korkarım,» diye itiraz etti. «Hakikaten cüretkârım. »

— «Evin sarıldığını biliyormusunuz?»

— «Evet. Bunun farkına vardım.»

Pollard'ın bir akşam önce de hissettiği gibi, adamın sükûnetinde tehlikeli, esrarlı bir şeyler gizliydi. Masters, cebinden «On Çay Fincanı» davetiyesini çıkardı.

— «Şimdi, bunu siz mi yazdınız?»

— «Müsaadenizle bir bakayım. Evet, bu benim yazdığım dâvetiye. Fakat, neden yağmurluklarınızı çıkartıp oturmuyorsunuz? Berbat bir gece bu. Sonra.»

H. M., elini Baş Müfettişin koluna koyarak, «Yavaş, Masters,» diye homurdandı. «Sanada ihtar ediyorum, Jem! Doğru dürüst konuşup, vaziyeti izah et. Yoksa hepimize birden inme inecek! Biz, bu «çay fincanı» davetiyelerine çok inanıyoruz. Zira şimdiye kadar bunu gönderen adam her sözünü tuttu... E, «On çay fincanı» bu gece buluşacak mı? Sonra sen kim oluyorsun? Yani «çay fincanları'nın resi misin? Laması mısın? Nesin?»

Derwent, elindeki kitabı koltuğa bıraktı. «Bir kere benim öyle bir kulüp veya cineyetle hiç bir ilgim yok... Bana inan, Henry. Sonra «On Çay Fincanı» bu gece veya başka yerde, toplanmıyacak. Bunun da çok mühim bir sebebi var tabiî. Yani, şunu demek istiyorum: Aslında böyle bir kulüp veya cemiyet yok.»

Masters, mırıldandı. «Yok mu?»

— «Yok ya... Böyle bir şey mevcut değil... Size bu basit oyunu oynadığım için beni affedin. O dâvetiyeyi ben yazdım. Uydurma bir şeydi bu. Fakat size o mektubu göndermemin mühim bir sebebi olduğunu kolayca isbat edeceğim.

Bu evi — münakaşasız, gürültüsüz patırtısız — ancak bu suretle sardırabilirdim. Sizi ... cebinizde araştırma emriyle buraya ancak bu şekilde çabucak getirebilirdim. Bu

meselede süratle hareket etmek şarttı. Birinin sinirlerini ancak böyle bozabilirdim... Scotland Yard'ı harekete geçirebilmek için haftalarca uğraştım. Fakat muvaffak olamadım...»

Masters, haykırdı, «Eğer bizi buraya boş yere sürüklediyseniz, o zaman...»

Derwent, oldukça sert bir sesle, «Ne münasebet! diye cevap vererek sigarını ağzına götürdü. «Size çay fincanlarını» gösteremeyeceğim. Fakat William Arley'in katiliyle alâkalı delilleri önünüze sereceğim.»

Evin içinden ayak sesleri aksetti. Sonra yandaki büyükçe bir kapı açıldı. Ve — Benjamin Soar içeriye girdi.

Bu tahkikat sırasında bazı hâdiseler olmuştu. Fakat Pollard esmer, sakin ve nazik Mr. Soar'un böyle feci şekilde irkileceğini hiç tahmin etmemişti. Bir an genç adamın yüzünde korkunç, hattâ tehlikeli bir ifade belirdi. Sonra Benjamin Soar, sanki gözlüğünün gözünde olup olmadığını anlamak istiyormuş gibi bir tavırla elini burnuna götürdü, Sırtında kalın, siyah bir kumaştan yapılmış bir rob dö şambr vardı.

Kısıkça bir sesle, «Merhaba,» dedi. «İçeri nasıl girdiniz? Burada ne yapıyorsunuz?»

Masters, oldukça haşin bir tavırla, «Bunu biz de öğrenmek istiyoruz,» diye cevap verdi. «Burada «on çay fincanı» ve belki de bir ceset bulacağımızı sanıyorduk...»

Soar, avukata döndü. «Onları içeri sen mi aldın, Derwent?»

— «Evet. Ben aldım.»

Masters, devam etti. «Fakat şimdi bunun bir şaka olduğunu anladık... Ama size şunu söyleyeyim: Biz davetiyenin hakikî olduğuna inanıyoruz. Tabiî ortada bir takım sebepler de var. Meselâ — Bu ev. Burası kimsenin değil. Fakat bu sabah buraya kamyon dolusu eşya gelmiş, Tıpkı

Mr. Keating'le Mr. Arley öldürüldüğü zaman olduğu gibi...»

Soar, atıldı. «Burası kimsenin değil demekle neyi kastediyorsunuz? Allah kahretmesin! Burası benim evim! Burayı satın aldım, parasını da verdim. Tabiî buraya bir kamyon dolusu eşya da geldi. Daha bu sabah size evimden taşındığımı söylemedim mi? Bu yüzden Keating'in öldürüldüğü saatte büromda olmadığımı anlatmadım mı?»

Derin bir sessizlik oldu. Şimdi sadece yağmurun hışırtısı duyuluyordu.

H. M., burnunu kaşıdı. «Hakikaten söyledi, Masters. Bir cinayet tahkikatı sırasında kimse başkasına, «Sana söylemedim mi?» diyemez ama bu «on çay fincanı» davetiyesinde tâ işin başından beri garip bir hâl vardı. Jem, herhalde «boş ev» ve «kamyonla gelen eşya» meselesinin bizi bir hayli heyecanlandıracağını düşündü... Masters, anlaşılan biz — Dönerek acaip bir ifadeyle etrafına bakındı. «Birinin evine girmişiz...»

Soar, mırıldandı. «Halbuki bir insanın evinin her şeyden mukaddes olduğu iddia edilir... Doğrusu buraya gelmenize kızdığım yok. Fakat bu hâdisenin hoşuma gittiğini de söyleyemem. Bugün bir hayli yoruldum. Eğer burada yapılacak mühim bir işiniz yoksa, size «İyi geceler» temenni edeceğim...»

Masters, sahte bir lâkaydiyle, «Doğrusunu isterseniz,» diye cevap verdi. «Galiba mühim bir işiniz var... Belki burası hakikaten iddia ettiğiniz gibi sizin «yuvanız.» Eğer öyleyse o tabancalı adamın bu şirin yuvada ne işi var? Kendisi biraz evvel karanlıkta yukarki pencereden bakıyordu. Elinde silâh olduğu da gözümüzden kaçmadı.»

— «Siz sarhoşsunuz...» Soar'un çenesindeki adaleler geriliverміş, genç adam bu kelimeleri âdeta güçlükle söylemişti. «Siz çıldırmışsınız. Sir Henry Merrivale, Baş Müfettişin bu tavırlarına göze yumacak mısınız? Derwent, lüt-

fen bu deliye evde ikimizden başka kimsenin olmadığını söyler misiniz?»

Bu meseleyi düşünmeğe çalıştığı anlaşılan avukatın yüzünde hayret dolu bir ifade belirmişti. «Evet, bu doğru» Bir an durdu. Belki doğru olmayan bazı şeyler var ama bu doğru... Evde, Soar'la benden başka kimse olduğunu sanmıyorum.»

Soar, hiddetle devam etti: «Ben yukarıda ceketimi çıkarıp, bu rob dö şambrı giydim. Fakat — karanlıkta, elimde tabancayla pencerenin önünde durmadım! Bundan emin olabilirsiniz... Evde henüz hizmetçi ve uşak da yok. Zaten burası tamamiyle yerleştirilmiş bile değil. Yalnız bu salonla, arka tarafa düşen yatak odamın eşyaları ayrıldı... Diğer takımlar katın tam ortasına yığıldı. Yine sadece bu iki odadaki lâmbalara ampul takıldı. İçerisinin bu kadar karanlık olmasının sebebi de bu. Fakat siz...»

Masters, elini kaldırdı. «Bu evin akşam üzerinden beri göz altında bulundurulduğunu söyleyebilir miyim? Bu haberin sizi alâkadar edeceğini sanıyorum.» Birdenbire Soar'un alnında ter tanecikleri belirdi. «Şimdi evde üç kişinin olduğunu kat'î surette biliyoruz. Biriniz buraya sekize çeyrek kala geldi ve ön kapıdan içeri girdi—»

Soar, «O bendim,» dedi. Halinden müthiş sarsıldığını anlamak kabildi.

Baş Müfettiş, devam etti: «Anahtarı vardı tabiî... Üçüncü adam sekiz buçukta geldi. Kendisine ön kapıyı açtılar. Bu şahsın sırtında plili bir pelerin vardı...»

Derwent, eğildi. «Sadık bendenizdi bu, Mr. Masters... Benim öyle bir pelerinim var. Ön hole giderseniz, bunu görürsünüz. Zannedersem Benjamin Soar bana ön kapıyı açtığı zaman saat sekiz buçuktu. Fakat — birinin yan kapıdan girdiğinden haberim yoktu...» Nazik bir tavırla döndü. «Belki Mr. Soar bizi bu hususta aydınlatır. Benjy' yan kapıdan giren kim?»

— «Ne bileyim ben? Hepsi saçma bunların! Münasebetsizlik! Hakikaten yan kapıdan biri girdi diyelim. Peki, bu adam şimdi nerede?»

Masters, «İşte», dedi. «Ben de bunu öğrenmeğe çalışıyorum. Zira, yan kapıya giden koridorda kan lekeleri var!»

Masters'in cebinden polis düdüğünü çıkardığını gören H.M., o koskocaman elini uzatarak, Baş Müfettişin kolunu sıkı sıkı tuttu. «Sakın ha! Sakın, evlât. Daha sırası değil. Bir iki dakika bekle bakalım... Bu evde birinin daha olduğunu biliyoruz. Adamın usulca kaçması da imkânsız. Ölmüşse, kalkıp gidemez. Sağsa, kaçamaz. Evi aramağa, etrafı alt üst etmeğe başlarsan, o zaman buraya gelmemizin sebebini de unuturuz. Halbuki ben bu sebebi öğrenmeği çok ... ama ... pek çok ... istiyorum... Mr. Soar, başka dertleriniz var sizin.»

— «Kan!» Soar bunu o kadar sakin bir tavırla söylemişti ki, Masters'in gözleri kısılıverdi. «Kan! Doğrusu bunu izah edemem. Arzu ediyorsanız, evi arayabilirsiniz... Afedersiniz, Sir Henry. Ne dediniz?»

— «Şunu okuyuverin...» H.M., «çay fincanı» davetiyesini alarak, bunu Soar'a uzattı.

Genç adam, kâğıdı sessiz sedasız okudu. Fakat sonunda başını kaldırıp, ısrarla Derwent'e baktı. Sanki Soar'la avukat hiç konuşmadan birbirlerinin düşüncelerini okuyabiliyorlardı. Zaten bazı bakımlardan birbirlerine çok benziyorlardı. Meselâ kelimelerle büyük bir ustalıkla oynamaları... Fakat Soar hissî, Derwent ise mantıkiydi... Veya belki de mantıkî olan Soar'du...

Her ne hal ise genç adamın kendisini çetin bir mücadeleye hazırlamağa çalıştığı anlaşılıyordu.

— «Otursanıza...» Soar, kendisi de gidip odanın diğer tarafındaki koltuğun dirsek dayanılan yerine iliști. Sönük ışık gözlüklerine vuruyordu. «Derwent,» dedi. «Bu

mektup uydurma. Bunu sen yazdın.»

— «Evet. Ben yazdım.»

— «Neden?»

Masters, âni bir öfkeyle, «Bunu ben de öğrenmek istiyorum», diye söze karıştı. H.M. in kendisini bir koltuğa iterek oturtmasına ses çıkarmamıştı. Fakat bu suali sorarken kalkacakmış gibi bir hareket yaptı. «Bir hayli konuştunuz, Mr. Derwent. Başınıza dert açacak olan bu budalaca oyunu neden oynadığınıza dair bir tek iyi, makûl ve mantıkî sebep göstermediniz. Bu gece bütün Cinayet Şubesini buraya toplamanız—»

Derwent, sönmüş olan sigarasını şöyle bir salladı. «Müsaadenizle anlatmağa çalışayım...» Koltuğunda arkasına yaslandı. «Aradığım delili ancak bu suretle ele geçirebileceğimi anlamıştım...»

Soar, kaşlarını kaldırdı. «Delili mi?»

— «Evet... William Morris Arley'in katliyle alâkalı delili... Ancak bu suretle Arley'i kimin öldürdüğünü ortaya çıkarabilecektim.»

— «Yani — onu benim öldürdüğümü mü sanıyorsun?»

Derwent, «Hayır», diye cevap verdi. «İşin garibi de bu ya.»

— «O halde Arley'i kim öldürdü?»

Derwent, şöminenin üzerine asılmış olan yağlı boya portreye baktı. Bu, gözlüklerine varıncaya kadar, Soar'a çok benzeyen yaşlı adamın resmiydi. Fakat portredeki ihtiyarın çehresinden onun daha hayalperest, fakat aynı derecede sert olduğu anlaşılmaktaydı.

Derwent, «Bana kalırsa Arley'i baban öldürdü», dedi. «Bunu ispata da hazırım.»

16. MAVİ İBRİK

Derwent, sigarasını masanın kenarına bıraktı. İki elinin parmak uçlarını birleştirerek, bunları hafif hafif birbirlerine vurmağa başladı. Bir taraftan da bu loş, kahverengi odada yarı karanlıkta kalan portreye bakıyordu.

Masters, «Yani—» dedi. «Bir sene veya altı ay evvel ölen yaşlı beyi mi kasdediyorsunuz? Fakat Vance Keating'i o vurmuş olamaz ki? Mr. Soar öleli—»

Derwent, sert bir sesle, «Beni yanlış anladınız», diye cevap verdi. «İhtiyar Soar'un Keating'i öldürdüğünü iddia etmedim. Ben sadece onun Arley'i öldürdüğünü söyledim. Zaten işler bu yüzden alt üst oldu. Size Keating'le fazla meşgûl olduğunuzu, buna karşılık Arley'e pek aldırmadığınızı imâ ettim...»

H.M., inlermiş gibi bir ses çıkardı. «Demek bunu anladın?»

Derwent, çabucak ona doğru döndü. «Yani — sen de benimle aynı fikirde misin?» Nedense buna pek memnun olmamış gibiydi.

— «Evlât, düşüncelerini öğrenmek istiyorum... Hepsini... Hepsini...»

— «Pekalâ...» Avukat, gözlerini kapadı. «İddiamı iyice anlamanız için Arley meselesini hulâsa edeceğim... William Morris Arley, Pendragon Gardens'deki 18 numaralı evin döşeli tek odasında 32 lik bir otomatikle iki defa ateş edilmek suretiyle öldürüldü. Kapıyla masa arasında bir yere yüzükoyun yığıldı... Sırtında pardesüsü vardı. Şapkasıyla eldivenlerini bir iskemlenin üzerine bırakmıştı. Odada onun ve nakliyat şirketinden gelen adamların parmak izleri bulundu... Şöminede odun yakılmıştı. Küllerin içinde mukavvadan yapılmış bir kutuyla, bir paket kâğıdının yanık parçaları vardı... Fakat bu kutu, masada duran fincanların konulduğu kutu değildi... Çay fincanları

alelâde tahta bir kutuya yerleştirilmişti. Bu çalınmıştı işte. Üstelik kutunun sarıldığı kâğıt da ortada yoktu.

«Masadaki fincanlar bir daire halinde dizilmişti. Üzerlerinde bir tek parmak izi bile bulunamadı... Parmak izi bir tarafa — fincanların silindiğini veya kaatilin eldivenli olduğunu kat'î surette gösterecek bir tek delil bile yoktu.»

Derwent, o tatlı, âhenkli sesiyle konuşmasına devam etti: «Ben tahkikata fincanların satışı meselesinden başladım. Nedense bu satış son derecede gizli şartlar altında yapılmıştı. Arley, fincanları, öldürüldüğü gün, akşam üzeri ihtiyar Benjamin Soar'dan almıştı... Daha doğrusu böyle söyleniyordu... Fakat Soar, Arley'in ölümünden sonra fincanları ona satmış olduğunu açıklayınca, herkes buna şaştı... Otuz Nisan günü Arley Soar'un mağazasına uğramamıştı... Soar da ona gitmemişti. Halbuki Arley'in peşin para verdiği iddia ediliyordu. Buna rağmen ihtiyar Soar'un defterlerinde böyle bir satışla alâkalı bir kayda rastlanmadı... Mr. Soar'un yardımcılarının — kendi öz oğlu da dahil olmak üzere — bu satıştan hiç haberleri yoktu. Arley'in ablasıyla uşakları meşhur fincanları evde görmemişlerdi... Yani — yavaş yavaş Arley'in bu fincanları almamış olduğu ortaya çıkıyordu... Bu meseleyle alâkalı tek kat'î delil neydi? Anlatayım... 30 Nisan gecesi Arley evden, koltuğunun altında büyükçe bir paketle çıkmıştı... Bu paket çay findanlarının sığabileceği boydaydı...

«Fakat — fincanlar hakikaten bu paketin içinde miydi acaba? Arley'in o takımı hakikaten aldığını kabul edelim... Meraklı bir koleksiyoncu beğendiği, bir şeyi satın aldığı zaman ne yapar? Bunu tetkik eder. Eline alır. Hattâ okşar. Evirir çevirir. Eğer Arley, fincanları alıp, evine götürseydi orada bunlara muhakkak tek tek bakardı. Arley, takımı Pendragon Gardens'deki boş eve götürdü di-

yelim... Fincanları yine alacak, bunlara dokunacaktı... Halbuki — bunların üzerinde bir tek iz bile yoktu. Buna karşılık oda parmak izi doluydu... O halde?...» Derwent, bir an durdu. «O halde Arley aslında bu fincanları satın almamıştı. Takımı boş eve götüren de kaatildi... Peki, fincanların üstü neden tertemizdi? Neticede kaatil bunları eline alıp, masaya dizmemiş miydi? Bu, ancak bir tek şekilde izah edilebilirdi. Söylendiğine göre, fincanlar ince kâğıtlara sarılmış, aralara da saman konulmuştu. Kaatil, takımı kutudan kâğıtlarıyla aldı. Bunları masaya koyduktan sonra kâğıtları çıkardı... Böylece parmak izi de bırakmamış oldu... Kimdi bu adam? Sonradan fincanların satışı hakkında yalan söyleyen, — takımın asıl sahibi olan kimse. Yani ihtiyar Soar...» Derwent, bir an durdu. Sonra da, «Devam edeyim mi?» diye sordu. Sigarasını tekrar alarak çakmağı dikkatle çaktı. «Diğer taraftan, Arley'in Pendragon Gardens'deki boş eve paket kâğıdına sarılmış büyükçe bir kutu götürdüğü kat'î surette biliniyordu. Bunu hem uşak görmüştü, hem de şoför. Dediğim gibi sonradan mukavva kutuyla paket kâğıdının parçaları şöminedeki küllerin arasında bulundu. Arley, o mukavva kutuya ne koymuştu?... Ne olabilirdi bu? Arley'in koleksiyonundan bir tek şeyin eksik olduğu sonradan anlaşıldı. Adamın pek övündüğü büyük bir «esrarlı ibrik'ti bu.»

Masters, oturduğu koltuktan kalktı. Elini ağır ağır uzatarak, parmaklarını şıklattı. «Yarabbi — yani — kaatil Arley'e randevu vermişti. Arley, randevuya gelirken o 'esrarlı ibriği' de getirdi. Kaatil ise çay fincanlarını... Bunu mu söylemek istiyorsunuz? Sizce kaatil Arley'i sırf o 'esrarlı ibriği' çalmak için mi öldürdü?»

— «Tabiî.»

Masters, «Fakat», diye haykırdı. «O — o kıymetli değilmiş ki! İbriği kasdediyorum! Herkes bunun alelâde bir şey olduğunu söyledi. Kaatil, 'esrarlı ibriği' ne yapa-

caktı? Ah! Bir dakika! Bir dakika! İhtiyar Mr. Soar'un bu işi yaptığını iddia ediyorsunuz. Bir an için bunu kabul edelim, Mr. Derwent. Peki adam neden o kıymetli çay fincanlarını masanın üzerinde bıraktı. Ha? O takım binlerce sterlin ediyordu. Bundan başka çay fincanları âdeta kartvizit gibiydi. Polis, hemen kendisinden şüphe edecekti. Hattâ adam, bu yüzden sonradan bir sürü yalan uydurmak zorunda kaldı... Üstelik sözlerinizden zavallı Arley'in fincanları göremeden öldüğü anlaşılıyor...

İddianıza göre kaatil bunları masanın üzerine dizdikten sonra kâğıtlarını çıkardı. Fakat takıma kimse dokunmadı. O halde fincanlar masaya Arley öldükten sonra konuldu... Şimdi söyleyin. Kaatil çay fincanlarını neden geride bıraktı?»

Derwent, kaşlarını kaldırdı. Şimdi alnı kırış kırış olmuştu. «Siz çok zekî bir adamsınız, Mr. Masters. Onun için bu son suali kendiniz cevaplandırabilirsiniz. İlk sualinize gelince... Neden şu meşhur 'esrarlı ibriğe' bakmıyorsunuz?»

— «Esrarlı ibriğe mi bakayım?»

Derwent, ayağa kalkarak genç Soar'a döndü. O zaman avukatın o soğuk hallerinde hafif bir değişme oldu. Adam, daha insanca bir hâl aldı. «Çok müteessirim... Bu ihtiyar şeytana lânet okumağa başlamadan evvel sana şunu hatırlatayım: Baban düşmanını öldürmek için benim evimi kullandı.» Şöminenin üzerindeki portreyi işaret etti. «Bu resmin arkasında bir kasa var. Şifresi: LEEDS. Mr. Masters, o 'esrarlı ibriği' kasada bulacaksınız. Elinizde araştırma emri olduğundan eminim. Haydi, şu Allahın belâsı delili bulun da ben de evime döneyim.»

İhtiyar Soar'un oğlu, hâlâ hiç kımıldamadan örtülü, büyük koltuğun dirsek dayanacak yerinde oturuyordu.

Nihayet, «Senin ihtiyar bir şeytan olup olmadığını bilmiyorum, Derwent.» diye mırıldandı. «Fakat son dere-

ce sabırlı olduğun muhakkak. Bu evi satın almağa sen beni ikna ettin.»

— «Evet.»

— «Zira burasını dolaşmış — kasanın şifresini de öğrenmiştin...» Soar, yerinden kalktı. Terlikleriyle sessiz sedasız şömineye giderek, portreyi indirdi. Bunun arkasındaki kasayı açıp, ibriği çıkardı. Emzikleri kol gibi uzanan, sapı kulağa benzeyen 30 - 35 santim boyunda acaip bir şeydi bu. Zaten ibrikten çok biçimsiz bir çaydanlığı andırıyordu. Mavi porselenden yapılmış olmakla beraber bir hayli ağırmış gibi duruyordu. Benjamin Soar, bunu çabucak masaya bıraktığı zaman da madenî bir ses çıktı.

— «İki seneden beri bunun babamda veya bende olduğunu ispata çalışıyorsun. Esrarlı ibriğin nerede olduğunu öğrendikten sonra bile polisi buraya ancak çay fincanları hakkında uydurma bir mektupla getirebildin. Doğrusu büyük bir mükâfatı hak ettin, Derwent. Haydi bakalım, şu mühim delili al. Ben de hapishaneyi boylayayım.»

Masters, usulca masaya yaklaştı. «Yani — her şeyi itiraf ediyor musunuz? Babanızın—»

Soar, acı bir sesle, «Evet,» diye cevap verdi. «Arley'i babam öldürdü. Ne yazık, kendisini tevkif edemiyeceksiniz. Mamafih, bunu telâfi için beni yakalıyabilirsiniz.» Birdenbire durdu. «Afedersiniz, Mr. Masters. Sizin de vazifenizi yerine getirmeğe çalıştığınızı biliyorum. Herhalde babamın Arley'i öldürdüğünü, — bu ibriğin onda olduğunu bilmediğimi söylememin hiç faydası yok. Emin olun ben hakikati babamın ölümünden ancak bir saat evvel öğrendim.»

Masters, atıldı. «Bir dakika, efendim. Bir dakika! Bu ibriğin ne kıymeti var? Babanız bunu neden istiyordu?... Tabiî delili ortadan kaldırmamış olmanız lehinize. Fakat

böyle bir şeyi yapmağa kalkışmamanıza da şaştığımı itiraf ederim.»

Soar, ellerini ropdöşambrının ceplerine soktu. «Bunu nasıl yapabilirdim. Çelik bir kutu nasıl ortadan kaldırılır? Mr. Masters, bu ibriğin üzeri porselen ama içi çelik. Kapağı açmağa çalışın... Açamazsınız. Zira bunun da bir şifresi var... Bu 'esrarengiz ibriğin' aslında ne olduğunu biliyor musunuz?... Bu hususî bir kasa... Küçücük bir kasa... İşte Arley de bu yüzden bu ibrikle o kadar övünüyordu. Adam, bazı kâğıtlarını bunun içine koyardı...» Derin bir nefes aldı. «Mr. Masters, siz Arley'in ne olduğunu tahmin edebilir misiniz?»

— «O... A... Hatırlamağa başlıyorum.» Baş Müfettiş, kafasını salladı. «Bir zamanlar 'Soar ve oğlu' firmasının uydurma antika sattığından şüphe ediliyordu... Eğer yanılmıyorsam Arley de vaktiyle bazı şantaj meselelerine karışmıştı... Sonra bana verilen raporda bir nokta dikkatimi çekti... Arley, babanızdan antika aldığı zaman fiatı iyice kırıyordu...»

Soar'un kara kaşları çatıldı. «Babam — bazı hatalar yaptı... Bunu itiraf ediyorum... Bir zamanlar vaziyetimiz hakikaten bozuktu... Arley, tekaüt olmuştu. Bu yüzden iş sahasında şantaj oyunlarına girişemiyordu. Onun yerine işi eğlenceye döktü. Babamın aleyhindeki bütün delilleri satın almış, ona bir itirafname de imzalatmıştı... Artık bundan istifadeye bakıyordu... O yumuşak ifadeli köpeğin yaptıklarını hatırladığım zaman...» Yumruğunu olanca şiddetiyle masaya indirdi. İbrik hafifçe sallandı. Sonra genç adam, sakin bir tavırla döndü. «Bu doğru dürüst bir şantaj bile değildi. Arley, böyle aşağılık bir mahlûktu işte... Onda açık açık şantaj yapacak cesaret yoktu. Babama gelip, 'Soar, ben şu onsekizinci hanedandan kalma kavanozu beğendim. Onu ver bakalım,' diyemiyordu. Hayır... Onun yerine, 'Aziz dostum,' diye gülümsü-

yordu. 'Şu onsekizinci hanedandan kalma kavanoz hoşuma gitti. Fiatının altmış sterlin olduğu söyleniyor. Ben buna otuz sterlin veririm...' Arley, bunun şantaj olduğunu bile kabul etmiyor, iyi bir iş adamı olduğundan dem vuruyordu... Böyle iş olur mu? Ne yazık ki, ben vaziyetten hiç bir zaman şüphe etmedim. Wyvern de öyle. İkimiz de babamın bunamağa başladığını düşündük... Fakat bir iki sene içerisinde iyi iş adamı Arley, mağazayı iflâsa sürükledi. Zira babamın baş müşterisi oydu. Babam Arley'e verdiği itirafnameyi geri almağı istiyordu. Bu kâğıdı satın almağa da hazırdı. Fakat — Arley itirafnameyi vermediği takdirde onu öldürmeği de aklına koymuştu. İşte, vaziyetin hülâsası bu. Arley'in dünyada en fazla istediği şey o çay takımıydı. Bildiğiniz gibi o fincanların bir eşi daha yoktu. Babam, itirafnameye karşılık o takımı vereceğini söyledi... Fakat — Arley'e itimat etmiyordu... Ona ben de inanmazdım ya... Neyse... Bu yüzden babam cinayet hazırlıklarını tamamladı. Biliyor musunuz, Mr. Masters, polisin ilk faraziyesi — şu gazetelerin yazdığı tahmin hakikaten doğruydu. Arley, boş bir eve gelecekti. Tabiî orasının babama ait olduğunu da sanacaktı. Daha sonra ceset bulunduğu zaman kimse babamdan şüphe etmeyecekti... Derwent, senin eski evinin seçilmesine gelince... Babam, etraftakilerin evin 'perili' olduğunu iddia ettiklerini duymuştu. Onun gibi hayali geniş bir adama tesir edecek bir şeydi bu... Bu muhayyile genişliği irsî bir şey... Ben de aynı şekilde lânetlenmiş değil miyim? Neyse... Babam, evi beğendi. Bir mektup yazarak, eşyaları ısmarladı—»

Masters, onun sözünü kesti. «Malûm, malûm... Biz de işin başından beri böyle olduğunu biliyorduk. Fakat, madem babanız cinayeti işlemek için bu kadar sıkıntıya katlandı, ondan sonra neden tutup polise mektup yazdı? Bu pek mantıksızca bir hareket değil mi?»

Soar «Hâlâ anlamadınız mı?» diye sordu. «Mektubu babam yazmadı. Arley'in işiydi bu! Herhalde davetiyeyle, nakliyat şirketi ve mobilya mağazasına gönderilen mektupların başka başka makinelerle yazılmış olduğunu biliyorsunuz?... Babam, Arley'e itimad etmiyordu. Arley de ona... Tabiî her şeyi polise anlatamazdı. Fakat kendisini korumak niyetindeydi. Davetiyeyi de bu yüzden yazdı. Üstelik adam, ikinci bir ihtiyat tedbiri daha aldı... Babamın itirafnamesini bir zarfa koyarak, cebine atmadı! Hayır. Babam yaşlı olmakla beraber, iri yarı, güçlü kuvvetli bir adamdı. Arley ise sıskanın biriydi. İşte bu yüzden babamın itirafnamesini cebine koyup geleceği yerde, o meşhur ibriği getirdi... Kâğıt, yere vurulunca kırılmayan, kapağı şifreyi bilmeyenler tarafından açılmayan o 'Küçük kasa' nın içindeydi... Evet... İşte Arley, polise mektup yazdığı ve mavi ibriği de yanında getirdiği için öldürüldü... Siz, babamın fincanları odada, masanın üzerinde bırakmasının sebebini merak ediyorsunuz... Bu sebep hem basit, hem de çok korkunç... Zannedersem Derwent, meseleyi anladı. Yüzündeki ifadeden belli bu... Siz de hâdiseyi tekrar gözden geçirirseniz, esrarı da çözersiniz... Fincanlar odada kalmış, buna mukabil tahta kutu kaybolmuştu... Öyle değil mi?» Soar, bir an durdu. «Babam, Arley'in üzerine hücum ettiği zaman adam şöminenin önünde duruyordu. Arley, onun elinden kurtulmağa çalışırken, ayağı ibriği koyduğu kutuya çarptı... Kutu ve üzerindeki kâğıt ateşe düşerek, yandı. Babamın bunları alevlerin arasından kurtarması imkânsızdı. Zira o sırada Arley'le meşgûldu. Cinayetten sonra mavi ibriği kimseye göstermeden nasıl götüreceğini düşünmeğe başladı... Şu ibriğe bakın! Şekli gayet acaip! Rengi son derecede parlak! Onu bir gören bir daha unutamayacak, tabiî babam da çok geçmeden

polisin eline düşecekti. Bu koskocaman şeyi paltosunun altına da saklayamazdı... Hattâ bunu kâğıda sarıp, paket etmesi de imkânsızdı. Bir deneyin, o zaman ne demek istediğimi anlıyacaksınız... Halbuki babam 'esrarlı ibriği' alıp götürmek zorundaydı. Zira kapağı açacak şifreyi bilmiyordu, itirafname ise bunun içindeydi... Bundan daha korkunç, daha fecî bir vaziyet olabilir miydi?... Acaip bir ahtapota benzeyen mavi ibrikle Londra sokaklarında dolaşmak... Kimseye görünmemeğe çalışmak... Babamın yapabileceği bir tek şey vardı. Esrarlı ibriği çay fincanlarının kutusuna koymak...»

Masters, Sir Henry'e doğru döndü. Üzeri örtülü, büyük bir koltuğa oturmuş olan H.M. gözlerini kapamıştı. Sesi sedası çıkmıyordu. «Bu işin başında bana sorduğunuz sualleri hatırladım, Sir Henry... Hay Allah! Bizim ihtiyar uyumuş!»

H.M., tek gözünü açarak, homurdandı. «Allah kahretsin! Uyumuyor, düşünüyordum! Ben böyle düşünürüm!»

Masters, ısrar etti: «Bu işin başında bana bazı sualler sordunuz. Şimdi bana bütün bunları bildiğinizi mi söyleyeceksiniz?»

— «Hım... Doğrusu 'bilmek kelimesi çok geniş ve şümûllü. Böyle bir şey olabileceğini düşündüm. Deliller önümüzdeydi.»

— «O halde bunu bana neden söylemediniz? Herhalde bu hiç aklınıza gelmedi?»

— «Sana söylemek mi? Gelmez olur mu hiç? Fakat bunu pek de doğru bulmadım, evlât. Ah... Sebebini tahmin edemez misin? Kaç kişi bize gelip 'On Çay Fincanı' diye bir cemiyetin mevcut olduğuna dair yemin edecekti?... İşte ben bunu merak ediyordum. Aslında sen doğru yoldan ilerliyordun. Yani — böyle bir cemiyetin varlığına katiyen inanmıyordun... Doğrusunu istersen bu vaziyet

de benim hiç hoşuma gitmiyordu. Sana, haklı olduğunu söylediğim, delilleri gösterdiğim takdirde 'On Çay Fincanı' ndan bahsedecekleri dinlemeyecek, hattâ onları alaya alacaktın. Tabiî o zaman bu mevzuu açanlar hemencecik susacaklardı. O zaman kaatil de işin iç yüzünü anladığımızı sezecekti. Evlât, sen sen ol ve bir tek şeyden daima sakın. Bir kaatile her şeyi bildiğini belli etme... Şimdi Vance Keating'i mi düşünüyorsun?»

— «Evet... Onu düşünüyorum.»

H.M., çenesini kaşıdı. Sonra da özür dilermiş gibi, «Masters,» diye mırıldandı. «Vaziyeti görüyorsun. Arley meselesi halledildi. 'On Çay Fincanı' cemiyetinin uydurma olduğu ortaya çıktı... Biri, polisi şaşırtmak için Arley hâdisesinden istifade etti. Vance Keating'i, ustalıkla ortadan kaldırdı. Kaatil, Keating hâdisesinin bir cinayetler zincirinin bir halkası olduğunun sanılmasını istiyordu... Zaten sahneyi de ona göre hazırladı. Arley cinayetini taklide çalıştı. Şimdiye kadar hiç bir câni beni bu adam kadar alâkadar etmedi...» Bir an durdu. Sonra da ilâve etti. «Yoksa, 'Bu kadın' mı diyeyim?... Zira Vance Keating, 'On Çay Fincanı' adlı gizli bir cemiyetin mevcut olduğuna inanıyordu. Kaatil zaten onu bu suretle tuzağına düşürdü. Vance Keating'i o eve bu sayede çekti... Ve zavallıyı orada vurdu...»

17. Şüpheliler toplanıyor.

İki pencerenin arasındaki masaya konulmuş olan lambanın sönük ışığı mavi ibriği daha korkunç bir hale sokuyordu. Hepsi de bunu daha iyice görmek için ortadaki masanın etrafına toplandılar. Yalnız H.M. yerinden kımıldamadı.

Masters, «Yani,» diye mırıldandı. «Sizce kaatil kadın mı?»

H.M., cevap verdi. «Acaba dostlarımız bu hususta ne düşünüyorlar?»

Derwent, dönerek boş gözlerle ona baktı. «Bu mesele, bir kadından bahsedildiği zaman, muhakkak bu sözlerle karım kasdediliyor... Bence bu pek saçma bir şey...»

— «Ya siz ne dersiniz, evlât?»

Soar, «Ben mi?» diye sordu. Ağır ibriği kaldırarak, masaya vurdu. «Ben şu anda sadece bir tek şey düşünüyorum: Kendimi...»

Soar'un, Arley meselesiyle alâkalı itiraflarından sonra Derwent'in bütün vücudu gevşeyivermişti. Belki de bunun sebebi adamın birdenbire rahatlamasıydı. Avukat, bu hisle mücadeleye çalışmış, ama muvaffak olamamıştı. Şimdi — zaman zaman — hafifçe titriyordu. Pollard, birdenbire bu ince, müstehzî adamın bir hayli yaşlı olduğunu hatırlayarak bayağı şaşaladı. Avukatın, titrek bir sesle konuşması hepsini de biraz hayrete düşürdü.

— «Herkes daima benim kinciliğim yüzünden bu şekilde hareket ettiğimi mi sanacak? Senin tevkif edilmeni istemiyorum, Soar. Kimsenin tevkif edilmesini istediğim yok. Demin izaha çalıştım... Ben, sadece Arley'i öldürmediğimi ispat ettim... Kendimi temize çıkardım... Mâsum olduğumu kabul etsinler, kâfi. Ben başka bir şeyle meşgûl değilim. Zavallı Keating'in ölümüne gelince... Buna çok üzüldüm tabiî. Fakat bu hâdise beni korkutmuyor. Zira — öhhö — o sırada ben—»

Soar, onun sözlerini tamamladı. «Scotland Yard'daydın...» Genç adam daha dostça bir tavırla konuşmuştu. Fakat hâlâ kederliydi. «Mrs. Derwent ise akrabalarının yanındaydı. Evet, ikinizin de şâhitleri var. Bundan da her iki cinayetin birden benim üzerime kalacağı anlaşılıyor.»

Masters'e dönerek, «Sizi bir tek şekilde ikna edebili-

rim», dedi. «Sizin yerinizde olsaydım, vakit kaybetmez, derhal evi arardım.»

Masters, başını salladı. «Ben de öyle yapacağım zaten. Fakat neden birdenbire bu kadar heyecanlandınız?»

Soar, eliyle onu işaret etti. «Çünkü — ya blöf yapıyorsunuz, ya da beni temize çıkaracaksınız. Demin burada Derwent'le benden başka birinin daha olduğunu söylediniz. Bu adamın sekizi çeyrek geçe yan kapıdan içeri girdiğini iddia ettiniz.»

— «Bundan eminiz.»

Soar, «O halde,» diye cevap verdi. «Dikkatli davranmanız lâzım. Zira o adam Keating'in kaatili.»

Derwent, «Saçma», dedi. «Burada bizden başka kimse yok... Neden olsun?»

— «Çünkü onu sen kendin buraya getirdin, Derwent! Maalesef kaatil senin yüzünden bu eve geldi... Polisi buraya çekmek için güzel bir oyun oynadın.»

Sir Henry birdenbire Soar'ın konuşmasını kesiverdi:

— «Hımm... Kaatilin, elinde tabancayla holde durup bizi dinlediği daha önce aklınıza gelseydi, böyle rahat rahat konuşamazdınız... Hol kapısı ardına kadar açıkken, kaatilin meşhur 'On Çay Fincanı' masalının uydurma olduğunu anlatmazdınız... Sana söyledim, Masters, bütün bunları dinlememiz lâzımdı. Arley meselesinin iç yüzünü öğrenmemiz şarttı... Yoksa işin içinden çıkamıyacaktık... Fakat — sana şunu da itiraf edeyim. On dakikadır burada sakin sakin oturuyorum ama çektiğimi de ben bilirim. Tüylerim diken diken oldu... Sanki biri buz gibi eliyle ensemi okşuyor.»

Soar, neşesiz bir tavırla gülümsedi. «Doğrusu bu vaziyet beni endişelendirmiyor. Sonra — kaatilin istediği zaman ortadan kaybolduğunu, istediği zaman beliriverdiğini unutuyorsunuz. Belki de adam gitti... Veya belki de ortaya çıkma saati henüz gelmedi. Saat daha dokuz buçuk

değil. Yalnız, ben kaatilin yerinde olsaydım, yanıldığımızı anlatmak için şu anda ortaya çıkıverirdim.»

Ön taraftaki holden ısrarlı bir ses aksetti... Kapıya vuruluyordu.

Masters, sonradan odadakilerin, H.M. de dahil olmak üzere fena halde irkildiğini, — yüreklerinin ağzına geldiğini açık açık gördü. Kapı tokmağının sesi, pencereye çarpan yağmurun şıkırtısını bastırıyordu. Gürültü bir an kesildi. Sonra tekrar başladı.

Pollard, kapıdan dışarı baktı. «Mrs. Derwent geldi, efendim,» diye seslendi.

İçeridekiler hayretle döndüler.

Pollard, Mrs. Derwent'i odaya aldıktan sonra dışarı çıktı. Fenerle işaret vererek Komiser Banks ile Wright'ı yanına çağırdı.

— «Çocuklar, hiç evden çıkan olmadı mı? Sekizi çeyrek geçe yan kapıdan giren şahsı hâlâ bulamadık.» Banks, «Evden kimse çıkmadı... Bırr... Amma da soğuk... Pollard, sen Ronald Gardner adlı birini tanıyor musun?»

— «O da mı evde?»

— «Hayır, hayır, evde değil... O ne yapıyor biliyor musun? Bizim Mitchell ile duvarın üstünde sohbet ediyor. Gardner, Mitchell'in kendisini takip ettiğini hemen anlamış. Saatler önce farketmiş bunu. Zavallı Mitchell'e yapmadığı da kalmamış. Onu ta Londra kulesine sürüklemiş... Ondan sonra Cheapside yoluyla St. Paul'a gitmişler... Yüzlerce basamağı tırmanarak, St. Paul'un kubbesine çıkmışlar... Yani Ronald Gardner, bu gece buraya gelinceye kadar Mitchell'in canını çıkarmış... Londra'da dört dönmüşler... Ronald Gardner, eve yaklaşırken durup Mitchell'i beklemiş. O yanına gelince de, «Buraya bak' ahbap,» de-

miş. «Öğretici bir gün geçirdim. Kafanı geliştirmen için lâzımdı bu. Fakat şu anda ikimizin de dostluğa ihtiyacı var. Gel şuraya yerleşelim. Bakalım ne olacak?» Şimdi, duvarın tepesinde oturuyorlar. Şöyle büyük bir ağacın altında. Sigara içiyor ve tabancalardan bahsediyorlar. Onun için sana tekrar soracağım: Allah aşkına, ne oluyor?»

— «Bunu yalnız Allah biliyor. Peki. Philip Keating'den ne haber?»

— «Bilmiyorum... Fakat anladığıma göre o bu civara gelmemiş.»

— «O halde evdeki üçüncü adam kim? Neyse boşver bunları, Baş Müfettiş Masters seni bekliyor.»

Janet Derwent, biraz evvel kocasının oturduğu koltuğa yerleşmişti. Avukat ise onun arkasında, ayakta duruyordu. Pollard, rüzgâr gibi içeri girdi. Kimsenin sesi çıkmıyordu. Fakat genç Komiser odanın atmosferinden birinin boyunun ölçüsünü almış olduğunu hissetti.

Masters, bir an sustu. Mrs. Derwent'e bakarak tekrar konuşmağa başladı:

— «Şimdi bu gece buraya neden geldiğinizi hâlâ söylemiyecek misiniz? Cevap vermeği red mi ediyorsunuz?»

— «Fakat sevgili Mr. Masters...» Kadın, o tatlı, ahenkli sesiyle âdeta yalvarır gibi konuşuyordu. «Beni ne kadar güç bir vaziyete düşürdüğünüzün farkında mısınız Halbuki polisin söylediği her şeyi yaptığımı pekâlâ biliyorsunuz... Bunun farkındasınız. Birlikte geçirdiğimiz o saatlerden sonra...»

Masters'in sesi iyice haşinleşti. «Bırakın bunları, Mrs. Derwent. Bu oyunlardan vazgeçin. Artık kimseyi kandıramıyacaksınız. Sizi çağırmadığımız halde kalkıp geldiniz...»

— «Saçmalamayın!» Janet Derwent, gülümsedi. «Dün gece, gezintiden döndüğüm zaman Jeremy'nin hizmetçiye sabah erkenden postaya atılmak üzere bir mektup vermiş olduğunu gördüm... Zarfın üzerinde Sir Henry Merrivale'in adı vardı...» Kadın o âna kadar bir kere olsun dönüp H. M.'e bakmamıştı. «Zarf, doğru dürüst kapatılmamıştı.»

— «Böyle olduğunu kabul edelim. Pekalâ, «On Çay Fincanı» hakkında neler biliyorsunuz?»

Kısa bir sessizlik oldu. Herkes, Janet Derwent'in bu tuzağa düşmesini bekliyordu. Fakat sarışın kadın, gözlerini Baş Müfettişe dikerek ona takılır gibi, gülümsedi. Sesi pek tatlı ve müşfikti. «Böyle bir şey olmadığını siz de pekâlâ biliyorsunuz.»

— «Demek «On Çay Fincanı» hakkında bir şey bilmiyorsunuz?»

— «Duyduklarımdan başka bir şey bilmiyorum...»

Masters, dönerek birdenbire, «Fakat», diye homurdandı. «Mr. Vance Keating'in öldürüldüğü odadaki masanın örtüsü en son size gönderilmişti. Bu size ait bir şeydi.»

Janet Derwent, şiş göz kapaklarının arasından onu süzdü.

Yukarıdan ayak sesleri aksediyordu...

— «Saçma! Bu benim çay fincanları hakkında bir şey bildiğim mânasına gelmez ki!»

— «Lütfen suale cevap verin.»

— «Hangi suale?»

— «O sırmalı örtünün size gönderildiğini inkâr mı ediyorsunuz?»

— «Neden edeyim?»

— «Bunu size kim yolladı?»

— «Zavallı, sevgili Vance'cik... Son nefesini vermeden bir gün önce...»

— «Mrs. Derwent, biz bunun doğru olmadığını biliyoruz.»

Kadının güzel yüzünde hayret ve üzüntü belirdi. «Yani — Vance göndermedi mi? O halde bu meseleyi Benjy Soar'la konuşun. Ya o müthiş bir yalan söyledi, ya da yardımcısı veya hizmetçisi böyle birşey uydurdu. Hepsi de bana örtüyü zavallı Vance'in yolladığını söylediler. Bunun doğru olmadığını nereden bilecektim.»

— «Evet... Örtünün size gönderildiğini biliyoruz. Sonra bunu ne yaptınız?»

— «Örtü fevkalâde kıymetli bir şeydi. Tabiî, şerefli bir kadının kocasından başka bir erkeğin verdiği böyle pahalı bir hediyeyi hiç bir zaman kabul etmeyeceğini siz de bilirsiniz. Örtüyü almak aklıma bile gelmedi. Bunu, kasaya kilitlemesi için kocama verdim... Jeremy örtüyü Vance'a iade edecekti...» Arkasına yaslandı. Başını çevirerek, avukata baktı. Kocasının elini de sıkıca kavramıştı. «Örtüyü bir daha görmedim. Herhalde Jeremy bunu kasaya koydu. Öyle değil mi, sevgilim?»

Masters, bir kadına, bir kocasına baktı. Sonra da âni bir neşeyle, «Mükemmel,» dedi. «Fakat Mr. Derwet'in bu sözlerinizi tasdik edeceğini sanıyorsanız...»

— «Öyle değil mi, sevgilim?»

Derwent, başını salladı.

Kapı, şiddetle vuruldu ve sonra Komiser Banks, aralıktan başını uzattı. Masters'e bakarak, «Afedersiniz,» diye homurdandı. «Bir dakika gelir misiniz? Mesele çok mühim...»

Baş Müfettiş, Mrs. Derwent'in bu son yalanına o kadar kızmıştı ki, neredeyse Banks'e gitmesini emredecekti. Ateş saçan gözlerle bir avukata, bir karısına bakıyordu. Mrs. Derwent nazik bir sükûnetle oturuyordu. Fakat Masters Banks'ın yüzündeki ifadeyi görünce, kendisini topladı. Çabucak, koridora çıktı. Pollard da onu takip etti ta-

bii. Genç Komiser kapıyı da sıkı sıkı kapamağı unutmadı.

Banks'ın bir elinde büyük bir fener vardı, diğerinde ise avcunun içinde bir kâseymiş gibi tuttuğu buruşuk bir gazete... Işıkla, gazeteyi şöyle bir aydınlattı... Bunun için-de neler yoktu ki? 32'lik bir otomatik... Lekelenmiş beyaz erkek eldivenleri... Abanoz saplı, yirmi santim uzunluğun-da çift taraflı bir bıçak... Biri bunu gazeteye silerek te-mizlemeğe çalışmıştı ama bıçağın üzerinde yine de kan iz-leri vardı...

Masters, içini çekti. «Bu son saat zarfında kullanıl-mış.. Bıçağı nerede buldunuz?»

Banks, «Hepsi bu kâğıda sarılmış ve yukarı katta, ön taraftaki yatak odasının dolabına saklanmıştı,» diye ce-vap verdi. «Daha doğrusu, dolabın rafına. İşin fenası»

— «E?»

Banks, başını salladı. «Bıçağın kullanılmış olduğu mu-hakkak, efendim... Wright'la her tarafı aradık... Yukarı-ya, aşağıya, köşeyi bile ihmal etmedik... Fakat bu evde içeridekilerden başka kimse yok!»

18. SİHİRBAZIN SANDALYESİ

Masters, neredeyse gazeteyi buruşturup fırlatacaktı. Hiddetle, «Haydi oradan» diye homurdandı. «Böyle saçma şey olur mu? Bu evde başka biri var... Olması lâ-zım! Ölü veya diri üçüncü bir erkek! Biz buraya geldiği-miz zaman eve üç kişinin girdiğini haber verdiler. Şimdi bunlardan sadece ikisi içeride: Yoksa biri dışarı mı çıktı?»

— «Hayır, efendim. Çıkmadı. Ben size sadece şu ka-darını söleyebilirim: Şu anda evde başka biri yok. İsterse-niz siz de arayın. Ev, çok büyük değil. Üstelik odaların hemen hepsi boş. Bodrum yok. Tavan arası ise bir hayli küçük. Kimsenin saklanabileceği bir yer bulamadık.»

Pollard, mırıldandı. «Anlaşılan bizim (hayalet kaatil) yine ortadan kayboldu.»

Banks, inatla, «Bıçağın üstündeki kana bakılacak olursa,» dedi. «Kaybolan kaatil değil, ceset.» Masters'e döndü. «Biraz evvel nöbetçilerle konuştum... Sugden'i görmek ister misiniz, efendim? Buraya ilk geldiğimiz zaman karşımıza o çıkmış.»

Masters, ayaklarını yere vura vura onunla birlikte kapıya gitti. Banks, fenerle işaret verdi.

Baş Müfettiş, hiddetle, «Artık gizlice hareket etmenin ne lüzumu var?» diye kükredi. «Düdüğü çalalım daha iyi. Hepsi buraya gelsinler.»

Pollard, «Sinirlenmeyin, efendim,» dedi. «İşte Sugden de geldi.»

Masters, kendini toplamak için başını önüne eğerek, holde şöyle bir dolaştı. Hiddeti biraz yatışır gibi olmuştu. Evin işgali için kısa bir emir verdi. Sonra da o gazete kâğıdından yapılmış mühim paketle kütüphaneye doğru gitti.

O sırada kendisine yetişen Banks, yeni bir haber daha verdi. «Sizinkilerden birinin izi daha bulundu, efendim... Yani Philip Keating'in...»

Masters, ağır ağır bu ismi tekrarladı. «Philip Keating... Demek o da burada?»

— «Hayır, efendim. Burada değil... Civardaki bir barda. Duble, duble viskileri yuvarlayıp duruyor.»

Pollard, atıldı. «Afedersiniz, efendim. Aradığımızın, bütün söylenenlere rağmen, bir cemiyet veya kulüp olmadığı ne malûm? Madem böyle bir cemiyet yok. O halde hepsi birden neden buraya geldiler?»

Masters, ateş saçan gözlerle Pollard'a bakmasına rağmen, yine de bir an düşündü. «Haydi, haydi, oğlum... Onların neden buraya geldiklerini sana söyliyeyim... Buna Mrs. Derwent'in telefonla gevezelik etme merakı sebep oldu. Kadın dün gece kocasının yazdığı uydurma dâvetiye-

yi gördü. Onun üzerine bugün telefona sarılarak, hâdiseyi herkese anlattı...»

— «Onun bu işle bir alâkası var mı dersiniz?»

— «Doğrusunu istersen, bunu bilmiyorum. Bazan buna iyice kanaat getiriyorum. Bazan da, «Ancak masum bir insan bu kadar küstah olabilir,» diye düşünüyorum. Fakat bu araMrs. Derwent beni hiç alâkadar etmiyor. Şimdi bu evde bir kaatil veya bir ceset var... Ne olursa olsun onun bulunmasını istiyorum! Daha da mühimi onun kim olduğunu öğrenmeği arzu ediyorum! Philip Keating, saatlerce takip edildi. Saat sekizi çeyrek geçe eve giren o değilse kim? Bunun Ronald Gardner olmadığı muhakkak. Zira Mitchell onun peşini bırakmadı. Genç adam şimdi de duvarın üstünde oturuyor. O meçhul şahıs, Soar da olamaz. Onun eve ne zaman geldiğini biliyoruz. Aynı şekilde Derwent de değil... O halde kim bu?» Masters, bir an bu meseleyi düşündü. «Mrs. Derwent hususunda da yine çıkmaza girdik. Kocasının bir şeyden korktuğu muhakkak. Kimbilir kadının elinde ne gibi bir silâh var. Janet Derwent, sırmalı örtüyü kocasına verdiğini söyledi. Adam da mecburen bu sözleri tasdik etti. Evet, avukat bir şeyden çekiniyor. Şu otomatiği, görüyor musun, 32'lik bu... Arley de 32'likle öldürülmüştü. Bu tabancanın Soar'a ait olduğuna dair bahse girmeğe hazırım... Bu eldivenlerin de onun olduğu muhakkak... Elleri kocaman Soar'un. Haydi bakalım, işin içinden çık, oğlum. Buraya geldiğimiz zaman yukarı pencereden bakan ve tabancanın namlusunu alnımın ortasına doğru çeviren beyaz eldivenli adam kimdi?»

Ayaklarını vura vura holden geçip, kütüphanenin kapısını açtı. Masters odadan çıktıktan sonra içeridekilerin hiç konuşmamış oldukları hemen anlaşılıyordu. Odadakiler, tıpkı mumdan yapılmış haykeller gibi oturuyor veya ayakta duruyorlardı. H. M. ise yine balmumundan yapılmış şişman bir Çinliye benzemekteydi. Ortadaki masada

duran bir kaç kollu, acaip «esrarlı ibriğin» sembolik bir hali vardı. Atmosferin müsait olduğunu farkeden Masters, sesini çıkarmadı. Hiç konuşmadan, bıçak, eldiven ve tabancayı birer birer masaya dizdi.

H. M., birdenbire, «İşte bu çok iyi,» dedi. «Hikâyedeki hortlağın dediği, gibi, «Madem geceyi başbaşa geçireceğiz...» belki artık olanları öğrenmeği istersin.»

Hepsi de dönüp masaya dizilen o üç cisme baktılar. Pollard, odadakilerin ,korktukları için ağızlarını açmadıklarını sezdi.

Nihayet Janet Derwent, ağır ağır başını çevirerek H. M.'e baktı. «Hakikaten olanları anlatırsanız, bize büyük bir iyilik etmiş olursunuz. Doğrusu evvelâ beni sukûtu hayale uğrattınız...»

— «Eh, madem istiyorsunuz.» H. M., iç cebinden kirli bir kâğıt parçası çıkardı. «Hımm... Pekâlâ... Bu senenin Haziran ayının 28 inci günü. Bunun sizce bir mânası var mı?»

— «28 Haziran'ın mı? Hayır...»

— «Pekâlâ... O halde ondan sonra olanlara geçelim. 15 Temmuza ne dersiniz?»

— «Doğrusu sözlerinizden hiç bir şey anlamıyorum. 28 Haziran niçin benim için o kadar mühim olsun?»

H. M.'in yüzünde o nadir görülen korkunç tebessüm belirdi. «Hayır, kızım, hayır. İşte bu sual soruyorlar. Kısa bir cevap verip, üstelik karşınızdakinin damarına da basıyorsunuz. O zaman zavallı o kadar sinirleniyor ki, hemen ne dediğini izaha kalkıyor. Tabiî siz de böylece onun düşüncelerini anlayıveriyorsunuz. Tabiî ondan sonra da sualle istediğiniz gibi oynuyorsunuz.»

Sarışın kadının gözlerinde muzipce bir pırıltı belirmişti. «Ne kadar zekisiniz, Sir Henry. Sizin böyle hilelere kanmayacağınızı biliyoruz tabiî.»

H. M., başını salladı. «İşte ben de bunu kasdediyor-

dum. Elinize ufak bir fırsat geçer geçmez, alaya kalktınız... Hay Allah, ne söylediğimi unuttum. Ha, evet... Madem 28 Haziran ve ondan sonra 15 Temmuz'da olanlar sizi alâkadar etmiyor...»

Mrs. Derwent, cıvıldadı. «Biliyorum, biliyorum... Zavallı Vance'cığın 28 Haziran da bir vasiyetname yaparak, bütün servetini bana bıraktığını itiraf etmemi istiyorsunuz... Onun parasında gözüm yoktu, bundan emin olabilirsiniz... Şimdi de fazla bir şey söylemeden Vance'ın 15 Temmuzda yeni bir vasiyetname yaptığını imaya çalışıyorsunuz... Ama ben böyle bir şey olmadığını pekâlâ biliyorum.»

— Çok haklısınız. Vance Keating 28 Haziranda yaptığı vasiyetnameyi değiştirmedi. Hani bütün servetini size bıraktığı meşhur vasiyetnameyi...»

— «O halde, doğrusunu isterseniz neyi kasdettiğinizi anlayamıyorum...»

Masters, dayanamadı, «E, ne olmuş 15 Temmuzda? Veya 28 Haziranda? Hem bu tarihleri nereden buldunuz?»

H. M., çenesini kaşıdı. «Bu tarihleri mi? Bunları, öğleden sonra, uyuduğumu iddia ettiğin saatlerde öğrendim... Biliyor musun, bu meselede küçük dostunuz Frances Gale'in hareketi daima dikkatimi çekti...»

Mrs. Derwent, hareketsiz oturan Benjamin Soar'a yan gözle bakarak nazlı nazlı, «Sevgili Frances,» dedi. «Benjy Soar nunla ilk defa Salı gecesi karşılaştı. Fakat bizim küçüğü çok beğendi.»

Soar, «Evet,» diye cevap verdi. «Hakikaten öyle.»

H. M.; sözlerine devam etti. «Bazı hareketleri normal sayılabilirdi. Neticede Frances nişanlısını feci bir şekilde kaybetmişti. Fakat bu hâdise de genç kızın endişeyle ir-

kilmesini, korkuyla sıçramasını, bütün o sinirli hallerini izaha kâfi değildi. Sonra bu sabah büroma geldiği zaman ağzından kaçırdığı bir söz gözlerimin faltaşı gibi açılmasına sebep oldu... Bakalım bunu hatırlayacak mısınız? Kız, içeri girer girmez evden kaçtığını, babasının bir sürü avukatla münakaşa etmekte olduğunu söyledi. Bir sürü avukat, Masters! Aslında Frances Gale, mübalâğadan hoşlanmayan bir kız... Bunu da unutma... Evet, babası belki kızı uzaktan da olsa bir cinayete karıştı diye bir avukatla konuşur, ondan fikir almağa çalışırdı. Fakat zengin bir adam olmayan Bokey Gale'in bir sürü avukatın arasında ne işi vardı? Onlarla neyi münakaşa ediyordu? Neden Frances avukatlarla konuşmaktansa, usulca evden kaçmayı tercih etmişti? Ben Bokey Gale'ini iyi tanırım. Onun için kendisine telefon edip, işin aslını sormağa karar verdim... Masters, Vance Keating'in 15 Temmuz günü, öğleden sonra ne yaptığını bilmiyor musun?»

— «Ne yapmış?»

H. M., «Evlenmiş,» dedi. Frances Gale'le evlenmiş.»

Daha evvel müthiş surette sarsılmış olan Jeremy Derwent'in ince yüzünde tatlı bir tebessüm belirdi. Avukat, birdenbire rahatlamış, çok sevinmişti.

Janet Derwent, omuzunun üzerinden ona şöyle bir baktı. Sonra da diline arız olan o tutukluk geçiverdi. Sarışın kadın, şirin şirin, «Ah ne tatlı!» diye mırıldandı. «Vance'in hoşuna gidecek romantik bir kaçış! Herhalde İskoçya'ya gittiler?... Bu izdivacın kanunî olduğunu umarım. Zira zavallı yavrucak henüz rüştünü ispat etmedi... Her ne hal ise... Sir Henry, demin siz bunun benim vaziyetime tesir etmiyeceğini söylediniz. Zira Vance vasiyetnamesini değiştirmemiş.»

H. M., «Hayır,» dedi. «Buna lûzum yoktu.»

— «Yok muydu?»

H. M., «Kocanıza neden güldüğünüzü sorsanıza,» di-

ye mırıldandı. «Bunu niçin sormuyorsunuz?... Mrs. Derwent, size fena bir haberim var. Keating, vasiyetnamesini hiç bir zaman değiştirmedi. Bunu hazırlayan sevgili avukatınız, böyle bir şey olsaydı size derhal haber verirdi. Vasiyetname pek mükemmel ama artık kıymetsiz. İngiliz kanunlarına göre bir kimse evlendiği zaman, izdivaç tarihinden evvel yaptığı vasiyetname otomatikman hükümsüz kalır... Ne fena değil mi? Eğer bu işe karıştıysanız — ellerinizi kirlettiyseniz — rastladığım en alçakça cinayetlerden birinin işlenmesine yardım ettiyseniz — boşuna yoruldunuz. Zira bir kuruş bile alamıyacaksınız.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Mrs. Derwent, usulca, «Jeremy,» dedi. «Bu söyledikleri doğru mu?»

— «Evet, doğru, yavrum.»

H. M., hiç kımıldamıyor, gözlerini de sarışın kadının yüzünden ayırmıyordu. «Herhalde Keating'in bu nefis şakayı nasıl yaptığını öğrenmek istersiniz... Zira bu aslında bir şakaydı... Bir alay. O koskocaman vasiyetname bir alaydan başka bir şey değildi. Zaten bizim kurnaz Mr. Keating de Frances Gale'le bu yüzden gizlice evlendi. Kız ona fazla âşık değildi. Fakat Ronald Gardner'den intikam almak için evlenmeğe razı oldu. Ronald Gardner'i seviyordu o... Fakat genç adamın onunla ilgilendiği yoktu. Frances Gale, dünyanın en zengin kadını da olsa, yine aldırmayacak... Kız da henüz yirmisinde. Para onun için de mühim değil. Belki de şimdiye kadar para sıkıntısı çekmedi, ondan... Şimdi beni iyi dinleyin Mrs. Derwent: O vasiyetname ve gizli evlilik size karşı silâh olarak kullanılacaktı. Son zamanlarda Vance Keating'in yalnız bir tek arzusu vardı. Bunun ne olduğunu sizde biliyorsunuz... Keating, size — bir kere olsun — «Evet», dedirtmek niyetindeydi... Size, «Evet,» dedirtecek, ondan sonra da karşınıza geçip: «Teşekkür ederim, fakat ben evliyim...» diye alaya alacaktı.

Janet Derwent, koltukta dimdik oturuyordu. Bir iki dakika içerisinde sarışın kadının bütün dünyası altüst olmuştu...

Ağır ağır ayağa kalktı. «Müsaadenizle ben gideyim...»

H. M., başını salladı. «Olmaz.» Sesi sakin ve boğuktu. İşte o zaman odanın havası tekrar değişti. Janet Derwent'in yüzünde pek çirkin, pek sinsice bir ifade belirip kayboldu. Bunu hepsi de gördüler. Sarışın kadın kocasına döndü.

— «Jeremy... Jeremy, sevgilim. Beni buradan götür! Alah aşkına gidelim artık! Bundan sonra her istediğini yapacağım. Yalnız sen beni koru. Hakkımda ne söylerlerse söylesinler beni destekle! Beni, şimdi alıp götür. Yoksa onlar....»

H. M., sarışın kadının sözünü kesti. «Bir dakika, Jem. Madalyonun bir de öbür yüzü var. Artık Keating'in vasiyetname ve gizli evliliğiyle alâkalı sürprizi ne zaman yapmak niyetinde olduğunu anladın değil mi? Genç adam bu tatlı müjdeyi dün öğleden sonra verecekti. Zira «On Çay Fincanı'nın» toplantısına gideceğini ve orada karınla karşılaşacağını sanıyordu. İşte onun için karın, ister masum olsun, ister olmasın, bu meseleyi izah edecek. Bu tuzakla ne alâkası vardı, onu anlatacak... Keating, Berwick Terrace'da nasıl bir sahneyle veya toplantıyla karşılaşacağını umuyordu? Bunu bilmiyorum. Üstelik aldırdığım da yok. Zira aslında «On Çay Fincanı» adlı bir cemiyet olmadığını çoktan öğrendim... Bütün o hazırlık, o esrarengiz sahne, aslında hem bir tuzak ve hem de polisi aldatmak için düşünülmüş bir oyundu...

Fakat hepsi bu kadar değil... Anlıyacağın, düşman bu gece de burada, Jem... Veya buradaydı...»

Derwent, «Düşman,» diye tekrarladı.

Koridor kapısı açılarak, içeriye Komiser Banks girdi.

Arkasından da Wright'la Sugden. Artık koridor ışık içerisindeydi.

Komiser, «Size — biraz evvel anlattıklarımı tekrar ispat ettik,» dedi. «Evin bütün odaları aydınlandı. Bir otele adam göndererek, ampul getirttik. Duvarları yokladık... Kıyı bucağı aradık... Ve — burada başka kimse olmadığını anladık... Herhalde siz de bu odaya baktınız, efendim?»

Masters, hiddetle, «Evet,» diye cevap verdi. «Bu odaya iyice baktım. Fakat siz de arayın. İstediğinizi yapabilirsiniz..»

H. M., «Herkes sussun.» dedi. «Şimdi memurları seyredelim!» Üç polis, içeridekilere yan gözle bakmak lüzumunu bile duymadan odayı büyük bir dikkatle aramaya başladılar. Hoş, aranacak bir yer de yoktu ya... Odaya dolap konulmamıştı. Duvarlarda gizli bir geçit bulamadılar. Halının bir ucunu kaldırdılar, masaların yerini değiştirdiler... Hattâ yerden yedi buçuk santim yüksekliğindeki divanın altına da baktılar... Diğerlerinin oturmadığı koltukların üzerlerindeki örtüleri çektiler... Bu iş yapılırken kimse konuşmadı.

Nihayet, Banks, «Kâfi mi?» diye sordu.

H. M., yerinden ağır ağır kalktı. Yavaşça ilerleyerek, Soar'un karşısında durdu. Genç adam hiç kımıldamadan oturuyordu. Sadece bakışları odada dolaşmaktaydı.

H.M., âdeta şefkatle, «Evlât,» dedi. «Şunu itiraf et artık. Bu gece yaptığını değme babayiğit başaramazdı. Bence bundan daha çetin bir cesaret tecrübesi olmaz. Acaba biz böyle bir şey yapabilirmiydik diye düşünüyordum. Doğrusu buna neden cüret ettiğini anlıyamadım. Fakat artık kalksan iyi olur.»

Soar, boğuk bir sesle, «Kalksam mı?» diye sordu. «Ne oldu? Neden kalkayım?»

H. M., içini çekti. «Çünkü altındaki koltukta bir ölü oturuyor... Onlar evi aramağa başlar başlamaz, büyük bir

cesaretle cesedin üzerine iliştin. Tabiî o zaman koltuğuna bakmak kimsenin aklına gelmeyecekti.»

Bir eliyle Soar'u yakaladığı gibi kaldırdı. Diğer eliyle de koltuğun beyaz örtüsünü çekti. Bu, diğerleri gibi maruken değildi. Arkası bir hayli yüksek olan koltuk tahta ve hasırdan yapılmıştı. Tanıyamadıkları bir adam, kultukta dimdik oturuyordu. Ölünün göğsüne diklemesine konulmuş olan düz tahta, yüzünü de örtüyordu. Diğer bir tahta ise kucağına yerleştirilmişti. İşte bu yüzden, cesedin üzerine örtü çekildiği zaman koltuk diğerlerine benzer bir hal alıyordu.

Yalnız beyaz elleriyle, cilâlı ayakkabıları gözüken adamın sicimle sıkı sıkı hasır kısımlara bağlandığı anlaşılıyordu.

Masters, tahtaları fırlatıp attıktan sonra çakısıyla sicimleri kesti. Ceset yana doğru yıkıldı. Ölünün kır saçları iyice karışmıştı... Ancak o zaman bu zavallının uşak Bartlett olduğunu anladılar.

Adamın sırtında kanlı bir yara vardı. Bıçaklanmıştı...

DETEKTİF OLABİLİR MİSİNİZ?

«Görünmeyen Kaatil» in kim olduğunu anladınız mı? Romanın bu kısmına kadar cinayetin çözülebilmesi için lüzumlu bütün ip uçları verildi. Şimdi siz de H. M. gibi bunları değerlendirerek kaatilin kim olduğunu tahmin edebilirsiniz.

Evet. K A A T İ L Kim?

19. H.M.'İN USULÜ

Masters, ağır ağır, «Kimse odadan çıkmasın,» dedi. Janet Derwent'in çığlıkları hakikiydi artık. Kadın, iş

olsun diye değil, korkuyla bağırıyordu. Sonunda bağırmaktan vaz geçerek kapıya doğru fırladı. Fakat Banks kendisini yakaladı. Ondan sonraki derin sessizlik hepsine de okadar ağır geldi ki...

Beny Soar, diğerlerini şaşırtacak kadar tabiî bir sesle, «Neyse, bu iş de bitti,» dedi. «Buna çok memnun oldum. Bütün akşam korkunç dakikalar geçirdim... Buna siz sebep oldunuz tabiî. Evvelâ beni, Keating'i öldürdüğümü iddia ederek yakalıyacağınızı sandım... Sonra Arley'in kaatili yüzünden... O sırada — bu — bu cansız şey — örtünün altındaydı.. Bilmem başka ne olduğunu iddia edemezdim ya?»

Bir insan şaka yapmağa çalıştı mı, reaksiyon başlamış demektir. Masters, Benjamin Soar'a haşin bir memnuniyetle baktı.

— «Bir gece için bu kadar faaliyet kâfi... Artık oyunun sonuna geldiniz.» Birdenbire resmileşti. «Size yanımda tevkif müzekkeresi olmadığını itiraf edeceğim. Fakat artık her şeyi göze alacağım. Benjamin Soar, sizi A.E. Bartlett'i öldürmek suçundan tevkif ediyorum. Söyleyeceklerinizin kaydedileceğini ve bunların sonradan aleyhinizde delil olarak kullanılacağını size bildirmek mecburiyetindeyim.»

Soar, merakla Baş Müfettişe baktı. «Demek formalite böyle?...»

— «Evet, Tabiî.»

Janet Derwent, kapıda duraklamıştı. Banks'ın eli hâlâ kolundaydı. Sarışın kadın, hafif bir nefes aldıktan sonra, son derecede sakin bir tavır takınarak beyaz pelerinin yakasını kapadı.

Hiç de kinci olmayan fakat piyeslerdeki kadın kahramanları hatırlatan bir edayla, tatlı tatlı, «Demek nihayet onu yakaladınız...» diye mırıldandı. «Benim affedemediğim bir tek şey var... O altın işlemeli örtüyü şüpheleri ü-

zerime çekmek için mahsus bana yolladın, Benjy... İşte bunu hiç bir zaman affetmeyecek ve...»

Soar, başını kaldırdı. Yine o eski halini bulmuştu. «Buraya bak, Janet. Bu gece, sadece ben, seninle uğraşmadım. Onun için bana hücum etmeğe kalkma. Bunu hiç tavsiye etmem.» «Baş Müfettişe döndü. «Mr. Masters, onu ben öldürmedim.»

— «Peki, onu siz öldürmediyseniz, kim öldürdü?»

— «Bilmiyorum. Ben sadece cesedi sakladım. Evet, evet, bunu itiraf ediyorum. Bu hususta istediğinizi yapabilirsiniz. Bundan da iki defa suç ortaklığı etmiş olduğum anlaşılıyor. Bir keresinde Arley yüzünden, bir keresinde de şurada yatan zavallı dolayısıyla... Fakat, — madem cinayet suçuyla tevkif edildim...»

H. M., söze karıştı. «Tevkif edilmiş değilsin, evlât...»

Masters, hiddetle döndü. «Bir dakika! Bir dakika! Ne oluyor? O neden tevkif edilmedi? Ben...»

H. M. âni bir öfkeyle öyle bir kükredi ki, Banks şaşkınlığından Mrs. Derwent'in kolunu bırakıverdi. «Çünkü ben onun tevkif edilmediğini söylüyorum! Bunun ufak bir sebebi var! Yani — Mr. Soar suçlu değil! Hay Allah! Bütün gün dalga geçtiğimden,— samimî yalvarışlarına rağmen horul horul uyuduğumdan şikâyet edip durdun! Pek âlâ! Artık uyandım! Tahkikatı da ben idare edeceğim! Otur bakalım! Siz de Mrs. Derwent. Lûtfen eski yerinize geçin.» H. M. şöminenin önüne giderek, o küçük gruba doğru döndü. «Hayır, Masters. Cesedi oradan kaldırtma. Bartlett'in orada yatması işimize yarayacak.»

Masters, «O halde,» dedi. «Bunun sebeplerini öğrenmek isterim. Sugden!»

— «Buyurun, efendim?»

— «Sen, biz bu gece buraya gelmeden evvel eve üç kişinin girmiş olduğu hususunda hâlâ ısrar ediyor musun.?»

Bu suâl Sugden'e o kadar çok sorulmuştu ki, adamın

da yavaş yavaş tepesi atmağa başlıyordu. «Evet, efendim. Onları gören yalnız ben değilim. Arkadaşlara da sorun. Onlar...»

— «Sir Henry'nin sözlerine bakma Sugden. Yani bu gece buraya Mr. Soar, Mr. Derwent geldi. Bir de meçhûl bir şahıs sekizi çeyrek geçe yan kapıdan içeri girdi. Şimdi bunun Bartlett olduğu anlaşılıyor. Uşak, burada bıçaklandı... Bunu inkâr mı edeceksiniz. Sir Henry?»

— «Ne münasebet! Evet, gelen hakikaten Bartlett'-di.»

— «Pek âlâ...» Masters, dikleşti. «O halde katil geriye kalan iki kişiden biri. Yani ya Mr. Derwent, ya da Mr. Soar.. Madem Mr. Soar'un suçlu olmadığınızı söylüyorsunuz, öyleyse katil Mr. Derwent.»

Mrs. Derwent, acı acı inledi.

«Jeremy, sevgilim. Sen katil değilsin!»

Ellerini arkasında kavuşturmuş olan avukat odadakileri esrarlı bir memnuniyetle süzüyordu. Başını hafifçe eğdi. «Doğrusunu istersen, yavrum, ben hakikaten katil değilim. Buna rağmen Baş Müfettişin sözlerini de gayet makûl buluyorum. Hattâ buna itiraz bile etmiyorum. Bu senin fikrin miydi, Merrivale?»

— «Olması şart değil, Jem... Hiç şart değil...»

Masters, «Yani şu «görünmeyen katili» mi kasdediyorsunuz?» diye sordu.

H. M., ciddî bir tavırla başını salladı. «Evet... Görünmeyen katili kasdediyorum.» Soar'a Baktı. «Bu gece olanları anlayalım, evlât. Siz, kendiniz de buraya sekizi onüç - ondört geçe gelmişsiniz. Bartlett de bir iki dakika sonra yan kapıdan içeri girmiş. Herhalde Mrs. Derwent size telefon edip bu gece evinizde «On Çay Fincanı» nın toplanacağını duyduğunu — duyduğunu? Hah! — söylediği an dünya döndü döndü ve başınıza geçti... Bütün gün âdeta canlı bir cenaze gibi dolaştınız... Bu toplantı hususunda ne dü-

şündünüz, evlât?»

Soar, kendisini toplamaya çalıştı. Sinirleri hâlâ çok gergindi, gözlerini yerdeki cesetten alamıyordu. Fakat H. M., ölünün örtülmesi için de bir şey söylememişti. Soar, usulca: «Nihayet Derwent'in iyice kaçırdığına kanaat getirdim,» diye mırıldandı.

Derwent, sigara tablasını ağır ağır cebinden çıkararak, «Hemen herkesin de bu fikirde olduğu anlaşılıyor,» dedi. «Fakat sen neden böyle düşündün?»

— «Çünkü senin inatçı bir hayaletten, bir hortlaktan farkın yok. Uzun zaman peşimi bırakmadın. Tam iki sene babamın veya benim Arley meselesi yüzünden mahkûm edilmemiz için çalıştın. Bu yüzden bu gece, «Derwent bu hususta muvaffak olamayınca iyice kaçırdı,» dedim. «Asılmam için, — evimde — bir cinayet işledi!»

Soar, H. M.'e bakarak, sözlerine devam etti. «Bütün gün canlı cenaze gibi dolaştığımı söylerken haklıydınız... Eğer, o Allahın belâsı mavi ibriğin kasada olduğunu hatırlamasaydım, bu eve gelmeyecektim... Polise gidecektim... Veya arkadaşlarımın yanından ayrılmıyacaktım... Fakat (esrarlı ibrik) aklıma gelince mecburen eve döndüm. Yağmurda hoş bir yer değildi burası. Bilhassa fenerin ışığında bir polis miğferi görünce keyfim büsbütün kaçtı... Eve, ön kapıdan girerek şapkamla yağmurluğumu hole astım. Bir iki saniye sonra da hafif bir gürültü duydum. Sesin bu taraftan geldiğini sandım. Bu odaya girip, etrafıma bakındım ama görünürde öyle şüpheyi çekecek bir şey yoktu. Ondan sonra şu kapıyı açarak, koridora çıktım... Yani yan kapıya giden koridorda. Ve onu gördüm.» Soar, başıyla Bartlett'i işaret etti.

Masters, «Ölmüş müydü?» diye sordu.

— «Ha — hayır. Zavallı sürünüyordu... Bana doğru sürünüyordu...»

— «Evet... Tıpkı Arley gibi yani...»

— «Yerinde bir iğneleme bu, Mr. Masters... Teşekkür ederim. Hakikaten bu sahne Arley'le alâkalı kâbuslarıma benziyordu. Koridor karanlıktı, yalnız bu odadan hafif bir ışık sızıyordu... Onu buraya soktum... Herhalde biraz evvel taksiden inmişti. Zira yağmurluğuyla ayakkabıları hemen hiç ıslanmamıştı. Yarası da pek az kanamıştı. Ama — ben kendisine yardım edemeden, bir iki saniye içerisinde öldü gitti.»

Masters, ilerleyerek koridora açılan kapıyı araladı. Hasır döşeli koridor, dümdüz yan kapıya doğru uzanıyordu. Burada başka bir kapı da yoktu.

— «Sözlerinizin doğru olduğunu düşünelim...» Masters, başını salladı. «Buna henüz inanmış değilim. Fakat bir an bunların doğru olduğunu kabul edelim... Kaatil nereye gitti dersiniz? O anda ne düşündünüz?»

Soar, müstehzi bir tavırla, «Bana iltifat ediyorsunuz,» diye cevap verdi. «O anda hiç bir şey düşünmedim... Daha sonra kaatilin, bu zavallının peşine takıldığına kanaat getirdim. Cani, Bartlet'in arkasından içeri girmiş, onu bıçakladıktan sonra da yine yan kapıdan kaçmıştı...»

— «Yan kapı o sırada kilitli miydi?»

— «Hayır. Bunu gayet iyi hatırlıyorum, zira sonradan gidip baktım. Herhalde Bartlett de bu yüzden içeriye kolayca girdi. Uşakta, yan kapının anahtarı yoktu...»

Masters, kendi adamlarına döndü. «Sizin fikirlerinizi de alalım. Ne diyorsunuz, çocuklar? Biri Bartlett'in peşi sıra yan kapıdan girmiş, adamı bıçakladıktan sonra kaçmış olabilir mi? Siz, evi dikkatle gözetliyordunuz.»

Diğerlerinin hiddetle, böyle bir şeyin olamıyacağını, yan kapıya Bartlett'den başka kimsenin yaklaşmadığını söylemeleri üzerine memnun bir tavırla Benjamin Soar'a baktı. «Vaziyet aşikâr, değil mi, efendim? Evet... Şimdi — eğer sizin sözlerinize inanacaksak... O zaman, kaatilin bu odaya girmiş olduğunu da kabul etmemiz lâzım... Yani

adam — Bartlett'e hangi taraftan yanaşmış olursa olsun, yan kapıdan dışarı çıkmamış... O halde kaatil, cesedi bırakarak buraya geldi...»

— «Yarabbi... O halde...»

— «O halde siz kendisini gördünüz. Fakat görmediğinizi iddia ediyorsunuz. Mr. Soar... Şimdi sizi tevkif...»

H. M., homurdandı. «Bu ikinci oldu, Masters. Allah Allah, sen şöyle bir saniye susamaz mısın? Demek Bartlett, bu odaya girer girmez öldü, evlât? Peki sonra ne oldu?»

Soar, «Biri kapıya vurdu,» diye cevap verdi.

Kısa bir sessizlik oldu.

Soar, içini çekti. «Lûtfen benim vaziyetimi bir düşünün, Birinin, sonunda dar ağacını boylamam için bir tuzak hazırladığına inanıyordum. Zira ortada bir çok sebep vardı. Üstelik karşımda bunun delilini de görüyordum... Yani şimdi karşımda bir ölü yatıyordu... Kanı yere sızmasın diye altına gazete parçaları sokulmuş bir adam. Zavallı yarı sarılmış bir pakete benziyordu. O sırada kapı ısrarla vurulmağa başlamıştı... Sesin kesileceği de yoktu... Yukarı koşarak, ön odanın penceresinden aşağıya baktım. Tabiî o plili pelerini görünce ziyaretçimin kim olduğunu anladım. Derwent gelmişti. O anda, onun şeytanın tâ kendisi olduğuna bile inanabilirdim. Kapıyı açmamakla elime bir şey geçmeyeceğinin de farkındaydım. Öyle yaptığım takdirde polisi getireceğine inanıyordum...» Derin bir nefes aldı.

«Çabucak, bıçağı Bartlet'in sırtından çekmek zorunda kaldım. Zira bıçak, zavallının hasır koltukta arkasına yaslanmasına mani oluyordu... Bu iş bittikten sonra cesedin üzerine beyaz bir örtü çektim... Ayaklarının görünmemesi için örtüyü yere kadar da sarkıttım... Bıçağı gazeteye sardıktan, melonu da hole astıktan sonra kapıyı açtım... Lâkin, elimin kanlanmaması için giydiğim beyaz gece eldivenlerini çıkarmağı unutmuştum. Bu yüzden, seni

karşılarken ellerimi ceplerime sokmak mecburiyetinde kaldım, Derwent... Hoş el sıkacak vaziyette de değildim ya, o da başka.»

Derwent, sert bir sesle, «Yani» diye homurdandı. «Sen benim onu.» Cesedi işaret etti.

Soar, nazikleşti. «Bana, başka ne düşünebileceğimi söyler misin? Zira sen içeri girer girmez, kapı tekrar vurulmağa başlamıştı... Gök gürlüyordu sanki. Seni burada yalnız bırakmak zorunda kalarak, tekrar yukarıya koştum. Yine pencereden dışarı baktım. Aşağıda Masters'i gördüm.»

Masters, «Bakın, şimdi oldu,» dedi. «O halde pencerede duran beyaz eldivenli ve tabancalı adam sizdiniz?»

Soar, derin derin nefes alarak, o geniş göğsünü şöyle bir şişirdi. «Sizi öldürmeğe niyetlendiğimi sanıyorsunuz değil mi? O halde doğruyu söyleyeyim. O anda şakağıma bir kurşun sıkmağı düşünüyordum... Eldivenleri çıkararak, bir robdö şambr giydim... Sonra aşağıya indim ve sizi burada buldum. Bilmem nasıl oldu da o zaman kendimi ele vermedim? Tam o sırada Derwent, Arley meselesini ortaya attı. O vakit gözlerimin önünde sıra sıra cellâtlar ve yağlı ipler belirdi... Başım dönmeğe başladı... Ancak dakikalar geçip, siz de cesedin farkına varmayınca biraz ümitlendim... Bartlett'i hiç bir zaman bulamıyacağınıza inandım... İşte o zaman size meydan okudum, Mr. Masters... Blöf yaptım... Ölünün kucağında titremeden, irkilmeden, oturduğum takdirde, şüphelerinizin geçeceğini, çıkıp gideceğinizi düşündüm.»

Masters, H. M.'e döndü. «Bunlara inanmıyor musunuz, Sir Henry?»

H. M., başını salladı. «Evet...» Sonra da ağır ağır ilerleyerek tekrar yerine oturmuş olan Janet Derwent'in karşısına dikildi. «Asıl sizin bunlara inanıp inanmadığınızı sormak istiyorum. Fakat bunu beklemiyordunuz, değil

mi?» Baş parmağıyla Bartlett'i işaret etti. Yüzünde gayet haşin bir ifade belirmişti. «Mrs. Derwent, artık oyun oynamak niyetinde değilim. Size son bir fırsat veriyorum. Konuşacak, bu mesele hakkında bildiklerinizi anlatacak mısınız? Yoksa sertleşmem mi lâzım? Aslında sizden nefret etmiyorum... Fakat daha dikkatli davransaydınız, belki hâdiseler de bu şekilde gelişmezdi... Şimdi size ihtar ediyorum: Dostumuz Soar sizi Salı gecesi o «Cinayet partisinde» boynunuzda iple görmüş. Bu gidişle bunun oyunluktan çıkıp, hakikat halini alması işten bile değil.»

— «İşte bu yalan, Sir Henry! Blöf yapıyorsunuz. Siz Bartlett'in bile neden öldürüldüğünü bilmiyorsunuz...»

H. M., hemen hemen müşfik denilebilecek bir tavırla, «Bilâkis,» diye cevap verdi. «Bartlett bazı şeylerin farkında olduğu için öldürüldü. Meselâ uşak, Vance Keating'in neden şapka giydiğini biliyordu...»

Bu, alelâde, hattâ manâsız bir cevap addedilebilirdi. Fakat Janet Derwent, birdenbire o sakin ve kendinden emin hallerini kaybediverdi. Sanki mermerden yapılmış, fevkalâde güzel bir heykel yavaş yavaş parçalanıyor veya herkesin gözleri önünde eriyordu.

H. M., homurdandı. «Bunu sizin de bildiğiniz anlaşılıyor. Yazık... Bilmemenizi temenni ederdim... Haydi bakalım, Mrs. Derwent, şimdi son kozunuzu oynayın. Görünmeyen katilin cinayetleri nasıl işlendiğini, onun ortadan nasıl kaybolduğunu bilmediğimi, — bu yüzden de kimseyi tevkif edemiyeceğimi söyleyin.»

— «Hakikaten bilmiyorsunuz! Onun için de kimseyi tevkif edemiyeceksiniz!»

H. M., ona şöyle bir baktı. «İlk silâh sesi ikincisinden daha boğuktu ...Bunun sizce bir mânası var mı?»

Sarışın kadın, ellerini şakaklarına bastırdı. «Bunu ben yapmadım! Onu ben öldürmedim! Benim hiç bir şeyden haberim yok! Ben...»

H. M., sözlerine devam etti. «Fakat siz makûl bir kadınsınız, Mrs. Derwent... Makûl ve zeki... Herhalde artık oyunun sonuna geldiğimizin de farkındasınız... Israr ve inat boş...» Bir an durdu. «Vance Keating'in katili de çok kurnaz... Üstelik hayalinin bir hayli geniş olduğu da anlaşılıyor... Cani, polisi şaşırtmak, yakasını adaletin pençesinden kurtarmak için bir takım hilelere baş vurdu... Ortaya bir «kilitli oda» meselesi çıkardı. Fakat böyle vaziyetlerde tahkikatı yapanlar sırrı çözdüler mi, katilin de işi bitmiş demektir... «İmkânsız» sanılan bir şeyin, hiç de böyle olmadığı anlaşıldı mı, artık cani ne yapsa kendisini kurtaramaz... Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi? Mrs. Derwent, size son bir şans veriyorum. Caninin aleyhinde şahadette bulmaktan başka çareniz yok.. Bana inanın, yoksa mahvolup gideceksiniz... Keating'le Bartlett'i kim öldürdü? Bunu bana söyleyecek misiniz? Yoksa bunu size ben mi söyliyeyim?»

— «Ben —»

H. M.'in sesi değişiverdi. «Pek âlâ... Madem söylemek istemiyorsunuz, fazla ısrar lüzumsuz. Şimdi — Masters, hakikatleri gözünün önüne serecek ve...»

Sarışın kadın, sakin ve soğuk bir sesle onun sözünü kesti. «Bir dakika... Dediğiniz gibi aptal değilim ben. İstemediğim bir şeyi bana zorla söyletemezsiniz. Gözümü korkutup, beni serseme çevirmeniz de kabil değildir. Fakat ben vazifelerini bilen bir insanım. Yersiz bir merhamet dolayısıyla kaatile acımıştım. Ama artık bu hissim de kayboldu. Onun için hakikati bilmenizde bir mahzur yok. Keating'in kaatili...»

Koridor kapısı açılarak uzun bir trençkot giymiş olan bir şahıs odaya daldı. Adam, öyle sessizce ve süratle hareket etti ki onun aralarında olduğunu ancak odanın ortasına geldiği zaman farkettiler.

Pollard, sırsıklam kesilmiş bir kasketle, siyah bir

trençkottan yağmur sularının sızdığını gördü...

Yeni gelen şahıs, tıpkı ıslak bir köpek gibi şöyle bir silkindi. Sonra da âni bir hareketle uzanıp, masadaki çift taraflı bıçağı kaptı.

Kendisini mi öldürecekti, yoksa sarışın kadını mı, bunu kimse bilmiyordu. Belki bundan kendisinin de haberi yoktu.

Pollard, müthiş bir süratle mavi ibriği yakaladığı gibi adamın sağ eline indirdi. O arada Masters da yeni gelenin sol kolunu yakalamıştı. Fakat zora lüzum yoktu artık.

Vance Keating'in kaatili derin derin soluyarak, şaşkın ve bitkin bir tavırla etrafına bakındı. Sonra ateş saçan gözlerle kendisini ele veren kadını süzdü. Mrs. Janet Derwent, istifini bile bozmadı. O da sakin sakin kaatili seyrediyordu. Nihayet adam, H.M.'e dönerek başını salladı...

— «Pek âlâ» dedi. «Siz kazandınız.» Ronald Gardner'di bu...

20. İNSAN HERŞEYİ DÜŞÜNEMEZ

Pazar akşamı, havada tatlı bir serinlik belirdiği sırada H. M.'in arabası Berwick Terrace, No. 4'ün önünde durdu. Otomobilden H. M., Masters, Pollard ve Benjamin Soar indiler.

Sessiz sedasız evin üst katına, tavan arasındaki odaya çıktılar, Buradaki eşyalar olduğu gibi duruyordu. Masadaki çay fincanlarının yerleri bile değişmemişti.

Masters, masanın başına geçerek kâğıtlarını yaydı. Pollard, elinde not defteriyle duvara dayandı.

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra H. M., «Dostlarım, bu hâdisenin bir tek iyi tarafı vardı... Yani, âdeta esrar kendi kendine çözüldü. Karşı-

mıza bir mesele çıkıyor, kısa bir müddet sonra da bunun cevabı öğreniliyordu. Bu son dakikaya kadar da devam etti... Onun için artık sıra Ronald Gardner'in o «ortadan kaybolma» oyununun — baş vurduğu hilelerin iç yüzünün açıklanmasına geldi... Fakat şurası muhakkak ki, Gardner para için değil, Janet Derwent uğruna katil oldu. Fakat, kadın cinayetlere ne dereceye kadar karıştı? Gardner'i nasıl kışkırttı? Ve — bu şirin çift hâkimin karşısına çıkarıldıkları zaman, kadının suçu ispat edilebilecek mi?»

Masters, başını salladı. «Sir Henry, cinayet sebebini bırakın da bize bu işin nasıl yapıldığını anlatın.»

H. M., sözünün kesilmesine kızmıştı. «Lüzumsuz teferruat nasıl olsa temizlendi. Sadece iki şey kaldı. Şimdi size her şeyi birer birer anlatacağım. Bunu yaparken de Bob'un not defterinden istifade edeceğim. Doğrusunu isterseniz, Bartlett'in söylediği bir sözü duyuncaya kadar işin içinden çıkamadım. Bunu şimdi itiraf ediyorum. Neyse... İlk vaziyete bakalım...

«Berwick Terrace, gayet dar bir sokaktı. Belki ancak bir metre seksen santim genişliğindeydi. Yolun iki tarafında, birbirlerine çok benzeyen dörder ev vardı. Tamam mı? «L» şubesinden Hollis'in gizlendiği bina ise, tam bunun karşısındaydı... Hıh... Keating'in uzaktan — meselâ bir seksen santim geriden — yani karşıdaki evin tavan arasından ateş edilmek suretiyle öldürüldüğünü isbat etseydik, o zaman Masters'in de dediği gibi ortada bir mesele kalmayacaktı.»

Masters, haykırdı. «Yoksa şimdi Keating'in uzaktan vurularak öldürüldüğünü mü iddia edeceksiniz?»

— «Hayır, evlât... Biraz sabırlı ol. Şimdi burada oturmuş delilleri gözden geçiriyoruz. Dediğim gibi öyle olsaydı, mesele de çabucak halledilirdi... Üstelik odanın penceresi de bir hayli genişti. Kaatilin uzaktan nişan alıp iki el ateş etmesi işten bile değildi... Fakat tıbbî delillerden bunun

imkânsız olduğunu anladık. Meselâ — Keating'in sırtındaki yara... Bob Pollard, buraya girdiği zaman ceketin arkası yanıyordu. Hattâ Bob kıvılcımları bile farketti. Evet... İlk silâh sesi biraz boğuktu. Sanki uzaklardan gelmiş gibiydi. Fakat ikinci patlama o kadar yakında olmuştu ki, silâh sesinin bu odadan aksettiği muhakkaktı... Keating'in başının arkasındaki yanıklar da kaatilin, zavallının çok yakınından ateş ettiğini ortaya koyuyordu...

«Doğrusu ben o sırada âdeta karanlıkta el yardımıyla dolaşıyordum. Hattâ hemen ertesi gün pek acaip bir şeyi öğrendiğim zaman da aklım başıma gelmedi. Bu senin marifetindi, Masters. Esrarlı bir tavırla tabancalar ve havagazı borularından bahsederken, bu hakikati de açıkladın. Yani — Keating'in yattığı yerin hemen yakınında, halıda yanıklar olduğunu söyledin. Halıda barut yanığı! Nasıl olmuştu bu? Tabanca Keating'in kafasına ve sırtına dayandığına göre, o arada halı nasıl yanmıştı? Bu sualin cevabını bilmiyordum. Oturdum, düşündüm ama nafile...

«Bunun hemen arkasından Ronald Gardner, Tom Shannon'a ait olan Remington 45 hakkında bize malûmat verdi. Zira katil, ispat edilebilecek hususlarda doğru söylemek mecburiyetinde olduğunu biliyordu. İşte o konuşma sırasında tabancanın tetiğinin son derecede hassas olduğunu öğrendik. Ronald Gardner'in ihtiyatsızca söylediği o sözleri hatırlıyor musunuz? Genç adam, bu eski model tabanca için «45 liğe yan bakmağa bile gelmez, hemen ateş alır,» dedi... İşte o zaman, «Horozu kaldırılmış bir tabanca yere düşürüldüğü takdirde, halı yanabilir,» diye düşündüm. «Tabiî bunun için tabancanin yere yanlamasına çarpıp patlaması lâzım.» Fakat bu düşüncemin bir faydası yoktu. Zira bu odada iki el ateş edilmişti. Tabancanın horozunun tekrar kaldırılması lâzımdı yani... Sonra halı çok kalın olduğu için silâhın patlama imkânı da azdı.

«Anlıyacağınız, körlüğüm gitgide artıyordu benim.

Sonra — birdenbire gözlerimin önündeki kara perde kalkıverdi. Bartlet'i sorguya çekerken ona Keating ve Gardner'in Pazartesi gecesi yaptıklarını da sordum. İşte o zaman uşak, hiç bir sebebi yokken bilhassa bariz bir yalan söyledi.

«Doğrusu evvelâ bundan bir şey anlamadım. Zira o sırada ne Gardner'den hattâ ne de Bartlett'den şüphe ediyordum. Neticede anlatılan hikâye gayet makûldü. Salı gecesi verilecek olan «Cinayet partisi» için hazırlanan oyun... Keating'le Gardner prova yaparken, genç adamın heyecanlanması ve içinde boş kapsül bulunan tabancanın patlaması hakkında bir kaç sual soruldu. Bob, şimdi bana adamın cevabını oku.»

Pollard, H. M.'in müstehzi bakışları altında not defterini açtı.

S. (Baş Müfettiş tarafından): Demek Mr. Keating'in kolu lâmbaya çarpınca, tabanca patladı. Bunun neticesinde de elinizdeki tepside bulunan bir bardak kırıldı?

C.: Evet, efendim. Kapsül, elimin hemen hemen iki - ikibuçuk santim yukarısından geçip bardağa çarptı. Zaten tepsiyi de bu yüzden masaya düşürdüm.

S.: Mr. Keating o sırada sizden ne kadar uzaktaydı?

C.: İki metre sanırım.

Masters, kaşlarını çattı. «Evet. Fakat — bu sözlerde ne var? Boş kapsülün içinde tampon bulunur. Silâh patlayınca bu da hızla fırlar. Yani boş bir kapsül bardak kırabilir, demek istiyorum...»

H. M.'in çehresinde korkunç bir ifade belirmişti. Bundan da onun Masters'in haliyle pek eğlendiği anlaşılıyordu. «Tabiî, evlât, tabiî. Fakat kapsülde yalnız tampon yoktur. Ah, Masters, bilmem hiç insanca tarafın galip geldi de, amatörlerin verdiği bir temsile gittin mi? Sana şu kadarını söyliyeyim:

Küçük bir sahnede oynayan amatörlerin eline verile-

cek en tehlikeli silâh içi boş kapsül dolu bir tabancadır.

Hoş aynı şey profesyoneller için de varittir ya... Heyecanlandılar mı tamam! Sahnede ateş etmesi lâzım gelen bir aktör, şu acı hakikatı çabucak öğrenir. Tabancayı kimsenin olmadığı tarafa veya yere çevirmek lâzımdır. Neden? Zira boş kapsülün içinde tampondan başka iri taneli barut vardır...

«Şimdi gelelim Bartlett'e... Uşak, Keating ateş ettiği sırada ondan iki metre uzaklıkta olduğunu söyledi. Hattâ tamponun bardağı kırdığını da anlattı... Masters, adam o zaman yalan atıp duruyordu. Tampon, elinin o kadar yakınından geçseydi parmakları yara içerisinde kalırdı. Adam muhakkak sargıyla gezerdi. Halbuki uşağın o iri, bembeyaz ellerinde en ufak bir çizik bile yoktu.

«İşte bu yalan beni şaşırttı, Masters. Bartlett neden yalan söylemişti? Bunun sebebi ne olabilmişti? Bunun sebebi ne olabilirdi? Uşak, bu yalanı uydurmuştu. Bu yüzden hâdiseyi tekrar incelemeğe başladım. İddia edilenlerin bazıları doğruydu. Zira bunları destekleyen bazı şahitler vardı. Meselâ — Pazartesi gecesi, «Cinayet Partisi» için hakikaten prova yapılmıştı. Vance Keating'le Ronald Gardner, aslında kavga etmemişlerdi. Ve o gece — tabanca patlamıştı.

«Bütün bildiklerimiz bunlardan ibaretti işte. Ateş edildiğini gözleriyle gören kaç kişi vardı? Philip Keating, bu sahneye yetişemediğini itiraf ediyordu. (Ha, aklıma gelmişken. Hatırlıyor musunuz, Gardner'in Philip Keating'e ilk sorduğu sual şu oldu, 'Sen bir şey gördün mü?' Doğrusu bu zaman pek acaibime gitti... Neyse...) Garson, tabancanın patladığını görmemişti, zira o silâh sesinden sonra kapıdan başını uzatmıştı... Evet, tabanca sesini duyan çoktu, ama sahneyi gören pek azdı. Hâdiseye şâhit

olanlar şunlardı: Vance Keating, (ölmüştü) Bartlett, (boş kapsül hakkında yalan söylemişti). Gardner, (bu yalanı o hazırlamıştı). Her ne hal ise... Yalnız bu hâdiseden sonra Vance Keating'in acaipleştiği anlaşılıyordu.

«Genç adam ne yapmıştı? Ertesi gün dairesinden çıkmış mıydı? Ne münasebet! Genç adam, kapıdan burnunu bile çıkarmamıştı.

O gün kendisini Bartlett'den başka Derwent görmüştü... İşin tuhafı, Derwent Keating'le konuşmağa gittiği zaman genç adam başına ıslak bir havlu sarmıştı... Ne garip değil mi?... Üstelik Keating, akşama doğru, günlerden beri heyecanla beklediği 'Cinayet Partisi' ne gitmekten de vazgeçmişti... Başka?... Ertesi gün 'On Çay Fincanı' nın davetine uyarak sokağa çıktığı zaman da başına, kendisine bir hayli büyük geldiği için kulaklarına kadar inen ve başının arkasını örten bir şapka giymişti...» Yine o korkunç neşeyle gülerek, odadakilere baktı.

Masters, «Yani—» diye mırıldandı.

H.M., heyecanla başını salladı. «Şapka, evlât! Şapka! Bu meselenin hem başı ve hem de sonu o şapkaydı!... En mühim ip ucu buydu ama farkına bile varmadım.

«Üstelik bu şapka Philip'in de değildi. Yalnız, şapkacıdan alınırken içine Philip'in adı yazdırılmıştı. Zira Vance, bu acaip şapka hakkında soru sorulduğu zaman, 'Bu mu? Ha, bu şapka kuzenimin!' demek niyetindeydi. Peki, genç adam neden bu şapkayı aldırmıştı? Başının arkasını saklamak için tabiî. Öyleyse neden Philip'inkilerden birini giymemişti?... Zira Philip, melon şapkalara meraklıydı. Halbuki Vance şöyle yumuşak bir röleve istiyordu.

«Tabanca, Ronald Gardner'in elinde patladı, dostlarım... Hem Gardner ve hem de Bartlett bu hususta yalan söylediler işte...

Gardner, kazara veya alayla veya Keating'in anlıyamadığı öldürücü bir maksatla horozu kaldırdıktan sonra

Remington'u arkadaşına uzattı... Keating, irkildi, bağırarak döndü. İşte o zaman Gardner ya kazara, ya da bilhassa tetiği çekiverdi. Uşak da zaten bu yüzden, 'Dikkat! Yarabbi! Aman dikkat!' diye haykırarak, tepsiyi düşürdü. Zira tabanca Keating'in hemen arkasında patladı... Tabiî genç adamın kafasının arka kısmı da iyice yandı. Yani — Vance Keating'in başının arkasında barut yanığı vardı...

«Şimdi gelelim ondan sonra olanlara... Keating'in yalnız başı yanmakla kalmadı, genç adamın kafasına şu düşünce de saplandı âdeta: 'Ben, tabancayı görür görmez, herkesin önünde paniğe kapıldım...' İşte bu yüzden Gardner kendisine telâşla, 'Aman Yarabbi! Afedersin, Vance, bir kaza oldu! Burası senin apartmanın. Şu tabancayı al yoksa seni öldüreceğimi sanacaklar!' deyince arkadaşının istediğini yaptı...

«Philip, Gardner'in alçak sesle bir şeyler söylediğini, fakat bunun ne olduğunu bilmediğini anlatmıştı... Bunu hatırlıyorsunuz değil mi?

«Ne diyordum?... Evet, Vance tabancayı aldı. Aynı anda Philip de kapıdan baktı ve kuzeninin elinde tabancayla durduğunu gördü.

Genç adam, başka bir şeyin farkına varmadı. Zira oda bir hayli loştu. Yalnız Vance'ın yüzünde korku dolu bir ifâde olduğunu farketti... Aynı şekilde, garson da fazla bir şey görmedi. Zira onu da çabucak dışarı çıkardılar.

«Vance Keating, düşündükçe hırsından çıldırma raddelerine geldi. Zira gayet komik, gayet gülünç bir vaziyete düşmüştü. Bu onun nefret ettiği bir şeydi. Ertesi gece bir 'Cinayet Partisi' veriliyordu. Kendisi toplantıda detektiflik yapacaktı. Halbuki şimdi saçları baruttan yer yer yanmış, tamponun çarptığı yer de şişmişti. Onun gibi kibirli bir genç nişanlısıyla müstakbel sevgilisinin karşısına

böyle çıkmağı istemezdi tabiî... Yalnız bu kadar mı? Toplantıya gidip, başının arkasını kahramanca nasıl yaktığını anlattığı takdirde herkes işin farkına varacak, yani onun 'Cinayet Partisi' nde göz kamaştırmak için Gardner'le bir oyun hazırladığını sezecekti. O zaman daha da gülünç bir mevkie düşecekti...

«Keating, şişkinliğin ineceğini, yanıkların belli olmayacağını umuyordu. O zaman 'Cinayet Partisi' ne gidebilecekti. Derwent'i başında havluyla kabul ettiği zaman da daha ümidi sönmemişti. Fakat yanıklar genç adamın zannettiğinden daha berbat vaziyetteydi, bu yüzden Salı gecesi 'Cinayet Partisi' ne gidemedi.

«Artık onu sokağa çıkmağa zorlayacak, dışarı çekecek bir tek şey vardı: «On Çay Fincanı» nın göndereceği bir davetiye... Genç adam, Mrs. Derwent'den intikam alabilmek için kol değneğiyle bile giderdi... Ve kaatil de artık böyle bir davetiye göndermeğe hazırdı... Çünkü Vance'ın başının arkasında kapkara bir yanık vardı...

«Kaatil, o gün karşıdaki evin tavan arasında, elinde Tom Shannon'un tabancasıyla bekledi... Silâha yumuşak başlı kurşunlardan doldurmuştu. Bunun kafayı ne hale soktuğunu bilirsiniz... Vance Keating, o geniş pencereye arkasını dönerek durdu. Kaatil, derhal ateş etti... Artık hiç bir doktor, Vance Keating'in başının, kurşun kafasına girdiği anda yanmadığını anlıyamazdı. Zira kafanın arkasındaki yanıklara da aynı tabanca sebep olmuştu...»

H.M., kindar bir istihzayla duraklayarak, odadakilere baktı. Masters, usulca küfrederek pencereye doğru gitti.

Pollard, «Demek ilk silâh sesi bu yüzden biraz boğuk çıktı...» diye mırıldandı. «Buna karşılık, ikinci patlama hemen bu kapının arkasında oldu.»

Masters, atıldı. «Bir dakika! Bir dakika! Eğer anlattıklarınız doğruysa, ikinci kurşun ne olacak?... Hani şu

Keating'in bel kemiğinin kırılmasına sebep olan kurşun? Kaatilin ikinci defa bu odada ateş ettiği muhakkak. Zira Bob içeri girdiği zaman Vance Keating'in ceketi yanıyormuş. Üstelik tabanca da burada bulundu!»

H.M., başını salladı. «Tabiî. Hâlâ anlıyamadın mı, Masters? Evet, ilk kurşun, sokağın karşısından atıldı. İşin en gülünç tarafı da kaatilin seninle Hollis'in gizlenip, şu pencereyi gözetlediğiniz evin tavan arasından ateş etmesi. Tabiî, ses size fazla yüksek gelmedi. Zira arada üç kat vardı... Hollis'le gözlerinizi bu pencereye dikmiştiniz. Kalbleriniz, dikkatiniz, gözleriniz, ruhlarınız ve kulaklarınız buradaydı. Ne olursa olsun, hâdisenin bu odada cereyan edeceğinden emindiniz. Tabanca sesi de sokaktan aksedince, silâhın burada, tavan arasında patladığını düşündünüz. Kısa bir sessizlikten sonra ikinci silâh sesi duyuldu. Bu hakikaten buradan gelmişti...»

(Burada, mahkeme sırasında ortaya çıkan bir hakikatten bahsedelim: Gardner, sokağın karşısındaki boş eve, Hollis gibi arka kapıdan girmişti. O sırada Masters'la Hollis, evin ön tarafındaydı. Keating ise, «On Çay Fincanı» nın talimatına uyarak, pencereye arkasını dönmüştü.)

H.M., ağır ağır devam etti. «İlk kurşun atıldığı sırada olanları gözlerimin önünde kolaylıkla canlandırabiliyorum, evlât... Keating, arkasını pencereye dönerek, duruyor... Kaatil, tabancasını kaldırıyor... Silâh patlıyor. Keating, masanın üzerine yığılarak, iki fincan kırıyor... Örtüyü hafifçe çekiyor ve yere, sol yanı üzerine yığılıyor...

«Sonra — ikinci patlama... Masters, dikkat ediyor musun? «Patlama», diyorum. Şimdi, şu dört mühim noktanın üzerinde duralım:

1. Bob Pollard, odaya girdiği zaman Vance Keating sol tarafının üzerinde yatıyordu. Sırtı pencereye dönüktü.

2. 45 lik yerde, Keating'in sol tarafına, genç adama

yakın bir yerdeydi.

3. Adlî tabip raporuna göre, sırttaki yara biraz acaipti. Kurşun aşağıdan girmiş ve yukarıya doğru çıkmıştı. Yani — şöyle dümdüz gitmemişti.

4. Yine cesedin yakınında, sol tarafta o acaip yanık vardı.

«Halı nasıl yanmıştı? İşte kendi kendime bu suali sorup durdum. Şimdi, biri tabancayı, namlusu Keating'e doğru olmak üzere halının üzerine düşürseydi ve silâh o vaziyette patlasaydı, o zaman yaranın, tabancanın vaziyeti ve halıdaki yanık, sahneye uyardı. Fakat halı, tetiğe tesir etmeyecek kadar yumuşaktı. Böyle bir patlama ancak — E? Söylesenize?»

Soar, «Tabanca fırlatıldığı takdirde olurdu...» dedi.

Genç adam, ileriye doğru bir adım attı. Yüzünde müstehzî bir ifade belirmişti. «Evet...» diye devam etti. «Şimdi anlıyorum... Kaatil, Vance Keating'i belli bir yerinden vurmağa çalışmıyordu. O, iki şeyin peşindeydi. Bir: Tabancayı buraya atmağı istiyordu. Zira ancak silâh odada bulunduğu takdirde Keating'in burada öldürüldüğüne inanılacaktı... İki: Yerde, sırtı pencereye dönük olarak yatan Keating mükemmel bir hedef teşkil ediyordu. Kaatil, horozu çektikten sonra tabancayı buraya fırlattığı takdirde, bunun Keating'in yakınında bir yere düşeceğini biliyordu. Şansı yardım ettiği takdirde de Keating'i herhangi bir yerinden bir daha vurabilecekti... Ne olursa olsun, tabanca yere çarpınca patlayacak ve böylece her iki kurşunun da odanın içinde atılmış olduğu sanılacaktı.

Masters, «Bir dakika», diye itiraz etti. «Bu nasıl olur? Hollis'le ben tabancayı görmez miydik?»

H.M., ancak bir hortlağa yakışacak bir kahkahayla, «Hayır, evlât,» dedi. «Göremezdiniz... Evet, biri o pencereden çıksaydı bunu hemen farkederdiniz. Fakat karanlık bir günde, birinci sınıf bir kriketcinin alelâde bir kriket

atışı yapar gibi kısa bir mesafeden fırlattığı koyu kurşunî bir tabancayı görmeniz imkânsızdı. Bunun farkına varamazdınız, Masters. Zira önünde durduğunuz pencerenin camını temizlememiştiniz.»

— «Temizleyip ne yapacaktık? Böyle bir şey aklımıza gelir miydi?»

H.M., Pollard'a döndü. «Buraya bak, evlât. Çarşamba günü Berwick Terrace'a geldiğin zaman, karşıdaki evden burasını gözetlemekte olan Komiser Muavini Hollis sana seslendi. Öyle değil mi? Tamam... Hollis, seninle konuştuğu zaman onun yüzünü görebildin mi?... Hayır, göremedin! Neden?... Zira Hollis'in önünde durduğu pencere toz içerisindeydi... Masters, dışarıda duran bir adam, penceredeki şahsı görememiş... Sen oniki metre yukarıda uçan küçük bir cismi nasıl farkederdin? Çok müteessirim. İnsan işin iç yüzünü öğrenince, meselenin ne kadar basit olduğunu anlıyor. Üstelik sen tabancanın kolaylıkla atılacak kadar hafif olduğunu da gördün... Evet, kaatil mükemmel bir plân hazırlamıştı.»

Acaip bir sessizlik oldu. Sonra Benjamin Soar, düşünceli bir tavırla, «Kaatil,» diye mırıldandı. «Yani Ronald Gardner.»

H.M., usulca, «Bu sizi pek şaşırtmadı değil mi?» dedi. Soar, çabucak ona baktı.

Sonra da müstehzî bir tavırla, «Sizin de bilmediğiniz şey yok,» diye içini çekti. «Evet. Bu beni o kadar şaşırtmadı. Anladığıma göre, iyi düşündüğünüz zaman son derece mantıkî neticelere varıyorsunuz. Gardner'in bir müddetten beri Mrs. Derwent'in âşığı olduğunu seziyordum. Onlar birbirlerine bir hayli benziyorlar. Zannedersem siz Mrs. Derwent'in teşvik ettiği birini, bir erkeği arıyordunuz. Mrs. Derwent'le Ronald Gardner, birbirilerini andırıyorlar. İkisi de iri yarı. Câzip... Her ikisi de acaip ve esrarengiz şeylerden hoşlanıyorlar. Mrs. Derwent'i biliyor-

sunuz... Belki Gardner'in o ekzotik seyahat kitabını da okudunuz. Size bir ara bazı imâlarda bulunmağa çalıştım...»

— «Oh... Gardner'e Frances Gale yüzünden çattığınız zaman mı? Doğrusu birdenbire parlayıvermeniz çok tuhafıma gitmişti, evlât.»

— «Hayır... O zaman âni bir hiddete kapıldım.» Soar, daha da düşünceli bir hal almıştı. «Size, parti gecesi tehlikeli birinin kadının yakınında olduğunu anlattım... Bu bir imâydı tabiî... Sonra size On Çay Fincanı hakkında uydurma malûmat verdim. Hatırlıyorsunuz değil mi? Eski tip fincanlardan afyonlu çay içenlerden, gizli cemiyetlerden dem vurdum. Ronald Gardner'in de kitabında bunlardan bahsettiğini söyledim. Hakikaten, Gardner'in kitabında böyle bir kısım vardı. Ve ben orada yazılanların baştan başa uydurma olduğunu da biliyordum.»

Masters, bir ıslık çaldı. «Buraya bakın, efendim. Yani Ronald Gardner, kitaba o yalanı mahsus mu yazdı?... Daha sonraki hâdiseleri, o gizli cemiyet rivayetlerini bu suretle mi desteklemek istiyordu?»

H.M., kederli, kederli başını salladı. «Tabiî... Bu bahis Keating'in alâkasını çekecekti. Sonra kitabın muharriri Gardner, kulağına usulca, 'Mrs. Derwent'in de âza olduğu (On Çay Fincanı) cemiyetine girmek istemez misin?' diye sorunca, hemen razı olacaktı... Haince bir oyundu bu.»

Masters, «Sir Henry, demek siz Gardner'le Mrs. Derwent'in bu plânı beraberce yaptıklarını düşünüyorsunuz? Yani Gardner, cinayet ânında yalnızdı ama Mrs. Derwent, her şeyi biliyordu?» dedi.

H.M., sigarının ucunu çiğneyerek, «Bundan eminim, evlât,» diye cevap verdi. «Sözümü kesip durmazsan bunun sebeplerini de izah ederim. Bir: Kadın, teyzeleriyle yapacağı o gezintiyi daha bir iki hafta evvel kararlaştırmıştı.

Bunu, Jem Derwent lâf arasında söyledi. Yani Mrs. Derwent, cinayet günü için evvelden hazırlık yapmış ve kendisine bir takım şâhitler seçmişti. İki: Keating'i, Mrs. Derwent'in malûmatı olmadan o uydurma (On Çay Fincanı) hikâyesiyle kandırmak imkânsızdı. Evet, böyle bir cemiyet olsaydı, Mrs. Derwent de toplantılara iştirak etseydi, o zaman Keating, kadının haberi olmadan belki tuzağa düşürülebilirdi. Fakat gizli bir cemiyet yoktu. Bu bir hikâyeydi. O halde Mrs. Derwent de her şeyi biliyordu. Vance Keating, kadının Berwick Terrace'a geleceğinden neden o kadar emindi? Niçin Mrs. Derwent'in de âza olduğuna iyice inanmıştı? Bütün bunlar kadının haberi olmadan yapılsaydı, Keating da bazı imâlarda bulunmağa kalksaydı? O zaman her şey meydana çıkmaz mıydı?... Bana kalırsa Keating, böyle imâlarda bulundu ama Mrs. Derwent de sanki gizli cemiyet varmış ve kendisi de âzaymış gibi davrandı. Üç: Mrs. Derwent, (Cinayet Partisi) gecesi, baş ağrısını bahane edip yukarı çıktı. Sonra da tekrar aşağıya inerek, usulca tabancayı çaldı.

«Kadının neden baş ağrısı tuttu? Buna, bilerek veya bilmeyerek siz sebep oldunuz Soar. Lame örtü ona yollandıktan sonra karanlıkta yanına gidip, usulca, 'Samimî bir arkadaşın, bugün öğleden sonra sana harikulâde bir hediye gönderdi. Onun hediyelerini ne zamandan beri kabul ediyorsun?' diye fısıldadın. O anda müthiş bir tehlikeyle karşı karşıya gelmiş olduğunuzdan eminim, evlât... Kadın, o zaman Ronald Gardner'la olan alâkasını keşfettiğinizi sandı. Halbuki ne kocası, ne de Keating bunun farkındaydı... Bu vaziyet plânlarını alt üst etmeye kâfiydi tabiî.»

Masters, kaşlarını çattı. «Ah... O halde size telefon edip, örtüyü isteyen Gardner'di, Mr. Soar? Peki ama bunun ne mânası vardı?»

H.M., «Bunu, o sevimli çiftin nasıl hazırlandıklarını

göstermek suretiyle anlatabilirim. Tabi' o zaman hangisinin daha kabahatli olduğu meselesi ortaya çıkıyor... Janet Derwent, sakin sakin para için cinayet işledi. Gardner'in paraya filân aldırdığı yoktu. O sırf Janet Derwent uğruna ellerini kana boyadı. Fakat — sıkışık anlarda Ronald Gardner, ihtiyatlı ve kurnaz sevgilisinden daha da soğukkanlıydı.

«Şimdi, hâdiseler seyrini takip ederken Gardner'le Janet Derwent'in birbirini nasıl desteklediğine dikkat edin. Keating'in öldürüldüğü saatte kadın teyzeleriyle beraberdi. Fakat, buna karşılık Gardner'in tabancayı salı gecesi Derwent'lerin evinden çalmadığı, çalamayacağı kat'î surette belirtildi. Fakat bir noktada işler karıştı. Lame örtünün Mrs. Derwent'e gönderilmesini kasdediyorum, et kafalılar! Evet, Gardner'in Keating'e tesir edebilmek, onun gözünü boyamak için odayı hazırlaması lâzımdı. Bunun için buldu buluşturdu, yüz sterlin temin etti. Eşyaları ısmarladı... Bilmem dikkat ettiniz mi? Eşyaların hepsi de gayet hafifti. Bundan da sahneyi bir kişinin hazırlamış olduğu anlaşılıyordu. Fakat Gardner, şöyle süslü, göz alacak bir şey de istiyordu. Şimdi hepiniz. «Pekalâ, pek güzel,» diye homurdanacaksınız. «Belki masaya süslü bir örtü sermeği arzu ediyordu ama bunu Mrs. Derwent'e göndermesine ne lüzum vardı?» Ronald Gardner, bunu neden yaptı biliyormusunuz? Kadını, işe iyice karıştırmak, — ona, bu plânı birlikte hazırladıklarını hatırlatmak için... Bu, Mrs. Derwent'e yapılan gizli fakat korkunç bir ihtardı. Ronald Gardner ona, «Oyun oynamağa kalkma,» demek istiyordu. Zira genç adam, realistti. Kadının ne karakterde olduğunu biliyordu...

«Şimdi gelelim Barlett'in ölümüne... Dikkat ve sükûnetle işlenmiş, korkunç, menfur bir cinayet.»

Soar söze karıştı: »Ben de size bu meseleyi sormak istiyordum. Keating'in nasıl öldürüldüğü anlaşıldıktan son-

ra, katilin Gardner'den başkası olamıyacağı da ortaya çıkıyordu. Fakat o zaman Bartlett de bu işe karışmış olmuyor muydu? Neticede Bartlett yalan söylemiş, Gardner'in anlattıklarını tasdik etmişti...»

— «Evet. Uşak, sözlerini geri alamadan öldürüldü,» düşünceli bir tavırla durdu. «Bütün mesele buydu işte. Bu yüzden de ortadan kaldırılması lâzımdı. Tabiî, evvelâ ben bile, Bartlett'le Gardner'in birlikte çalıştıklarını, — yani onların suç ortağı olduklarını sandım. Fakat o zaman işler çatallaştı. Zira vaziyet iyice mânasızlaşıyordu. Bartlett, tabanca hakkında yalan söylemişti. Bartlett, Vance Keating'in emri üzerine aldığı şapka hakkında yalan söylemişti. Lâkin — madem bu kanlı işe karışmıştı, o halde neden en mühim nokta hakkında yine bir yalan uydurmamıştı? Yani — cinayet saatinde Gardner'in yanında olduğunu, apartmandan çıkmadığını neden iddia etmemişti?»

Masters, «Ha?» dedi.

— «Aslında Gardner'le Bartlett bu hususta birbirlerini korumağa kalkmadılar. Bartlett, Gardner'in Çarşamba günü beşe yirmi kala apartmandan ayrıldığını söyledi. Yani, Gardner, şansı yardım ettiği takdirde saat beşte Berwick Terrace'de olabilirdi... Uşak, bu hakikati açıklamakla Gardner'e yardım etmiş olmuyordu, değil mi? Üstelik Bartlett de cinayet saatinde nerede olduğunu isbat edemiyecek vaziyete düşüyordu. Halbuki suç ortağı olsalardı, ikisi de bütün gün birbirlerinden ayrılmamış olduklarını iddia ederlerdi. Neden etmesinler? Gardner, yük asansörüyle veya arka merdivenlerden inerdi. Onun Bartlett'in yanında olmadığı kimin aklına gelirdi?

«Hayır, evlât. Bartlett, Keating'in sağlığında, onun emrine uyarak tabanca hadisesi hakkında yalan söylemişti. Onun ölümünden sonra da bu yalana devam etmek zorunda kaldı. Zira, hikâyesini sonradan değiştirmesi şüpheyi çekebilirdi. Üstelik uşak bu kazanın cinayetle bir alâka-

sı olduğunu da bilmiyordu? Nereden bilecekti? Tabiî, kısa bir müddet, — belki de yirmi dört saat sonra vaziyeti öğrenecek ve o zaman da hakikati bülbül gibi söyleyecekti.

Fakat kendisiyle konuştuğumuz sırada hiç bir şeyden haberi yoktu. Gardner'den şüphe etmiyordu. Neticede, Ronald Gardner, Vance Keating'in arkadaşıydı. İki gencin araları daima iyiydi.

«Tabiî katil, Bartlett hakikati öğrenmeden onu ebediyen susturması lâzım geldiğini biliyordu. Vaziyet Gardner için de öyle ya... Jem Derwent, polise mektup yazarak Perşembe gecesi Mr. Soar'un evinde «On Çay Fincanı» nın hazır olduğunu bildirince, Gardner'in aklına da fevkalâde parlak bir fikir geldi. On Çay Fincanı'nın yeni bir kurbanını başka birinin başına sarmak için bundan daha mükemmel fırsat olurmuydu? Keating'i öldürmek için süratle Kensington'a gidip, ön odasında polislerin beklediği bir eve arka kapıdan girecek, — tavan arasına çıkarak, kurbanına ateş edecek kadar cüretkâr ve soğuk kanlı bir insan olan Gardner, yine aynı cesareti gösterdi. Bartlett'i Perşembe gecesi Soar'u takibe nasıl ikna etti? Bunu ancak mahkeme sırasında öğreneceğiz.»

Soar, «Demek artık son «Kaybolma» oyununa geldik?» diye mırıldandı.

H. M. «Ho, ho, ho!» dedi. «Gardner'in Bartlett'i öldürdükten sonra ortadan nasıl kaybolduğunu merak ediyorsunuz değil mi? Ama buna «kaybolma oyunu» denilebilir mi? Gardner'i bütün gün takip etmişlerdi. Üstelik kaatil bunun farkındaydı da. Bu yüzden bir hayli eğlendi. Peşindeki memuru sürüklemediği yer kalmadı. Sonunda adamcağızı hem yordu, hem de kızdırdı. Tabiî o zaman memur biraz dikkatsizleşti... Nihayet Gardner hava karardıktan sonra Lancester Mews No. 5 B'ye gitti. Bartlett'le orada buluşup, hafiyelik etmeği kararlaştırmışlardı. Şimdi — dikkat edin. Gardner, peşindeki memurun çok

ilerisindeydi. Ortalık iyice karanlıktı. Cebinde, fırsat bulduğu takdirde kullanmağa karar verdiği bir şey vardı: Bir bıçak. Beklediği fırsat eline de geçti. Yan kapının karşısındaki duvara çıktı. Bartlett ise o sırada ön kapıya ve pencerelere bakmış, sonra da sokağa sapmıştı. Uşak, yan kapının açık olduğunu farketmişti, bu işi tahkike hazırlanıyordu... Masters, hatırlıyorsun değil mi? Biz, bir müddet sonra yan kapıdan içeri girdiğimiz zaman koridorda ayak izi veya su lekesi görmedik. Kapının hemen önündekiler hariç tabiî. Bundan da Bartlett'in eşiği aşar aşmaz yere yığıldığı anlaşılıyordu...

«Neyse... Bartlett, yan kapıyı açtığı sırada Gardner de bıçağı attı. Duvarın üstünden fırlattı bunu. Uşağın siluetini kolaylıkla görüyordu. Buna karşılık polisler bıçağı farketmediler. Zira ortalık Bartlett'in elinde anahtar olup olmadığını anlamalarını bile güçleştirecek kadar karanlıktı. Uşak, içeri çöktü. Gardner ise duvardan inerek, peşindeki polisin karşısına çıktı. Ona sakin sakin oturup dinlenmelerini teklif etti. Evet, Gardner soğuk kanlı bir gençti. Ve o kadar kurnazdı ki, Mrs. Derwent'i bu yüzden onu ele vermeğe zorladım. Yoksa Gardner'i tevkif etmemiz hemen hemen imkânsızdı.» H.M.'in sigarı sönmüştü. Bunu dik dik süzdükten sonra başını çevirerek, o perişan küçük odaya, halıdaki yanığa baktı.

Nihayet ifadesiz bir sesle, «İşte bu kadar...» dedi. «İşin iç yüzünü — herkesin oynadığı rolü öğrendiniz... Şimdi geriye küçük, insanî meseleler kalıyor... Meselâ — Jem Derwent, ne yapacak? Onun eskisi gibi olmadığı anlaşılıyor... Karısı da bunu silâh olarak kullanmış... Sonra — Frances Gale ne yapacak?»

Soar, usulca gülümsedi. «Bu sualinizi bir iki sene sonra cevaplandıracağımı umuyorum...»

— «Ya mahkemede ne olacak? Dâvanın alâka çekeceği muhakkak, dostlarım... Bana kalırsa Ronald Gardner

bütün suçu üzerine alacak... Sarışın Venüse gelince ... onun kendisini kurtarmak için elinden geleni yapacağından emin olabilirsiniz... Evet, bir sürü mesele...» Uykulu uykulu başını salladı. «Bütün bunları zaman haledecek tabiî... Zamanın haletmediği şey var mı?»

S O N